सिम्तागाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना (आ.व.२०८०/८१ -२०८४/८५)

आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग

कर्णाली प्रदेश सुशासन केन्द्र
वीरेन्द्रनगर, सुर्खेत
कर्णाली प्रदेश

प्राविधिक सहजिकरण

फेनापती कन्सल्टेन्ट प्रा.लि., शंखमूल,काठमाण्डौ

प्रकाशक

सर्वाधिकार : प्रकाशकमा

प्रकाशन वर्ष : २०८०
मुद्रक :

अध्यक्षको मन्तव्य

जनताको नजिकको सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारहरूले स्थानीय धरातलीय विशिष्टता तथा नागरिकको वास्तविक आवश्यकता र चाहाना प्रतिबिम्बित हुने गरी आफ्ना प्रयासहरू अगाढी बढाउनु पर्दछ । सार्वभौम नेपाली जनताको लामो त्याग र बलिदान पश्चात संविधान सभाबाट जारी नेपालको संविधानले संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमद्वारा मुलुकमा दीगो विकास, सुशासन, शान्ति र समृद्दिको जनअपेक्षा पुरा गर्ने संकल्प गरेको छ । यसै संकल्पलाई आत्मसाथ गर्दै समन्वय, सहकार्य र सहअस्तित्वको सिद्धान्त बमोजिम तिनै तहका सरकारहरू विकास र समृद्धिको यात्रामा क्रियाशिल रहेका छन् । नागरिकको जीवनस्तरमा गुणस्तरीय परिवर्तन ल्याउन उनीहरूको घरदैलोमा विकासको मार्गचित्र कोर्न आवश्यक छ ।

स्थानीय सरकारहरूले स्थानीय समुदाय तथा सरोकारवालाको सहभागितामा सहभागितामूलक तथा समावेशी विकासको अवधारणा बमोजिम दीर्घकालीन सोच, आवधिक, विषयगत रणनीतिक र गुरुयोजना तथा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपर्दछ । आम नागरिकले संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्थाले सिर्जना गरेको परिवर्तनको प्रत्यक्ष अनुभुति गर्ने तथा कार्यान्वयन योग्य योजना छनौट तथा सोको लागि आवश्यक श्रोतको व्यवस्थापन गर्नु जरुरी देखिन्छ । यसका साथै स्थानीय सरकारका निर्वाचित जनप्रतिनिधिको नेतृत्व तथा निर्देशनमा स्थानीय नीति, कानून, कार्यविधि र मापदण्ड निर्माण, योजना तथा बजेट तर्जुमा, विकास व्यवस्थापन र सेवा संचालन तथा प्रवाहलाई सुव्यवस्थित र प्रभावकारी तथा पारदर्शी बनाउन आवश्यक छ ।

नेपालको संविधान अनुसार संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन पश्चात विक्रम सम्बत २०७४ मा स्थानीय निर्वाचन सम्पन्न भयो, जसले राज्य सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास कार्य सम्पादन सम्बन्धमा केन्द्रिकृत र एकात्मक मानसिकतालाई विकेन्द्रीकृत प्रणालीमा रुपान्तरण गरायो । स्थानीय तहमा लामो समयसम्मको जनप्रतिनिधिको विहिनता, शासन प्रणालीमा आएको परिवर्तनको सन्दर्भमा स्थानीय सरकार क्षमता कमजोर रहनु स्वभाविकै हो ।

संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको कर्णाली प्रदेश र सुर्खेत जिल्ला स्थित सिम्ता गाउँपालिकाको निर्वाचित पदाधिकारीको पहिलो कार्यकालको समापन भई नयाँ निर्वाचित पदाधिकारीले पदवहाल गरेको पहिलो वर्षमा सिम्ता गाँउपालिका, सुर्खेतको आगामी पाँच वर्षको लागि आवधिक विकास योजना (आ.व.२०८०/८१-२०८४/८५) तर्जुमा भई कार्यान्वयनमा आएको छ । गाउँपालिकाको विकास तथा सुशासनको समग्र अवस्थाको अध्ययन तथा विश्लेषण गरी, वडगत छलफल गरी, कार्ययोजना कार्यशाला, सरोकारवालासंगको छलफल लगायतबाट आएका विषयलाई समावेश गरी यो आवधिक विकास योजना तयार भएको छ । **"समृद्ध सिम्ता : सुखी सिम्ताली"** को दर्घीकालिन सोच सहितको यो आवधिक विकास योजनालाई नै आधार बनाई कार्यपालिकाको कार्यकाल अघि बढ्नेछ ।

अन्त्यमा, म लगायत यस गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीको कार्यकाललाई पूर्णरूपमा सफल पार्न सहयोग गर्नु हुनेछ भन्ने अभिलाषा गाउँ सभा, कार्यपालिका, विषयगत समिति तथा वडा समिति पदाधिकारी, विषयगत शाखा, स्थानीय समुदाय, राजनीतिक दल, नागरिक समाज, विज्ञ सल्लाहकार समूह, शुभचिन्तक लगायत सम्पूर्ण पदाधिकारी, कर्मचारी र सम्बन्धित सबैमा अपेक्षा सहित यस सिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गर्ने कार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नु हुने विज्ञहरू र परामर्शदाता संस्थालाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

ऐन बहादुर चन्द
अध्यक्ष

उपाध्यक्षको मन्तव्य

संघीयताको अवधारणा अनुरूप नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय तहलाई स्वायत्तता सहित व्यवस्थापिका, कार्यकारी र न्यायीक अधिकारहरूको सुनिश्चितता गरेको छ। यस बमोजिम सहकारीता, सह-अस्तित्व र समन्वयको सिद्धान्तक क्रियाशील रहेका छन्। स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ ले समेत स्थानीय शासन प्रणालीलाई संस्थागत बनाउन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता ल्याउन स्थानीय सरकारलाई मार्गदर्शन गरेको छ। त्यसकै फलस्वरुप नागरिकहरूले आफ्नै घरदैलोबाट आवश्यक सेवाहरू प्राप्त गरिरहेका छन्।

जनताको नजिकको सरकारको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारले उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गरी वकासलाई नतिजामूलक तथा परिणामुखी बनाउन अधिकतम प्रयास गर्नुपर्दछ। स्रोत, साधन तथा क्षमता र पूर्वाधार विकासको न्यून अवस्था र तीव्र विकासको जनचाहाना सम्बोधन गर्नु आफैमा कठिन र चुनौतिपूर्ण कार्य हो। विकास प्रक्रियामा विपन्न तथा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायको मूलप्रवाहीकरण गरी उनीहरूको आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्नु आजको आवश्यकता हो।

स्थानीय तहको निर्वाचन पछि जनप्रतिनिधिहरूले यस गाउँपालिकाले विकास प्रक्रिया तथा उपलब्धीलाई समतामूलक तथा न्यायपूर्ण बनाउने र वातावरणमैत्री, दीगो पूर्वाधार विकासमा जोड दिई सामाजिक तथा आर्थिक विकासको आधार तयार गर्ने उद्देश्य लिएका छौं। यसका लागि सहभागितामूलक तथा समावेशी प्रक्रिया बमोजिम नीति, आवधिक विकास योजना, वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने परिपाटिको विकास भएको छ। यसबाट विकासको मूलप्रवाहबाट बाहिर रहेका विपन्न तथा पछाडी पारिएका/परेका वर्ग तथा समुदायको आवश्यकता पहिचान गरी सम्बोधन गर्ने प्रयास समेत गरिएको छ। सक्षम, सवल र नागरिकप्रति संवेदनशिल तथा जवाफदेही स्थानीय सरकारबाट मात्रै जनचाहाना सम्बोधन हुन सक्दछ।

नागरिकको आवश्यकता तथा अपेक्षा सम्बोधनको लागि स्थानीय सरकार अझ बढी सवल, सक्षम र जवाफदेही हुन आवश्यक छ। यसका लागि स्थानीय सरकारहरूले सुशासन तथा विकासको अवस्था बारेमा अध्ययन विश्लेषण गरी सोको अभिलेख आम नागरिक तथा सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउनु आवश्यक हुन्छ। यसै सन्दर्भमा यस गाउँपालिकाले आम जनसमुदायलाई हित हुने गरी गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार भइ कार्यान्वयनमा आएको छ।

यस पृष्ठभूमिमा सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी वर्षको मार्गचित्रको रूपमा यो आवधिक विकास योजनाले काम गर्नेछ भन्ने प्रतिवद्दता व्यक्त गर्दै यसको तयारीको क्रममा सहयोग पुर्याउनु हुने कार्यपालिकाका पदाधिकारी, विषयगत समितिका संयोजक तथा सदस्यहरू, विषयगत शाखाका कर्मचारीहरू, वडा सचिव, सम्पूर्ण कर्मचारीहरू तथा विज्ञहरू प्रति धन्यवाद व्यक्त गदै सबैको निरन्तर सहयोग र साथको सदैव अपेक्षा गर्दछु।

गोमा शर्मा रेग्मी
उपाध्यक्ष

कृतज्ञता

संघीय शासन व्यवस्थामा स्थानीय सरकारलाई नागरिकको घरदैलोको सरकारको रूपमा हेरिएको हुन्छ । तसर्थ राजनीतिक र अवधारणागत रूपमा पनि स्थानीय सरकारसँग जनताको अपेक्षा बढी नै हुने गर्दछ । सवल र नागरिकप्रति जवाफदेही तथा उत्तरदायी स्थानीय सरकारबाट मात्रै जनताका चाहानाहरू सम्बोधन हुन सक्दछ । तसर्थ नागरिकको आवश्यकता तथा अपेक्षा सम्बोधनको लागि स्थानीय सरकार अझ बढी सवल, सक्षम र जवाफदेही हुन आवश्यक छ । सिमित साधन र श्रोत अनि असिमित जनआंकाक्षा र आवश्यकता बीच तालमेल गरी धेरै भन्दा धेरै विकासका प्रतिफलहरू विभिन्न क्षेत्र र वर्गका जनता बीच पुर्याउने जिम्मेवारी गाउँपालिकाको रहेको छ । सिम्ता गाउँपालिकाले सरकारी, निजी, समुदाय, सहकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रसँगको साझेदारीमा विपन्न तथा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायलाई विकास प्रक्रियामा मूलप्रवाहीकरण गरी उनीहरूको आवश्यकताको सम्बोधन गर्ने प्रयास गरेको छ ।

यस गाउँपालिकालाई "**समृद्ध सिम्ता : सुखी सिम्ताली**" को दीर्घकालीन सोचलाई मूर्त रुप दिन आवधिक विकास योजना, विषय क्षेत्र रणनीतिक तथा गुरुयोजना र वार्षिक वजेट तथ कार्यक्रम बीचमा अन्तरसम्बन्ध स्थापित गर्ने प्रयास गरिएको छ । शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास प्रयासलाई सहभागितामूलक, समावेशी, पारदर्शी, योजनाबद्ध तथा व्यवस्थित र जवाफदेही तवरले अगाडि बढाउन, प्रशासनिक व्यवस्थालाई सहजता प्रदान गर्न र कार्यान्वयन तथा उपलब्धिको अभिलेख व्यवस्थापनमा गाउँपालिका सदैव सचेत रहेको छ । यस गाउँपालिकाले संस्थागत विकासको लागि विषयगत सवल तथा कमजोर क्षेत्र पहिचान गरेको छ र सो अनुसार क्षमता विकासका क्षेत्र र कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयनमा लगिएको छ ।

यसैगरी प्रचलित नीतिगत तथा कानूनी व्यवस्था बमोजिम समयमा नै कार्यक्रमलाई लैंगिक र सामाजिक समावेशीकरण लगायत समग्र पक्षका उद्देश्य, लक्ष्य तथा रणनीति तय गरिएको छ । सहभागितामूलक र समावेशी प्रक्रिया अनुसार विकासको प्राथमिकतामा बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने गरिएको छ । गाउँपालिकाले जनस्वास्थ्य, विपद जोखिम व्यवस्थापन एवं वातावरण संरक्षण र जलवायु उत्थानशीलताको आयामलाई समेत यथोचित मध्यनजर गरी आवधिक विकास योजनाले कार्यक्रमहरू तयार गरिएको छ । सुशासन तथा विकासको योजना तयार गर्नु आवधिक विकास योजना तयार गर्नु र कार्यान्वयन गर्नु गराउनु स्थानीय सरकारको एक प्रमुख र महत्वपूर्ण दायित्व हो । गाउँपालिकाको विकास तथा सुशासनको समग्र योजनाको रूपमा सिम्ता गाँउपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गरि प्रकाशन गरिएको छ ।

यस पृष्ठभूमिमा गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गर्ने काममा सहयोग गर्नु हुने गाउँ सभा, कार्यपालिका तथा वडा समितिका निर्वाचित पदाधिकारीज्यूहरू, महत्वपूर्ण रायसुझाव प्रदान गर्ने राजनीतिक दलका स्थानीय प्रमुख तथा प्रतिनिधिज्यूहरू, विज्ञ समूहका सल्लाहकारज्यूहरू, सामाजिक तथा बौद्धिक क्षेत्रका महत्वपूर्ण व्यक्तित्व र समुदाय तथा समन्वय र व्यवस्थापनमा विज्ञ तथा सहयोगी हातका रूपमा रहेका शाखा प्रमुखहरू समेत सबै कर्मचारीहरू प्रति हार्दिक कृतज्ञता तथा आभार व्यक्त गर्न चाहान्छु । आगामी दिनमा समेत सबै पक्षहरूको सकारात्मक सहयोग, सल्लाह, सुझाव र समन्वय र जिम्मेवारीपूर्ण भूमिकाका साथ यो आवधिक विकास योजना कार्यान्वयन हुने विश्वास लिएको छु ।

भालाराम पंगाली
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आवधिक विकास योजनाको विषय सूची

परिच्छेद १ : परिचय 1

१.१ पृष्ठभूमि 1

१.२ आवधिक विकास योजनाको उद्देश्य 2

१.४ आवधिक विकास योजना औचित्य 3

१.४ आवधिक विकास योजनाको नीतिगत र कानूनी आधार 3

१.५ आवधिक विकास योजना तर्जुमा प्रक्रिया 5

१.५.१ सम्पन्न गरिएका प्रकृया तथा मुख्य कृयाकलापहरु 5

१.५.२ अपेक्षित नतिजाहरु 7

१.५.३ आवधिक विकास योजनाका दायराहरु 7

परिच्छेद २ : सिम्ता गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान स्थिति र उपलब्धिको समीक्षा 9

२.१ गाउँपालिकाको परिचय 9

२.१.१ भौगोलिक अवस्था, राजनीतिक र प्रशासनिक संरचना.... 10

२.१.२ प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा.... 11

२.१.३ जनसांख्यिक अवस्था.... 12

२.२ आर्थिक विकास अवस्था 13

२.२.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा.... 13

२.२.२ पर्यटन तथा संस्कृति 13

२.२.३ उद्योग, व्यापार, व्यवसाय र आपूर्ति 14

२.२.४ आम्दानी, रोजगारी र वित्तीय सेवा 14

२.२.५ बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र 14

२.३ सामाजिक विकासको अवस्था 14

२.३.१ स्वास्थ्य तथा पोषण 14

२.३.२ शैक्षिक विकास.... 15

२.३.३ खानेपानी तथा सरसफाई 15

२.३.४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण.... 15

२.३.५ युवा, खेलकुद तथा कला.... 15

२.४ पूर्वाधार तथा शहरी विकासको अवस्था.... 16

२.४.१ वस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण 16

२.४.२ सडक, पुल तथा यातायात.... 16

२.४.३ विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा 16

२.४.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि.... 16

२.५ वन, वातावरण तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनको अवस्था 17
२.५.१ वन तथा जैविक विविधता 17
२.५.२ भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन 17
२.५.३ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन 17
२.५.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता 17
२.६ सुशासन तथा संस्थागत व्यवस्था 18
२.७ स्थानीय नीति, ऐन तथा सुशासन 18
२.६.२ सङ्गठनात्मक विकास 18
२.६.४ योजना व्यवस्थापन 18
परिच्छेद ३ : सोंच तथा विकासको अवधारणा 20
३. १ पृष्ठभूमी 20
३.२ प्रमुख समस्या तथा चुनौती 21
३.२.१ कृषि तथा पशुपालन 22
३.२.२ पूर्वाधार तथा वातावरण 22
३.२.३ स्वास्थ्य 22
३.२.४ शिक्षा 22
३.२.५ अन्य 22
३.३ प्रमुख सम्भावना तथा अवसर 24
३.३.१ विकासका सम्भावनाहरु 24
३.२.२ गाँउपालिका विकासका अवसरहरु 25
३.२.३ गाँउपालिका विकासका प्रमुख सवालहरु 25
३.४ निर्देशक सिद्धान्त 26
३.४.१ नागरिक संलग्नता र जनकेन्द्रीत विकास 26
३.४.२ वातावरण सन्तुलन तथा दीगो विकास 26
३.४.३ स्थानीय संस्थागत क्षमता विकास 27
३.४.४ सामाजिक समावेशीकरण तथा अवसरमा समता 27
३.४.५ स्थानीय सुशासन र उत्तरदायित्व 27
३.४.६ भू-उपयोग र व्यवस्थित एकीकृत वस्तीको विकास 28
३.४.७ मानव अधिकार, सामाजिक न्याय र दीगो शान्ति 28
३.४.८ समुदाय, निजी क्षेत्र एवं गैसस साझेदारी 29
३.४.९ नतिजामूलक व्यवस्थापन प्रणाली (**Result–Based Management**) 29
३.५ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवधिक विकास योजनाको तादाम्यता 29
३.५.१ राष्ट्रिय पन्ध्रौं योजनाको सोच 31

३.६ सिम्ता गाउँपालिकाको सोंच, लक्ष्य तथा उद्देश्य 31

३.६ परिमाणात्मक लक्ष्य 33

३.७ रणनीति तथा प्राथमिकता 36

३.७.१ सिम्ता गाँउपालिका विकासका रणनीतिहरु 36

३.७.२ प्राथमिकता क्षेत्र 37

परिच्छेद ४ : आर्थिक क्षेत्र 38

४.१ कृषि तथा पशुपंक्षी 38

४.१.१ पृष्ठभूमि 38

४.१.२ समस्या तथा चुनौती 38

४.१.३ संभावना तथा अवसर 39

४.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 39

४.१.५.१ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाकाः (क) कृषि 44

४.१.५.२ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाकाः (ख) पशुपंक्षी 47

४.२ सिंचाई 49

४.२.१ पृष्ठभूमि 49

४.२.२ समस्या तथा चुनौती 49

४.२.३ संभावना तथा अवसर 49

४.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 50

४.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 51

४.३ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा 52

४.३.१ पृष्ठभूमि 52

४.३.२ समस्या तथा चुनौती 52

४.३.३ संभावना तथा अवसर 52

४.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 53

४.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 55

४.३.५.१ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा 55

४.३.५.२ कला भाषा, साहित्य तथा संस्कृति 57

४.४ उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति 58

४.४.१ पृष्ठभूमि 58

४.४.२ समस्या तथा चुनौती 58

४.४.३ संभावना तथा अवसर 58

४.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 58

४.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 61

४.५ बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र 63
४.५.१ पृष्ठभूमी 63
४.५.२ समस्या चुनौती 63
४.५.३ सम्भावना र अवसर 63
४.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 63
४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिा खाका 65
४.६ श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा 66
४.६.१ पृष्ठभूमि 66
४.६.२ समस्या तथा चुनौती 66
४.६.३ संभावना तथा अवसर 66
४.६.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 67
४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 68
परिच्छेद ५ : सामाजिक क्षेत्र 69
५.१ स्वास्थ्य तथा पोषण 69
५.१.१ पृष्ठभूमि.. 69
५.१.२ समस्या तथा चुनौती.. 69
५.१.३ संभावना तथा अवसर.. 69
५.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना.. 69
५.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका.. 71
५.२ शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन.. 73
५.२.२ समस्या तथा चुनौती.. 73
५.२.३ संभावना तथा अवसर.. 74
५.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 74
५.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका.. 76
५.३ खानेपानी तथा सरसफाइ 78
५.३.१ पृष्ठभूमि.. 78
५.३.२ समस्या तथा चुनौती.. 78
५.३.३ संभावना तथा अवसर.. 78
५.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना.. 78
५.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका.. 80
५.४ महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग 81
५.४.१ पृष्ठभूमि 81
५.४.२ समस्या तथा चुनौती 81

५.४.३ संभावना तथा अवसर 81
५.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 81
५.५ युवा तथा खेलकुद 86
५.५.१ पृष्ठभूमि 86
५.५.२ समस्या तथा चुनौती 86
५.५.३ संभावना तथा अवसर 86
५.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 86
५.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 88
परिच्छेद ६ : पूर्वाधार क्षेत्र 89
६.१ बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण 89
६.१.१ पृष्ठभूमि 89
६.१.२ समस्या तथा चुनौती 89
६.१.३ संभावना तथा अवसर 89
६.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 89
६.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 92
६.२ सडक, पुल तथा यातायात 93
६.२.१ पृष्ठभूमि 93
६.२.२ समस्या तथा चुनौती 93
६.२.३ संभावना तथा अवसर 93
६.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 93
६.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 96
६.३ जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा 97
६.३.१ पृष्ठभूमि 97
६.३.२ समस्या तथा चुनौती 97
६.३.३ संभावना तथा अवसर 97
६.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 97
६.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 100
६.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि 101
६.४.१ पृष्ठभूमि 101
६.४.२ समस्या तथा चुनौती 101
६.४.३ संभावना तथा अवसर 101
६.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 102
६.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 104

परिच्छेद ७ : वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र 105
७.१ वन तथा जैविक विविधता 105
७.१.१ पृष्ठभूमि 105
७.१.२ समस्या तथा चुनौती 105
७.१.३ संभावना तथा अवसर 105
७.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 105
७.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 108
७.२ भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन 109
७.२.१ पृष्ठभूमि 109
७.२.२ समस्या तथा चुनौती 109
७.२.३ संभावना तथा अवसर 109
७.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 109
७.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 111
७.३ वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन 112
७.३.१ पृष्ठभूमि 112
७.३.२ समस्या तथा चुनौती 112
७.३.३ संभावना तथा अवसर 112
७.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 112
७.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 114
७.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता 115
७.४.१ पृष्ठभूमि 115
७.४.२ समस्या तथा चुनौती 115
७.४.३ संभावना तथा अवसर 115
७.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 115
७.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 118
८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन 119
८.१.१ पृष्ठभूमि 119
८.१.२ समस्या तथा चुनौती 119
८.१.३ संभावना तथा अवसर 120
८.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 120
८.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 123
९.१ पृष्ठभूमि 125
९.२ संस्थागत व्यवस्था तथा मानव संशाधन योजना 125

९.२.१ पृष्ठभूमि 125
९.२.२ समस्या तथा चुनौती 125
९.२.३ संभावना तथा अवसर 126
९.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना 126
९.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका 128
९.३ विषयक्षेत्र अनुसार अनुमानित बजेट 130
९.४ स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण 131
९.५ स्रोत परिचालन रणनीति 132
९.६ आवधिक विकास योजना कार्यान्वयन 132
९.६.१ वर्तमान अवस्था 133
९.६.२ कार्यान्वयन कार्ययोजना 133
९.६.३ मार्गदर्शन तयारी 133
९.६.४ कार्यान्वयन विधिको छनौट 134
९.६.५ अख्तियारी 134
९.६.६ वार्षिक कार्यान्वयन कार्ययोजना 134
९.६.७ अनुगमन प्रतिवेदन र समीक्षा 134
९.७ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना 134
९.७.१ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आवश्यकता 135
९.७.२ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको उद्देश्य/असर 136
९.७.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन रणनीति 136
९.७.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी 136
९.७.५ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया 137
अनुसुचीहरू 138
अनुसुची एकः आवधिक विकास योजनाको सन्दर्भ सामाग्रीहरू 138
अनुसुची दुईः आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को प्रस्तावित शारंश 140
अनुसुची तीनः आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को यथार्थ उपलब्धि शारंश 140
अनुसुची चार(क)ः सिम्ता गाउँपालिकाको वार्षिक बजेटको प्रक्षेपण वृद्धिदर 141
अनुसुची चार(ख)ः सिम्ता गाउँपालिकाको वार्षिक बजेटको यथार्थ प्रगती वृद्धिदर 144
अनुसुची पाँचः सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको प्रक्षेपण 147
अनुसुची छः सिम्ता गाउँपालिकाका गौरवका योजनाहरू 151
अनुसुची सातः सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको लागि प्रस्ताविक आयोजनाहरू 152
अनुसुची आठः सिम्ता गाउँपालिकाको परियोजना बैङ्क 161
अनुसुची नौः आवधिक विकास योजना तयारी अभिमुखिकरणको माईन्युट 214

अनुसुची दशः आवधिक विकास योजना अभिमुखीकरणको फोटो 215
अनुसुची एघारः आवधिक विकास योजना तयारीको वडागत कार्यशालाको माईन्युट 216
अनुसुची बाह्रः आवधिक विकास योजना वडागत कार्यशालाको फोटो 219
अनुसुची तेह्रः आवधिक विकास योजना कार्यशालाको माईन्युट 222
अनुसुची चौह्रः आवधिक विकास योजना कार्यशालाको फोटो 223
अनुसुची पन्ध्रः सिम्ता गाउँपालिकाको जी.आई.एस नक्साहरू 224

तालिका सुची

तालिका १: गाउँपालिकाको वडागत जनसंख्या विवरण

तालिका २: विकासका सम्भावनाहरु

तालिका ३: दीगो विकास लक्ष्य तथा सूचक

तालिका ४: दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सूचक

तालिका ५: कर्णाली प्रदेश समृद्धिका संवाहक संकेत

तालिका ६: दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य

तालिका ७: राष्ट्रिय तथा कर्णाली प्रदेशले अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य

तालिका ८: सिम्ता गाउँपालिकाको परिमाणात्मक लक्ष्य

तालिका ९: विषयक्षेत्र अनुसारको वजेट प्रक्षेपण अनुमान

तालिका १०: सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको प्रक्षेपण साशंस

तालिका ११: कार्यान्वयन कार्ययोजनाका चरण

शब्द परिचय

अ.मु. : अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

अ/गैसस : अन्तराष्ट्रिय/गैर सरकारी संस्था

आ.व. : आर्थिक वर्ष

आ.वि. : आधारभुत विद्यालय

मा.वि : माद्यमिक विद्यालय

उ.स. : उपभोक्ता समिति

कि.मि. : किलोमिटर

न.पा. : नगरपालिका

गा.पा. : गाउँपालिका

गा.पा.चि. : गाउँपालिका पार्श्व चित्र

प्रा.वि. : प्राथमिक विद्यालय

मा.वि. : माध्यमिक विद्यालय

मे टन : मेट्रिक टन

रायोआ : राष्ट्रिय योजना आयोग

रु. : रुपैंयाँ

लि : लिटर

व. नं. : वडा नम्वर

दिविल : दिगो विकास लक्ष्य

दिराल : दिगो राष्ट्रिय लक्ष्य

प्रससंसं : प्रदेश समृद्धि संवाहक संकेत

सि.गा.पा. : सिम्ता गाउँपालिका

स.सं : सहकारी संस्था

सा.सं : सामुदायिक संस्था

हे. : हेक्टर

NA : Not Available

परिच्छेद १ : परिचय

१.१ पृष्ठभूमि

आवधिक विकास योजना समष्टिगत आर्थिक, सामाजिक विकासको सोच पुरा गर्न एवं तदनुरुप उपलब्धि हासिल गर्न लक्ष्य, उद्देश्य, नीति, रणनीति तथा कार्यक्रम र त्यस्ता कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि सम्भावित स्रोतको व्यवस्था गरिएको परिभाषित दस्तावेज हो । आवधिक विकास योजना सरकारले लिएका सोच पूरा गर्न चाहेको विकास गन्तव्यतर्फ क्रमिक रुपमा बढ्ने कामलाई निर्देशित गर्न र गन्तव्य पहिचान गर्नको लागि तयार गरिएको हुन्छ । आवधिक विकास योजना सम्बद्ध आवश्यक विषयहरु समेटिएको एक संक्षिप्त संकेतात्मक खाका हो ।

नेपालको संविधानले यी तहका सरकारका बीच समन्वय, सहकार्य र सह-अस्तित्वको सम्बन्ध परिकल्पना गरेको छ । यस अनुरुप ७५३ स्थानीय तहहरू (महानगरपालिका, उप-महानगरपालिका, नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु) निर्वाचन प्रक्रियाबाट गठन भई संविधानले व्यवस्था गरे बमोजिम अनुसूची ८ अनुसार निर्दिष्ट गरेका काम कर्तव्य, अधिकार तथा जिम्मेवारीहरु निर्वाह गर्दै आईरहेका छन् । अनेकौं चुनौतिका बावजूद आफ्नो क्षमता, उपलव्ध स्रोत साधन र अवसरहरूलाई मध्यनजर गर्दै नेपाल सरकारले परिकल्पना गरेको "समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली" र प्रदेश सरकारले परिकल्पना गरेको "समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीबासी" मा टेवा पुर्याउने तवरले स्थानीय तहको विशिष्टता र परिवेश अनुसारको योजनाबद्ध विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनगर्नुपर्ने हुन्छ । सो कार्यान्वयनका निम्ति स्थानीय सरकारले स्पष्ट परिकल्पना, लक्ष्य, उद्देश्य तथा रणनीतिहरु सहितको आवधिक विकास योजनाको तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने आवश्यकता हुन्छ ।

नेपालको संविधानले संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरुलाई एकल अधिकार र साझा अधिकारहरु बमोजिम आवश्यक कानुनहरू निर्माण र लागु गर्ने, वार्षिक योजना र बजेट तयार गर्ने, आवश्यक नीतिहरू र योजनाहरु बनाउने र लागु गर्ने लगायतका महत्वपूर्ण जिम्मेवारीहरू प्रदान गरेको छ । संविधानको अनुसूची ८ मा एकल अधिकारहरु र अनुसूची ९ मा स्थानीय तहहरुलाई साझा अधिकारहरु प्रयोग गर्ने अधिकारहरु उल्लेख गरेको छ । यद्यपि, स्थानीय तहहरूले आफ्ना अधिकार र जिम्मेवारीको प्रयोग र अभ्यास गर्दा संघीय र प्रादेशिक नीति र कानुन अनुरुप हुनु पर्ने प्रावधान पनि छ । स्थानीय तहहरुले संविधानमा उल्लेखित निर्देशक सिद्धान्तहरु तथा राज्यका नीतिहरु बमोजिम मानव अधिकार, सामाजिक न्याय, अधिकारमा आधारित समावेशीमूलक विकास सम्बन्धी प्रावधानहरुको पनि पूर्ण परिपालना गर्नुपर्दछ । यसको साथै आ-आफ्ना योजनाहरु र कार्यक्रमहरु मार्फत दिगो विकास लक्ष्यहरु हासिल गर्न योगदान पुऱ्याउने महत्वपूर्ण उत्तरदायित्व पनि सम्बन्धित स्थानीय तहहरुलाई सुम्पेको छ ।

स्थानीय तहमा स्थानीय सरकार २०७४ सालमा निर्वाचित भएपछि सफलतापूर्वक एक कार्यकाल पूरा भई दोश्रो कार्यकालको लागि समेत निर्वाचन सम्पन्न भई नवनिर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु सहित औपचारिक रुपमा स्थानीय तहहरुमा सरकार क्रियाशील रहेका छन् र आआफ्ना क्षेत्रमा सेवा प्रवाह गर्ने उत्तरदायित्व निर्वाह गरिरहेका छन् । यसको अलावा, स्थानीय तहहरुको कामकारवाहीमा महत्वपूर्ण प्रभाव पार्ने चार महत्वपूर्ण ऐनहरु स्थानीय सरकार

सञ्चालन ऐन २०७४, अन्तर सरकारी वित्तीय व्यवस्था ऐन २०७५ र राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत र वित्त आयोग ऐन २०७५, कर्मचारी समायोजन ऐन व्यवस्थापिका संसदबाट पारित भई लागु भइसकेका छन् ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४, ले स्थानीय तहहरू (गाउँपालिका र नगरपालिकाहरु) लाई आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रको स्थानीय स्तरको विकासको लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक, विषयगत, मध्यकालीन र दीर्घकालीन योजना बनाएर लागु गर्ने व्यवस्था गरेको छ । साथै सोही ऐनले स्थानीय तहहरुले आवश्यक ऐन नियमावलीहरु बनाउँदा संवैधानिक प्रावधान अनुरुप हुनु पर्ने तथा संघ र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समय सीमा र प्रक्रियासंग अनुकूल हुनु पर्नेमा ध्यान आकृष्ट गरेकोछ । आवधिक र रणनैतिक योजनाहरु बनाउँदा सुशासन, विपद् व्यवस्थापन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरुलाई पनि सम्बोधन गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय तहहरुले विकेन्द्रिकरण र अधिकार निक्षेपणको सिद्धान्तहरु बमोजिम स्थानीय नागरिकहरू विशेष गरि सुविधावञ्चित वर्गहरुको पहुँच, सहभागीता र स्वामित्वको सुविधाको लागि उनीहरुलाई उत्तरदायी, जवाफदेही र पारदर्शी तरिकाले सेवा प्रवाहमा ध्यान दिनु पर्नेमा जोड दिएको छ ।

यसै सन्दर्भलाई दृष्टिगत गरी सिम्ता गाउँपालिकाले पनि आफ्नो कार्यक्षेत्रलाई समेट्ने गरी एक कार्यकाल आवधिक विकास योजना तर्जुमा नगरी बितेको भएपनि नयाँ निर्वाचित नेतृत्वले गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गरी आगामी पाँच वर्ष कार्यान्वयनमा ल्याउने दृढ संकल्पका साथ राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ (नमूना) अनुसार यो "सिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना २०८०/८१-२०८४/८५" तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको छ ।

१.२ आवधिक विकास योजनाको उद्देश्य

सिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गर्नुका मुख्य उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका थिए :

क. स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ तथा राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ (नमूना) ले निर्देशित गरे बमोजिमको सहभागीतामूलक विधि तथा प्रकृयाहरु अवलम्बन गरी आवश्यक बिषयगत क्षेत्र तथा क्रसकटिङ बिषयहरु समेटिएको पालिकाको आवधिक विकास योजना तयार गर्ने ।

ख. आवधिक विकास योजना तयार गर्दा अपनाईएका प्रक्रियाहरु अभिलेखीकरण गरिएको छ, जसमा यस प्रक्रियाबाट हासिल भएका सिकाइ र अनुभवहरु पनि समावेश गर्नु ।

ग. गाउँपालिकाको वार्षिक योजना र कार्यक्रमहरुको आवधिक योजनासँग संयोजन गर्न आवश्यक ढाँचाहरु बनाउन सहयोग गर्ने, जसवाट आवधिक योजनाको कार्यान्वयन सुनिश्चित हुनु ।

१.४आवधिक विकास योजनाऔचित्य

मुलुक संघीय व्यवस्थामा रुपान्तरण भईसकेपछि संवैधानिक रुपमा सरकारको दर्जा पाएका स्थानीय तहले जनतालाई सरकार आफ्नो घरदैलोमा आएको महसुस गराउने चुनौतीको सामना गरेका थिए । सिम्ता गाउँपालिकास्थानीय सरकारको हैसियतले उक्त चुनौतीलाई सामना गर्ने अठोटका साथ अगाडि वढेको गाउँपालिका हो । गाउँपालिकाको पहिलो निर्वाचन पछिको नेतृत्वको कार्यकाल सम्पन्न भएपश्चात नयाँ निर्वाचित सरकारको दयित्व पनि नागरिकका आवश्यकताको थप पहिचान गरी पूरा गर्नु पर्ने भन्ने नै हो । वर्तमान नेतृत्वले जनतालाई विकास र परिवर्तनको आभास गराउन विकासको आधारस्तम्भ निर्माण गर्न आर्थिक, सामाजिक, पुर्वाधार लगायतका क्षेत्रमा लगानी विस्तार थप व्यवस्थित वनाउदै गर्नुपर्ने हुन आउँछ । स्थानीय सरकारका सामु सीमित स्रोत साधनहरुको उपलव्धता, असीमित आवश्यकताको विद्यमानता रहेकोछ । प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रमा स्रोतको उपयोग गर्नु पर्ने बाध्यता,गरिबी, बेरोजगारी, असमानता, परनिर्भरता, पछौटेपन जस्ता समस्यालाई सम्बोधन गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

विगतको समीक्षा र आगामी दिनको आंकलन,नतिजामूखी विकास पद्धतिको अवलम्बन,विकास प्रकृयामा सबै सरोकारवालाको भूमिका निर्धारण र संलग्नता सहित समाजलाई विकास र समृद्धितर्फ अग्रसर गराउने आधार तथा नागरिकहरुको विश्वास अभिवृद्धि गर्ने कार्य गर्नको लागि नै व्यवस्थित विकासको मार्ग तय गर्नुपर्ने हुन्छ । जनताको सबै भन्दा नजिकको, स्थानीय परिस्थिति र आवश्यकताको सबै भन्दा बढी जानकारी हाँसिल गर्ने र सबै भन्दा छिटो एवं प्रभावकारी ढंगले सोको सम्बोधन गर्नसक्ने क्षमता राख्ने सरकार भएको हुनाले तथा दिगो विकासको लागि प्रभावकारी नेतृत्व प्रदान गर्न सक्ने संयन्त्र भएकोले नै यसले निर्माण गर्ने आवधिक विकास योजनाको औचित्य पुष्टि हुन्छ ।

१.४आवधिक विकास योजनाको नीतिगत र कानूनी आधार

सिम्तागाउँपालिकाले गाउँपालिकाले तर्जुमा गरेको आवधिक विकास योजना संघ तथा प्रदेशका योजनाहरुसँगमात्र नभई दीगो विकास लक्ष्यसँग पनि उत्तिकै सम्बन्धित छन । तसर्थ प्रस्तुत आवधिक विकास योजनाले संघ तथा प्रदेश सरकारले तय गरेका कानुनी आधारहरुलाई पनि सम्वोधन गर्नु पर्ने हुन्छ । नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकारको कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदनमा आवधिक विकास योजना, वार्षिक योजना तथा बजेट स्वीकृती सम्बन्धी कार्यलाई स्थानीय तहको कार्यसूचीमा सूचीकृत गरेको छ । स्थानीय शासन सञ्चालन सम्बन्धी संघीय कानून, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ को दफा २४ को उपदफा १ अनुसार गाउँपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि बार्षिक, विषय क्षेत्रगत, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ । यस प्रकार योजना बनाउँदा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा प्रक्रियासँग अनुकुल हुने गरी

सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन, विपद् व्यवस्थापन, लैंगिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई पनि ध्यान दिनुपर्ने व्यवस्था गरेको छ ।

यसका अतिरिक्त स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले तथा गाउँपालिकाले योजना बनाउँदा देहायअनुसार गर्नुपर्ने समेत व्यवस्था गरेको छ ।

- योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरुको सूचीसमेत तयार गर्नुपर्ने,
- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बुद्धिजिवी, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद्, सीमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक लगायतका सरोकारवालाको अधिकतम सहभागिता गराउनु पर्ने,
- योजना तर्जुमा गर्दा आयोजनाहरुको सम्भाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पूर्वानुमान, आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नुपर्ने,
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले विशेष कार्यक्रमका लागि अनुदान प्रदान गरी कार्यान्वयन प्रक्रिया निर्धारण गरेकोमा गाउँपालिकाले सोही प्रक्रिया बमोजिम सो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने,
- नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको संयुक्त लगानी वा सार्वजनिक निजी साझेदारीमा संभाव्य आयोजना सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्ने
- संघीय र प्रदेशस्तरको आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्नुपर्ने
- स्थानीयस्तरका विकास आयोजनाहरुको आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्य गर्ने
- गैर सरकारी संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था र सामुदायिक संस्थाले स्थानीय सरकारसँग समन्वयमा रही कार्य गर्नुपर्ने र आफ्नो बार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्थानीय सरकारको बार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गराउनु पर्ने एवं स्थानीय तहले तोकेको संयुक्त अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन प्रणाली अपनाउनु पर्ने
- नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कुनै पनि अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाले स्थानीय तहसँग समन्वयमा कार्य गर्नुपर्ने

संवैधानिक दायित्व तथा स्थानीय सरकार सञ्चालनसम्बन्धी संघीय कानूनका अतिरिक्त स्थानीय तहको आवधिक विकास योजनातर्जुमा प्रक्रियामा देहायअनुसार कानूनी तथा नीतिगत दस्तावेजहरुलाई आधार लिइएको छ :

- दीगो विकास लक्ष्यहरु
- राष्ट्रिय भूउपयोग नीति, २०६९
- विषयगत ऐन तथा नीतिहरू
- नेपाल पक्ष भएका सन्धी सम्झौताहरु

- राष्ट्रिय योजना अयोगबाट जारी राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशिका
- राष्ट्रिय, प्रादेशिक तथा जिल्लास्तरीय विषयगत गुरुयोजनाहरू

१.५आवधिक विकास योजना तर्जुमा प्रक्रिया

सिम्ता गाउँपालिकाको क्रममा पालना गरिएका चरण तथा विधि प्रकृयाका बारेमा यो खण्डमा विस्तृत चर्चा गरिएको छ ।

१.५.१ सम्पन्न गरिएका प्रकृया तथा मुख्य कृयाकलापहरु

सिम्ता गाउँपालिका, सुर्खेतको आवधिक विकास योजना २०८०/८१-२०८४/८५ को तर्जुमाको क्रममा निम्नानुसारका चरणहरू पुरा गरिएको थियो ।

क० दस्ताबेजहरुको अध्ययन (पार्श्वचित्र, ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि जस्तैः राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८, प्रदेश नीति तथा योजना आयोगले तयार गरेको प्रदेशको वस्तुस्थिति विवरण २०७५, राष्ट्रिय योजना आयोगको नेपालको पन्ध्रौं योजना, कर्णाली प्रदेशको प्रथम प्रादेशिक योजना (२०७६/७७ - २०८०/८१), कर्णाली प्रदेश आयोजना बैङ्क दिग्दर्शन २०७९, कर्णाली प्रदेश मध्यमकालीन खर्च संरचना (आ.व.२०७९/८०-२०८१/८२), तथा नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारका मन्त्रालय र विभागहरूले प्रकाशन गरेका प्रतिवेदनहरू, राष्ट्रिय योजना आयोग, प्रदेश नीति तथा योजना आयोग रसिम्ता गाउँपालिकाले तयार गरेका अन्य लिखतहरूको अध्ययन गरिएको थियो ।

ख० आवधिक विकास योजना सम्बन्धी गाउँकार्यपालिका सदस्यहरु र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा अन्य सरोकारवाला पक्ष सहितको तयारी (निर्देशक समिति र विषयगत समितिहरू गठन तथा व्यवस्थापकीय तयारी) बैठक २०८०/०१/१३ मा गरिएको थियो (अनुसूची मा माइन्युट संलग्न रहेको) ।

ग० आवधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धी प्रारम्भिक अभिमुखीकरण गोष्ठि २०८०/०१/१३ मा सञ्चालन गरिएको थियो (अनुसूची ५ मा माइन्युट संलग्न रहेको)

घ० आवश्यक तथ्याङ्क र सूचना संकलन तथा विश्लेषणः सर्वप्रथम, स्वीकृत कार्ययोजना बमोजिम आवधिक विकास योजना तर्जुमाको लागि सम्बन्धित वडा समितिको पहलमा वडास्तरीय परामर्श बैठकहरू मिति २०८०/०१/१४ गते वडा नं. ६ र ७ मा, २०८०/०१/१९ गते वडा नं. ३ र ४ मा, २०८०/०१/२० गते वडा नं. १ र २ मा, २०८०/०१/२१ गते वडा नं. ५ र ९ मा र २०८०/०१/२२ गते वडा नं. ८मा सञ्चालन गरिएको थियो । उक्त अवसरमा वडागत रुपमा क्षेत्रगत अवसर, चुनौती र सम्भावनाको समिक्षा गरिनुका साथै वडागत योजनाहरूको प्रारम्भिक विवरण तथा अन्य आवश्यक विवरणहरू संकलन गरिएको थियो (वडागत छलफलको माइन्युट र तस्बिरहरू अनुसूची७ र ८ मा संलग्न रहेको) । यसका लागि स्थानीय जनताको प्रतिनिधिमूलक सहभागिताको लागि सर्वप्रथम सामुदायिक संस्था, टोल विकास

संस्था, सहकारी, सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह, खानेपानी उपभोक्ता समूह, महिला समूह, आमा समूह, सामुदायिक विद्यालय, वडामा क्रियाशिल संघ संस्थाहरू, बालक्लव, निजी क्षेत्र, राजनीतिक दलका वडास्तरीय प्रतिनिधि लगायतका सरोकारवालाहरूको सहभागिता रहेको थियो । परामर्शरद्वितीय स्रोतबाट प्राप्त हुन नसकेका आधारभूत सूचनाहरू सङ्कलन गर्ने, समस्या तथा चुनौति र अवसरहरू पहिचान गर्ने, मुख्य मुख्य मुद्दा र योजना तथा कार्यक्रमहरू पहिचान गर्ने लगायतका कार्यहरू गरिएको थियो

ङ० वडा तहबाट समस्या पहिचान, सम्भावना पहिचान र संकलनः स्थानीय सहजकर्ताहरुद्धारा वडा तहमा आवधिक विकास योजना तर्जुमाका लागि SWOT Analysis (Strength, Weakness, Opportunity, Threat) गरि वडा तहबाट समस्या र सम्भावना पहिचान, विभिन्न विधिहरुको प्रयोग बाट वस्तुस्थिति विष्लेशण, GIS mapping, सरोकारवालाहरूको बैठकबाट पर्याप्त सूचना प्राप्त नभएमा थप सूचना प्राप्त गर्न वा प्राप्त सूचनाहरूको पुष्टिको लागि एक वा एकभन्दा बढी प्रमुख सूचनादाता अन्तरवार्ता र लक्षित समूह छलफल गरिएको थियो । यस बाहेक सहभागितामूलक औजारहरूको प्रयोग गरी आवश्यक सूचना सङ्कलन गरिएको थियो । प्राप्त तथ्याङ्क र जानकारीसमेतलाई विश्लेषण गरी वडा समितिको बैठकमा छलफलको लागि प्रस्तुत गरिएको थियो र सुझावसहित आवश्यक परिमार्जन गरिएको थियो । वडा समितिले वडा प्रतिनिधिहरू, वडा समितिका कर्मचारीहरू, वडामा रहेका सेवा प्रदायक संस्थाहरू र विषय विज्ञहरूलाई आमन्त्रण गरिएको थियो । उक्त छलफलमा वडास्तरीय वस्तुस्थिति, समस्या, चुनौती, अवसर, क्षेत्रगत सोच, लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यनीति तथा प्रमुख योजना तथा कार्यक्रमहरूका सम्बन्धमा छलफल गरिएको थियो । सबै वडाहरूबाट प्राप्त तथ्याङ्क र सुझावहरूको आधारमा स्थानीय तहको विद्यमान वस्तुगत अवस्था नक्शामा झल्काउने जिआइएस नक्शाहरू (GIS Mapping) तयार गरि प्रतिवेदनमा संलग्न गरिएको छ ।

च० आवधिक विकास योजना तर्जुमाको लागि मिति २०८०/०२/२१, २२ र २३ गते समावेशि तथा सहभागितामूलक तरिकाद्वारा तिन दिने आवधिक विकास योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी सञ्चालन गरिएको थियो (कार्यशालाको माइन्युट र तस्विरहरू अनुसुची ९ मा संलग्न रहेको)। कार्यशाला गोष्ठीमा उपलव्ध सूचना तथा सहभागितामूलक छलफल तथा शाखागत छलफल लगायतका विभिन्न श्रोतबाट प्राप्त सूचनामा आधारित रही आवधिक विकास योजनाको प्रथम मस्यौदा तयार गरिएको थियो ।

छ० आवधिक विकास योजनाको मस्यौदाउपर गाउँपालिकामा सरोकारवाला सहितको छलफल पश्चात प्राप्त सुझाव समावेश गरी अन्तिम प्रतिवेदन तयारी गर्ने समझदारी गरिएको थियो ।

ज० छलफलबाट प्राप्त सुझाव बमोजिम आवश्यक परिमार्जन गरी "सिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना २०८०/८१-२०८४/८५" अन्तिम दस्तावेज तयार गरिएको थियो ।

झ० अन्तिम दस्तावेज गाउँसभाबाट पारित गरी "सिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना २०८०/८१-२०८४/८५" कार्यान्वयनमा ल्याईएको छ ।

१.५.२ अपेक्षित नतिजाहरु

यस कार्यबाट निम्नलिखित उपलब्धिहरू हासिल भएको थियो :

क० सिम्तागाउँपालिकाको गाउँसभाका सदस्यहरूले विभिन्न प्रकारका योजना तर्जुमा प्रक्रियाहरुको बारेमा जानकारी प्राप्त गरेका थिए । साथै योजनाको उर्ध्वगत (Vertical) तथा समतलीय (Horizontal) सम्बन्ध (मुख्यगरि आवधिक, मध्यावधि खर्च संरचना तथा वार्षिक योजना तथा तिनीहरुको विषयगत सम्बन्धहरु) को बारेमा जानकारी प्राप्त गरेका थिए ।

ख० विषयगत लक्ष्य/उद्देश्य/नतिजा सहित तोकिएको ढाँचामा सहभागितामूलक तथा समावेशीमूलक प्रक्रियाद्धारा तयार गरिएको पाँचवर्ष आवधिको आवधिक विकास योजनाको दस्ताबेज तयार गरिएको थियो । यस योजना मार्फत आगामी वर्षका वार्षिक योजनाहरुलाई समेत मार्ग निर्देशित गर्ने अपेक्षा गरिएको थियो ।

ग० नर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु र कर्मचारीहरु वार्षिक योजना माफर्त आवधिक विकास योजना कार्यान्वयन गर्ने प्रक्रियाको बारेमा जानकार भएका थिए । साथै आवधिक विकास योजना अनुरुप वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नको लागि दिशानिर्देश तथा ढाँचाहरु समेत तयार भएका थिए ।

१.५.३ आवधिक विकास योजनाका दायराहरु

आवधिक विकास योजना तर्जुमाको क्रममा सम्पन्न गरिएका क्रियाकलापका प्रमुख दायराहरू निम्नानुसार रहेका थिए ।

क० परिवर्तित परिवेशको सन्दर्भमा पालिकाका सदस्यहरूलाई आवधिक विकास योजनाको औचित्य, निर्माण प्रकृया, सहभागिता आदि विषयमा पनि छलफल चलाइएको थियो । तयारीको शुरुमा आवधिक विकास योजना निर्माण निर्देशक समिति तथा अन्य विषयगत समितिहरूको भूमिकाको बारेमा छलफल तथा गठन गर्न सहजिकरण गरिएको थियो । आवधिक विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रमको माईन्युट तथा फोटो र गाउँकार्यपालिकाले निर्देशक समिति र विषयगत समिति गठन गरेको निर्णयको माईन्युट अनुसुची .५ र ६ मा संलग्न गरिएको छ ।

ख० यो क्रममा सङ्घ तथा प्रदेश तहका र योजनाहरूको समीक्षा गर्ने, नगर/गाउँपालिकाको कानून, नीतिनियम र अभिलेखको समीक्षा गरिएको थियो । आवधिक विकास योजना निर्माण गर्दा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका कानून, नीतिनियम, आवधिक, विषयगत तथा वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा जस्ता विषयवस्तुहरुमा विशेष रुपमा ध्यान दिइएको थियो । राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार गरेको स्थानीय तहको योजना तर्जुमा दिग्दर्शन २०७८ (नमूना) तथा नेपाल सरकारका अन्य मार्ग निर्देशनका साथै प्रदेश सरकारका मार्ग निर्देशनहरुलाई पानि आधार मानि आवधिक विकास योजना तयार गरिएको थियो ।

ग० सिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमाको लागि आवश्यक सूचना संकलन तथा, विचार संकलन गर्दा विभिन्न तह (टोल, वडा, गाउँपालिका) र चरणमा कार्यशाला र छलफलहरू आयोजना गरिएकोछ । वडा तहको छलफलको माइन्युट र तस्विरहरू अनुसुची ७ र ८ मा संलग्न गरिएको छ ।

घ० सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षीय आवधिक विकास योजना निर्माण गर्ने क्रममा विविध विषयगत क्षेत्रहरुमा काम गर्न सहयोग पुग्ने ढंगले सहभागितामूलक तरिकाबाट तायार गरिएको थियो ।

ङ० यो आवधिक विकास योजना क्षेत्र विशेषको योजना (Spatial Planning) को अवधारणामा तयार गरिएको थियो ।

च० यो आवधिक विकास योजना भू-उपयोग प्रयोग गरी निर्माण गरिएको थियो । यो योजना निर्माण गर्दा परामर्शदाताले कार्यस्थलमै रहि आवधिक विकास योजना निर्देशन समितिको प्रत्यक्ष निगरानीमा प्राविधिक सहजीकरण तथा आवश्यक दस्तावेजहरू तयार गरिएको थियो ।

परिच्छेद २ :सिम्ता गाउँपालिकाको विकासको विद्यमान स्थिति र उपलब्धिको समीक्षा

सिम्ता गाउँपालिकाको हालसम्म हरेक सूचकको आधारमा बिषय क्षेत्रगत आवधिक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइ नसकेको र विगतको सरकारका विगतको सरकारका पाँच वर्षका कार्यवारेका तथ्यगत समिक्षा नगरीसकेको हुँदा उपलब्ध भएसम्मको विवरणलाई यो खण्डमा प्रस्तुत गरिएकोछ । त्यसैगरी राष्ट्रिय जनगणना २०७८ को अन्तिम प्रतिवेदन र राष्ट्रिय औद्योगिक गणना २०१८ को प्रतिवेदन समेत राष्ट्रिय तथ्याङ्क विभागले प्रकाशित गरिसकेको हुँदा सो समयमा हासिल भएका समग्र उपलब्धि, गाउँपालिकाबाट उपलव्ध भएका शाखागत तथा क्षेत्रगत विवरण तथा अन्य विभिन्न प्रकाशित तथा अप्रकाशित प्रकाशनहरूको आधारमा रही विभिन्न सूचकहरूको तर्जुमा गरिएको छ । सूचकहरूको विद्यमान अवस्थाको बारेमा क्षेत्रगत रुपमा तयार गरिएको नतिजा खाकामा विस्तृत रुपमा चर्चा गरिएको हुँदा यो खण्डमा समग्रतामा मात्र चर्चा गरिएको छ ।

२.१ गाउँपालिकाको परिचय

सुर्खेत जिल्लाको पूर्वि उत्तर क्षेत्रमा पर्ने सिम्ता गाउँपालिका साबिकको घोरेटा, काफलकोट, आग्रीगाउँ, बजेडिचौर, राकम, काप्रिचौर, डाँडाखाली र खानीखोला गरी आठ वटा गाउँ विकास समिति मिलेर बनेको गाउँपालिका हो । सिम्ता गाउँपालिकालाई नौ वटा वडामा बिभाजन गरिएको छ । पुरानो घोरेटा गाउँ विकास समितिका वडा नं १ देखि ९ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं १ कायम गरिएको छ । काफलकोट गाउँ विकास समितिका १ देखि ९ वडाहरुलाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं २ र आग्रीगाउँ गाउँ विकास समितिका वडा नं १ देखि ९ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं ३ कायम गरिएको छ। त्यसैगरी बजेडिचौर गाउँ विकास समितिका वडा नं ५ देखि ९ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं ४ र वडा नं १ देखि ४ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं ५ कायम गरियको छ। राकम गाउँ विकास समितिका वडा नं १ देखि ९ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं ६ र काप्रिचौर गाउँ विकास समितिका वडा नं १ देखि ९ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं ७, डाँडाखाली गाउँ विकास समितिका वडा नं १ देखि ९ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं ८ र खानीखोला गाउँ विकास समितिका वडा नं १ देखि ९ लाई सिम्ता गाउँपालिकाको वडा नं ९ कायम गरिएको छ ।

यस गाउँपालिकाको केन्द्र साबिक बजेडिचौर गाउँ विकास समितिको कार्यालयलाई कायम गरिएको छ । जिल्ला सदरमुकाम वीरेन्द्रनगर देखि १९ कोष पूर्वमा अवस्थित यो गाउँपालिका जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं १ मा पर्दछ । तुलानात्मक रुपमा उत्तर दक्षिण फैलिएको गोलो आकृती भएको यो गाउँपालिकाको उच्च पहाडी र निम्न दुवै प्रकारको भू-भाग रहेको छ ।

ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

सिम्ता गाउँपालिका सुर्खेत जिल्लाको उत्तर पूर्वि भागमा रहेको गाउँपालिका हो । नेपालको संघीय शासन प्रणाली अर्न्तगत राज्य पुनरसंरचनामा स्थानीय तहको नयाँ सिमांकन गर्दा यो गाउँपालिका साविकका ८ वटा गाविसहरु

घोरेटा, काफलकोट, आग्रीगाउँ, बजेडिचौर, राकम, काप्रिचौर, डाँडाखाली र खानीखोला मिलेर स्थापना भएको हो । यो गाउँपालिका जातिगत तथा सांस्कृतिक रुपमा बिशिष्टता र विविधता वोकेको गाउँपालिका हो । यो गाउँपालिकामा मुख्य रुपमा क्षेत्री र त्यसपछि क्रमश कामी, ठकुरी, दमाई, वाहुन मगर सार्की र सन्यासी जातीको बसोबासरहेको छ । स्थानीय जीवनशैली, परम्परागत संस्कृति, प्राकृतिक स्रोत साधन, पर्यटनको प्रचुर संभावना, जल तथा जडिबुटीको पर्याप्तता सिम्ता गाउँपालिकाको प्रमुख विशेषता हो । क्षेत्रफलका हिसावले यो गाउँपालिका सुर्खेत जिल्लाका ९ वटा स्थानीय तह मध्ये चौथो सानो गाउँपालिका हो । सिम्ताको आफ्नै प्रकारको परम्परा र ऐतिहासिकता रहेको छ । त्यस बेला यस सिम्तादरामा सात सय मौजा थियो । जसका कारण यस दरालाई सात सय सिम्ता भन्ने प्रचलन थियो । बहादुर शाहको पालामा सिंजा राज्यबाट छुट्टिएर बनेका विभिन्न राज्यहरु बन्ने क्रममा तामा राज्य, काडासिम्ता राज्य, चिङ्गाडदरा, गुर्भाकोटदरा, डाडादराको रुपमा प्रशासनिक विभाजन गरिएको थियो । राणाशासन कालमा सिम्तादरामा वडाहाकिम तथा गौडा दैलेखमा थियो भने अपिल न्यायालय सल्यानमा थियो । यस सिम्तादरालाई एक महत्वपुर्ण प्रशासनिक इकाईको रुपमा लिईन्थ्यो । काडासिम्ता राज्य सामरिक र सुरक्षाका हिसाबले असुरक्षित भएका कारण लापु हालको आग्रिगाउँ र काफलकोटको सिमानामा रहेको वडालेखको राजकाँडामा राज्य सारिएको थियो । राजकाडा दरवारको भगनावशेष अहिले पनि देख्न सकिन्छ ।

यो सिम्तादराको नामाकरणका सम्बन्धमा खास ठोस धारणा नभए पनि विभिन्न प्रकारका धारणा र किंम्वदन्तिहरु रहेका छन् जसका आधारमा यस दराको नाम सिम्ता रहेको मानिन्छ ।पहिलो धारणा अनुसार यस क्षेत्रमा विभिन्न वनस्पतिहरु मध्ये सल्लो प्रशस्त मात्रामा पाईन्छ । सल्लोको फललाई सिम्टा भनिन्छ। सिम्ताको वियालाई सिम्टी भन्ने प्रचलन छ । यसरी प्रसस्त मात्रामा सिम्टा पाउने भएको कारण यस दराको नाम सिम्टादरा रहेको र यहि सिम्टा शव्द अपभ्रंश भएर सिम्ता नाम रहन गएको भन्ने भनाई छ । संग मिल्दो जुल्दो देखिन्छ त्यसैले यही किम्वदन्तीका आधारमा यसको व्याख्या गर्दा पनि हुन सक्छ ।

त्यसैगरी अर्को किंवदन्ति अनुसार यस क्षेत्रमा प्रशस्त मात्रामा तामाखानी रहेका थिए त्यसमा पनि खानीखोलाको काडासिम्तामा तामाखानी थियो जहाँ सिमतामा पाईन्थ्यो । तामाखानीका अवषेशहरु अहिले पनि देख्न सकिन्छ । यिनै तामाखानी बाट सिम्तामा उत्खनन गर्ने र सो सिमतामालाई भारतको वलरामपुरमा लगेर विक्रि गर्ने प्रचलन थियो । यस क्षेत्रमा प्रशस्त मात्रामा सिमतामा पाउने भएको कारण यस क्षेत्रलाई सिमतामा भन्न थालियो पछि यही सिमतामा भन्ने शव्द अपभ्रंश भएर सिम्ता नाम रहन गएको मानिन्छ ।

२.१.१ भौगोलिक अवस्था, राजनीतिक र प्रशासनिक संरचना

भौगोलिक अवस्थिति

उत्तर दक्षिण फैलिएर पश्चिमि मोहोडा भएको यो गाउँपालिका २८° डिग्रि ४४ मिनेट देखि २८° डिग्रि ६४ मिनेट उत्तरी अक्षांश सम्म र ८१° डिग्रि ८६ मिनेट देखि ८२° डिग्रि ०४ मिनेट पुर्वी देशान्तर सम्म फैलिएको छ । यो

गाउँपालिकाको पुर्वमा सल्यान जिल्ला पश्चिममा सुर्खेत जिल्लाकै चिंगाड गाउँपालिका उत्तरमा जाजरकोट जिल्ला र दक्षिणमा सुर्खेत जिल्लाकै गुर्भाकोट नगरपालिका पर्दछ । सिम्ता गाउँपालिकाका अधिकांश खेतियोग्य जमिनहरू आकाशे पानीमा आधारित छन । सिंचाईको प्रयाप्तता छैन यस सिम्ता गाउँपालिकाको उत्तरी भाग महाभारत पर्वत श्रृंखलामा पर्दछ भने केहि भाग मध्य मैदानी उपत्यका तथा पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ । महाभारत पर्वत श्रृंखला २० देखि ४० ढालीय कोण भएको तीब्र ढाल तथा प्राचीन चट्टानयुक्त पर्बतीय भू-आकृतिले बनेको यो क्षेत्रमा कङकड खैरोमाटोको अधिकता छ । जंहा भू-क्षय बढी हुन्छ । कृषि कार्यका लागि यस क्षेत्रको भू-वनावट तुलनात्मक दृष्टिले अनुकुल पाइदैन । त्यसैगरी सिम्ता गाउँपालिकाको केहि भाग मध्य मैदानी उपत्यका तथा पहाडी क्षेत्रमा पर्दछ। १० देखी २० डिग्रि सम्मको ढलियकोण तथा मध्य ढाल देखि समथर भू-भागमा पुर्ण विकसित पांगो माटो, बलौटे दोमट माटो र नविनतम चट्टानको संरचना रहेको यो भू-भागमा स साना उपत्यकाका तथा निम्न होचो पहाडी भाग यस क्षेत्रमा रहेका छन । माथिल्लो एवं नदी द्वारा थुपारिएको उर्वरा माटोको कारण यहांको भू-प्रणाली सापेक्ष रूपमा खेती योग्य भइ धान, गहुं तथा तोरी खेतीको लागि अनुकुल छ।सिंचाईको प्रयाप्तता नहुँदा सिम्ता गाउँपालिकाका अधिकांश खेतियोग्य जमिनहरु आकाशे पानीमा आधारित छन् ।

भू उपयोगको अवस्था

सिम्ता गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २२९१५ हेक्टर रहेको छ । उल्लेखित क्षेत्रफल मध्ये कृषि क्षेत्र ३४% अर्थात ७७१२ हेक्टर रहेकोछ तथापी हाल सम्म यो क्षेत्र उपयोग हुन सकेको छैन, विगतमा कृषि क्षेत्रमा ४३५८ हेक्टर जग्गा उपयोग भएको भएपनि पछिल्लो वेला यो क्षेत्रफल घटेको छ । हाल कृषिका लागि उपयोग भएको क्षेत्रफल भनेको जम्मा २४२१ हेक्टर मात्र हो । त्यसै गरि यो गाउँपालिकाको ५६% अर्थात १२८२२ हेक्टर जग्गा वन तथा चरन क्षेत्र रहेको छ। वाँकी रहेको १०% अर्थात २३८१ हेक्टर जग्गा नदीनाला, सडक, ताल तलैया, सिमसार तथा आवास क्षेत्र रहेकोछ।

२.१.२ प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदा

धार्मिक सहिष्णुता तथा सांस्कृतिक विविधताको विशिष्ठ पहिचान बोकेको सिम्ता गाउँपालिकामा जातजाति अनुसार चार्डपर्व तथा मेलाहरुमा समेत अनेकतामा एकता देख्न सकिन्छ । बिशेषगरी ब्राम्हणक्षेत्री, आदिवासी जनजाति, दलित तथा अल्पसंख्यक समुदायहरुले सबै चाडपर्वहरु मिलेर मनाउने वा सहयोग गर्ने गरेको अवस्था छ। उल्लेखित जातीहरु मध्ये यो गाउँपालिकामा क्षेत्री जातीको वाहुल्यता रहेको छ । कुल जनसंख्याको ३८% जनसंख्या क्षेत्री जातीको रहेको छ भने अन्य जातीहरुमा दलित ठकुरी वाहुन एवम मगरजातीहरु रहेकाछन । यहाँ विभिन्न जातीका विशेष चाडहरु, हिन्दु सनातन संस्कृतिका पर्वहरु साथै क्रिसमस समेत धुमधाम संग मनाइने गरिन्छ । दशै, तिहार, तीज,रामनवमी,शिवरात्री,माघे संक्रान्ती, कुशेऔशी, बौद्धपुर्णीमा, आदि मनाउने गरिन्छ। भने परम्परागत संस्कृतिमा मगर जातीका विशेष नाचहरु कौडा घाटु सोरठी भ्याउरे रोदी हुर्रा नाच्ने गरिन्छ ।

२.१.३ जनसांख्यिक अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सिम्ता गाउँपालिका कुल जनसंख्या २४०८३ मध्ये पुरुष जनसंख्या १०४२० जना ४४.१ प्रतिशत र महिला जनसंख्या १३४६३ जना ५५.९ प्रतिशत रहेको छ । यहाँको पुरुष महिला अनुपात ७८.८९ रहेको छ । यहाँको कुल घरधूरी संख्या ६०६२ रहेको छ भने जनघनत्व ९९.६७ रहेको छ । जनगणनाको समयमा यहाँ कम्तीमा परिवारको एक सदस्य अनुपस्थित परिवार २६८७ रहेको देखिन्छ । सिम्ता गाउँपालिकामा कुल ३८४४ जना अनुपस्थित रहेका थिए । जसमध्ये ३४८१ जना पुरुष र ३६३ महिला रहेका थिए । यसका आधारमा हेर्दा महिलाको तुलनामा पुरुष अनुपस्थित धेरै रहेको देखिन्छ । उनिहरु अध्ययन तथा रोजगारीको सिलसिलामा घर बाहिर रहेका थिए । उक्त जनसंख्यालाई समेत जोड्दा यहाँको वास्तविक कुल जनसंख्या २७९२७ रहेको देखिन्छ । यो आधारमा हेर्दा यहाँको जनघनत्व ११५.५७ रहेकोछ । जसमध्ये पुरुष १४१०१ जना (५०.४९%) र महिला १३८२६ जना (४९.५१%) रहेका छन् । यस आधारमा तुलना गर्दा भने यहाँको पुरुषको वास्तविक जनसंख्या महिलाको भन्दा केही बढी रहेको छ । सिम्ता गाउँपालिकाको समग्र वडागत तथा गाउँपालिकास्तरीय जनसांख्यिक वर्गिकरणको शारांस तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएकोछ ।

तालिका १: गाउँपालिकाको वडागत जनसंख्या विवरण

वडा नं.	जम्मा जनसंख्या	पुरुष जनसंख्या	महिला जनसंख्या	लैङ्गिक अनुपात	परिवार संख्या	औषत परिवार
वडा नं. १	२८९२	१२६४	१६२८	७७.६४	६५१	४.४४
वडा नं. २	२९७८	१२५५	१७२३	७२.८४	६७२	४.४३
वडा नं. ३	२५०१	१०७८	१४२३	७५.७६	६२१	४.०३
वडा नं. ४	१५९०	६८८	९०२	७६.२७	४०५	३.९३
वडा नं. ५	२२४२	९५८	१२८४	७४.६१	६२२	३.६०
वडा नं. ६	४२३५	१९१४	२३२१	८२.४६	१११३	३.८१
वडा नं. ७	२७६९	१२६२	१५०७	८३.७४	६९४	३.९९
वडा नं. ८	२२०२	९९८	१२०४	८२.८९	५७६	३.८२
वडा नं.९	२६७४	१२०३	१४७१	८१.७८	७०८	३.७८
सिम्ता.गा.पा. कुल	**२४०८३**	**१०६२०**	**१३४६३**	**७८.८८**	**६०६२**	**३.९७**

श्रोत: केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२ आर्थिक विकास अवस्था

यस गाउँपालिकाको आर्थिक विकासको अवस्था विश्लेषण गर्दा गाउँपालिका क्षेत्र नै कृषकहरूको क्षेत्र भन्न सकिन्छ। ६० प्रतिशत भन्दा बढी कृषि पेशामा संलग्न रहेको छन् । कृषि पनि उत्पादन मुखी भन्दा पनि निर्वाह मुखी रहेको पाईन्छ । वेरोजगारी दर करिब ९ प्रतिशतको हाराहारीमा रहेको र आर्थिक विकासका परिसूचकमा उद्योग व्यवसाय, पर्यटन, बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाको भुमिका न्यून अवस्थामा रहेको छ भने कृषि र पशुपालन तथा सहकारीको योगदान तुलनात्मक रुपमा उच्च रहेकोछ । यो खण्डमा आर्थिक विकासको अवस्थाका बारेमा मिहिन चर्चा र विश्लेषण गरिएको छ ।

२.२.१ कृषि तथा खाद्य सुरक्षा

यस गाउँपालिकाको कुल भुभाग मध्ये करिब ४० प्रतिशत भूभाग खेतीयोग्य जमीन रहेको र ६० प्रतिशत जनसंख्याले मुख्य पेशाको रूपमा कृषिलाई अपनाएको पाईन्छ । उच्च पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित यस गाउँपालिकामा खाद्यान्न वालीको रूपमा कोदो, मकै, धान, गहुँ र अलैची, कफि, तथा अम्रिसो जस्ता नगदे वालीको प्रशस्त सम्भावना रहेको छ । त्यस्तै गरी तरकारी वाली, फलफुल, तेलहन वाली र जडीबुटी उत्पादन र प्रशोधन गर्न सकिने सम्भावना समेत रहेको छ ।

सिम्ता गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २२९१५ हेक्टर रहेको छ । उल्लेखित क्षेत्रफल मध्ये कृषि क्षेत्र ३४% अर्थात ७७१२ हेक्टर रहेकोछ तथापी हाल सम्म यो क्षेत्र उपयोग हुन सकेको छैन, विगतमा कृषि क्षेत्रमा ४३५८ हेक्टर जग्गा उपयोग भएको भएपनि पछिल्लो वेला यो क्षेत्रफल घटेको छ । हाल कृषिका लागि उपयोग भएको क्षेत्रफल भनेको जम्मा २४२१ हेक्टर मात्र हो । यहाँका अधिकांश कृषि निर्वाहमुखी रहेको छ । सिम्ता गाउँपालिकामा रहेको खेतीयोग्य जमिनको अधिकांश क्षेत्रमा सिँचाई सुविधा पुऱ्याउन सकिएको छैन ।

२.२.२ पर्यटन तथा संस्कृति

सिम्ता गाउँपालिकामा यस क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, संरक्षण, स्तरोन्नतिका कार्यहरूले यस गाउँपालिका अन्तर्गतका ऐतिहासिक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय सम्पदा तथा क्षेत्रहरूको ऐतिहासिक पहिचान (Geographical Identity) स्थापना भई यस क्षेत्रको दिगो पर्यटन विकासमा योगदान पुग्न सकेको छैन । यहाँ यस गाउँपालिकामा रहेको कोटको थुम्को भोटेचुली, मालिकाधुरी लगायत ऐतिहासिकता युक्त सम्भावना क्षेत्रहरू रहेका छन् । यहाँ अन्तरपालिकाको समन्वयमा भेरी नदीमा ऱ्याफ्टङ्ग, अग्ला ठाँउमा पर्यटकिय क्षेत्र विस्तार गरी केवलकार, अवलोकन स्थल, होमस्टे, सुविधासम्पन्न पार्क, पिकनिक स्पोर्ट आदिको विकास गर्न सकिने सम्भावना भएको भएतापनि त्यस तर्फ आशातित पहल हुन सकेको देखिँदैन ।

२.२.३ उद्योग, व्यापार, व्यवसाय र आपूर्ति

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिकामा कृषि बाहेकको साना तथा ठूला उद्योग सञ्चालन गर्ने परिवार एकदमै नगन्य मात्रामा रहेको देखिन्छ । यहाँ ५३०५ परिवारले कुनै पनि उद्योग वा व्यवसाय गर्ने गरेका छैनन् । यो गाउँपालिका क्षेत्रमा ठूला तथा मझौला उद्योग औंलामा गन्न सकिने अवस्थामा रहेका छन् ।

२.२.४ आम्दानी, रोजगारी र वित्तीय सेवा

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको जनसंख्याको ठूलो हिस्सा कामको लागि गाउँपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध नभएको पाइएको थियो । जसमा ३८४४ जना अनुपस्थित मध्ये रोजगारीको सिलसिलामा बाहिर रहेका २१९७ जना रहेका थिए । भने ११५२ जना रोजगारीको खोजीमा बाहिरिएका पाइएको थियो । रोजगारीको सिलसिलामा र रोजगारी खोजीको सिलसिलामा बाहिरीएका अधिकांशको गन्तव्य भारत रहेको पाइएको थियो । यस आधारमा पनि यहाँका मानिसहरू गुणस्तरीय श्रम अभ्यासमा सहभागी हुन नसकेको अनुमान गर्न सकिन्छ ।

२.२.५ बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र

सिम्ता गाउँपालिकामा २ बैङ्कको शाखा कार्यालय रहेका, स्थानीय सहकारीहरू सञ्चालनमा रहेका तथा लघुवित्तका शाखा कार्यालयहरू पनि रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रमा महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रयासको फलस्वरुप गाउँपालिकामा ९ महिला सहकारी थप भई जम्मा ४५ वटा सहकारी संस्था सक्रिय सहकारी रहेको पाईन्छ ।

२.३ सामाजिक विकासको अवस्था

यस गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको आफ्नो कार्यकालको शुरुवात हुँदै गर्दा स्वास्थ्य पोषण, शैक्षिक विकास, खानेपानी तथा सरसफाई, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण, युवा, खेलकुद तथा कला लगायतका सामाजिक विकासका सूचकहरूमा ज्यादै न्युनताको अवस्था रहेको पाईएकोछ ।

२.३.१ स्वास्थ्य तथा पोषण

सिम्ता गाउँपालिकाको हालको औसत आयु ७२ वर्ष रहेकोछ । गाउँपालिकामा औषत २५०० ग्रामभन्दा कम जन्मतौल भएका शिशुहरु चालु आर्थिक वर्षमा १५ जना पाइएका थिए । स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने गर्भवती महिला आ.व. २०७९/८० मा २४१ रहेका छन् । जम्मा २७६ गर्भवती भध्ये ४ पटक प्रसूति सेवा प्राप्त गर्ने महिला १७० रहेका छन् । यहाँ प्रसूति सेवा उपलव्ध भएका स्वास्थ्य संस्थाहरु ९ वटा रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको झाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा) १३१ रहेकोछ । हाल सिम्ता गाउँपालिकामा कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्यकर्मी ७९ जना रहेका छन् । गाउँपालिकामा क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका ९८ जना रहेका छन् । हालसम्म गाउँपालिका क्षेत्रमा हालसम्म पालिकास्तरीय अस्पताल सञ्चालनमा रहेको छैन । गाउँपालिकामा एक एम्बुलेन्स रहेकोछ ।

२.३.२ शैक्षिक विकास

सिम्ता गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणनाको समयमा उपलब्ध भएका ५ वर्ष पूरा भएका २१५५० जना नागरिक मध्ये ७६.५ प्रतिशत लेख पढ गर्न जान्ने रहेको पाइएको थियो । यस आधारमा यहाँको शाक्षरता दर ७६.५ रहेको पाइएको थियो । जसमध्ये पुरुष शाक्षरता दर ८४.५१ र महिला शाक्षरता दर ७०.४२ प्रतिशत रहेको पाइएको थियो । वडागत तुलना गर्दा सबैभन्दा उच्च शाक्षरता दर रहेको वडा नम्बर ४ को ८७.०२ रहेको छ भने सबैभन्दा न्युन शाक्षरता दर वडा नंवर २ को ६९.८४ प्रतिशत रहेकोछ । यहाँ ५ देखि २५ वर्ष उमेर समुहको जनसंख्या ८९३५ रहेको मध्ये पुरुष ४६ प्रतिशत र महिला ५४ रहेकोमा ७३.६८ प्रतिशत मात्र हाल विद्यालयमा जाने गरेको पाइएको थियो भने २३.६५ प्रतिशत उक्त उमेर समुहका व्यक्तिहरू विद्यालय नजाने गरेको पाइएको थियो ।

२.३.३ खानेपानी तथा सरसफाई

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको मुख्य खानेपानीको श्रोतको रुपमा घरआँगनमा नै पाइपबाट पानी आउने परिवार २७५१ रहेको र घरआँगन भन्दा पर पाइपबाट पानी आउने परिवार २७७९ रहेको छ । यसआधारमा हेर्दा गाउँपालिकामा एक घर एक धारा जस्ता कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ । यहाँका ६०६२ परिवार मध्ये सेफ्टि ट्याङ्कि सहितको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार ४८३२ अर्थात् ७९.७ प्रतिशत, ढलमा जोडिएको शौचालय प्रयोग गर्ने १०६ परिवार र खाल्डे चर्पी प्रयोग गर्ने परिवार १०५६ रहेका छन् र २३ परिवार सार्वजनिक शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ४५ परिवारले अझै शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छैनन् ।

२.३.४ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

सिम्ता गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणनाको समयमा ३२३२ परिवारको (५३.३१ प्रतिशत) महिला रहेको पाइएको थियो । भने २८३० परिवारको (४६.६८ प्रतिशत) परिवार मुली पुरुष रहेका थिए । यस आधारमा विश्लेषण गर्दा हाम्रो सामाजिक परिवेश तथा पितृसत्तात्मक सामाजिका मनोविज्ञानको विद्यमानता रहेको समयमा पनि महिला परिवारमुली धेरै रहेको र घरमा अनुपस्थित मध्ये ठूलो संख्या पुरुष रहेको पाइनुले परिवारका पुरुषहरू गाउँपालिका क्षेत्रमा रोजगारीको अवसरको कमीको कारण आफ्नो श्रम बेच्न र न्युन आम्दानी गर्न विदेशिनुपर्ने कारुणीक चित्र देखिन्छ ।

२.३.५ युवा, खेलकुद तथा कला

उच्च जनसांख्यिक लाभ लिन सक्ने अवसर हुँदा हुँदै पनि यहाँका युवाहरूमा रोजगारीको अभाव तथा न्युन शैक्षिक गुणस्तरका कारण बीचमा नै पढाई छोडी रोजगारीका लागि पलायन हुने गरेका छन् । यहाँ युवा रोजगारी ७.८९ प्रतिशत, आयमूलक व्यवसायिक सिप विकास तालिम तथा प्राविधिक शिक्षा हासिल गरेको युवा संख्या १५० तथा नेपाल सरकारले सञ्चालन गरेको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवा रोजगार सेवा केन्द्रबाट लाभान्वित

युवा संख्या १५० मात्र रहेको पाइन्छ। युवाहरूलाई खेलकुदको लागि यथेष्ट अवसरको कमी रहेको व्यवस्थित खेल मैदानको अभाव रहेकोछ।

२.४ पूर्वाधार तथा शहरी विकासको अवस्था

यस गाउँपालिकामा भू-उपयोग रणनीति तथा घर नक्सा पासको कार्यविधि शुरु हुन सकेको छैन। नागरिक तहमा चेतनाको कमी तथा पक्की तथा व्यवस्थित घर निर्माणमा नागरीकलाई गाउँपालिकाले यथेष्ट मात्रामा डोहोऱ्याउन सकेको छैन।

२.४.१ वस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण

यस गाउँपालिकाको स्थापना भएपश्चात स्थानीय सरकारको भुमिकालाई महत्त्वका साथ लिँदै गाउँपालिकाले वस्ती विकास, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरूको व्यवस्थित शुरुवात गरेको पाईएको छ। यस गाउँपालिकामा रहेका ६०६२ परिवारले बसोबास गर्ने घर मध्ये धेरैजसो माटो र ढुंगा/इट्टा जोडाई भएका घर ५२५८ रहेका छन् भने २४२ मात्र पक्की घर रहेका छन्। ५९४५ परिवार आफ्नै घरमा बसोबास गर्ने गरेको पाइयो। ४६३६ घरको छानो जस्ताको रहेको पाइयो।

२.४.२ सडक, पुल तथा यातायात

सिम्ता गाउँपालिकामा हाल ९ वटै वडालाई कच्ची सडकले छोएको छ। जाजरकोट जाने राजमार्ग करिव २० कि.मि. बाहेकको बाटो कच्ची रहेकोछ। गाउँपालिका क्षेत्रमा कालोपत्रे सडकको लम्बाई २० कि.मि., स्थानीय स्तरोन्नती भएको सडकको लम्बाई १४७ किमि, धुले सडक लम्बाई ८० किमि, कृषि सडकको लम्बाई ८० किमि, वेलीव्रिज समेत पक्की पुल मात्र २ वटा रहेकोछ। सहायक नदीमा झोलुङ्गे पुलसंख्या १० रहेकोछ।

२.४.३ विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको उर्जाको प्रयोगको हिसाबमा हेर्दा यहाँ अधिकांशले (५३६६ परिवारले) खाना बनाउने इन्धनको रुपमा दाउराको प्रयोग गर्ने गरेका छन्। केही मात्रामा (६९१ परिवारले) ग्याँसको प्रयोग गर्ने गरेका छन्। यहाँ मुख्य उज्यालोको स्रोतको रुपमा सोलार प्रयोग गरी वत्ति बाल्ने परिवार ७२.८१ प्रतिशत ४४१४ परिवार रहेका छन्। विद्युतको प्रयोग करिव २५.४९ प्रतिशत रहेकोछ। बाँकी परिवार मट्टितेल तथा अन्य माध्यमको प्रयोग गर्ने गरेका छन्।

२.४.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि

स्थानीयको मोवाईल, टेलिभिजन, रेडियो लगायत सुचना तथा सञ्चार माध्यममा पहुँच क्रमशः बढ्दै गएको छ। राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सिम्ता गाउँपालिकामा रहेका ६०६२ परिवार मध्ये ५६१८ परिवारले कम्तीमा एक सूचना प्रविधिको माध्यमको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ४४४ परिवारसँग कुनै पनि सूचना प्रविधिजन्य उपकरण नरहेको देखिन्छ। यहाँ १४३९ परिवारसँग रेडियो, ५५९ परिवार सँग टेलिभिजन, ३७ परिवारसँग ल्यान्ड

लाइन टेलिफोन, ४७६० परिवार सँग मोवाइल फोन, ३३७२ परिवारसँग स्मार्ट मोवाइलफोन, ७० परिवारसँग कम्प्यूटर/ल्यापटप रहेको देखिन्छ ।

२.५ वन, वातावरण तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापनको अवस्था

यस गाउँपालिकामा वन्य जन्तु तथा मानवद्वन्दको प्रतिविम्ब देख्न सकिन्छ । बँदेल, बाँदर जस्ता जंगली जनावारले कृषि उत्पादनमा क्षती पुऱ्याउने गरेका छन् । केहि वस्तीहरू उच्च जोखिममा रहेका छन् ।

२.५.१ वन तथा जैविक विविधता

सिम्ता गाउँपालिकाको कुल भुभागको करिब ४० प्रतिशत क्षेत्रफल वन जंगल तथा वुट्यानले ढाकेको पाईन्छ । सिम्ता गाउँपालिकामा रहेका वनको पैदावारको प्रयोगको उचित मापदण्ड तयार भई कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । यहाँ ६३ वटा सामुदायिक वन रहेका छन् । जसले ४० हेक्टर क्षेत्र ओगटेकोछ । करिव १२०० जना सामुदायिक वनमा सदस्य रहेका छन् ।

२.५.२ भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन

यस गाउँपालिका पहिरो, गल्छी, नदि नियन्त्रणको प्रयास भएको छ । यहाँ भेरी नदी तथा जुगई खोला, सिर्पा खोला, जुगई बगर , भित्रि खोला, राक्सी खोला, दुर्पाला खोला, नाँहागाउ, देउघाट खोला, पाल्त सिचाइ बजेडा आली, बाँस खोला, चिमिरेखोला, पौवा खोला, कालीखोला, बजेडा आली, गाड सिचाई ,सिम्ता खोला, पदाल खोला जस्ता स्थानीय खोलाहरूले बर्षाको समयमा खेतीयोग्य जमिन तथा तटिय क्षेत्रमा कटान गर्ने गरेका छन् । कतिपय बस्तीहरू समेत जोखिममा रहेका छन् ।

२.५.३ वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन

विकास निर्माणका आयोजना तथा कार्यक्रमको वातावरणीय अध्ययन गरी आयोजनाहरूको कार्यान्वयन र सो अनुसार वातावरण संरक्षणका कार्यहरू सञ्चालन गर्ने गरिएकोछ । फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक स्थान, सडकको दायाँबायाँ, कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयमा, हिड्ने बाटोमा फोहोर संकलनको लागि विभिन्न ठाँउमा संकलनको लागि भाँडाहरू राख्न शुरु गरिएकोछ । यहाँ हप्तामा दुई पटक फोहोर संकलनको प्रवन्ध गाँउपालिकाले गरेको छ । करिव १० प्रतिशत परिवारले कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्याएर व्यवस्थापन गर्ने गरेका छन् । परम्परागत उर्जा प्रयोग गर्ने परिवार करिव ६० प्रतिशत रहेका छन् ।

२.५.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता

स्थानीय तथा वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिहरू गठन भइ विपद जोखिम न्युनीकरण समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धि र कार्ययोजना बनाइ कार्यान्वयन भएको अवस्था छैन । अयोग्य बस्ती वा स्थानमा बसोबास गरेका परिवार करिव १२०० रहेकोछ । विपदबाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बाली तथा अन्य) करिव १ करोडको हाराहारीमा हुने गरेकोछ । यहाँपहिचान भएको खुल्ला क्षेत्र तथा स्थान १ वटा मात्र रहेकोछ ।

आपतकालीन उद्धारका लागि तालिम प्राप्त स्वयंसेवकको उपलब्धता छैन । गाउँपालिकामा रु. २० लाखको एक विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोष रहेकोछ । यहाँ एक मात्र विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/संस्था रहेकोछ ।

२.६ सुशासन तथा संस्थागत व्यवस्था

यस गाउँपालिकाको कार्यजिम्मेवारी, शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माण सम्बन्धी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी संघीय कानूनको व्यवस्था अनुसार कर्मचारी समायोजन, लोकसेवा सेवा आयोगमा मागगरी स्थायी पदपूर्ती र करार सेवाबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएकोछ । हाल गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, विषयगत शाखा तथा एकाइ, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा केन्द्रमा गरी जम्मा १२५ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका र जसमध्ये ७६ जना प्राविधिक जनशक्ति रहेकाछन् ।

२.७ स्थानीय नीति, ऐन तथा सुशासन

पालिकाले स्वीकृत गरेको ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड ७५ वटा रहेका छन् । गाउँपालिकामा ५ वटा क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजश्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा अनुगमन आदि) रहेका छन् । हेल्पडेष्क मार्फत् समेत सेवा प्रवाह गर्ने गरिएकोछ ।

२.६.२ सङ्गठनात्मक विकास

गाउँपालिकामा स्थायी कर्मचारी दरवन्दी अनुसार कर्मचारी पर्याप्त मात्रमा कर्मचारी उपलब्ध नरहेको साथै प्राविधिक तहका कर्मचारीहरु करारमा नियूक्त गरी कार्यसञ्चालन गरिएको छ । गाउँपालिकामा आमा समूह, महिला समूह, कृषक समूह लगायतका सामुदायिक संस्था, गै.स.स., सरोकारबाला निकायहरु बीच समन्वय र सहकार्यका साथ कार्यसञ्चालन हुने गरेको छ ।

२.६.३ श्रोत परिचालन

सिम्ता गाउँपालिकामा कुल वार्षिक बजेट आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु. ३९ करोड ४५ लाख ७८ हजारबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा मा रु. ५० करोड ६१ लाख ९३ हजार पुगेकोछ । वार्षिक बजेटको वृद्धिदर ८.७ प्रतिशत रहेकोछ । राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आयको वृद्धिदर १३.८ प्रतिशत रहेकोछ । केन्द्र सरकारबाट प्राप्त हुने हस्तान्तरण आय ७.४ प्रतिशत रहेको छ भने प्रदेश सरकारबाट हुने हस्तान्तरण आय वृद्धिदर भने १०.३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । आन्तरिक आयको वृद्धिदर १४.५ प्रतिशत रहेको र कुल राजश्व शिर्षकको वृद्धिदर १३.९ प्रतिशत रहेबाट गाउँपालिका स्वयं पनि आय वृद्धि तर्फ सकारात्मक दिशामा रहेको पाउन सकिन्छ ।

२.६.४ योजना व्यवस्थापन

कुल वजेटको वास्तविक खर्च करिव ९० प्रतिशतको हाराहारीमा र कुल वजेटको पुँजीगत खर्च ८५ प्रतिशत हाराहारीमा रहेकोछ । कुल वजेटको करिव २० प्रतिशत पूँजी निर्माण क्षेत्रमा भएको लगानी हुने गरेकोछ ।

आयोजना कार्यान्वयनमा उपभोक्ता समूहको हिस्सा (बार्षिक कुल खर्चमा) करिव १५ प्रतिशत हाराहारीमा रहेकोछ । औषत बार्षिक वेरुजु फछ्यौट रकम करिव २ प्रतिशतको हाराहारीमा रहेकोछ ।

परिच्छेद ३:सोंच तथा विकासको अवधारणा

३. १ पृष्ठभूमी

सिम्ता गाँउपालिकाको आवधिक विकास योजना मूलतः स्थानगत विशेषताहरुमा आधारित एकीकृत तथा बहु-विषयक योजना हो । यसले गाउँपालिकाको दिर्घकालिन सोच, गाउँपालिका विकासको समष्टिगत लक्ष्य तथा उद्देश्य निर्धारण गरी सो प्राप्त गर्नका लागि आवश्यक नीति, रणनीति, प्राथमिकता पहिचान तथा परिभाषित गरी गाउँपालिका विकासको भविष्यको मार्गचित्र तयार गर्दछ । यस प्रक्रियामा स्थानीय विकासका साझेदार एवं सरोकारवालाको पहिचान भई प्रभावकारी परिचालनको आधार तयार हुन्छ ।

स्थानीय तहहरुको अगुवाईमा नगर र गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना तर्जुमा कार्य कानूनतः बाध्यात्मक र व्यवहारतः जनताका आकांक्षा एवं गाउँ, ठाउँ र बस्तीको सम्भावना तथा आवश्यकताका आधारमा विकासका विषयको पहिचान, कार्यक्रम निर्धारण एवं श्रोत साधनको विनियोजन गर्न उत्प्रेरणा जगाउने, उत्साह बढाउने, विश्वास दिलाउने र न्यायिक विकास स्थापित गर्ने महत्वपूर्ण उपाय हो । आवधिक विकास योजना स्थानीयतह - नगरपालिका र गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने सबै प्रकारका विकास कार्यक्रमहरुलाई निर्देशित गर्ने सेवा प्रदायक निकाय, सेवाग्राही, सहयोगी र पर्यावेक्षण गर्ने निकाय सहित सबै सरोकारवालाको सहभागितामा संयुक्त चिन्तन, मनन्, मूल्याङ्कन, विश्लेषण, परामर्श र सहमतिमा तयार साझा प्रयास र प्रतिवद्धताको दस्तावेज हो ।

स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा तत् सम्बन्धी नियमावली २०५६ ले स्थानिय निकायलाई कम्तीमा ५ वर्ष आवधिको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने र सो को आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । त्यसै गरी देश संघीय संरचनामा गएपछि हाल दिशानिर्देश गर्ने ऐन, स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ परिच्छेद, ६ दफा २४ को उपदफा १ ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा स्थानियस्तरको विकासका लागि आवधिक विकास योजना, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना बनाइ लागू गर्नु पर्नेछ भन्ने व्यवस्था गरेबाट सबै स्थानिय तहले आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने र सो को आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन २०५५ तथा तत् सम्बन्धी नियमावली २०५६ ले स्थानिय निकायलाई कम्तीमा ५ वर्ष आवधिको आवधिक विकास योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने र सो को आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुसार आवधिक स्थानिय विकास योजना तर्जुमाको लागि नेपाल सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगले आवधिक जिल्ला विकास योजना तर्जुमा सम्बन्धी निर्देशिका २०५८ र निर्देशिका २०७०, चौथो संस्करण तयार गरी जारी गरेको थियो । उक्त निर्देशिका बमोजिम तत्कालिन निर्वाचित जनप्रतिनिधि वहाल रहेको समयमा जिल्ला विकास समिति र नगरपालिकाका लागी आवधिक विकास योजना (आवियो) तर्जुमा गरी कार्यान्वयन समेत गरी सकेका थिए ।

राजनीतिक संक्रमणकालिन अवस्था केही समय अझ लम्बिने स्थितिमा जिल्ला विकास र नगर विकासका प्रयासहरुलाई गति दिन जिल्ला विकास र नगर विकासका साझेदार बीचको संवादलाई जीवन्त बनाइराख्न साझा सहमति अनुसार जिल्ला र नगरको विकास प्रक्रियालाई अघि बढाउन आवधिक जिल्ला विकास र नगर विकास योजनाको आवश्यकता महशुस भए अनुसार उपयुक्त प्रक्रिया र विधिद्वारा दोश्रो आजिवियो तर्जुमा गर्न राजनीतिक दल लगायत सम्बन्धित साझेदार तथा सरोकारवालाको प्रतिबद्धता भए बमोजिम जिल्ला विकास र नगर विकासको अवधारणा पत्र तयार गरिएको थियो । हाल परिवर्तित अवस्थामा स्थानिय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र संघिय सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोगले तयार पारेको निर्देशिका अनुसार स्थानिय तहको आवधिक विकास योजना निर्माण हुँदै आईरहेको छ ।

संघीय संविधानको धारा ५७ ले सम्पुर्ण राज्य शक्तिलाई संविधानको अनुसूची ५, ६, ७, ८ र ९ मा उल्लिखित अधिकार क्षेत्रका आधारमा संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा एकल र साझा अधिकारका रुपमा बाँडफाँड गरेको छ । संविधानको मर्म अनुसार उल्लिखित एकल र साझा अधिकार क्षेत्रको व्यवहारिक कार्यान्वयनबाट सामाजिक, आर्थिक, भौतिक पूर्वाधार, वन वातावरण तथा संस्थागत विकासका क्षेत्रले समृद्धि हासिल गर्न सक्छन् । कर्णाली प्रदेश सरकारले पनि चालु पञ्च बर्षिय योजनामा “समृद्ध कर्णाली, सुखारी कर्णालीबासी” भन्ने सोचका साथ “नागरिकको जीवनस्तरमा अपेक्षाकृत सुधार गर्दै दिगो विकास र समृद्धिको मार्गमा अघि बढ्ने” लक्ष लिएकोछ । सो लक्षलाई हासिल गर्नः उच्च उत्पादन, उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै समाजवाद उन्मुख आत्मनिर्भर अर्थतन्त्र निर्माण गर्नु, पर्यटन, कृषि, उर्जा, उद्योग, पूर्वाधार र मानव संशाधन विकासको माध्यमबाट समतामूलक तथा फराकिलो उच्च आर्थिक वृद्धि हासिल गरी समृद्ध प्रदेशको आधारशीला निर्माण गर्नु र गुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छ वातावरणमा पहुँच पुऱ्याई सबै नागरिकलाई सामाजिक सुरक्षा र सुशासनको अनुभूती गराउनुलाई मुख्य उद्देश्यको रुपमा निर्धारण गरेकोछ ।

यिनै विविध आधारमा सहकार्य, समन्वय तथा सहअस्तित्वका आधारमा संघ, प्रदेश, स्थानीय तहले सहकार्य गरी विकास संयन्त्रको संस्थागत विकास गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी स्थानीय सरकार सँग रहेको छ । यस सन्दर्भमा प्रस्तुत आवधिक विकास योजनाले दीगो विकास लक्ष्य, संघ तथा कर्णाली प्रदेशको लक्ष्यलाई आधार बनाइसिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना २०८०/८१-२०८४/८५ तयार भएकोछ ।

३.२ प्रमुख समस्या तथा चुनौती

प्राकृतिक, भौगोलिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, राजनीतिक ऐतिहासिक पर्यटकिय दृष्टिले परिवर्तनको संवाहकको सुत्रधार हुनसक्ने सम्भावना रहेको यस गाँउपालिकाको आर्थिक, सामाजिक, मानवीय र भौतिक विकासको गती, लगानी अनुरुपको नतिजा तथा प्रभावकारीता अपेक्षाकृतरुपमा वृद्धिहुन सकिरहेको छैन । विकासका विगतका प्रयास र उपलब्धिहरु, आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधारका सूचकहरू, वस्तुस्थिति विवरण तथा सहभागितात्मक

छलफलबाट पहिचान गरिएका खास-खास चुनौतिहरुलाई बुँदागत रुपमा संक्षिप्तमा तल प्रस्तुत तथा विश्लेषण गरिएको छ ।

३.२.१ कृषि तथा पशुपालन

समयमा मल, विउ, कृषि औजार उपलब्ध नसक्नु, सिँचाई तथा कृषि सडकको अभाव, समन्वय तथा प्रचार प्रसारको कमि, अनुदान वितरण प्रभावकारी नहुनु, दक्ष जनशक्ति तथा आवश्यक पूर्वाधारको अभाव, ब्यावसायिक उत्पादन तथा उचित बजारीकरणको अभाव एवं बन्यजन्तुको कारण बाली संरक्षणमा समस्या हुनु ।

३.२.२ पूर्वाधार तथा वातावरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सडकहरूको स्तरोन्नती हुन नसक्नु, एकिकृत वस्ती विकास हुन नसक्दा आधारभूत सेवा सुविधामा समान पहुँच नहुनु, फोहोर मैलाको उचित व्यवस्थापन गर्न नसक्नु तथा वातावरणमैत्री पूर्ण विकासमा ध्यान नदिइनु ।

३.२.३ स्वास्थ्य

स्थानीय नागरिकमा स्वास्थ्य जनचेतनाको अभाव, गाउँपालिका क्षेत्रमा विज्ञ स्वास्थ्य कर्मि र औषधिको अभाव, विरामीहरूलाई मनोसामाजिक परामर्शको अभाव जस्ता समस्याहरू रहेका छन् ।

३.२.४ शिक्षा

शिक्षा क्षेत्रमा प्रभावकारी अनुगमन तथा नियमन अभाव (भौतिक, आर्थिक र शैक्षिक), सरोकारवालामा दायित्व वोध नहुनु, सामुदायिक विद्यालय प्रति विश्वासको कमी हुँदै जानु तथा प्रोत्साहन र दण्डको अभाव रहनु ।

३.२.५अन्य

यो क्षेत्रको प्रमुख समस्या यहाँको भौगोलिक विकटताको विद्यमानता पनि हो । त्यसका अलावा आर्थिक विकासका पक्षहरूमा उचित लगानीको अभाव हुनु तथा वेरोजगारीको कारण प्रतिभा पलायन बढ्दै जानु पनि मुख्य समस्याको रूपमा रहेको छ । यसका अलावा निम्न थप समस्या र चुनौती समेत रहेका छन् ।

सामाजिक:

१. व्यवस्थित अनुगमन तथा मुल्याङ्कनको समस्या ।
२. तीनवटै तहगत नमुना विद्यालय नहुनु ।
३. दक्षता वृद्धि गर्ने प्रविधिमैत्री एवं गुणस्तरीय शिक्षा नहुनु ।

स्वास्थ्य

१. पर्याप्त मात्रामा औषधिको अभाव हुनु ।
२. जनचेतना तथा प्रभावकारी सेवाप्रवाहमा समस्या ।
३. सुरक्षित तथा सफा खानेपानीको पर्याप्तता नहुनु ।

महिला बालबालिका

१. पर्याप्त बजेटको अभाव हुनु ।

२. जनचेतनाको अभाव ।

३. संस्थागत संरचनाको प्रभावकारी परिचालन हुन नसक्नु ।

४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको परिचयपत्र समयमा उपलब्ध हुन नसक्नु ।

५. ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई दिवा सेवा प्रवाह तथा सञ्चालन हुन नसक्नु ।

आर्थिक

१. आन्तरिक श्रोतको अभावका साथै बह्य स्रोत परिचालनमा समस्या ।

२. पर्यटन प्रवर्द्धन गरी आर्थिक उपार्जनको माध्यमको रुपमा जोड्न नसक्नु ।

३. कृषिलाई व्यवसायिकरण तथा बजारीकरण गर्न नसक्नु ।

४. साना तथा घरेलु लघु उद्यम स्थापना तथा सञ्चालन हुन नसक्नु ।

५. निजी, सरकारी र सहकारी क्षेत्र विच समन्वय, सहकार्य र साझेदारी संस्थागत हुन नसक्नु ।

पूर्वाधार

१. पर्याप्त स्रोत साधनको अभाव ।

२. सडक, भवन, सिँचाई, पुल, खानेपानी, सञ्चार जस्ता आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको अभाव ।

३. पूर्व सम्भाव्यता विना नै वजेट विनियोजनको विद्यमानता रहनु ।

वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१. विपद् व्यवस्थापनमा पर्याप्त वजेटको विनियोजन हुन नसक्नु ।

२. विपद् व्यवस्थापनको नीति अनुसार कार्यान्वयन हुन नसक्नु ।

३. फोहोर व्यवस्थापनको लागि उपयुक्त र उचित स्थानका डम्पिङ साईटको व्यवस्था हुन नसक्नु ।

४. वातावरणीय स्वच्छताका लागि फोहोर प्रशोधन केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन नहुनु ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास तथा सेवाप्रवाह

१. एकिकृत तथ्याङ्क व्यवस्थापन प्रणाली स्थापन नहुनु ।

२. डिजिटल सुचना प्रणाली, नागरीक वडापत्र र गुनासो पेटिकाको व्यवस्थापन हुन नसक्नु ।

३. सामाजिक सरोकारका बिषयमा जवाफदेहिता र पारदर्शिताको अभाव हुनु ।

४. मुस्कानसहितको सेवा प्रवाह नहुनु ।

३.३प्रमुख सम्भावना तथा अवसर

३.३.१ विकासका सम्भावनाहरु

सिम्ता गाउँपालिका प्राकृतिक ऐतिहासिक तथा साँस्कृतिकरुपले सम्पन्न क्षेत्र हो यस क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरु, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानविय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई हेर्ने हो भने यस गाउँपालिकामा विकासका प्रशस्त सम्भावनाहरुको आँकलन गर्न सकिन्छ । पालिकालाई कृषि, पर्यटन तथा पूर्वाधारको माध्यमबाट समृद्ध पालिकाको रुपमा विकास गर्न सकिने संभावना रहेको छ । पालिकाका राजनीतिक दलहरुलगायत सम्बन्धित सरोकारवालाहरुबाट यस विषयमा विश्वास र प्रतिवद्धता समेत व्यक्त हुँदै आएकोछ ।गाउँपालिका विकासको सम्भावनाहरुलाई देहाय बमोजिमको प्रस्तुत गरिएको छ ।

१. बाँझो जमिन प्रयोगमा ल्याउने ।
२. दुधमा आत्मनिर्भर वन्न सकिने ।
३. एक वडा एक पकेट क्षेत्र बनाउने ।
४. जडिबुटी खेती तथा प्राशोधन गर्ने ।
५. व्यवसायिक फलफूल खेती गर्ने ।
६. शैक्षिक गुणस्तरको अभिबृद्धि गर्ने ।
७. प्राविधिक शिक्षाको विकास गर्ने ।
८. १५ शैयाको गुणस्तरीय सेवा सुविधा सहितको अस्पतालको स्थापना गरी सेवाप्रवाह गर्ने ।
९. विपन्न वर्गलाई स्वास्थ्य विमा उपलव्ध गराउने ।
१०. सिम्ता उज्यालो कार्यक्रम मार्फत् विद्युतिकरणका मार्फत आय आर्जनका अवसरको सृजना गर्ने ।
११. भेरी नदिमा र्‍याफ्टिङको सञ्चालन गर्ने ।
१२. राजकाँडा दरवारको उत्खनन तथा विकास गर्ने ।
१३. कोटको थुम्को, भोटेचुली, मालिकाधुरी लगायतका क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने ।
१४. एकिकृत वस्ती विकास गर्ने ।
१५. अव्यवस्थीत बसोबासी, भुमिहिन तथा सुकुम्वासी व्यवस्थापन गरी रोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने ।
१६. प्रशासनलाई प्रविधिमैत्री वनाई एवं सुशासन सहितको सेवाप्रवाह गर्ने ।
१७. वातावरण संरक्षण गरी विकास निर्माण कार्य वातावरणमैत्री वनाउने ।
१८. सिँचाई प्रणालीमा सुधार गरी कृषि उत्पादनमा बृद्धि गर्ने।
१९. साना तथा घरेलु उद्योगको सञ्चालन र विस्तार गरी समावेशी रोजगारीका अवसरको सिर्जना गर्ने ।
२०. सिप र प्रमाणपत्रका आधारमा युवा स्वरोजगार अभियान सञ्चालन गरी रोजगारी सृजना गर्न सकिने ।

३.२.२ गाँउपालिका विकासका अवसरहरु

सिम्ता गाउँपालिकामा मुख्य रुपमा पहिचान भएका तपसिलमा उल्लेख भएका अवसरको समुचित प्रयोगका लागि आवश्यक कदम चाल्नु पर्ने गरी निम्नानुसार अवसरको पहिचान गरिएको छ ।

१. कृषि क्षेत्र ओगटेको जमिन ३४% भन्दा बढी रहेको ।
२. पर्यटकीय क्षेत्रहरु पर्याप्त मात्र भएको हुनु ।
३. पशुपालनको लागि सम्भावना प्रयाप्त हुनु ।
४. खोलानालाहरु पर्याप्त भएको ।
५. विद्यालय तथा क्याम्पसहरुको पूर्वाधारहरु स्थापना भइसकेको हुनु ।
६. शैक्षिक गुणस्तरको स्थिति सुधारात्मक तर्फ गएको ।
७. खानेपानीका मुहानहरु प्रसस्त मात्रामा हुनु
८. आफ्नै स्थानीय भाषा, संस्कार र संस्कृती धनी ।
९. सबै वडालाई छुने गरि सडक संजाल निर्माण भएको ।
१०. छिन्चु जाजरकोट राजमार्गले पालिकालाई छोएर गएको ।
११. जनताको सकारात्मक परिवर्तनको चहाना भएको ।
१२. स्थानीय नदी तथा खोलामा प्रसस्त नदीजन्य पदार्थहरु भएको
१३. तामाखानी, फलामखानी तथा सिलाजितहरु भएको
१४. विपदको जोखिम न्यून भएको ।
१५. वनजंगल तथा प्राकृतिक सम्पदा प्रसस्त भएको ।
१६. नागरिक सचेतनामा वृद्धि भएको ।

३.२.३ गाँउपालिका विकासका प्रमुख सवालहरु

सिम्ता गाउँपालिकाको परिवर्तन तथा दीर्घकालीन सोच हासिल गर्नका लागि तथा आवधिक विकास योजना तर्जुमा हुँदै गर्दा आशातित उपलब्धि हासिल हुने बारेमा निम्न मुख्य सवालको विद्यमानता रहेको छ ।

१. भौगोलिक वनावटः बजारीकरण तथा यातायात व्यवस्थापन ।
२. प्राकृतिक श्रोत तथा साधनको न्युनता ।
३. वन्यजन्तुको व्यवस्थापन ।
४. छाडा चैपायको व्यवस्थापन ।
५. जलवायु परिवर्तनको असरमा वृद्धि ।
६. फोहोर मैलाको उचित व्यवस्थापन ।
७. विकासमा जनसहभागिता ।

८. सामुदायिक विद्यालयप्रतिको न्युन जनविश्वास ।

९. बसोवास व्यवस्थापनमा कठिनाई ।

१०. स्थायी सरकारको भूमिका अपेक्षा गरिएजस्तो हुन नसक्नु ।

११. जवाफदेहिता, पारदर्शिता संस्थागन तथा व्यवस्थित हुन नसक्नु ।

३.४ निर्देशक सिद्धान्त

गाँउपालिका विकासको दूरदृष्टि (Vision) तर्फ उन्मुख हुन, लक्ष्य (Goal) प्राप्तिमा अधिकतम योगदान पुऱ्याउन तथा उद्देश्य (Purpose) हासिल गर्नका लागि सञ्चालन हुने विकासका योजनाबद्ध प्रयासहरुमा देहायका निर्देशक सिद्धान्तहरु अवलम्बन गरिनेछ :

३.४.१ नागरिक संलग्नता र जनकेन्द्रीत विकास

१. सामाजिक परिचालनलाई महिला, बालबालिका र पिछडिएको वर्ग एवं समुदायको सशक्तिकरण र स्थानीय शासन माग पक्षको सुदृढीकरणको माध्यम बनाइनेछ ।

२. लोकतान्त्रिक अवधारणा अनुसार समुदायमा आधारित तथा नागरिक समाजका संस्थाहरुको संस्थागत क्षमता विकासको माध्यमबाट विकास प्रक्रियमा नागरिक तथा समुदायको संलग्नता वृद्धि गरिनेछ ।

३. स्थानीय श्रोत, साधन, प्रविधि, ज्ञान, सीप र क्षमताको अधिकतम उपयोग गरी दीगो आर्थिक विकासमा टेवा पुऱ्याईनेछ ।

३.४.२ वातावरण सन्तुलन तथा दीगो विकास

१. कृषि, पर्यटन, जलश्रोत, वन, सानाउद्योग तथा पूर्वाधारलाई दीगो विकासको अग्रणी क्षेत्रको रुपमा विकास गरी आर्थिक समृद्धि तथा गरिबी न्यूनीकरणको माध्यमको रुपमा बनाइनेछ ।

२. स्थानीय श्रोत, साधन र पर्यटकीय सम्पदा सम्बन्धी सूचना, सुविधा र सुरक्षा प्रर्वधन गरी पर्यटकीय आगमन र बसाई वृद्धि गरिनेछ ।

३. रैथाने तथा लोपोन्मुख बालीहरुको पहिचान, संरक्षण र प्रवर्द्धन एवं उन्नत बालि र प्रविधिको प्रयोग गरी खाद्य सुरक्षामा टेवा पुयाईनेछ र प्राङ्गारिक, वातावरणीय र व्यवसायिक कृषि प्रविधि प्रर्वधन गरी पोषण र जनस्वास्थ्यमा सुधार गरिनेछ ।

४. जलवायु परिवर्तनबाट उत्पन्न समस्या निराकरण तथा जोखिम न्यूनिकरण तथा स्थानीय अनुकूलनको उपायहरु अवलम्बन गरी जीविकोपार्जन अवसरमा वृद्धि गरिनेछ ।

५. जल, जमिन, जंगल, चरन क्षेत्र जस्ता प्राकृतिक श्रोतहरुको वैज्ञानिक व्यवस्थापन गरी स्थानीय समुदायको आर्थिक स्थितिमा सुधार र श्रोतमा स्थानीय समुदायको पहुँच तथा उपयोग वृद्धि गरी सामाजिक स्थितिमा सुधार गरिनेछ ।
६. पोषणमा सुनौला एक हजार दिनका आमार बच्चालाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि कार्य गरिने छ ।
७. विकास प्रक्रियामा वातावरणमैत्री स्थानीय शासन प्रणालीलाई समाहित गरी विकास कार्यलाई वातावरणमैत्री तथा दीगो बनाइनेछ ।

३.४.३ स्थानीय संस्थागत क्षमता विकास

१. सामुदायिक अध्ययन केन्द्र, विद्यालय तथा स्वास्थ्य व्यवस्थापन समिति, कृषि वन तथा वातावरण समिति लगायत समुदायमा आधारित समूह र सञ्जालहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी उनीहरुलाई अझ बढीक्रियाशील र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
२. संरचनागत सुधार र क्षमता विकासको माध्यमबाट स्थानीय शासन प्रक्रियामा महिला, बालबालिका तथा पछाडि पारिएका वर्ग तथा समुदायको सम्लग्नता सुनिश्चित, अर्थपूर्ण र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
३. स्थानीयस्तरमा सञ्चालित आयोजना तथा कार्यक्रम दीगो, नतिजामुलक, पारदर्शी र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

३.४.४ सामाजिक समावेशीकरण तथा अवसरमा समता

१. योजना तर्जुमा, सञ्चालन तथा अनुगमन प्रक्रियालाई अझ बढी समावेशी र सहभागिमुलक बनाइउपलव्धश्रोत साधनको अधिकतम परिचालन गरी दीगो र सन्तुलित विकासमा जोड दिईनेछ ।
२. स्थानीय श्रममुलक प्रविधिमा जोड दिई विकास निर्माण कार्य अगाडि बढाईनेछ तथा स्थानीय उत्पादन वृद्धिमा विशेष ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।
३. आमा समूह, महिला समूह तथा सञ्जालहरुलाई संस्थागत विकास र सुदृढ गरी समावेशी र समानतामैत्री वातावरण निर्माण गरिनेछ ।
४. महिला, वालवालिका लगायत लक्षितवर्गको कार्यक्रमको व्यवस्थित तर्जुमा, प्रभावकारी कार्यान्वयन र अनुगमन गरी प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
५. सार्वजनिक सेवा तथा सुविधा आम नागरिक तथा सेवाग्राहीहरुको पहुँच वृद्धि गरी स्थानीयस्तरमा प्रवाहित सेवा तथा सुविधाहरु अधिकारमा आधारित, सहज, सर्वसुलभ, गुणस्तरीय बनाइनेछ ।
६. स्थानीय निकाय तथा विषयगत ईकाइहरुको सेवा प्रवाहलाई जनताको आवश्यकता आधारित बनाइ नागरिक वडा पत्रमा उल्लेखित समयावधि भित्रै क्षतिपूर्ति सहित सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

३.४.५ स्थानीय सुशासन र उत्तरदायित्व

१. सूचनामा आधारित नतिजामूलक योजना, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली अभ्यास गरी विकास व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

२. स्थानीय सुशासनका लागि नागरिकको संलग्नता, निगरानी, उत्तरदायित्व र पारदर्शिताका कार्यहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

३. संस्थागत सुदृढिकरण, गुणस्तरीयता, पारदर्शिता र दीगोपनालाई विकास कार्य सञ्चालनको प्रमुख रणनीतिको रुपमा अपनाइनेछ ।

४. गाँउपालिका विकासका साझेदार बीच नियमित अन्तरक्रिया, छलफल र बहसका माध्यमबाट विकास कार्यलाई अझ बढी समावेशी र प्रभावकारी बनाइनेछ ।

५. स्थानीय सुशासन प्रवर्धन तथा अवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि समुदाय, स्थानीय तह तथा सेवा प्रदायक सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय बीच नियमित अन्तरक्रिया र बहशका लागि नागरिक समाजलाई परिचालन गरिनेछ।

६. नागरिक निगरानी तथा कानूनी शासनको माध्ययबाट संस्थागत सुशासन कायम गर्दै भ्रष्ट्राचारमुक्त कार्यविधि अपनाईनेछ ।

७. क्षतिपूर्ति सहितको नागरिक बडापत्र, सूचनाको हक र गुनासो सुनुवाई सम्बन्धी प्रावधानको उपयोगको लागि आवश्यक संयन्त्रको विकास गरी नागरिकको सेवा सम्बन्धी हकको सुनिश्चितता गरिनेछ ।

३.४.६ भू-उपयोग र व्यवस्थित एकीकृत वस्तीको विकास

१. प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि भू-उपयोग योजना अनुसार एकीकृत तथा व्यवस्थित बस्ती विकासको अवधारणा अनुसार वस्ती विकास गरिनेछ ।

२. एकीकृत वस्ती विकासमा वन तथा वातावरणमा प्रतिकूल असर नहुने तथा जोखिम न्यूनिकरण हुने गरी कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।

३. वस्ती विकास तथा सेवा प्रवाहमा सार्वजनिक, निजी, सामुदायिक साझेदारी अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ ।

४. वस्ती विकास कार्यमा स्थानीय सम्पदा, समाजिक समावेशिकरण तथा ऐतिहासिक साँस्कृतिक सम्पदालाई जगेर्ना गरिने छ ।

३.४.७मानव अधिकार, सामाजिक न्याय र दीगो शान्ति

१. सरकारी, गैर सरकारी, सामुदायिक संस्थाको संस्थागत संरचनामा विपन्न एवं सिमान्तकृत वर्गको अर्थपूर्ण सहभागितालाई सुनिश्चित गरिनेछ ।

२. समाजमा पिछडिएको वर्ग, दलित, जनजाति, महिला तथा बालबालिकाको विकासका लागि लक्षित वर्ग कार्यक्रमका साथै अन्य विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३. ज्येष्ठ नागरिक वृत्ति लगायत अन्य सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमको प्रभावकारीता अध्ययन गरी वृत्तीको प्रभावकारी उपयोगको वातावरण सुजना गरिनेछ ।

४. सामाजिक सद्भाव तथा दीगो शान्ति अभिवृद्धि हुने गरी विकासका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

५. सामाजिक सदभाव र दीगो शान्तिका लागि सामाजिक न्याय, कानूनी शासन तथा सुशासन अभिवृद्धि गरिने।
६. खाद्य सुरक्षाका लागि कृषि तथा पशुजन्य उत्पादन वृद्धिका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३.४.८ समुदाय, निजी क्षेत्र एवं गैसस साझेदारी

१. सेवा प्रवाह तथा पूर्वाधार विकास कार्यमा सार्वजनिक, निजी, सामुदायिक तथा सार्वजनिक निजी साझेदारी अवधारणा अवलम्वन गरिनेछ ।
२. गा.पा. विकासमा निजी क्षेत्रको परिचालनको लागि स्थानीयस्तरमा लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गरी वाह्य श्रोत तथा साधनको अधिकतम परिचालन गरिनेछ ।
३. समुदाय, निजी क्षेत्र तथा गैसस जस्ता साझेदारहरु बीच अन्तरक्रिया छलफल र वहशका माध्यमबाट विकास कार्यलाईसमन्वयात्मक, सहभागितामूलक र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
४. सार्वजनिक सेवा तथा कार्यक्रमको पारदर्शिता, प्रभावकारिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागि उपलब्ध
५. कानूनी व्यवस्था अनुसार सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, नागरिक अनुगमन तथा निगरानीको औजार प्रयोग गरी सुधारका प्रतिवद्धताको पालना गरिनेछ ।

३.४.९ नतिजामूलक व्यवस्थापन प्रणाली (Result–Based Management)

१. योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्दा नतिजामूलक योजनाको खाँकामा आवधिक विकास योजनाको सूचकको आधारमा गरिनेछ
२. गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार सहभागितामुलक र तेश्रो पक्षद्धारा समीक्षा गरिनेछ ।
३. आयोजना तथा कार्यक्रमको तेश्रो पक्षद्वारा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गरिनेछ ।
४. कार्य सम्पादनको आधारमा राम्रो काम गर्ने संघ, संस्था तथा निकायलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

३.५ दीगो विकास, राष्ट्रिय र प्रदेश लक्ष्यसँग आवधिक विकास योजनाको तादाम्यता

गाउँपालिकाको विकास लक्ष्य, दीगो विकास, राष्ट्रिय तथा प्रदेश लक्ष्यबीच तादाम्यता कायम गर्दै संघीय सरकारले परिकल्पना गरेको समृद्ध नेपाल सुखी नेपालीको परिकल्पनालाई विक्रम संवत २१०० सम्ममा पुरा गर्न सकिने भएकाले सिम्ता गाउँपालिकाको प्रस्तुत आवधिक विकास योजनाले दीगो विकास लक्ष्य तथा राष्ट्रिय तथा प्रदेश लक्ष्यबीच तादाम्यता कायम गरेको छ ।

तालिका ३: दीगो विकास लक्ष्य तथा सूचक

दीगो विकास लक्ष्य (दीविल)	सूचक नं.
हरेक क्षेत्रमा रहेका सबै स्वरुपका विषम गरिबीको अन्त्य	१
भोकमरीको अन्त्य गर्ने, खाद्य सुरक्षा तथा उन्नत पोषण प्राप्ति र दिगो कृषिको प्रवर्द्धन	२
सबै उमेर समूहका व्यक्तिको स्वस्थ जीवनको सुनिश्चितता	३
समावेशी तथा समतामूलक गुणस्तरीय शिक्षा	४

लैङ्गिक समानता हासिल गर्ने	५
खानेपानी तथा सरसफाईको उपलब्धता र यसको दिगो व्यवस्थापन	६
खर्चले धान्न सकिने, भरपर्दो, दिगो र आधुनिक उर्जामा सबैको पहुँच	७
स्थिर, समावेशी र दिगो आर्थिक वृद्धि, पूर्ण उत्पादनशील रोजगारी र मर्यादित श्रम	८
उत्थानशील पूर्वाधारको निर्माण, समावेशी र दिगो औद्योगीकिकरण र नव प्रवर्तन	९
मुलुक भित्र र अन्य मुलुक बीचको असमानता कम गर्ने	१०
शहर र मानव बस्तीलाई समावेशी, शुरक्षित, उत्थानशील र दिगो बनाउने	११
दिगो उपभोग र उत्पादन	१२
जलवायु परिवर्तन	१३
स्थानीय तहका लागि असान्दर्भिक	१४
पारिस्थितिकीय प्रणालीको दिगो उपयोग	१५
दिगो विकासका लागि शान्ति र समावेशी समाजको विकास गर्ने, सबैका लागि न्यायको पहुँच, प्रभावकारी, जवाफदेही तथा समावेशी संस्थाको निर्माण गर्ने	१६
दिगो विकासका लागि विश्व व्यापी साझेदारीलाई जीवन्त तुल्याउने	१७

तालिका ५ : दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य तथा सूचक

दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य (दीराल)	सूचक नं.
समृद्धिका सूचक	
उच्च समता मूलक राष्ट्रिय आय	१
मानव पूँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपभोग	२
सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम सघन अन्तर आबद्धता	३
उच्च र दिगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व	४
सुखका दीर्घकालिन राष्ट्रिय लक्ष्य	
परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन	५
सुरक्षित सभ्य र न्याय पूर्ण समाज	६
स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण	७
सुशासन	८
सबल अर्थतन्त्र	९
राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान	१०

कर्णाली प्रदेशको दीर्घकालीन सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य अनुसार आर्थिक, सामाजिक र साँस्कृतिक रुपान्तरणका निम्न प्रमुख सम्बाहकहरू पहिचान गरिएका छन् । यी सम्वाहकहरू प्रदेशका आवधिक योजनाहरू प्रतिविम्वित हुनेछन् । कर्णाली समृद्धिको प्रमुख सम्बाहकको रुपमा जलविद्युतलाई अङ्गीकार गरिएको छ।

तालिका ५: कर्णाली प्रदेश समृद्धिका संवाहक संकेत

प्रदेश समृद्धिका संवाहक संकेत (प्रससंसं)	सूचक नं.
जल विद्युत, वैकल्पिक ऊर्जा र हरितअर्थतन्त्र	१
गुणस्तरीय र दिगो पूर्वाधार मुख्यगरी सडक सञ्जाल	२
प्राङ्गारिक कृषि, औद्योगिक उत्पादन र सेवा क्षेत्रको विकास	३

बहुमुल्य जडिबुटी, खानी तथा खनिज	४
पर्या पर्यटन तथा कला, संस्कृति	५
विज्ञान प्रविधि र नवप्रवर्तन	६
मानव पूँजी निर्माण र सदुपयोग	७
स्वच्छ वातावरण र स्वस्थ जीवन	८
सुरक्षित, व्यवस्थित र विकसित गाउँ, नगर र सहर	९
सार्वजनिक, निजी, सहकारी तथा सामुदायिक साझेदारी	१०

३.५.१ राष्ट्रिय पन्ध्रौं योजनाको सोच

दीर्घकालीन राष्ट्रिय सोच : समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली

समुन्नत, स्वाधीन र समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र सहितको समान अवसर प्राप्त, स्वस्थ, शिक्षित, मर्यादित र उच्च जीवनस्तर भएका सुखी नागरिक बसोबास गर्ने मुलुक ।

तालिका ६: दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्य

क) समृद्ध नेपाल	क) सुखी नेपाली
१. सर्वसुलभ आधुनिक पूर्वाधार एवम सघन अन्तरआबद्धता	१. परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन
२. मानवपूँजी निर्माण तथा सम्भावनाको पूर्ण उपयोग	२. सुरक्षित, सभ्य र न्यायपूर्ण समाज
३. उच्च र दिगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व	३. स्वस्थ र सन्तुलित पर्यावरण
४. उच्च र समतामूलक राष्ट्रिय आय	४. सुशासन
	५. सबल लोकतन्त्र
	६. राष्ट्रिय एकता, सुरक्षा र सम्मान

३.६सिम्ता गाउँपालिकाको सोंच, लक्ष्य तथा उद्देश्य

सोच :

"समृद्ध सिम्ता : सुखी सिम्ताली"

गाउँपालिकाको लक्ष्य

"समृद्धिसंगको नाताः समग्र विकास र सुशासनमा हाम्रो एकता"

उद्देश्य

१. गाउँपालिकाको सामाजिक, आर्थिक, मानवीय विकासमा अभिवृद्धि, सबै प्रकारका गरिबी र भोकमरीको अन्त्य गरीभई गाउँपालिकाबासीको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार गर्नु ।

२. स्थानीय कला, संस्कृति, पर्यटन, पुरातात्विक वस्तुहरुको विकास, संरक्षण तथा शान्त र न्यायपूर्ण समाजको निर्माणगर्नु ।

३. गाउँपालिकाकानागरिकलाईगुणस्तरीय शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छ वातावरणमा पहुँच पुऱ्याई सबैलाई सामाजिक सुरक्षा र सुशासनको अनुभूती सहितको समृद्ध र समुन्नत जीवन र जगतको सुनिश्चित गर्नु ।

३.६ परिमाणात्मक लक्ष्य

तालिका ७ र ८ मा राष्ट्रिय तथा कर्णाली प्रदेशले अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन रुपमा परिकल्पना गरेको समृद्धि र सुखका लक्ष्यका आधारमा सिम्ता गाउँपालिकाको आवधिक लक्ष्यको अवस्था चित्रण गरिएको छ ।

तालिका ७: राष्ट्रिय तथा कर्णाली प्रदेशले अल्पकालीन, मध्यकालीन र दीर्घकालीन लक्ष्य

क स	सूचक	इकाई	राष्ट्रिय लक्ष्य			कर्णाली प्रदेशका लक्ष		
			आधार वर्ष आ.व.		वि सं.	आधार वर्ष आ.व.		वि सं.
			०७५/७६	०८०/८१	२१००	०७५/७६	०८०/८१	२१००
१	आर्थिक वृद्धिदर	प्रतिशत	६.८	९.६	१०.५	५.७	१४.९	१०.५
२	प्रति व्यक्ति वार्षिक आय	डलर	१०४७	१५९५	१२१००	६०६	११४७	१००००
३	गरिबीको रेखा मुनी रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	१८.७	११	१	२८.९	१८	०
४	वहुआयामिक गरिबीमा रहेको जनसंख्या	प्रतिशत	२८.६	१३	३	५१.२	२५	३
५	मानव विकास सूचकाङ्क	सूचकाङ्क	०.५७	०.६२	०.७६	०.४२७	०.५०७	०.७८
६	लैङ्गिक विकास सूचकाङ्क				१	-	०.९३	१
७	सम्पत्तिमा आधारित गिनी गुणक	गुणक	०.३१	०.२९	०.२५	०.४२	०.३९	०.२५
८	अपेक्षित आयु (जन्म हुँदाको)	प्रतिशत	६९.७	७२	८०	६७	७०	८०
९	मातृ मृत्युदर (प्रति लाख जीवित जन्ममा	संख्या	२३९	९९	२०	-	१२५	२०
१०	पाँच वर्ष मुनिका बाल मृत्युदर (प्रति हजार जीवित जन्ममा	संख्या	३९	२४	८	५८	३५	८
११	५ वर्ष मुनीका कम तौल भएका बालबालिका	प्रतिशत	२७	१५	२	३५.५	२०	२
१२	साक्षरता दर	प्रतिशत	५८	९०	९८	६६	९५	९८
१३	जलविद्युत उत्पादन जडित क्षमता	मेवा	१०७४.१	५०००	४००००	४४८.५	१५००	९०००
१४	इन्टरनेट प्रयोग कर्ता	प्रतिसत	५५.४	७५	१००	४८	८०	१००
१५	बेरोजगार दर	प्रतिशत	११.४	६	३	९.७	६	३
१६	३० मिनेटको दुरीमा यातायात पहुँच भएको घरपरिवार	प्रतिशत	७८.९	९५	९९	-	७५	९९
१७	विद्युत सेवामा पहुँच भएको जनसंख्या	संख्या	९०.७	९९	१००	६५.५	९०	१००
१८	आधारभूत खानेपानीको पहुँच पुगेका घरपरिवार	किमी	९४.९	९९	१००	९१.१	१००	१००
१९	इन्टरनेट प्रयोग कर्ता	प्रतिसत	५५.४	७५	१००	४०	६५	१००

तालिका ८: सिम्ता गाउँपालिकाको परिमाणात्मक लक्ष्य

नतिजाको तह	सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्याईको आधार	पूर्वानुमान तथा जोखिम पक्ष
			२०७९/८०	२०८०/८१	२०८२/८३	२०८४/८५		
प्रभाव :	**आर्थिक विकास**							
आयस्तरमा अभिवृद्धिका साथै समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	मानव विकास सूचकाङ्क*		०.४२७	०.५०७	०.५२	०.५५	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग *	
	वहुआयामिक गरिबी*	प्रतिशत	५१.२	५०	४५	४०	गाँपाको आधारपत्र *	
	निरपेक्ष गरिबी (मासिक ८५०० भन्दा कम कमाउने घरधुरी)	प्रतिशत	२८.९	२८	२५	२०	प्रदेश नीति तथा योजना आयोग *	
	आफ्नो उत्पादन तथा आयले वर्षभरी खान पुग्ने जनसंख्या	प्रतिशत	५१.२	५०	४५	४०	गा.पा.चि.	
	बेरोजगारी दर	प्रतिशत	९.७	९	८	७	गा.पा.चि.	
असर - १	रोजगारीमा गैरकृषि क्षेत्रको योगदान	प्रतिशत	५	६	७	८	गा.पा.चि.	
(आर्थिक विकास क्षेत्र)	कृषि पेशामा संलग्न जनसंख्या	प्रतिशत	६०	०.५०७	०.५२	०.५५	गा.पा.चि.	
रोजगारी अवसरहरु श्रृजना एवं आय वृद्धि	आयात-निर्यातको वार्षिक औसत अनुपात	अनुपात	०.०५	०.०६	०.०७५	०.१	गा.पा.चि.	
असर- २	**सामाजिक विकास**							
(सामाजिक विकास क्षेत्र)	माध्यामिक तह (९-१२) को खुद भर्नादर	प्रतिशत	६४.२	६८	७१	७३	गा.पा.चि.	
समन्यायिक, समतामूलक एवं सुसंस्कृत समाज निर्माण	साक्षरता दर	प्रतिशत	०.४२७	०.५०७	०.५२	०.५५	गा.पा.चि.	
	औसत आयु	वर्ष	७२	७२	७२.५	७३	गा.पा.चि.	
	५ वर्ष मुनीको कुपोषण	संख्या	०	०	०	०	गा.पा.चि.	
	झाडापखालाको संक्रमण दर	संख्या	१३१	१००	९०	८०	गा.पा.चि.	प्रस्तुत परिमाणात्मक

	(प्रति हजारमा)							प्रक्षेपण गाउँपालिका संघ, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार बीच सहकार्य भएको अवस्थामा, कुनै दैवी प्रकोप नआएको अवस्थामा र सहज आर्थिक तथा सामाजिक गतिविधि भएको अवस्थामा मात्र लागु हुनेछ ।
असर - ३	**भौतिक पूर्वाधार विकास**							
(पूर्वाधार विकास क्षेत्र)	विद्युत सेवामा पहुँच प्राप्त घरधुरी	प्रतिशत	४०	५०	७५	१००	गा.पा.चि.	
आधारभूत सेवा सुविधामा पहुँच अभिवृद्धि	३० मिनेट सम्मको दुरीमा यातायात पहुँच	प्रतिशत	९८	९८.५	९९	१००	गा.पा.चि.	
	नियमित सिंचित क्षेत्र	हेक्टर	२४४१	२५००	२७००	३०००	गा.पा.चि.	
	संचारका कुनै एक साधन उपलब्ध घरधुरी	प्रतिशत	७०	७५	८५	१००	गा.पा.चि.	
	वन वातावरण र विपद							
	वन जंगलले ढाकेको क्षेत्र	प्रतिशत	४०	४२	४४	४५	गा.पा.चि.	
असर - ४ (संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र)	**सुशासन र संस्थागत विकास**							
सुशासनको अनुभूति	पालिकाको सेवा प्रवाहबाट सन्तुष्ट अनुभूति गर्ने सेवाग्राही	प्रतिशत	५	१०	१५	२५	गा.पा.चि.	
✷ प्रदेश नीति तथा योजना आयोग, प्रथम पञ्चवर्षिय योजना २०७६/७७–८०/८१								

३.७ रणनीति तथा प्राथमिकता

३.७.१ सिम्ता गाँउपालिका विकासका रणनीतिहरु

१. सामाजिक परिचालन मार्फत सिम्ता गाउँपालिकाको विकास सम्बन्धी धारणा स्थानीय जनता र टोलबस्तीमा पुऱ्याई मानवपूँजी (Human Resource) निर्माण र सशक्तिकरण गर्ने ।

२. महिला, बालबालिका, वृद्धि र सिमान्तकृत वर्गलाई लक्षित गरेर नतिजामुखी कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने ।

३. औद्योगिक ग्रामको कार्यान्वयन गर्ने ।

४. भौतिक विकासमा उपभोक्ता समितिको लागत, सहभागिता र संलग्नता क्रमशः बढाउँदै लैजाने ।

५. योजना कार्यान्वयनमा स्थानीय आवश्यकतामा आधारित, नतिजामुखी, प्रभावकारी कार्यान्वयन, जवाफदेहिता, वातावरणमैत्री विकासको मान्यता तथा समयवद्धतालाई पालना गर्ने ।

६. गरिबी न्यूनीकरण कार्यक्रममा लगानी बढाउने र कार्यक्रमको प्रभावकारिताको आवधिक मूल्याङ्कन र आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गर्ने ।

७. शिक्षामा गुणात्मक सुधार गरी गरिब, द्वन्द्वबाट प्रभावित र सिमान्तकृत वर्गका बालबालिकालाई निःशुल्क पठनपाठन गराउन निजी, संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयहरु सँग सहकार्य गर्ने ।

८. नागरिकमा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा पहुँच सहितको पूर्ण खोप युक्त गाँउपलिका निर्माण गर्ने ।

९. युवा, महिला, ज्येष्ठनागरिक, अपाङ्गता, बालबालिका जस्ता लक्षित वर्गमैत्री शासन पूर्ण कार्यन्वर्यन गर्ने ।

१०. पूर्ण स्वच्छ खानेपानी सुविधा सहितको वातावरणमैत्री, सरसफाई युक्त गाँउपालिका निर्माण गर्ने ।

११. सिम्ता गाउँपालिकामा विद्यमान अवसरहरु (पर्यटन उद्यम, शैक्षिक, युवा शक्ति, हावापानी, विविद्यता आदि) लाई सदुपयोग गर्दै विशेष लगानीका क्षेत्रहरुको पहिचानगर्दै गाँउको दीर्घकालिन विकास गर्ने ।

१२. निजी क्षेत्रको लगानी आकर्षित गरी सार्वजनिक निजी साझेदारीमा विकास कार्य सञ्चालन गर्ने ।

१३. वातावरण संरक्षण सम्बन्धी प्रष्ट नीति सहितको कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।

१४. समयवद्ध सुशासन सहितको भ्रष्टाचार मुक्त, सभ्य, सुसंस्कृत, सदाचार नागरीक सहितको व्यवस्थित सुविधासम्पन्न गाउँपालिका निर्माण गर्ने ।

३.७.२ प्राथमिकता क्षेत्र

गाउँपालिकाले अङगिकार गरेको दीर्घकालीन सोच, आवधिक गाउँपालिका योजनाले निर्धारण गरेको लक्ष्य र बृहत तथा क्षेत्रगत उद्देश्य हासिल गर्न देहाय अनुसारका विषय क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ ।

क) व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालन

ख) शिक्षा

ग) स्वास्थ्य

घ) भुमि व्यवस्थापन र उपयोग

ङ) कला साहित्य संसकृति तथा पर्यटन

च) उद्योग, उत्पादन तथा बजारीकरण

छ) सहकारी-संघ सस्था

ज) रोजगारी तथा सीपविकास

झ) युवा तथा खेलकुद

ञ) उर्जा तथा विद्युतिकरण

ट) स्वच्छ खानेपानी

ठ) वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

ड) सुशासन

परिच्छेद ४:आर्थिक क्षेत्र

४.१ कृषि तथा पशुपंक्षी

४.१.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २२९१५ हेक्टर रहेको छ । उल्लेखित क्षेत्रफल मध्ये कृषि क्षेत्र ३४% अर्थात ७७१२ हेक्टर रहेकोछ तथापी हाल सम्म यो क्षेत्र उपयोग हुन सकेको छैन, विगतमा कृषि क्षेत्रमा ४३५८ हेक्टर जग्गा उपयोग भएको भएपनि पछिल्लो वेला यो क्षेत्रफल घटेको छ। हाल कृषिका लागि उपयोग भएको क्षेत्रफल भनेको जम्मा २४२१ हेक्टर मात्र हो । यहाँका अधिकांश कृषि निर्वाहमुखी रकोको छ ।

मध्य पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित यस गाउँपालिकामा खाद्यान्न वालीको रूपमा कोदो, मकै, धान, गहुँ र अलैची, किवि, लसुन, टिमुर जस्ता नगदे वालीको प्रशस्त सम्भावना रहेको छ । त्यस्तै गरी तरकारी वाली, फलफुल, तेलहन वाली र जडीबुटी उत्पादन र प्रशोधन गर्न सकिने सम्भावना समेत रहेको पाईएको छ ।यहाँका परिवारले बाखा, कुखुरा, गाईगोरू, भैंसी, माछा, बंगुर/सुँगुर लगायतका पशु पंक्षी पाल्ने गरेका छन् ।

कृषिजन्य उत्पादनहरुको विश्लेषणमा प्रमुख आय आर्जनको श्रोत नै कृषि भएकोले कृषिको उत्पादन, प्रशोधन तथा वजारीकरणको व्यवस्था गर्ने कुरालाई यसको अध्ययन क्षेत्र बनाईएको छ। कृषि उत्पादनमा बृद्धि हुनुमा युवाहरुको कृषि ब्यवसायमा लगानी शुरु भएको पाईएको छ । त्यस्ता यूवाहरु बैदेशिक रोजगारमा नगई गाउँघरकै खेतीमा लाग्नुका साथै ब्यवसायिक खेती विकास गर्न तर्फ समेत लागेको पाईएकोछ ।

४.१.२ समस्या तथा चुनौती

समय समयमा पर्याप्त मात्रामा मल खाद तथा विषादीको उपलब्धता नहुनु, भौगोलिक बिकटता तथा जलवायू परिवर्तनको असर हुनु, कृषि क्षेत्रमा बजेटको अभाव हुनु, कृषिमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नहुनु, कृषि बजारिकरणको अभाव हुनु, कृषिजन्य उत्पादनको भण्डारणका लागि कोल्ड स्टोरको अभाव हुनु, मौसमी उत्पादनको बाहुल्यता, आयमूलक उत्पादनको कमी, उत्पादनको उचित मुल्य प्राप्त नहुनु, बजारको पहुँचभन्दा टाढा हुनु, ढुवानीको सुविधा नहुनु, कृषकको वर्गीकरण गर्न नसकिनु, कृषि अनुदानका कार्यक्रममा लक्षित वर्गलाई समेटन नसकिनु, कृषि तथा पशु प्राविधिकको अभाव हुनु, गोजी बजारमा रहेको कृषि उत्पादन संकलन केन्द्र सञ्चालनमा नहुनु जस्ता समस्या र चुनौतीहरू रहेका छन् ।

सिम्ता गाउँपालिकामा कृषि क्षेत्रमा उत्पादन हुने तर बिक्री नहुने, उत्पादनको बजार मुल्य कम हुने, बजारमा विचौलीयाले बढी नाफा लिने गरेको, धेरै स्थानीय उत्पादनको बजार अभाव रहेको, खेतीयोग्य जमिन पर्याप्त रहेको तर खेती गर्ने संस्कृति हराँउदै गएको, पशुपालनको सम्भावना रहेको तर पशुपालनको प्राविधिक ज्ञानको अभाव रहेको, मौरीपालन कुखुरापालनको सम्भावना रहेको तर व्यवसायिक ज्ञानको कमी रहेको, फलफुलखेतीको

सम्भावना रहेको तर बजार र प्राविधिक ज्ञानको अभाव रहेको जस्ता कृषि क्षेत्रका मुख्य समस्याको रुपमा रहेको छ ।उत्पादनको पनि पर्याप्त बजारीकरण नहुनु, उत्पादनमा, बँदेल, बाँदर जस्ता वन्यजन्तुले उत्पादनमा क्षती पुर्याउनु, खेतीको लागि आवश्यक पर्ने मल र विउको अभाव हुनु, कृषि तथा पशुपालनमा प्राप्त हुने अनुदान लगायत सहुलियतको दुरुपयोग हुनु, सिँचाईको उचित व्यवस्थापन हुन नसक्नु मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।

४.१.३ संभावना तथा अवसर

भौगोलिक विविधता भएको हुनाले हावापानि अनुसारको कृषि तथा पशु बालि उत्पादन गर्न सकिने, प्राङगारिक कृषि उपज उत्पादन गरि बजारमा उच्च मूल्य प्राप्त गर्न सकिने, कृषिमा व्यवसायिकरण गरि बैदेशिक रोजगार प्रतिस्थापन गर्न सकिने, भौगोलिक विविधता भएको हुनाले हावापानि अनुसारको कृषि तथा पशु बालि उत्पादन गर्न सकिने, बेमौसमी फलफुल खेतिका लागि बिरुवा उतपादनका लागि नर्सरी निर्माण गरी सहुलियत दरमा बिरुवा वितरण गर्न सकिने, स्थानीय कृषि बजारको व्यवस्था तथा चिस्यान केन्द्रको स्थापना गरी आय आर्जन गर्न सकिने, कृषकलाई उपयुक्त तालिम र आधुनिकिकरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरुको व्यवस्था गर्न सकिने, सुन्तला, ओखर, कागती, आलु, लसुन, अदुवा, बेसार र टिम्बुर उत्पादनको पकेट क्षेत्रको घोषणा गर्न सकिने जस्ता सम्भावना रहेका छन् ।

उत्पादनको उचित बजारीकरणको व्यवस्था गर्ने, जंगली जनावारको व्यवस्थापन गर्ने, थोपा सिँचाई तथा अन्य सिँचाई प्रणाली कार्यान्वयनमा ल्याउने, अर्गानिक खेती प्रणालीको प्रवर्द्धन गर्ने, ठूलो मात्रामा खेती गर्ने, चक्ला बन्दि खेती प्रणाली विकास गर्ने, चेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, माटो सुहाँउदो प्रविधिको विकास गर्ने, पशुजन्य आहारको लागि पर्याप्त घाँस, दानाको व्यवस्थापन गर्ने, अर्गानिक मलको विकास, व्यवस्थापन र बजारीकरण गर्ने, व्यवसायिक कृषि संस्कृतिको विकास गर्ने, कृषि बिमाको कार्यान्वयन गर्ने जस्ता सिम्ता गाउँपालिकामा कृषि क्षेत्रका सम्भावना र अवसरको रुपमा रहेका छन् ।

४.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

क) कृषि

सोचः

"स्थानीय उत्पादन र उद्यममा वृद्धिः यसैमा छ समृद्धि"

लक्ष्य

कृषि क्षेत्रको व्यवसायिकण गरि समावेशि र दिगो आर्थिक बृद्धि हाँसिल गर्ने ।

उद्देश्यः

१. कृषि क्षेत्र व्यवसायिकरण, बजारीकरण आधुनिकिरण, औद्योगिकरण साथै प्रतिष्पर्धात्मक बनाइ उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्ने ।
२. कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने ।

३. कृषिमा आधारित उधोगको विकास गरि रोजगारि र आम्दानि बृद्धि गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम (कृषि)

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. कृषि सम्बन्धि नीति,कानून तथा योजना निर्माण गरि कृषिको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धि गर्ने ।	१.तुलनात्मक लाभ हुन सक्ने स्थानीय वाली वस्तुको व्यवसायिक खेतीका लागि पकेट विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ।	१. बेमौसमि तरकारि क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०
२. कृषि पूर्वाधारको विकास,साना तथा मझौला कृषि उधमशिलता विकास गर्ने ।	२.उत्पादन वा आम्दानीको आधारमा अनुदान उपलब्ध गराइने व्यवस्था गरिने छ ।	२. ओखर खेति क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	४५
३. तुलनात्मक लाभ एवम् उच्च मूल्य बाली तथा बस्तुको उत्पादन तथा बजारिकरण गरि निर्यात प्रबर्द्धन गर्ने ।	३.कृषि भूमिको चक्लावन्दी गरि व्यवसायिक खेती गर्न कृषक समूह तथा सहकारीलाई सुविधा दिने नीतिगत व्यवस्था गरिनेछ ।	३. सुन्तला, अनार जात फलफूल क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०
४. सहकारी मार्फत सहलगानिलाइ प्रबर्द्धन गरी उच्च मूल्य बाली उत्पादन क्षेत्र निर्धारण गर्ने ।	४. उत्पादित कृषि उपजहरुको बजारीकरणको लागि स्थानीय हाटबजार सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।	४. आँप तथा लिचि क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०
५. कृषि ऐन कार्यान्वयन र आवश्यक कार्यविधि निर्माण गर्ने ।	५.स्थानीय उत्पादित वस्तुको बजारिकरण तथा ब्रान्डिङको लागि सहयोग उपलव्ध गराइनेछ ।	५. नयाँ जात फलफुल क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०
६. कृषि हाटबजार संकलन केन्द्र कोल्ड स्टोर निर्माण गर्ने ।	६.कृषि आधुनिकिकरणको लागि आवश्यक कृषि मैत्री नीति, नियमहरु तर्जुमा गरिनेछ ।	६. मसला बाली पकेट क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०
७. कृषि उपजका मूल्य सूचि स्थानीय सञ्चार माध्ययम बाट प्रवाह गर्ने ।	७.अध्ययन अनुसन्धानका क्षेत्रसँग समन्वय तथा सहकार्य गरि उन्नत विउविजन र प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।	७. कम्पोष्ट तथा जैविक मल व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	४५
८. साना तथा मझौला कृषि उधमशिलता सम्बन्धि कानून निर्माण गर्ने ।	८. परम्परागत खेती प्रणालिलाइ परिमार्जन गर्दै आधुनिक खेती प्रणाली अवलम्वन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।	८. कृषक समूह/सहकारी प्रबर्द्धन तथा कार्यक्रम कृषि बीमा अनुदान कार्यक्रम	४५
९. स्थानीय बजारमा खपत भई बढि भएको उत्पादनलाइ बाह्य बजारमा निर्यात गर्न ढुवानिमा अनुदान दिने ।	९. अध्ययन अनुसन्धानका क्षेत्रसँग समन्वय तथा सहकार्य गरि उन्नत विउविजन र प्रविधिको प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।	९. उन्नत बिउँ बिस्तार, बालि संरक्षण सेवा, कृषि उपज बजारिकरण तथा व्यवस्थापन	१५०
जम्मा			७३५

ख) पशुपंक्षी

सोचः

"पशुपंक्षी पालनमा व्यवसायिकता, आर्थिकसमृद्धिको आधार"

लक्ष्य :

पशुजन्य उत्पादनमा वृद्धि गरी स्थानीय उत्पादनमा आमनिर्भरता ।

उद्देश्यः

१. गाउँपालिकामा अण्डा, मासु, र दुध उत्पादनमा वृद्धि गर्ने ।

२. व्यवसायिकता र प्रविधिको प्रयोग मार्फत् पशुजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर हासिल गरी तथा रोजगारी सृजनाको माध्यम बनाउने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम (पशुपंक्षी)

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. पशुपंक्षीबाट उत्पादित वस्तुहरुको बजारिकरण गर्ने ।	१. उत्पादनको आधारमा व्यावसायिक पशुपंक्षीपालक कृषकलाई प्रोत्साहन स्वरुप थप अनुदान प्रदान गर्ने र उत्कृष्ट कृषक घोषणा गरिनेछ ।	१.पशु स्वास्थ्य उपचार तथा माहामारि रोग नियन्त्रण	५०
२. युवाहरुलाई पशुपंक्षी पालनमा आकर्षित गर्नको लागि विशेष अनुदानको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	२. व्यावसायीक फर्मलाई आधुनिकिकरण गर्न आवश्यक औजार उपकरणहरु स्थानिय अनुदान कार्यविधि अनुरुप प्रदान गरिनेछ ।	२. कृषि तथा पशुपालनमा सिप विकास कार्यक्रम	५०
३. व्यावसायिक प्राविधिक कुखुरा, बाख्रा, बंगुर गाई, भैसि फर्मको संख्या बढाउन उत्प्रेरित गर्ने ।	३. व्यावसायीक फर्ममा निशुल्क स्वास्थ्य परिक्षण,आन्तरिक तथा बाह्य परजीवी नियन्त्रण,बाझोपन निवारण, तथा आवश्यक औषधि वितरणको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।	३.कुखुरापालन, बंगुरपालन, माछापालन क्षेत्र बिस्तार	५०
४. पशुपंक्षी व्यावसायको जोखिमहरुलाई न्युनिकरण गर्ने ।	४. उत्पादनको आधारमा व्यावसायिक पशुपंक्षीपालक कृषकलाई प्रोत्साहन स्वरुप थप अनुदान प्रदान गर्ने र उत्कृष्ट कृषक घोषणा गरिनेछ ।	४.दुध उत्पादन तथा बजारिकरण क्षेत्र बिस्तार	५०
५. पशुपंक्षी व्यावसायका लागि आवश्यकता अनुसार क्षमता विकास गर्ने ।	५. हींउदको समयमा पशुपंक्षीको लागि हरियो घाँसको अभाव हुन नदीन बर्षिम, भेज, जै जस्ता उन्नत पोषिला घाँसका बिउहरु विवतरण गरिनेछ ।	५.खसिबोका, कुखुरा उत्पादन क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०
	६. युवाहरुलाई पशुपंक्षी पालन व्यावसायमा आकर्षित गर्न वैज्ञानिक पशुपंक्षी पालन सम्भावना र	६.पशु बीमा अनुदान कार्यक्रम	५०

	फाइदाहरुको बारेमा अन्तरकृया ,गोष्ठी, सामुहिक छलफल, सहुलियत ऋण सहजीकरण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	७. पशुपंक्षी जन्य उत्पादन वृद्धिको लागि उच्च नश्ल सुधारको कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।	७. पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम	१००
जम्मा			४४०

४.१.५.१ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाकाः (क) कृषि

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रसस.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : कृषि क्षेत्रको आधुनिकीरण तथा यान्त्रिकरणका माध्यमबाट रोजगारी सृजना गरी गरिबी न्युनिकरण भएको हुने										
गरिबी (आफ्नो कृषि उत्पादनले खान पुग्ने परिवार)	प्रतिशत	५१.२	५०	४५	४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
असर तहः उपभोगमुखी कृषि प्रणालीलाई परिमार्जन गर्दै आधुनिक कृषि प्रणाली, प्रविधि तथा यन्त्रउपकरणको प्रयोगद्धारा कृषि क्षेत्रको उत्पादकत्व वृद्धि गरी व्यावसायिकरणका माध्यमबाट आर्थिक उपार्जन तथा रोजगारीको वृद्धि भएको हुने ।										
व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	९०	११०	१५०	१९०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सुचारु सामुदायिक खेती तथा करार खेतीले ओगटेको भूमि	हेक्टर	०	४	१०	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
अगुवा वा व्यवसायिक कृषक	संख्या	९०	११०	१५०	१९०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सक्रिय व्यवसायिक कृषक समूह	संख्या	९	१०	११	१३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
क्रियाशिल ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता	संख्या	४	५	७	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
विभिन्न क्षेत्रमा तालिम प्राप्त कृषक	संख्या	१००	११०	१५०	१९०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
स्थानीय व्यवसायिक कृषि फार्म	संख्या	१३	१४	१८	२२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कम्पोष्ट र जैविक मल उत्पादन	मे.टन	११४२०	११४२०	२२८४०	२२८४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
व्यवसायिक कृषि नर्सरी	संख्या	९	१०	१२	१५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
व्यवसायिक कृषि बाट प्रदान भएको प्रत्यक्ष रोजगारीता	संख्या	२००	२१०	२३०	२५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषि उपज संकलन केन्द्र, बजार प्रवर्द्धन केन्द्र, तथा सामुदायिक कृषि प्रसार सेवा केन्द्र	संख्या	१०	२	३	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषि सहकारी संस्था	संख्या	१३	२	४	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषि सहकारीमा आबद्ध कृषक	संख्या	१२००	१२५०	१३५०	१५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कोण्ड स्टोर तथा रष्टिक स्टोर क्षमता	मे.टन	०	०	१०	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
उन्नत विउ, जैविक मल र विषादी प्रयोग गर्ने, आधुनिक कृषि प्रविधि प्रयोग गर्ने कृषक	संख्या	२०००	२१००	२३००	२५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषिबालीमा लाग्ने किराबाट भएको क्षति	रु. लाखमा	३०	३०	२५	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
जलवायु परिवर्तन, अतिवृष्टी, अनावृष्टि वाढी बाट कृषिबालीमा भएको क्षति	रु. लाखमा	४५	४५	४०	३५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३

कृषि बिमा सेवाबाट लाभान्वित कृषक	संख्या	१	१००	२००	२००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
आधुनिक कृषि औजारहरु प्रयोग गर्ने कृषकहरु (आधुनिक औजारहरुः पावर टिलर, मिनि टिलर, ड्रम सिडर, रिपर, हाते टयाक्टर, थ्रेसर, सिड ड्रिल आदि)	संख्या	१००	१२०	१६०	२००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषि व्यवसायमा सहुलियत ऋण, कृषि सामानमा अुदान तथा यान्त्रिकीकरणमा पूँजीगत अनुदानबाट लाभान्वित कृषक	संख्या	२२००	२४००	२८००	३२००	गा.पा.चि.		१२	९	३
सञ्चालनमा रहेको कृषिबजार, हाटबजार तथा कृषि थोकबजार	संख्या	२	३	४	५	गा.पा.चि.	वर्षको ११००	१२	९	३
कृषि सूचना तथा बजार मूल्य जानकारीका लागि बनाइएको मोवाइल एप्सबाट लाभान्वित कृषक	संख्या **N/A**	०	०	०	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सञ्चालनमा रहेको कृषि व्लक, पकेट, जोन तथा सुपरजोन	संख्या	४	५	७	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषि उपजहरु बिक्रीका लागि नजिकको बजार क्षेत्रमा पुग्न लाग्ने समयावधि	घण्टा	१	०.५	०.५	०.५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
अन्नवाली उत्पादन	मे.टन	३८००	४०००	४५००	५०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
नगदेवाली उत्पादन	मे.टन	३५	४०	५०	६०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सञ्चालित कृषि संकलन केन्द्र	संख्या	४	५	७	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
तरकारी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	हेक्टर	५	७	१२	१८	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
तरकारी उत्पादन	मे.टन	१५	१६	१९	२२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
तरकारी उत्पादन बिक्री	रु. लाख	१.८	२.२५	२.७	३६	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
फलफुल उत्पादन	मे.टन	४५०	४९५	५४०	६३०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
फलफुल उत्पादन बिक्री	रु. लाख	२७०	३१५	३६०	४५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
आलु खेतीले ओगटेको भूभाग	हेक्टर	३०	३२	३५	४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
आलु खेती बाट वार्षिक उत्पादन	मे.टन	२५	२७	३१	३५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
आलुको वार्षिक बिक्री	रु. लाख	९	१०	१५	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
अदुवा, लसुन लगायत मसलाजन्य उत्पादन (३०० रोपनी)	मे.टन	५	५.५	७	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
अदुवा, लसुन लगायत मसलाजन्य बिक्री	रु. लाख	४५	५०	६०	७०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
मैरीघार उत्पादन तथा विक्री	संख्या	५००	६००	७००	१०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
मह विक्री (बार्षिक)	रु. लाख	२	२.५	३.५	४.५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	९०	११०	१५०	१९०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३

प्रतिफल तह										
वडामा दक्ष कृषि प्राविधिकको व्यवस्था भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
गाउँपालिका कृषि नीति तर्जुमा भई गाउँपालिकाको दीर्घकालिन कृषि योजनाको आधार तयार भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषि आयोजना निर्माण तथा सिँचाई कार्यक्रमबाट कृषकले सहज रुपमा सिँचाई सुविधा पाएका हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
आधुनिक कृषि सामाग्री खरीदमा अनुदान कार्यक्रमबाट कृषि क्षेत्रको उत्पादन लागत घटन गई कृषकलाई राहत पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
चिस्यान केन्द्र निर्माण कार्यक्रमबाट कृषि जन्य वस्तु सुरक्षित भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
रैथाने बाली अर्गानिक उत्पादन तथा प्रशोधन कार्यक्रम बाट गाउँपालिकाको पहिचान बोकेका बालीहरु संरक्षण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषक तालिम तथा क्षमता विकासले कृषकमा क्षमता र ज्ञानको हस्तान्तरण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
महिला दलित तथा अति विपन्न वर्गलाई कृषि व्यवसाय स्थापना र सञ्चालनमा सहयोग पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
बेमौसमी फलफुल खेतिका लागि बिरुवा उत्पादनका लागि नर्सरीको विस्तार भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
नमुना गाँउ कृषि विकास कार्यक्रमबाट कृषि क्षेत्रको रुपान्तरणको आधारशिला तय भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३

४.१.५.२ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका: (ख) पशुपंक्षी

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रसस.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : युवा उद्यमशिलता वृद्धि गर्दै व्यवसायिक पशुपालनबाट रोजगारी सृजना गरी गरिबी न्युनीकरण भएको हुने										
पशुपालन क्षेत्रको रोजगारीको दर	प्रतिशत	३५	३५	४०	४५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
असर तह : पशुपालन व्यवसायको आधुनिकीकरण, विविधिकरण तथा व्यवसायीकरण गर्दै कृषकहरुको दीगो आयश्रोतको रुपमा स्थापित भई गरिबी न्यूनीकरण भएको हुने										
व्यवसायिक पशुपंक्षीपालनमा संलग्न घरपरिवार	संख्या	३५	७०	१००	१५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सुचारु व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य फर्म	संख्या	३०	३५	४०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
भुइघाँसको व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	हेक्टर	०	०.१	०.२	०.३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सक्रिय पशुपंक्षीजन्य समूह	संख्या	७	१४	२०	३०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
नश्ल सुधार तथा प्राथमिक उपचार केन्द्र	संख्या	६	८	९	११	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
पशुपंक्षी बिमा सेवाबाट लाभान्वित कृषक	संख्या	४६६	८००	१०००	१५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
क्रियाशिल ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता	संख्या	७	१०	१२	१५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
पशुपंक्षीपालन सम्बन्धी उपलव्ध प्रविधि (खोप, कृत्रिम प्रजनन, क्यासट्रेसन....) उपयोग गर्ने कृषक	प्रतिशत	९५	९७	९८	९९	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सुचारु कृत्रिम गर्भाधान केन्द्र	संख्या	१	२	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
दुग्ध चिस्यान केन्द्र/संकलन केन्द्र	संख्या	१	२	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
पशुपंक्षी जन्य वस्तु बिक्रीका लागि नजिकको बजार क्षेत्रमा पुग्न लाग्ने औसत समयावधि	घण्टा	४	३	२	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
दुध तथा दुधजन्य उत्पादन	मे.टन	६०	७०	८०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
दुध तथा दुधजन्य उत्पादनको वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	५४	६३	८०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
खसी बोकाको मासु वार्षिक उत्पादन	मे.टन .	१३९	१५०	१८०	२००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
खसी बोकाको मासु वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	७६	८२	९९	१२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सुंगुर बंगुरको मासु वार्षिक उत्पादन	मे.टन .	०.८६	१	३	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सुंगुर बंगुरको मासु वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	२.६२	३	१०.५	३५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३

कुखुराको अण्डा वार्षिक उत्पादन (हजारमा)	संख्या	२५	५०	७५	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कुखुराको अण्डा वार्षिक बिक्री	रु. लाख	३.८२	७.५	११.२५	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
राँगा भैसीको मासु वार्षिक उत्पादन	मे.टन	४७.६५	५०	६०	६५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
राँगा भैसीको मासु वार्षिक बिक्री	रु. लाखमा	१६६.७९	१७५	२१०	२६०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
माछा उत्पादन वार्षिक	मे.टन	०.१	०.२	०.३	०.४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
प्रतिफल तह : देहायका कार्यक्रमले गाउँपालिकाको पशुपालन व्यवसायलाई आधुनिक तथा रोजगार उन्मुख बन्न सहयोग पुगेको हुने ।										
बाखापालन, माछापालन भैसिपालन र कुखुरा पालनको पकेट क्षेत्र रुपमा विकास गरीने ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
दक्ष पशु प्राविधिक र चिकित्सालय व्यवस्थापन तथा स्वास्थ्य उपचार कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषकको गोठ, खोर सुधार कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
गाउँपालिकामा उत्पादित पशुजन्य सामाग्रीको बजार व्यवस्थापन भएको हुने ।								१२	९	३
यूवा सहभागिता वृद्धि तथा तालिम र क्षमता विकास कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
व्यवसायिक पशुपालनमा अनुदान तथा सहुलियत कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
पशुपालन ऋणमा ब्याज अनुदान कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३

४.२ सिंचाई

४.२.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २२९१५ हेक्टर रहेको छ । उल्लेखित क्षेत्रफल मध्ये कृषि क्षेत्र ३४% अर्थात ७७१२ हेक्टर रहेकोछ तथापी हाल सम्म यो क्षेत्र उपयोग हुन सकेको छैन, विगतमा कृषि क्षेत्रमा ४३५८ हेक्टर जग्गा उपयोग भएको भएपनि पछिल्लो वेला यो क्षेत्रफल घटेको छ । हाल कृषिका लागि उपयोग भएको क्षेत्रफल भनेको जम्मा २४२१ हेक्टर मात्र हो ।यस गाउँपालिकाको अधिकास क्षेत्रफल पहाडी तथा भिरालो परेको जमिन भएको हुनाले ठूला सिचाई आयोजना नभएता पनि स्थानिय स्तरमा स-साना सिचाईका आयोजनाहरु सञ्चालनमा आएका छन ।

सिम्ता गाउँपालिकामा रहेको खेतीयोग्य जमिनको अधिकांश क्षेत्रमा सिँचाई सुविधा पुऱ्याउन सकिएको छैन । खेती गर्नको लागि मनसुन र बर्षा नै कुर्नुपर्ने किसानको बाध्यता रहेको छ । केहीमात्रामा साना सिंचाई नहर निर्माण, कुलो मर्मत संभार, पाइप र सिंचाई पोखरीबाट सिंचाई सुविधा उपलब्ध भई न्युन मात्रामा बाली सघनतामा सहयोग पुगेको पाईन्छ ।

४.२.२ समस्या तथा चुनौती

भौगोलिक बिकटता तथा जलवायू परिवर्तनको असर, अप्रयाप्त बजेट, स्प्रष्ट सिँचाई गुरुयोजना तथा खाका तयार नहुनु, साना सिँचाई योजनामा केन्द्रित हुँदा नतिजा अपेक्षिकृत हुन नसक्नु, गाउँपालिकाका नागरिकको ठूलो हिस्साको जीवन निर्वाहको आधार कृषि भएको भएतापनि पर्याप्त मात्रामा सिँचाई सुविधा नहुनु, खेतियोग्य जमिनको ठूलो हिस्सा मौसमी वर्षामा भर पर्ने अवस्था रहनु, भएका सिँचाई कुलो तथा नहरहरूको गुणस्तर न्युन हुनु, उचित मर्मत सम्भारको अभाव, पहिचान गरी दीर्घकालीन सिँचाई प्रणालीको व्यवस्थापन हुन नसक्नु सिँचाई क्षेत्रका समस्या र चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।

४.२.३ संभावना तथा अवसर

भौगोलिक विविधता भएको हुनाले पानिको श्रोत पहिचान गरि दिगो पूर्वाधार निर्माण गर्न सकिने, सिंचाइ पूर्वाधार मार्फत कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गर्न सकिने, सिँचाइ गुरुयोजना निर्माण गरी कृषि उत्पादन मैत्री आवश्यकतामा आधारित दीर्घकालीन प्रकृतिका योजना कार्यान्वयन भएमा कृषि तथा सरसफाईमा सुधार गर्न सकिने, बहुउद्देश्यिय परियोजनाका माध्यमबाट सिँचाइ तथा प्रकृतिमा रिचार्ज गरी पुराना पानीका मुहानको संरक्षण गरी हरियाली सिम्ता योजनालाई साकार पार्न सकिने जस्ता सम्भावना रहेका छन् ।

सिम्ता गाउँपालिका क्षेत्रमा सिँचाईको श्रोतको रुपमा हुनसक्ने विभिन्न खोलानालाको पहिचान गरी त्यहाँबाट खेती सम्म सिँचाई परियोजना मार्फत् पानीको व्यवस्थापन गर्न सकेमा सिम्ताको कृषि तथा अन्य क्षेत्रमा गुणात्मक सुधार गर्न सकिन्छ ।

४.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

सिँचाईमा सुधार सिम्ताको आत्मनिर्भर कृषि आधार

लक्ष्य

कृषि योग्य भूमिमा दिगो एवम भरपर्दो सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउने ।

उद्देश्यः

१. उपर्युक्त प्रविधि मार्फत थप कृषि योग्य भूमिमा सिंचाइ सेवा बिस्तार गर्ने ।

२. सम्पन्न सिंचाइ प्राणालिको मर्मत सम्भार एवम् व्यवस्थापनलाई सुदृढ तुल्याइ दिगोपन बढाउनु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. परम्परागत कुलो र मुहानको संरक्षण गर्ने ।	१.उर्वरायुक्त जमिनको पहिचान गरि सिंचाइ आयोजना निर्माण गरिनेछ ।	१. स्थानीय कुलो सुधार कार्यक्रम	४००
२. संघ,प्रदेश र स्थानीय सरकारको त्रिपक्षिय सहकार्यमा सिँचाइ आयोजनाहरु सञ्चालन गर्ने ।	२.सिँचाइ आयोजनाहरु निर्माण गर्दा उपभोक्ताहरुको सहभागिता गराइ दिगो सिँचाइ प्रणली विकास गरिनेछ ।	२. सिँचाइ पूर्वाधार निर्माण तथा विस्तार कार्यक्रम	४००
३. सिँचाईका पूर्वाधारहरू सुधार र आधुनिकिकरण गर्ने ।	३.अनुदान द्धारा सिँचाइ आयोजना निर्माण सम्पन्न गरि सिँचाइ बिस्तार गरिनेछ ।	३. सिम्ता बहुउद्देश्यिय सिँचाइ परियोजना	५००
४. संचाइ प्रणालिको मर्मत सम्भार एवम दिगो व्यवस्थापनका लागि श्रोत सहित उपभोत्ता सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।	४. सिंचाई सुविधाबाट वञ्चित क्षेत्रमा आकासे पानी संकलन, लिफ्ट सिस्टमलगायत अन्य वैकल्पिक सिंचाइ प्रविधिको विस्तार गरिनेछ ।	४.रिचार्ज पोखरी निर्माण	२००
५. नयाँ प्रविधिमा आधारित सिंचाइको विकासका साथै सिंचाइ दक्षता बृद्धि गर्ने ।	५.पानीको स्रोत कमी भएका ठाउँमा आकासे पानी संकलन, प्लाष्टिक पोखरी, थोपा सिंचाइलगायत वैकल्पिक सिंचाइ प्रविधिहरूको विस्तार गरिनेछ ।	५. सिम्ता थोपा सिँचाई कार्यक्रम	१००
	६.पोखरी, नहर, कुलोहरू निर्माण तथा मर्मत गर्न आवश्यक मर्मत कोष स्थापना गरिनेछ ।		
	७.सिँचाई कुलो निर्माण गरिएको तथा सिँचाई नपुगेको क्षेत्रको पहिचान गरी योजना तर्जुमा गरिनेछ ।		
जम्मा			१६००

४.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको	जिम्मेवार	दिविल	दिराल	प्रससं.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५	आधार	निकाय			
प्रभाव तह : गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा सिँचाई सुविधाको विस्तारसँगै कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि भई गाउँपालिकाको प्रतिव्यक्ति आम्दानी वृद्धि भएको हुने										
कृषि उत्पादनको वृद्धिदर	प्रतिशत	N/A	०.७	१.२	१.७	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषि उत्पादकत्व प्रति हेक्टर	मे.टन/ हेक्टर	३	३.१	३.७	४.५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
असर तह : प्राविधिक, आर्थिक र वातावरणीय पक्षबाट सम्भाव्य साना, मझौला र ठुला सतह सिँचाइ आयोजना प्राथमिकीकरण, निमार्ण तथा विस्तारबाट गाउँपालिकाको खेतियोग्य जमिनमा सिँचाई सुविधा पुगी मौसमी तथा बमौसमी खेती प्रणाली द्वारा आर्थिक उपार्जनका कार्यहरु भएको हुने										
खेतीयोग्य जमिन	हेक्टर	४३५८	४४००	४७५०	५०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
खेतीयोग्य जमिन मध्ये सिंचित भूमि	हेक्टर	२४४१	२५००	२७००	३०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
वर्षाको आकाशे पानीमा निर्भर सिँचाई भूमि	हेक्टर	१७००	१७५०	२०००	५५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
खोला तथा मुहानहरु बाट सिंचित भूमि	हेक्टर	१३६२	७८००	७९००	८०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
प्रयोगमा आएका सिँचाई प्रविधि (सतह, पोखरी, ड्रिप, लिफ्ट, आकासे पानी संकलन, प्लाष्टिक पोखरी)	संख्या	५	७	१०	१५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सिँचाईका आधुनिक पूर्वाधार निर्माणबाट (नहर, लिफ्ट) सिँचाई क्षेत्र विस्तार	हेक्टर					गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
परम्परागत कुलो तथा पोखरीबाट भएको सिँचाई भूमि	हेक्टर					गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
प्रतिफल तह :								१२	९	३
सिँचाई आयोजनाको विकास, मर्मत संभार व्यवस्थापन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सिँचाई आयोजना आदिको क्षमता विकास भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
सिँचाई सम्बन्धी दीर्घकालीन नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
कृषक अभिमुखिकरण, आधुनिक सिँचाई सामाग्रीको वितरण तथा अनुदान कार्यक्रम भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
दीर्घकालीन सिँचाइ नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा भई सञ्चालनमा आएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३
आधुनिक सिँचाई सामाग्रीको वितरण तथा अनुदान कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१२	९	३

४.३ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा

४.३.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकामा यस क्षेत्रको पूर्वाधार विकास, संरक्षण, स्तरोन्नतिका कार्यहरूले यस गाउँपालिका अन्तर्गतका ऐतिहासिक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय सम्पदा तथा क्षेत्रहरूको ऐतिहासिक पहिचान (Geographical Identity) स्थापना भई यस क्षेत्रको दिगो पर्यटन विकासमा योगदान पुग्न सकेको छैन । यहाँ यस गाउँपालिकामा रहेको कोटको थुम्को भोटेचुली, मालिकाधुरी लगायत ऐतिहासिकता युक्त सम्भावना क्षेत्रहरू रहेका छन् । यहाँ अन्तरपालिकाको समन्वयमा भेरी नदीमा र्‍याफ्टङ्ग, अग्ला ठाँउमा पर्यटकिय क्षेत्र विस्तार गरी केवलकार, अवलोकन स्थल, होमस्टे, सुविधासम्पन्न पार्क, पिकनिक स्पोर्ट आदिको विकास गर्न सकिने सम्भावना भएको भएतापनि त्यस तर्फ आशातित पहल हुन सकेको देखिँदैन ।

सिम्ता गाँउपालिकाको मुख्य पर्यटक स्थलको रुपमा विकास गर्न सकिने क्षेत्र कोटको थुम्को रहेको छ । स्थानीय सुर्खेतका अलाव सल्यानको सल्लीबजार तथा जाजारकोट सम्मका आन्तरिक पर्यटनलाई प्रत्यक्षरुपमा भ्रमण गराई तथा अन्य क्षेत्रका पर्यटकहरु समेत निरन्तर रुपमा आउने वातावरण बनाउने स्थान हो । बार्षिक करिब ३ लाखको दरले बार्षिक बजेट छुट्याई रहेको पाईएको भए पनि सो क्षेत्रको लागि यो बजेट कम रहेको पाईएका`छ । टाकुडाँडा मष्टा मन्दिरमा बार्षिक रु ५० हजारको हाराहारीमा मात्र वजेट विनियोजन भएकोले लक्ष अनुसारको कार्यक्रमहरु संचालन गर्न नसकिएको पाईएको छ ।कोटको थुम्कोको वरिपरिको गाँउहरुमा लक्षित गरी होम स्टे प्रर्वद्धन गर्ने सामुदायिक होम स्टेको अवधारणमा काम अगाडी वढाउने हो भने स्थानीय स्तरको आर्थिक उन्नती हुनुका अत्तिरित्त सामाजिक, सास्कृतिक संरक्षण गरी लैजान सकिने रहेको छ । जस्ले स्थानिय उत्पादनहरुलाई स्थानीय ठाँउमा नै खपत हुने बातावरण बनाई आर्थिक उपार्जन हुने र कृषिमा काम गर्ने उत्प्रेरणा समेत मिल्ने देखिएको छ ।

४.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विभिन्न खाले पहिचान संस्थागत हुन नसकेको, संस्कृतिको जगेर्ना गर्न नसकिएको, पुराना प्रचलनको परिपालना नयाँपुस्ताले नगर्ने गरेको, पर्यटकीय क्षेत्रको विकास गरी पर्यटकीय उत्पादनको बजारीकरण हुन नसक्नु पर्यटन क्षेत्रका चुनौतीको रुपमा रहेका छन् ।

४.३.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिका क्षेत्रमा श्रीङ्गगारु नाच दशै, लगायत मेला पर्वहरुमा विभिन्न खालका नाचहरु समर्वद्धन गर्न सकिन्छ । यस गाउँपालिकामा रहेको कोटको थुम्को भोटेचुली, मालिकाधुरी लगायतका क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सकिन्छ । यसका निमित्त बृहत्तर पर्यटकिय गरुयोजना तयार पारि लागू गर्न सकेको खण्डमा आन्तरिक तथा बाह्रय पर्यटक भित्रिई पालिकाको आर्थिक क्षेत्रमा योगदान हुन सक्छ ।स्थानीय कला संस्कृतिको

संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने, मेला, महोत्सव र होमस्टे सञ्चालन गर्ने, स्थानीय पुरातात्विक स्थलको संरक्षण गर्ने, पर्यटकिय स्थलको रुपमा विकास गर्ने, कृषि पर्यटनको विकास गर्ने जस्ता कार्य गरेमा पर्यटकिय क्षेत्रबाट लाभ प्राप्त गर्न सकिने देखिन्छ ।

४.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"ऐतिहासिकताको संरक्षण र प्रवर्द्धन, बन्छ सिम्ताको आर्थिक उन्नयनको माध्ययम"

लक्ष्य

पर्यटकीय क्षेत्रको संरक्षण र प्रवर्द्धन तथा विकास गरी, आर्थिक सुदृढिकरणको आधार तयार गर्ने ।

उद्देश्यः

स्थानीय कला, संस्कृति, पर्यटन, पुरातात्विक स्थलहरूको विकास, संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. ऐतिहासिक पर्यटकीय स्थललाई आवश्यकता अनुसारको पूर्वाधारको विकास गर्ने ।	१. पर्यटनमैत्री नीति नियमको कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ ।	१. राजकाँडा दरवार पुनःनिमांण र विकास	१०००
२. पर्यटनको विकास, प्रवर्द्धनका लागि नीति निर्माण तथा संस्थागत विस्तार गर्ने ।	२. आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन आगमन प्रवर्द्धनको निम्ति स्थानीय स्तरको संस्थागत विकासमा ध्यान दिईने छ ।	२. मालिकाधुरी पर्यटकीय क्षेत्र विकास	१०००
३. हरियाली तथा मनोरञ्जन पार्कसहित निर्माण गर्ने ।	३. गाउँपालिकाभित्र रहेका ऐतिहासिक राजकाँडा दरवार, मालिकाधुरी जस्ता स्थलहरूको बिकास गरिनेछ ।	३. कोटेश्वर धाम पर्यटकीय गुरुयोजना	१०००
४. एग्रो टुरिजम तथा होमस्टे सञ्चालन गरि आयआर्जन वृद्धि गर्ने ।	४. पर्यटकीय स्थलहरुमा आवश्यक खानेपानी सरसफाई तथा विजुलीको व्यवस्था गरिने छ ।	४. होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यक्रम	९०
५. स्थानीय युवालाई पर्यटन क्षेत्रमा आकर्षिक गरी रोजगारी सृजना गर्ने ।	५. पर्यटकीय स्थलहरुमा आवश्यकतानुसार विश्राम स्थलको निर्माण गरिने छ ।	५. भेरी नदीमा ज्याफ्टिङ सञ्चालन	५००
	६. विभिन्न क्षेत्र समुदाय र संस्कृति अनुसारको होमस्टे सञ्चालन गरिने छ । जैविक विविधता अनुसारको एग्रो टुरिजमको व्यवस्था गरिनेछ ।	६. हरेक वडाका सांस्कृतिक स्थल तथा पार्क निर्माण र संरक्षण	४५०
जम्मा			४०४०

४.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

४.३.५.१ पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रसंसं
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : स्थानीय पहिचानमा आधारित कृषि, संस्कृति तथा जल जस्ता सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक पूँजीको उच्चतम उपभोग गरी गाउँपालिकालाई आकर्षक गन्तव्यका रुपमा विकास भएको हुने										
बाह्य तथा आन्तरिक पर्यटक आगमनको (दैनिक)	संख्या	१०	२०	३०	४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
पर्यटकको औसत बसाई	दिन	१	२	४	६	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
असर तह : स्थानीय साँस्कृतिक प्राकृतिक, धार्मिक र ऐतिहासिक सम्पदाहरुको संरक्षण, सम्बर्द्धन गर्दै आन्तरिक र बाह्य पर्यटनको माध्यमबाट दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्नु ।										
व्यवस्थित, सुविधायुक्त, आकर्षक, सुरक्षित, मनोरम पर्यटकीय गन्तव्य	संख्या	७	८	१०	१२	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
सुविधा सम्पन्न पर्यटकीय गन्तव्य स्थल (सुरक्षा, होटेल, यातायात)	संख्या	०	१	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
व्यवस्थित होमस्टे र ग्रामीण पर्यटकीय गाउँ	संख्या	१	१	२	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
स्तरोन्नति गरिएका पर्यटकीय सम्पदा	संस्था	२	३	४	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
कृषि पर्यटन सञ्चालन स्थान	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
धार्मिक पर्यटन सञ्चालन स्थान	संख्या	२	२	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
व्यवस्थित वनभोज तथा पार्क	संख्या	३	३	४	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
तालिम प्राप्त टुर गाइड	संख्या	०	५	१०	१५	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
तालिम प्राप्त कुक तथा वेटर	संख्या	३	३	५	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
सालभरी भ्रमण गर्ने आन्तरिक पर्यटकको संख्या	संख्या	१२००	२०००	२५००	३०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
सालभरी भ्रमण गर्ने बाह्य पर्यटकको	संख्या	५०	१००	१५०	२००	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
पर्यटनबाट राजश्व संकलन	रु.	०	५०००	१५०००	२५०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
प्रतिफल तह :										
पर्यटन विकासका लागि दीर्घकालीन योजना, नीति तथा रणनीतिले पर्यटन क्षेत्रको दिगो विकासमा योगदान पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५

पालिका क्षेत्रमा रहेका धार्मिक तथा पर्यटकिय क्षेत्रहरुको विकास, पूर्वाधार निर्माण तथा प्रबर्द्धनबाट पर्यटन आवागमनमा सहजता आएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
पर्यटन सम्बन्धी तालिम तथा उद्यमशिलताबाट पर्यटकीय क्षेत्रको रोजगारीतामा वृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
ताल तलैया, नदिनाला संरक्षण सहित पर्यटन प्रवर्द्धन कार्यक्रमबाट पर्यटकको आवागमनमा सहजता आएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
सार्वजनिक नीजि तथा सहकारी मोडलमा स्तरिय होटल, होमस्टे निर्माण कार्यक्रमबाट पर्यटक व्यवस्थापनमा सहयोग पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५

४.३.५.२ कला भाषा, साहित्य तथा संस्कृति

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससं.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : गाउँपालिकामा रहेका लोपोन्मुख हुँदै गएको भाषाहरु गाँउपालिकको कला, भाषा र संस्कृति संरक्षण भएको हुने										
संस्थागत साहित्यिक तथा अनुसन्धनात्मक प्रकाशन	संख्या	०	१	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
असर तह : लोपोन्मुख भाषाहरु लिपिबद्ध भई कला, भाषा, साहित्य तथा संस्कृतिमा नमुना गाउँपालिकाको रुपमा परिचित हुने ।										
संरक्षण गर्नुपर्ने स्थानीय संस्कृति तथा चाँडपर्व	संख्या	४	४	४	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
स्थानीय लोपन्मुख भाषाहरु	संख्या	३	३	३	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
वोलीचालीका स्थानीय भाषाहरु	संख्या	७	७	७	७	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
स्थानीय भाषा, कला, संस्कृति झल्किने म्युजियम तथा कला केन्द्र	संख्या	०	२	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
स्थानीय कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको रुपमा अवलम्बन गर्ने व्यक्ति	संख्या	१	२	२	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र साहित्य सम्बन्धी भएका अध्ययन तथा अनुसन्धान	संख्या	१	१	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
स्थानीय भाषा, कला, संस्कृति, सम्पदा, साहित्यमा आधारित नियमित प्रकाशन	संख्या	१	१	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
प्रतिफल तह										
स्थानीय जातजातिको मौलिक कला संरक्षण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
गाउँपालिकाको साहित्य क्षेत्रको उत्थानमा योगदान पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
स्थानीय भाषा संस्कृतिको जगेर्ना भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५
मौलिक कला संस्कृति र परम्पराको संरक्षण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	२	५

४.४ उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति

४.४.१ पृष्ठभूमि

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस गाउँपालिकामा कृषि वाहेकको साना तथा ठूला उद्योग सञ्चालन गर्ने परिवार एकदमै नगन्य मात्रामा रहेको देखिन्छ । यहाँ ५३०५ परिवारले कुनै पनि उद्योग वा व्यवसाय गर्ने गरेका छैनन् । यो गाउँपालिका क्षेत्रमा ठूला तथा मझौला उद्योग औंलामा गन्न सकिने अवस्थामा रहेका छन् ।

४.४.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा हालसम्म घरेलु उद्योग वाहेक स्थापना भइसकेको छैन । स्थानीय उद्योगबाट रोजगारीको अवसर सृजना हुन नसकेको अवस्था छ । स्थानीय उत्पादन वृद्धि नहुँदा स्थानीय आम्दानी वाहिर गएको, स्थानीय रोजगारीका अवसरहरूको अभाव रहेको, जनशक्ति पलायनको दर उच्च रहेको, स्थानीय आवश्यकताको पहिचान गरी लगानी वृद्धि गर्न नसकेको जस्ता समस्या र चुनौतीहरू रहेकोछन ।

औद्योगिक चेतनाको यहाँ अभाव रहेको छ । यहा उद्योग स्थापना गर्नको लागि पर्याप्त पुंजीको व्यवस्थापन हुन सकेको छैन । यदि उद्योगको स्थापना भएमा पनि बजारको व्यवस्था तथा सुनिश्चितता चुनौतीपूर्ण रहेकोछ ।

४.४.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिकामा उद्योग ग्रामको सम्भावना रहेको र उद्योग ग्राम निर्माण कार्य कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन् । मरिच र मसला खेती र सो को उद्योगको सम्भावना रहेको छ । दालमोड उद्योग स्थापना गर्ने, व्यवसायिक केराखेती गर्ने, अचार उद्योग सञ्चालन र बजारीकरण गर्ने, अमिलो जातको फलफुल खेती प्रवर्द्धन गर्ने, मरिच र मसला खेती गर्ने जस्ता सम्भावनाहरू रहेकोछ । स्थानीय उत्पादनमा आधारित साबुन, कागज, वेसार, मरिचको धुलो, जडिबुटीमा आधारित उत्पादन, घरेलु मदिरा, हस्तकलाका सामान, निगालोका उत्पादन जस्ता सानो पुंजीमा पनि सञ्चालन गर्न सकिने प्रकारका साना तथा घरेलु उद्योग व्यवसायको सम्भावना यो गाउँपालिकामा रहेको छ ।

४.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोच

"हामी सबैको चहाना, कृषिमा आधारित उद्योगको स्थापना" ।

उद्देश्य

उत्पादनको आधारमा एक बेल्ट, एक उत्पादन तथा एक वडा एक कृषि उद्योगको स्थापना ।

लक्ष्य

कृषि तथा साना उद्योग स्थापना सँगै बेरोजगारी न्यूनिकरण गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. एक बेल्ट एक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	१. सिम्ता उद्योगग्राम स्थापनाका लागि नीतिगत तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने	१. औद्योगिक नीति निर्माण	१५
२. कृषि उद्योग ग्रामको संस्थागत विकास गर्ने ।	२. गाउँपलिका विभिन्न वडामा दुग्ध डेरी कोल्ड स्टोर, चामल तथा तेल मिल उत्पादन केन्द्र स्थापना गरिने छ ।	२. सिम्ता औद्योगिक ग्रामको पूर्वाधार निर्माण	१५००
३. एक वडा एक कृषि उद्योग स्थापना गर्ने ।	३. टिम्बुर प्रसोधन केन्द्रको स्थापना गरिने छ ।	३. आधुनिक बहुउद्देश्यिय गौशाला	१०००
४. उद्योगलाई स्थानिय उत्पादनमा आत्मानिर्भर गराउदै बेरोजगारी घटाउने ।	४. दुध र दुधजन्य वस्तु उत्पादन तथा संकलन केन्द्र स्थापना गरिनेछ ।	४. दाना तथा ह्याचरी उद्योगको स्थापना	२००
५. सिम्ता उद्योग ग्रामको संस्थागत विकास गर्ने ।	५. सिलाई कटाई तालिम सञ्चालन गरी स्थानीय स्तरमै स्वरोजगारीको अवसर प्रदान गरिने छ ।	५. अचार तथा स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योग स्थापना	२००
	६. परम्परागत सिपविकासलाई आधुनिकीकरण गरी त्यसलाई व्यवसायीकरण गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।	६. अलैंची, कफी, बेसार, हलेदो प्रशोधन उद्योगको स्थापना, सावुन उद्योगको स्थापना	५०
	७. औधोगिक नीति निर्माण, चेतना विकास तथा जनशक्ति विकासको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	७. औधोगिक चेतना तथा दक्ष जनशक्ति विकास कार्यक्रम	५०
	८. पालिका भित्रमा सञ्चालन हुने साना उद्योग, घरेलु तथा साना उद्योग तथा ठुला उद्योगका लागि आवश्यक नीति निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनुका साथै मापदण्डबनाई अनुगमन तथा नियमन गरिने छ ।	८. स्थानीय उद्योग स्थापना तथा सञ्चालन	३६०
	९. जनतामा औद्योगिक चेतना वृद्धि र जनशक्ति विकासका लागि पालिका स्तरीय तालिम गोष्टी तथा सेमिनारहरुको सञ्चालन गरी औद्योगिक वातावरणको निर्माण गरिनेछ ।	९. सम्भाव्य बजार प्रबर्धन तथा व्यापार मेला सञ्चालन	९०

	१०. स्थानीय व्यापार, वस्तुको माग, आपूर्ति तथा अनुगमन, उपभोक्ता अधिकार र हित सम्बन्धी नीति, कानून, माप दण्ड कार्यान्वयन र नियमन गरिनेछ।	१०. स्थानीय कच्चा पदार्थ संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्यक्रम।	१००
		११. औधोगिक चेतना तथा दक्ष जनशक्ति विकास कार्यक्रम।	५०
जम्मा			**३६१५**

४.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७९/८०	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	प्रससं.
			०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : स्थानीय स्रोत र कच्चा पदार्थमा आधारित उद्योगको स्थापनाबाट गाउँपालिका क्षेत्रमा नै स्थानीय रोजगारीको वृद्धि सँगै जीवन यापनको दरिलो आधार सिर्जना हुने ।										
उद्योग क्षेत्रको रोजगारी	प्रतिशत	०	०	१	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
असर तह : औपचारिक तथा अनौपचारिक रुपमा सञ्चालित उद्योग तथा व्यवसायलाई सार्वजनिक, सहकारी तथा नीजि क्षेत्रको सहकार्यमा विस्तार गरी रोजगारीका अवसर सिर्जना भएको हुने										
औपचारिक र अनौपचारिक क्षेत्रका चालु मझौला उद्योग (रु.१५ करोड सम्मको)	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
दर्ता भएका उद्योग	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
कानुन अनुसार सम्बन्धित निकायमा कर चुक्ता गर्ने उद्योगहरु	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
बाँस, अल्लो, केरा जस्ता वनस्पतिजन्य रेशामा आधारित उद्योग व्यवसाय	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
निकासीजन्य कच्चा पदार्थको उपलब्धता	क्विन्टल	०	०	०	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
जडिबुटीमा आधारित उद्योग व्यवसाय	संख्या	०	०	०	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
स्थानीय हस्तकलामा आधारित उद्योग व्यवसाय	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
उद्यम सिर्जना, व्यवसायिक विकास सम्बन्धी तालिम प्राप्त उद्यमीहरु	संख्या	०	०	०	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
सिपमूलक व्यवसायिक तालिम आर्जन गरेका व्यक्तिहरु	संख्या	२००	२५०	३००	३५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
महिलाद्वारा सञ्चालित उद्योग व्यवसायहरु	संख्या	०	१	१	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
प्रतिफल तह										
औद्योगिक चेतना तथा दक्ष जनशक्ति विकास कार्यक्रम बाट उद्यम क्षेत्रमा लाग्न युवा वर्ग अभिप्रेरित हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
स्थानीय उद्योग स्थापना तथा सञ्चालनबाट स्थानीय उत्पादनको मागमा वृद्धि भई रोजगारीमा						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३

सकारात्मक प्रभाव परेको हुने										
सम्भाव्य बजार प्रबर्धन तथा व्यापार मेला सञ्चालनबाट औद्योगिक वस्तुको बजारीकरणमा सहयोग पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
स्थानीय कच्चा पदार्थ संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्यक्रमबाट स्थानीय उत्पादनले बजार र उचित मुल्य पाएका हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
विपन्न वर्ग, महिला, दलित तथा पिछाडि पारिएका परिवारको उद्यमशीलतामा सहजता भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३
लगानीका क्षेत्र प्रक्षेपण तथा स्रोत व्यवस्थापन कार्यक्रमबाट गाउँपालिकाले आन्तरिक आय स्रोत अभिवृद्धिको क्षेत्रमा लगानी आकर्षण गर्न सकेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	३

४.५ बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्र

४.५.१ पृष्ठभूमी

सिम्ता गाउँपालिकामा २ बैङ्कको शाखा कार्यालय रहेका, स्थानीय सहकारीहरू सञ्चालनमा रहेका तथा लघुवित्तका शाखा कार्यालयहरू पनि रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको क्षेत्रमा महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग सम्बन्धी कार्यक्रमको प्रयासको फलस्वरुप गाउँपालिकामा ९ महिला सहकारी थप भई जम्मा ४५ वटा सहकारी संस्था सक्रिय सहकारी रहेको पाईन्छ ।

४.५.२ समस्या चुनौती

पुँजीमा वृद्धि गर्नु, लगानी योग्य पुँजी निर्माण, वित्तिय पारदर्शिता तथा भ्रष्ट्रचारको न्यूनिकरण, भित्रिएकोविप्रेशण आयको (Remittance) मा लगानी मैत्री प्रयोग, यहाँको वित्तिय क्षेत्रमा देखिएका समस्याहरु हुन् ।यहाँ स्थानीय नागरिकमा बैङ्किङ्ग पहुँचको कमी, संस्थागत कारोवारको अभ्यासमा कमी, आर्थिक कारोवार र व्यवसायिक सोचको कमी, उत्पादन मुलक क्षेत्रमा कर्जाको उपयोगमा कमी, सहज वित्तीय सुविधामा पहुँच तथा उपयोगमा कमी र न्युन बैङ्किङ्ग चेतना रहेको छ । ऋिणीले कर्जा लिने तर नतिर्ने दर बढ्दो रहेको, खराव कर्जाको दर उच्च रहको, पहुँचमा आधारित कर्जा प्रणाली कार्यान्वयनमा रहेको जस्ता समस्या र चुनौती बैङ्क तथा वित्तीय क्षेत्रमा रहेको देखिन्छ ।

४.५.३ सम्भावना र अवसर

उत्पादन वृद्धि, रोजगारीको अवसर, विश्वसनियताले ग्राहकको वृद्धि आदिका कारण वित्तिय क्षेत्र सकरात्मक बन्दै गएकोछ । कर्जा फिर्ता योग्य ढंगले मात्र जारी गर्ने, व्याजदर स्थानीय सामार्थमा आधारित व्याजदर निर्धारण गर्ने, बैङ्किङ तथा सहकारी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, आवश्यकता पहिचान गरी, सामार्थ मुल्याङ्कन गरी कर्जा दिने जस्ता कार्यहरू मार्फत यो क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्न सकिने देखिन्छ ।

४.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोच,

“बैङ्किङ पहुँचमा अभिवृद्धि, सिम्ताको समृद्धि”

लक्ष्य,

वित्तीय सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ ।

उद्देश्य,

१. नागरिकमा बैङ्किङ सेवाको विस्तार गर्ने ।

२. वित्तीय सचेतना रसेवा विस्तार गरी आय आर्जनमा योगदान पुऱ्याउने।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. वित्तीय सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि	१. क्षेत्र पहिचान गरी बैङ्कको शाखा कार्यालय खोल्न पहल गरिनेछ।	१. बैङ्कको शाखा कार्यालय स्थापना	५०
	२. वित्तीय सचेतना विस्तार गरिने छ।	२. वित्तीय सचेतना र पहुँच विस्तार कार्यक्रम	१००
	३. वित्तीय सेवा विस्तार गरी आय आर्जनमा योगदान पुऱ्याउने नीति कार्यान्वन गरिने छ।	३. नवप्रवर्तन प्रोत्साहन कार्यक्रम	१००
	४. गाउँपालिका र वैंक वित्तीय संस्था तथा सहकारीहरुले सहकार्य गरी सरल व्याजदरमा ऋृण प्रवाहको व्यवस्था मिलाईनेछ।	४. एक वडा एक नमुना सहकारी साझेदारी कार्यक्रम	३००
	५. पालिकाको जमानीमा अगुवा, व्यवसायिकरुपमा खेती गर्ने किसान र सामूहिक फलफुल तथा तरकारी खेती गर्नेलाई सरल व्याजदरमा बैङ्क मार्फत कर्जा उपलब्ध गराईनेछ।	५. एटिएम लगायत बैङ्किङ सेवा विस्तार कार्यक्रम	१००
	६. सामाजिक सुरक्षा, बिप्रेशण लगायतका वैङ्कीङ कारोवार सहकारी मार्फत गरिनेछ।		
	७. लक्षित वर्ग पहिचान गरी व्यवसायीकरणमा सहयोग गरिनेछ।		
जम्मा			६५०

४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७९/८०	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	प्रसस.
प्रभाव तह : वित्तीय पहुँच अभिवृद्धि सँगै जनताको बचत गर्ने वानिको विकास गर्दै सरकारले लागु गरेको प्रत्येक नेपालीको बैङ्क खाता, सहुलियत ऋण, कृषि अनुदान लगायतका कार्यमा बैङ्क तथा वित्तीय संस्थाहरुसँगको सहकार्यबाट समुन्नत गाउँपालिकाको निर्माण भएको हुने ।										
वैकिङ पहुँच (आर्थिक रुपमा सकृय उमेर समुह)	प्रतिशत	६५	७०	७५	८०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
असर तह : आर्थिक समृद्धिका लागि स्थानीय साधन, श्रोत, सिप तथा रोजगारीको सदुपयोग, विकास एवं प्रवर्द्धनमा सहयोग पुग्ने क्षेत्रहरुमा वित्तीय श्रोतहरु परिचालन भएको हुने										
सुचारु बैङ्क तथा वित्तीय संस्था	संख्या	८	८	१०	१२	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
मोवाईल बैंकिङका प्रयोगकर्ता (बैङ्किङ पहुँच भएका मध्ये)	संख्या	१५००	१८००	२२००	२५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
आर्थिक रुपमा सक्रिय जनसंख्याको (१५-६४) बैङ्क खाता	प्रतिशत	३०	३१	३५	४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
बचत तथा ऋण समेतको कुल सहकारी संस्था	संख्या	५	५	७	८	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
महिलाद्वारा सञ्चालित सहकारी संख्या	संख्या	४	४	७	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
कृषि क्षेत्रका कुल सहकारी संस्था	संख्या	३	५	७	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
प्रतिफल तह										
एक वडा एक बैङ्क कार्यक्रमबाट समुदायमा बैंकिङ पहुँच वृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
बैंकिङ साक्षरता वृद्धि तथा शिपमूलक उद्यमशिलता विकास कार्यक्रमबाट उद्यमी र बैङ्क बीचको दुरी कम भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
कृषि अनुदान तथा सहुलियतपुर्ण कृषि कर्जा कार्यक्रमबाट किसान लाभान्वित भएका हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
गाउँगाउँमा सहकारी घरघरमा रोजगारी कार्यक्रम युवा वर्गको रोजगारी सुनिश्चितता बढेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३
बैङ्क तथा सहकारी संस्थासँगको समन्वयमा बजार प्रवर्द्धन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	३

४.६श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा

४.६.१ पृष्ठभूमि

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको जनसंख्याको ठूलो हिस्सा कामको लागि गाउँपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध नभएको पाइएको थियो । जसमा ३८४४ जना अनुपस्थित मध्ये रोजगारीको सिलसिलामा बाहिर रहेका २१९७ जना रहेका थिए । भने ११५२ जना रोजगारीको खोजीमा बाहिरिएका पाइएको थियो । रोजगारीको सिलसिलामा र रोजगारी खोजीको सिलसिलामा बाहिरीएका अधिकांशको गन्तव्य भारत रहेको पाइएको थियो । यस आधारमा पनि यहाँका मानिसहरू गुणस्तरीय श्रम अभ्यासमा सहभागी हुन नसकेको अनुमान गर्न सकिन्छ ।उत्पादनमुखी, आत्मनिर्भर र समृद्ध गाउँपालिका निर्माणको प्रमुख श्रोत जनशक्ति भएको हुँदा शिक्षालाई सीपसँग, सीपलाई उत्पादनसँग, उत्पादनलाई बजारसँग र बजारलाई रोजगारीका अवसर र आर्थिक विकाससँग जोड्न सक्ने जनशक्तिको आवश्यकता छ । यूवा जनशक्तिलाई प्रविधियुक्त सीप प्रदान गरी दक्ष र प्रतिस्पर्धी बनाउन जरुरी छ । उपयुक्त वातावरण र सामुहिकताबाट उद्यमशीलताको विकास गरी आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको विकास हुन्छ ।

४.६.२ समस्या तथा चुनौती

गाउँपालिकामा आवश्यक पर्ने जनशक्ती गाउँपालिका भित्र आपूर्ति हुन नसक्नु, उपलब्ध जनशक्ति दक्ष र प्रविधिमैत्री नहुनु, उत्पादित जनशक्ति बेरोजगार हुनु, गाउँपालिकामा जनशक्ति व्यवस्थापनको योजना नहुनु, शिक्षा बजारमुखी हुन नसक्नु गाउँपालिकामा यथेष्ठ मात्रामा उद्यमशीलता सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन नहुनु पालिका भित्र मुख्य समस्या रहेको छ ।

गाउँपालिकामा आवश्यक पर्ने जनशक्ति उपलव्ध गराइ गाउँपालिकाको दैनिक कार्यलाई चुस्तदुरुस्त बनाउन, गाउँपालिकको जनशक्ति व्यवस्थापन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न र कर्मचारीहरुको स्थायित्व प्रदान गर्न, उपलव्ध जनशक्तिलाई तालिम, सीप र प्रविधि उपलव्ध गराइ दक्षता अभिवृद्धि गर्न, सीपलाई उद्यमशीलतामा जोडी आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको निर्माण गर्न, नाफामूलक क्षेत्रको पहिचान, सीप, पूजी तथा प्रविधि प्रदान गरी उद्यमशीलतामा संलग्न गराउनु चुनौतीपूर्ण रहेकोछ ।

४.६.३ संभावना तथा अवसर

गाउँपालिकाले जनशक्ति व्यवस्थापनसम्बन्धी योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्न उपलव्ध जनशक्तिलाई सीपमूलक तालिम र प्रविधि उपलव्धगराई उनीहरुको दक्षता अभिवृद्धि गर्न, प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना र सञ्चालन गरी प्राविधिक जनशक्ति तयार गर्न, बेरोजगार यूवाहरुलाई सीपमूलक तालिम प्रविधि र पूजी उपलव्ध गराइ उद्यमशील कार्यमा संलग्न गराइ आत्मनिर्भर बनाउन, वैदेशिक रोजगारिबाट फर्केका युवाहरुलाई पुनर्मिलन कार्यक्रम मार्फत उद्यमशील कार्यमा संलग्न गराइ गाउँमा नै बस्ने वातावरण सिर्जना गर्न ।

४.६.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोंचः

श्रमको सम्मान सिम्ता गाउँपालिकाको अभियान

लक्ष्यः

सुचिकृत बेरोजगारहरुलाई १०० दिन बराबरको रोजगारी प्रदान गर्ने

उद्देश्य

१. गाउँपालिकाले जनशक्ति व्यवस्थापनसम्बन्धी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

२. गाउँपालिकामा उपलव्ध जनशक्तिलाई उद्यमशीलतामा संलग्न गराइ स्वरोजगार आत्मनिर्भर बनाउने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१.गाउँपालिकाले आवश्यक पर्ने श्रमशक्तिको व्यवस्था गर्ने ।	१. गाउँपालिकाले आवश्यक पर्ने जनशक्तिको व्यवस्थापन योजना निर्माण गरिनेछ ।	१. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुको शिप क्षमता लक्षित पुनर्मिलन कार्यक्रम सञ्चालन ।	२४०
	२. सीपयुक्त तालिम, पूँजी र प्रविधि उपलव्ध गराइ जनशक्तिको दक्षता वृद्धि गरिनेछ ।	२. प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम ।	५५०
	३. प्राविधिक जनशक्ति उत्पादनको लागि एक बहुप्राविधिक शिक्षालयको सञ्चालन गरिनेछ	३. गाउँपालिकाको श्रम डेस्क र रोजगार सूचना केन्द्र स्थापना ।	१००
	४. बेरोजगार युवाहरुलाई रोजगारी उपलव्ध गराइनेछ ।	४. अध्यक्ष युवा स्वरोजगार कार्यक्रम	१००
२. गाउँपालिकामा उद्यमशीलताको विकास गरी पालिकाको अर्थतन्त्रलाई सुदृढ र सवल बनाउने	५. घरेलु र साना उद्योग सञ्चालनको लागि पूर्वाधार तयार गरिनेछ ।	५. युवा स्वरोजगार तथा दिगो उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन ।	३६०
	६. उपलव्ध दक्षता वृद्धि गरि उद्यमशीलतातर्फ आकर्षित गरिनेछ ।	६. रोजगारमुलक तथा स्वरोजगारमुलक तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन	३५०
	७. संघ सरकारको समन्वयमा निर्माणाधिन औद्योगिक ग्रामको सञ्चालन गरी उद्यमशीलताको विकास गरिनेछ ।	७. सिप विकास तालिम तथा रोजगारमुलक कार्यक्रम सञ्चालन	१५०
	८. युवालाई उद्यमशीलतामा संलग्न गराइ आत्मनिर्भर बनाउनेछ ।	८. वैदेशिक रोजगार पूर्व अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन	८०
	९. उद्यमशीलताको विकास गरी अर्थतन्त्रलाई सुदृढ गराइनेछ ।		
जम्मा			१९३०

४.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससं:
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवाका लागि सुरक्षित गन्तव्यको सुनिश्चितताकालागि आवश्यक वातावरण तयार भएको हुने										
प्राविधिक दक्षता सहितका रोजगार युवा	प्रतिशत	१	२	४	६	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
असर तह : भारत, खाडी मुलुक तथा अन्यत्र वैदेशिक रोजगारीमा जाने युवाको श्रम सुरक्षण तथा प्रविधि र ज्ञान हस्तान्तरणका लागि युवा वर्गमा प्राविधिक दक्षता अभिवृद्धि गर्नु										
वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या	प्रतिशत	५	६	७	८	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
सिपमूलक तालिम सहित वैदेशिक रोजगारीमा जानेको संख्या	संख्या	०	५०	१००	२००	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
वैदेशिक रोजगारीका लागि तालिम प्रदान गर्ने संस्थाहरु	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
सुरक्षित वैदेशिक रोजगारका लागि सञ्चालित सूचना प्रवाह केन्द्र	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
वित्तीय साक्षरता कार्यक्रमबाट लाभान्वित जनसंख्या (वैदेशिक रोगजारीमा जाने कूल संख्याको)	प्रतिशत	०	२०	६०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केर व्यवसाय गर्नेहरुको	प्रतिशत	१	१	३	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
प्रतिफल तह										
वैदेशिक रोजगार हेल्प डेस्कको स्थापनाबाट रोजगारका लागि विदेश जाने युवा सुसुचित भएका हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
विद्यालय स्तरीय सिप सबै बाट गाउँपालिका भित्र विविध प्राविधिक सिप भएका विद्यार्थीको तथ्याङ्क अद्यावधिक हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७
वैदेशिक रोजगारका लागि उपयुक्त तालिम कार्यक्रमबाट विदेश जाने युवाले आफनो सिप अनुसारको जागिर प्राप्त गर्ने सम्भावना बढेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	७

परिच्छेद ५:सामाजिक क्षेत्र

५.१ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.१.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकाको हालको औसत आयु ७२ वर्ष रहेकोछ । गाउँपालिकामा औषत २५०० ग्रामभन्दा कम जन्मतौल भएका शिशुहरु चालु आर्थिक वर्षमा १५ जना पाइएका थिए । स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने गर्भवती महिला आ.व. २०७९/८० मा २४१ रहेका छन् । जम्मा २७६ गर्भवती भध्ये ४ पटक प्रसूति सेवा प्राप्त गर्ने महिला १७० रहेका छन् । यहाँ प्रसूति सेवा उपलव्ध भएका स्वास्थ्य संस्थाहरु ९ वटा रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको झाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा) १३१ रहेकोछ । हाल सिम्ता गाउँपालिकामा कार्यरत स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्यकर्मी ७९ जना रहेका छन् । गाउँपालिकामा क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका ९८ जना रहेका छन् । हालसम्म गाउँपालिका क्षेत्रमा हालसम्म पालिकास्तरीय अस्पताल सञ्चालनमा रहेको छैन । गाउँपालिकामा एक एम्बुलेन्स रहेकोछ ।

५.१.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा सबै वडामा दक्ष स्वास्थ्य कर्मी सहितको स्वास्थ्य चौकी रहेको छैन । वडागत रुपमा एम्वुलेन्स नरहनु, स्वास्थ्य सम्बन्धी दक्ष जनशक्ति पर्याप्तता नहुनु, भएका दक्ष जनशक्ति टिकाएर राख्न नसक्नु मुख्य समस्याको रुपमा रहेको छ । जसका कारण विरामीलाई सामान्य उपचारको लागि पनि टाढा पुर्याउनु परेको, समयमा नै गुणस्तरीय स्वास्थ्य उपचार प्रदान गर्न नसकिएको, स्थानीय स्तरमा गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न नसकिएको, समयमा सेवा प्राप्त हुन नसकेको जस्ता चुनौतीको सामना यहाँको स्वास्थ्य क्षेत्रले भोग्नु परिरहेकोछ ।

५.१.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिका क्षेत्रमा सबै वडाका केन्द्रहरूमा दक्ष जनशक्ति सहतिको स्वास्थ्य केन्द्रको स्थापना गर्ने, सम्भव भए सम्म वडा स्तरमा एम्वुलेन्सको व्यवस्था गर्ने, स्थानीय स्तरमा नै जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने, जनशक्तिलाई टिकाएर राख्न मापदण्ड निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने जस्ता कार्यहरू गरेमा यहाँको स्वास्थ्य क्षेत्रमा धेरै सुधार गर्न सकिने अवस्था रहेकोछ ।

५.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"गुणस्तरीय स्वास्थ्य सुविधा सहितको स्वस्थसिम्ता"

लक्ष्यः

गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवामा सबै नागरिकको पहुँच पुर्याउने ।

उद्देश्यः

१. आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई सबै नागरिकको पहुँचमा पुर्याउनुको लागि जनचेतना अभिवृद्धि गर्नु र गुणस्तरीय सेवाको सुनिश्चित गर्नु,

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा नागरिकको पहुँच सुनिश्चित गर्ने	१. स्वास्थ्य सेवालाई सुधार गर्दै सेवाहरुलाई जेष्ठ नागरिक, बालमैत्री, किशोर किशोरी मैत्री, लैंगिक तथा अपांगता मैत्री बनाइनेछ	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	९००
२. निशुल्क स्वास्थ्य सेवालाई थप प्रभावकारी बनाउने	२. नयाँ प्रविधिजन्य स्वास्थ्य सामाग्रीहरु,औषधि तथा औजार उपकरणको आयात,भण्डारण,वितरण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ	एक वडा एक एम्बुलेन्स कार्यक्रम	३६०
३. सबै स्वास्थ्य संस्थामा न्युनतम सेवा मापदण्डमा रहेर सेवा व्यवस्थापन गर्ने	३. एक चिकित्सक एक स्वास्थ्य संस्थाको अवधारणालाई लागुगरी विस्तारित स्वास्थ्य सेवा कार्यान्वन गरिनेछ	सिम्ता अस्पताल निर्माण	१५००
	४. विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा,मानसिक स्वास्थ्य सेवा, आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवाको पहुँचलाई सबै वडामा विस्तार गरिनेछ	स्वास्थ्य कर्मीको क्षमताविकास कार्यक्रम	२७०
	५. स्वास्थ्य सम्बन्धी विपद जोखिम न्यूनीकरण गरिनेछ। सबै स्वास्थ्य संस्थालाई प्रविधि मैत्री र थप गुणस्तरीय बनाउन सफ्टवेयरको माध्यम बाट स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरिनेछ।	औषधी व्यवस्थापन कार्यक्रम	५४०
	६. सबै स्वास्थ्य चौकीहरुमा चिकित्सकको व्यवस्थापन गरि गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिनेछ	नागरीक स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम	३६०
	७. विशेषज्ञ स्वास्थ्य सेवाहरुलाई स्वास्थ्य बिमा मार्फत उपलब्ध गरिनेछ।	घरदैलो स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम	३६०
	८. स्वास्थ्य संस्थाहरुबाट उत्पादन हुने फोहोरमैलाको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ।	विपन्न स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम	४५
	९. हरेक स्वास्थ्य चौकीमा आधारभूत प्रयोगशाला सेवा, भिडियो एक्सरे सेवा तथा फार्मेसी सेवा विस्तार गरिनेछ		
जम्मा			४३३५

५.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीबल	दीराल	प्रससस.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तहः स्वास्थ्य संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि भई स्वास्थ्य सुविधाको पहुँच सहज हुनुका साथै स्वास्थ्य संस्थाको स्तरउन्नती भएको हुने										
औसत आयु	आयु	७२	७२	७२.५	७३	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
असर तह : आधारभूत तथा गुणस्तरीय सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धता एवं पहुँचबाट नागरिकहरुको स्वास्थ्य स्तर अभिवृद्धि गर्नु ।										
२५०० ग्रामभन्दा कम जन्मतौल भएका शिशुहरु	संख्या	१५	१२	१०	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
कुपोषणका कारण ५ वर्ष मुनिका वाल वालिकाहरुको पुड्कोपन र उचाई अनुसारको कम तौल भएकाहरु	संख्या	०	०	०	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूति गराउने गर्भवती महिला (बार्षिक)	संख्या	२४१	२५०	२५८	२६५	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
४ पटक प्रसूति सेवा प्राप्त गर्ने महिला (जम्मा गर्भवती २७६)	संख्या	१७०	१७५	१८०	१८५	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
प्रसूति सेवा उपलव्ध भएका स्वास्थ्य संस्थाहरु	संख्या	९	१०	१०	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
झाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा)	संख्या	१३१	१००	९०	८०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
स्वासप्रश्वासको संक्रमण (ARI) दर प्रति हजारमा	संख्या	५८२	५६०	५००	४४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी	संख्या	७९	७९	७९	७९	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
भिटामिन ए प्राप्त गर्ने बालबालिका (बार्षिक)	प्रतिशत	१०३	१००	१००	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
बालबालिकाको पुर्ण खोप	प्रतिशत	१३	२४	२९	३५	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
घुम्ती लगायत स्वास्थ्य शिविर पटक (बार्षिक)	संख्या	९	९	९	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
नागरिक आरोग्य कार्यक्रम सञ्चालन (बार्षिक)	संख्या	२	३	४	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
क्यान्सर, उच्च रक्तचाप, मधुमेह, मुटु रोग, क्षयरोग, एडस, कुष्ठरोगको निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षणबाट लाभान्वित (परिक्षण गरिएको मात्र) (बार्षिक)	संख्या (परामर्श बाहेक)	१६९	१६५	१६०	१५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरु उपलव्ध भएका वडाहरु	संख्या	९	९	९	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
आधारभूत सुविधा (खानेपानी, शौचालय, वर्थिङ्ग वार्ड र परामर्श केन्द्र आदि) उपलव्ध भएका स्वास्थ्य संस्था	संख्या	१३	१३	१३	१३	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	संख्या	९८	९८	९८	९८	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
गाउँघर/शहरी स्वास्थ्य क्लिनिकको संख्या	संख्या	२१	२१	२१	२१	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
सञ्चालनमा रहेको पालिका स्तरीय अस्पतालमा उपलव्ध शैया संख्या	संख्या	०	१५	१५	१५	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८

महामारी, भाइरसको संक्रमण तथा आपतकालीन उपचारको अभावमा मृत्यु हुने	संख्या	०	अनुमान सान्दर्भिक नहुने			गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
प्रतिफल तह										
अनिवार्य खोप र पोषण कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
प्रत्येक वडामा एम्बुलेन्स खरिद कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
गाउँपालिकाको हरेक नागरिकको स्वास्थ्य प्रोफाईल तयार भइ सो आधारमा सुविधा व्यवस्थापन भएको हुने ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
विपन्न वर्ग, महिला, दलित, पिछडिएका क्षेत्र जेष्ठ नागरिकलाई निःशुल्क स्वास्थ्य उपचारको व्यवस्था भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८
घुम्ती स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम सञ्चालन र आधारभूत औषधि वितरणबाट गाउँवासीमा औषधि प्राप्त गर्न सहजता आएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	५	८

५.२ शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन

५.२.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणनाको समयमा उपलब्ध भएका ५ वर्ष पूरा भएका २१५५० जना नागरिक मध्ये ७६.५ प्रतिशत लेख पढ गर्न जान्ने रहेको पाइएको थियो । यस आधारमा यहाँको शाक्षरता दर ७६.५ रहेको पाइएको थियो । जसमध्ये पुरुष शाक्षरता दर ८४.५१ र महिला शाक्षरता दर ७०.४२ प्रतिशत रहेको पाइएको थियो । वडागत तुलना गर्दा सबैभन्दा उच्च शाक्षरता दर रहेको वडा नंवर ४ को ८७.०२ रहेको छ भने सबैभन्दा न्युन शाक्षरता दर वडा नंवर २ को ६९.८४ प्रतिशत रहेकोछ ।

यहाँ ५ देखि २५ वर्ष उमेर समुहको जनसंख्या ८९३५ रहेको मध्ये पुरुष ४६ प्रतिशत र महिला ५४ रहेकोमा ७३.६८ प्रतिशत मात्र हाल विद्यालयमा जाने गरेको पाइएको थियो भने २३.६५ प्रतिशत उक्त उमेर समुहका व्यक्तिहरू विद्यालय नजाने गरेको पाइएको थियो । सिम्ता गाउँपालिकाको ५ वर्ष पूरा भएको जनसंख्याको आधारमा पूरा गरेको शिक्षाको तहको वारेमा विचार गर्दा ७७.२४ प्रतिशतले एस.इ.इ. तह बराबर भन्दा तल, ७.३७ प्रतिशतले एस.इ.इ. तह बराबर, ८.८६ प्रतिशतले १०२ तह बराबर र १.७५ स्नातक तहको शिक्षा पूरा गरेको पाइयो भने ०.७७ प्रतिशतले मात्र स्नातकोत्तर वा सो भन्दा माथिल्लो कक्षा पूरा गरेको पाइएको थियो । यहाँबाट बाहिर जानेको उच्च शिक्षाको अवस्था विश्लेषण गर्दा केहीमात्र २११ जनाले मात्र १०२ वा सो भन्दा माथीको शिक्षा लिएको पाइएको थियो भने बाँकीको त्यस भन्दा कम शैक्षिक योग्यता रहेको पाइएको थियो ।यस आधारमा यहाँ गुणस्तरीय शिक्षाको अभाव रहेको तथा नागरिकको शिक्षा प्रतिको आकर्षण न्युन वा शिक्षा प्राप्त गर्ने दर न्युन रहेको पाउन सकिन्छ ।

५.२.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा भएका विद्यालयमा पर्याप्त शैक्षिक सामाग्रीउपलव्ध छैन । विद्यालयमा पर्याप्त शिक्षक रहेका छैनन । शिक्षक विद्यार्थी अनुपातमा असन्तुलन रहेकोछ । पुस्तकालयको प्रयोग नहुने गरेको, विद्यार्थीलाई गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्न कठिनाई रहेको, विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमितता गर्न र टिकाउन नसकिएको, सिकाइ प्रणालीमा गुणस्तर कायम गर्न नसकिएको, नतिजामुखी शिक्षण प्रणाली स्थापना गर्न नसकिएको जस्ता समस्याहरू यो गाउँपालिकाका अवरोधकका रुपमा रहेका छन् ।

शिक्षामा विज्ञान प्रविधिको विकासको निम्ति नीतिगत कानुनी तथा संस्थागत पूर्वाधारको कमी हुनु उपयुक्त वातावरण सहितको लगानि नहुनु क्याम्पस तथा विध्यालयहरु उद्यमशिलता र व्यबसायीक उत्पादनमा जोड्न नसक्नु, स्थानीय शिक्षालाई प्राथामिकतामा रहेका क्षेत्रहरुको उत्थान र उन्नतिमा बैज्ञानिक अनुसन्धान प्रविधिको विकास नविनतम प्रविधिको समग्र प्रयोग गर्ने वातावरण बनाउने पुर्वाधार विकास तथा लगानि बृद्धि पालिका स्तरिय संस्थागत सवलिकरण गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेकोछ ।

५.२.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिकामा विद्यालयमा पर्याप्त भौतिक पूर्वाधार र शैक्षिक सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने, विद्यालयमा विद्यार्थी टिकाउनको लागि विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, शिक्षक विद्यार्थी अनुपातको व्यवस्थापन गर्ने, विद्यालयलाई प्रविधिमैत्री बनाउने, अनुगमन नियमन र नियन्त्रण प्रणालीलाई नतिजामा आधारित बनाउने जस्ता कार्यहरू मार्फत शिक्षा क्षेत्रमा आवश्यक सुधार र उच्च प्रतिफल हासिल गर्न सकिने देखिन्छ ।राष्ट्रिय रुपमा युवाका लागि नवप्रर्वधन सम्बन्धी पालिका जिल्ला प्रदेश र राष्ट्रिय रुपमै कार्यक्रम तथा कार्यन्वयनको अबसर हुनु, यस पालिकामा स्नातोकर उच्च शिक्षाका लागि अवसर हुनु अनुसन्धान र विकासको लागी भौगोलिक विविधता रहेको जस्ता सम्भावना रहेका छन् ।

५.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोच

"सिम्ता गाउँपालिकाको आधारः गुणस्तरीय शिक्षा र शैक्षिक पूर्वाधार"

लक्ष्य

गुणस्तरीय शिक्षाको माध्यमबाट सबै क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने दक्ष जनशक्ति उत्पादन, विज्ञान प्रविधिको विकास नवप्रर्वधनको उपयोगमा सक्षम विद्यार्थी तयार गरी नागरिकको गुणस्तरिय जीवनयापनमा सहयोग गर्ने ।

उद्देश्य

१. दक्ष जनशक्ति उत्पादनका लागि शिक्षण संस्थाहरुको आधुनिकीकरण गर्दै विज्ञान प्रविधि र नवप्रर्वधनको विकास रुपमा उपयोग बाट पालिकाको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृदिमा योगदान गर्नु ।
२. प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिममा जोड दिँदै विद्यालय शिक्षालाई ज्ञान,सिप,प्रविधि र अनुसन्धानमा आधारित बनाउनु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१.सबै प्रकारका विद्यालयमा विद्यार्थीको उपलब्धि स्तर एवम् समग्र प्रणालीगत कार्यकुशलता बढाउन सबै विद्यालयलाई संरचनागत, प्राविधिक, भौतिक तथा प्रविधिगत सहजीकरण प्रदान गर्ने प्रणाली विकास गर्ने ।	१. सामुदायिक,संस्थागत लगायत सबै प्रकारविद्यालयको उपलब्धि स्तर एवम् प्रणालीगत कार्यकुशलताको उपयुक्त मापदण्ड र सुचक तयार गरिनेछ। नमुना बालविकास केन्द्रको स्थापना गरिनेछ। शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार गर्न लगानी वृद्धि गरिनेछ। शिक्षामा सबैको पहुँच पुर्याउन आवश्यक नीतिगत परिमार्जन गर्न पहल गरिनेछ।	१. विद्यालय सुधार कार्यक्रम	२७०
२. अनौपचारिक जीवनपर्यन्त सिकाइ प्रणाली स्थापनाका	२. पालिका भित्र छरिएको बस्ती भएको क्षेत्रहरुका विद्यालयलाई नमुना आवासीय	२. प्राविधिक विद्यालय	५००

लागि नीतिगत तथा कार्यक्रमगत व्यवस्था गर्ने	तथा नमुना विद्यालयका रुपमा रुपन्तरण गरिनेछ ।	सञ्चालन	
३.आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा सबै बालबालिकाको पहुँचमा सुनिश्चित र शिक्षाको गुणस्तरमा अभिवृद्धि गर्न सरोकारवालाहरुसँग समन्वय गर्ने ।	३. आधारभूत विद्यालयमा पुस्तकालयको विस्तार र माध्यमिक विद्यालयहरुमा पुस्तकालय तथा विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना गरिने ।	३. नमुना आवासिय विद्यालय स्थापना	५००
४.अनौपचारिक जीवनपर्यन्त सिकाइ प्रणाली स्थापनाका लागि नीतिगत तथा कार्यक्रमगत व्यवस्था गर्ने ।	४. स्थानीय स्तरमा रहेका ज्ञान सिप प्रविधिको प्रयोग हुने गरी स्थानीय पाठ्यक्रम तथा पाठ्यपुस्तक निमार्ण गर्दै think globally act locallyअवधारणालाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	४. उत्कृष्ट शिक्षक ,विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम	१८०
५.सबै विद्यार्थीलाई आधारभूत तहको प्राविधिक तथा व्यावसयिक सीप प्रदान गर्न विद्यालय शिक्षाको पाठ्यक्रममा समावेश गर्ने ।	५. विद्यालय शिक्षामा जीवनोपयोगी सीपलाई एकीकृत रुपमा समावेश गरिनेछ । पालिकामा दक्ष प्राविधिक जनशक्तिको माग र आपुर्ति अवस्थाबारे अध्ययन गरिनेछ ।	५. विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना	३६०
६.माध्यमिक विद्यालयमा आवश्यक अनुसार प्राविधिक विषयहरु थप गरी प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्ने ।	६. माध्यामिक तह सम्मा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयमा भौतिक, आर्थिक, विद्यार्थीको संख्या लगायतका पक्षालाई मध्यनजर गर्दै प्राविधिक शिक्षाको व्यवस्था गरिनेछ ।	६. विद्यालयमा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माण	४५०
	७. प्राविधिक शिक्षालयहरुको विस्तार र हाल सञ्चालनमा रहका विद्यालयहरुमा सूचना प्रविधि उपयोग र विकासमा जोड दिइनेछ ।	७. एक वडा एक नमुना विद्यालय	४५०
	८. साधारण विषय पढाउने माध्यमिक विद्यालयलाई बजारमा उच्च माग भएको प्राविधिक तथा व्यावसायिक विषयको पढाइ थप गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।	८. शिक्षक तथा विद्यार्थी क्षमता अभिवृद्धि	२७०
	९. वैकल्पिक एवम् लचिलो शैक्षिक प्रावधानका रुपमा परम्परागत विद्यालय, वैकल्पिक विद्यालय, पुस्तकालय, वाचनालयका माध्यमबाट शिक्षा प्रदान गर्न कार्यविधि निर्माण गरी लागु गरिनेछ ।	९. प्रविधिमैत्री शिक्षण कार्यक्रम	२७०
जम्मा			**३२५०**

५.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७९/८०	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	प्रसस.
नतिजा तहः गुणस्तरिय शिक्षा प्रणाली विकास गर्न प्राविधिक शिक्षाको माध्यमबाट दक्ष तथा प्राविधिक जनशक्तिको विकास गरी शिक्षालाई रोजगारीसँग आबद्ध भएको हुने										
प्राविधिक दक्षता सहितको जनशक्ति	प्रतिशत	२५	२७	३५	४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
असर तहः सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक गुणस्तर कायम गरी प्राविधिक र व्यवसायिक शिक्षाको विस्तारबाट स्वरोजगारीको अवसर सृजना भएको हुने										
आधारभूत तह सम्मको उत्तिर्ण दर	संख्या	६१.४८	६३.२५	६५.५	६८	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
माध्यामिक तह (९-१२) को खूद भर्नादर	प्रतिशत	६४.२	६८	७१	७३	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
कक्षा ८ सिकाई उपलब्धि दर	प्रतिशत	५३.८	५६	५९	६२	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
कक्षा ८ को निरन्तरता दर	प्रतिशत	६१.४८	६४	६७	७०	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
आइसिटि सेवा उपलव्ध भएको विद्यालय	संख्या	१४	१६	२०	२४	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
व्यवस्थित विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला भएका विद्यालय	संख्या	१६	१७	१८	१९	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
छात्रवृत्ती पाउने विद्यार्थी संख्या (५१.७३ प्रतिशत रहेका)	संख्या	२४५०	२४६०	२४८०	२५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
वालक्लव गठन भएका विद्यालय	संख्या	१२	२०	२८	३६	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत र माद्यामिक)	अनुपात	३०.६३	३१	३१.५	३२	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
महिला शिक्षकको अनुपात (शिक्षकसँग)	अनुपात	२७	२८	२९	३०	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
उच्च शिक्षा अध्यापन गर्ने (क्याम्पस) शिक्षण संस्था	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
सिटिइभिटिबाट सम्वर्द्धनमा सञ्चालित प्राविधिक विद्यालय	संख्या	१	१	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
सामुदायिक विद्यालयमा प्राविधिक धारको अध्यापन गराउने विद्यालय	संख्या	०	०	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
प्रतिफल तह										
न्युनतम शैक्षिक पूर्वाधार मापदण्ड तयारीबाट शैक्षिक क्षेत्रको विकासको आधारशिला तयार भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
विद्यालय क्षेत्र समावेशी पूर्वाधार विकास कार्यक्रमबाट विद्यालयमा सहज तथा समावेशी पूर्वाधार विकासको शुरुवात भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७

विद्यालय शैक्षिक गुणस्तर सुधार कार्यक्रमबाट विद्यालय क्षेत्रको गुणस्तरीयता अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
एक वडा एक आवासिय व्यवसायिक विद्यालयबाट लक्षित वर्गका विद्यार्थीको आर्थिक सुरक्षण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७
स्थानीय भाषामा पाठयक्रम विकासबाट स्थानीय पहिचान युक्त विषयमा विद्यार्थी सुसुचित हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	४	२	७

५.३ खानेपानी तथा सरसफाइ

५.३.१ पृष्ठभूमि

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको मुख्य खानेपानीको श्रोतको रुपमा घरआँगनमा नै पाइपबाट पानी आउने परिवार २७५१ रहेको र घरआँगन भन्दा पर पाइपबाट पानी आउने परिवार २७७९ रहेको छ । यसआधारमा हेर्दा गाउँपालिकामा एक घर एक धारा जस्ता कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने देखिन्छ ।यहाँका ६०६२ परिवार मध्ये सेफ्टि ट्याङ्कि सहितको शौचालय प्रयोग गर्ने परिवार ४८३२ अर्थात् ७९.७ प्रतिशत, ढलमा जोडिएको शौचालय प्रयोग गर्ने १०६ परिवार र खाल्डे चर्पी प्रयोग गर्ने परिवार १०५६ रहेका छन् र २३ परिवार सार्वजनिक शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ४५ परिवारले अझै शौचालयको प्रयोग गर्ने गरेका छैनन् ।

५.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा खानेपानीका श्रोतको उचित संरक्षण हुन सकेको छैन तथा गुणस्तरीय खानेपानी पुर्ण रुपमा वितरण भएको छैन । जसका कारण पानीका मुहान सुक्ने गरेको देखिन्छ भने गुणस्तरीय खानेपानीको अभावले गर्दा स्वास्थ्य समस्या बढ्ने गरेको देखिन्छ । यहाँ फोहोरको जथाभावी व्यवस्थापन गर्ने गरिएको र प्लाष्टिक तथा नकुहिने फाहोर खोलामा फाल्ने गरिएकोछ । जथाभावी फोहोर फाल्दा वातावरणमा प्रदुषण बढेको छ भने नकुहिने फोहोरको व्ययवस्थापन चुनौतीपूर्ण रहेकोछ । खुला दिशा मुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिएको भएपनि व्यवहारमा कार्यान्वयनले अझैपनि पूर्णता पाउन सकेको देखिँदैन ।

५.३.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिकामा खानेपानीको स्रोत पहिचान गर्ने र संरक्षण गर्ने, एक घर एक धारा कार्यान्वयन पूर्ण कार्यान्वयन गर्ने गरेमा खानेपानीको कारण हुन सक्ने स्वास्थ्य समस्या समाधान हुनुका साथै करेसा खेती लगायतको प्रवर्द्धन पनि हुन सक्ने देखिन्छ ।

सरसफाई सचेतना र फोहोर व्यवस्थापन सचेतना बढाउने, उचित फोहोर व्यवस्थापन स्थलको स्थापना गर्ने, फोहोर व्यवस्थापनको लागि आवश्यक नीति बनाइकार्यान्वयन गर्ने, तथा जथाभावी फोहोर फाल्नेलाई निरोधात्मक उपाय अवलम्बन गर्ने जस्ता कार्यहरू गर्दा सफा सुन्दर सिम्ता अभियानलाई सार्थक रुपमा कार्यान्वयन गर्न सकिन्छ ।

५.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

स्वच्छ खानेपानीको सुनिश्चितता

लक्ष्यः

स्वच्छ सफा खानेपानी तथा सरसफाई युक्त सिम्ता

उद्देश्य:

नियमित स्वस्थ तथा सुरक्षित खानेपानीको व्यवस्थापन गरी नागरिकको जीवनस्तरमा योगदान पुऱ्याउने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. खानेपानीको श्रोत पहिचान गर्न विकास र अनुसन्धान कार्य गर्ने ।	१. पानीको मुहान तथा श्रोतको खोजी गरिनेछ ।	१. एक घर एक खानेपानी आयोजना	८००
२. गुणस्तरीय खानेपानी उपलव्ध गराउने ।	२. पानी मुहानको प्रवर्द्धन तथा संरक्षण गरिनेछ ।	२. गाउँ टोल सरसफाई आयोजना	३००
३. स्वच्छ खानेपानी सुविधा नपुगेका स्थानहरुमा खानेपानीका लागि मुहान संरक्षण, लिफ्ट कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने ।	३. एक घर एक धाराको अवधारणालाई निरन्तरता गरिने छ ।	३. सरसफाई सचेतना कार्यक्रम	२४०
	४. प्रत्येक ६ महिनामा पानीको परिक्षण गरिने छ ।	४. डम्पिङ साइटको स्थापना	२००
	५. पानी शुद्धिकरण सम्बन्धी चार तरिका बारे जनचेतनामुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।	५. सुविधा सम्पन्न पानी जाँच प्रयोगशालाको स्थापना	१००
	६. खानेपानी शुद्धिकरण गरि वितरणको व्यवस्था गरिने छ ।		
	७. पूर्ण सरसफाईयुक्त पालिका घोषणा गरिने छ ।		
	८. गुणस्तरीय पिउने पानीको मापन गर्ने ।		
४. सरसफाई चेनताको विस्तार गर्ने ।	९.विद्यालय स्तरमा खानेपानी, सरसफाई एवं शौचालय निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतासाथ कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१०. स्वस्थ जीवनको लागि स्वच्छ खाने पानी तथा सरसफाईका निम्ति पूर्ण आनीवानी परिवर्तनमा सहयोग पुऱ्याउने किसिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।		
जम्मा			१६४०

५.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससं.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : सबै नागरिकलाई स्वच्छ, सफा, सुरक्षित खानेपानी वितरण गर्ने र सरसफाईमा जनचेतना अभिवृद्धि गरी स्वस्थ समाजको निर्माण भएको हुने										
झाडा पखाला लगायत पानी जन्य संक्रमण दर (प्रतिहजारमा)	संख्या	१६४	१५०	१२५	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
असर तह : स्वच्छ, सफा, सुरक्षित खानेपानीको वितरण तथा व्यवस्थित सरसफाईबाट स्वस्थ समाजको निर्माण भएको हुने ।										
पाइपलाइनको निजी धारा उपलव्ध भएका घरधुरी	प्रतिशत	५७.५	६०	६५	७०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
उपचार गरिएको वा सुरक्षित खानेपानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	प्रतिशत	२८.१	३०	३५	४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
स्वच्छ (प्यान भएको) शौचालय भएका घरधुरी	प्रतिशत	४२.३	४५	४८	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
साधारण शौचालय भएको घरधुरी	प्रतिशत	५३.८	५३	५२	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
शौचालय नभएका तथा खुल्ला क्षेत्रमा शौच गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	१.४	१	०.५	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
जोखिमयुक्त अवस्थामा साबुनपानीले हातधुने जनसंख्या	प्रतिशत	५०	५५	६५	७०	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
फोहोरको वर्गीकरण गरी बिसर्जन गर्ने परिवार	प्रतिशत	१०	१२	१५	२५	गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
प्रतिफल तह										
फिल्टर वितरण, खानेपानी टयांकी र पक्की शौचालय निर्माण, टोल तथा विद्यालय सरसफाई कार्यक्रमबाट लक्षित वर्गको सरसफाईमा अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालनबाट नागरिकमा सरसफाई सम्बन्धी चेतना अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
पानी शुद्धीकरण सम्बन्धी तालिमबाट लक्षित वर्गलाई पानी शद्धिकरण बारे ज्ञान भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
फोहोर व्यवस्थापन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माणबाट फाहोर मैला व्यवस्थापन सहज भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८
व्यवस्थित शहरिकरण तथा ढल निकास गुरुयोजना निर्माणबाट व्यवस्थित ढल निर्माण योजना निर्माण भएको हुन						गा.पा.चि.	गा.पा.	३	७	८

५.४ महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग

५.४.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकामा राष्ट्रिय जनगणनाको समयमा ३२३२ परिवारको (५३.३१ प्रतिशत) महिला रहेको पाइएको थियो । भने २८३० परिवारको (४६.६८ प्रतिशत) परिवार मुली पुरुष रहेका थिए । यस आधारमा विश्लेषण गर्दा हाम्रो सामाजिक परिवेश तथा पितृसत्तात्मक सामाजिका मनोविज्ञानको विद्यमानता रहेको समयमा पनि महिला परिवारमुली धेरै रहेको र घरमा अनुपस्थित मध्ये ठूलो संख्या पुरुष रहेको पाइनुले परिवारका पुरुषहरू गाउँपालिका क्षेत्रमा रोजगारीको अवसरको कमीको कारण आफ्नो श्रम बेच्न र न्युन आम्दानी गर्न विदेशिनुपर्ने कारुणीक चित्र देखिन्छ ।

५.४.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा महिलाको सहभागीता न्युन रहको, बालमैत्री नीतिहरू उचित रुपमा कार्यान्वयन नभएको, ज्येष्ठ नागरिकको लागि पर्याप्त योजना निर्माण नभएको जस्ता समस्याको विद्यामानता रहेको छ ।

अधिकारका बारे लक्षित वर्गमा चेतना न्युन रहेको, बालबालिकाहरू समुदाय प्रति उनिहरूको भूमिकाभिमुख रहेका, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्ग र संरक्षण आवश्यक व्यक्तिको संरक्षण नभएको, गंभिर स्वास्थ्य समस्या भएका मानवको आवस्था दयनिय रहेको जस्ता कारण महिला वालवालिका तथा लक्षित वर्गको अवस्था चुनौतीपूर्ण रहेकोछ ।

५.४.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिकामा जनचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, सुविधा सम्पन्न उद्दार केन्द्रको स्थापना गर्ने, हेला होचो गर्ने व्यक्तिहरूलाई कानूनको दायरामा ल्याउने, उचित गुणस्तरीय सामाजिक सुरक्षा योजना कार्यान्वयन गर्ने जस्ता यो क्षेत्रमा सुधारका लागि गर्न सकिने सम्भावनाहरू रहेकाछ ।

५.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण, यसबाट कोही हुने छैन वञ्चितिकरण”

लक्ष्य

पछाडि परेका वा पारिएका वर्गको जिवन स्तरमा परिवर्तन गरि विकासको मुलप्रवाहमा समावेशगरी समृद्ध सिम्ता निर्माणमा योगदान गर्ने ।

उद्देश्यः

१. समाजमा महिला तथा बालबालिका, अपाङ्गता, एकल महिला, दलित, जनजाती, आदिवासी, अल्पसंख्यक तथा पिछडिएको वर्ग समुदायका अधिकारको सुनिश्चित तथा क्षमता विकास गरी विकासको मुल प्रवाहमा ल्याउने ।

२. लक्षित वर्गलाई संगठित गरि अभिमुखिकरण कार्यक्रम मार्फत चेतना अभिबृद्धि गर्ने ।

३. अधिकारमुखी कार्यक्रम र त्यसमा सम्बन्धित पक्षको कर्तव्यको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने ।

४. प्राकृतिक श्रोतको दिगोउपयोग, वातावरणिय सन्तुलन, विपत जोखिमन्युनिकरणका लागि लक्षित वर्गको अधिकतम उपयोग गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. महिलाहरूलाई आर्थिक तथा सामाजिक सशक्तिकरण गर्ने	१. लक्षित वर्गको लागि आवश्यक ऐन, नियम, नीति तथा नियमावलीका साथै कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरु निर्माण तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।	१. सिम्ता ज्येष्ठ नागरिक मनोरञ्जन तथा हेरचाह केन्द्र	२००
२. बालबालिकाहरुको हक र अधिकार सुनिश्चित गर्ने	२. तालिम आवश्यकता भएका महिला वर्गको छनौट गरिनेछ ।	२. बाल गृह निर्माण	२००
३. ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षण तथा ज्ञानको पुस्तान्तरण गर्ने	३. सीपमूलक तथा आयमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	३. किशोरी आत्मरक्षा तालिम	२७०
४. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको मर्यादित जीवनयापनको अधिकार सुनिश्चित गर्ने	४. बालबालिकाहरूको हक र अधिकारका बारे सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	४. एडभान्स पार्लर तालिम	५०
५. एकल महिलाहरूको सशक्तिकरण गर्ने	५. बालमैत्री गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।	५. बैंक खाता छोरीको सुरक्षा जिवन भरीको कार्यक्रम संचालन	१००
६. दलित समुदायको सशक्तिकरण तथा मुल प्रवाहीकरण गर्ने	६. ज्येष्ठ नागरिकको पहिचान गरी सञ्जाल गठन गरिनेछ ।	६. चुरापोते कृष्टल तालिम	५०
७. आदिवासी जनजाती समुदायलाई क्षमता विकास गरी विकासमा मूलप्रवाहीकरण गर्ने	७. ज्येष्ठ नागरिकको हक हित संरक्षण गरी स्वास्थ्य जिवनयापनको प्रवन्ध गरिनेछ ।	७. अपाङ्ग परिचयपत्र डिजिटलाइजेसन	२५
८. सिमान्तकृत/एवं लोपोन्मुख समुदायको संरक्षण, क्षमताविकास तथा मुल प्रवाहीकरण गर्ने	८. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू लक्षित सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	८. दिवसीय कार्यक्रम	५०

	९. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको समाजमा हरेक क्षेत्रमा सहज पहुँच पुर्याउने ।	९. बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	५०
	१०. अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सहयोगी सामाग्रीहरु प्रदान गरी जीवन यापन सहज बनाइनेछ।	१०. बालकोष स्थापना	१००
	११. एकल महिलाहरूको सर्वाङ्गिण विकास गरिनेछ ।	११. लक्षित वर्ग अभिमुखिकरण कार्यक्रम	१००
	१२. एकल महिलाहरूको जनचेतना र क्षमता विकास गरिनेछ ।		
	१३. दलित महिलाहरूलाई सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१४. दलित समुदायमा आय आर्जनको अवसरको सृजना गरिनेछ ।		
	१५. जीविकोपार्जन तथा आय आर्जन क्रियाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१६. जनजाती समुदायको आर्थिक सामाजिक विकास गरिनेछ ।		
	१७. जनजाती महिलाहरू जीवनस्तर सुधार गरिनेछ ।		
	१८. संरक्षणको आवश्यक पर्ने लक्षित वर्गको लागि संरक्षण केन्द्रको विकास गरिनेछ ।		
	१९. लक्षित वर्गको लागि मनोरञ्जन र ज्ञान हस्तान्तरणको लागि पार्क जस्ता क्षेत्र निर्माण गरिनेछ ।		
जम्मा			**११९५**

५.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	[illegible]	[illegible]	[illegible]
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : विकासमा सबै नागरिकको अपनत्व कायम गर्न महिला, बालबालिका दलित, अपांग, पिछडिएका समुदाय, अल्पसंख्यक समुदाय आदिको अर्थपुर्ण सहभागितामा वृद्धि भएको हुने										
उद्यमशील क्षेत्रमा महिलाको उपस्थिती	संख्या	२०५	४००	७००	१२००	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	७
बालविवाहको दर	प्रतिशत	५	५	४	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
उद्यमी अपाङ्ग	प्रतिशत	४०	६०	१००	१५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	७
असर तह : नेपालको संविधानले लक्षित वर्ग भनी निर्देशित गरेका समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्दै आत्मासम्मान, लैङ्गिक, वर्गीय तथा जातिय विभेदको अन्त्य, सार्वजनिक सेवा सुविधामा समान हक, निर्णय र नेतृत्वतहमा सहज पहुँच अभिवृद्धि गरी सभ्य, न्यायिक र समावेशी समाज निर्माण गर्नु ।										
	महिला									
महिलाको औसत आयु	प्रतिशत	७२	७२	७२.५	७३	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
महिलाको नाममा जग्गाजमिन भएको परिवार	प्रतिशत	१५	१६	१८	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	७
रोजगारी, पेशा, व्यवसायमा महिलाको उपस्थिति	संख्या	२०७	२६०	३५०	४००	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
राष्ट्रपति महिला उत्थान कार्यक्रमबाट लाभान्वित महिला (कार्यक्रम नभएको)	प्रतिशत	०	५	१५	२५	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	७
व्यवसायिक सिपमूलक तालिम प्राप्त महिला	संख्या	६४	१००	१५०	१३०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	७
	बालबालिका									
बालबालिका विरुद्ध हुने हिंसा, बेचबिखन, दुर्व्यवहार, घरेलु हिंसा आदि घटना	संख्या	३१	२५	२०	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
वडास्तरीय बालसंजाल, समूह, क्लव गठन (१ पालिका स्तरीय)	संख्या	१०	१०	१०	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
बालश्रम तथा शोषण रहेका बालबालिका	संख्या	०	०	०	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
असहाय, वेसहारा तथा आश्रयहीन बालबालिका	संख्या	०	०	०	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
	अपाङ्गता									
क्रियाशील अपाङगा क्लव (१ पालिका स्तरीय)	संख्या	१०	१०	१०	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
व्यवसायिक सिप तथा क्षमता विकास भएका अपाङ्गता	संख्या	६०	९०	१००	१३०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
	जेष्ठ नागरिक									
असहाय, अशक्त, वेवारिसे ज्येष्ठ नागरिकको संख्या	संख्या	०	०	०	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
स्थानीय संस्थाबाट सञ्चालित ज्येष्ठ नागरिक हेरचाह केन्द्र, दिवा सेवा	संख्या	१	३	७	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९

केन्द्र वा क्लवबाट लाभान्वित ज्येष्ठ नागरिक										
सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित जनसंख्या	प्रतिशत	३४०२	३४०२	३४०२	३४०२	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
परिवर्तित स्थानीय संरचना तथा कानून अनुसार समावेशी समिति, संयन्त्र तथा संजालमा महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य पिछडिएको वर्गको प्रतिनिधित्व	प्रतिशत	मापन नगरिएको				गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
लैङ्गिक हिंसा निवारण कोषमा जम्मा भएको रकम	रु. लाखमा	०	१०	२०	२५	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
लैंगिक हिंसा र छुवाछुत सम्बन्धी घटना	संख्या	१७	१५	१२	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
प्रतिफल तह										
बालबालिकाको गुणस्तरीय, स्वच्छ तथा सहज तरिकाले जीवनयापन गर्न पाउने कुराको प्रत्याभूति भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
लिंङ्का आधारमा गरिने छुवाछुत तथा तथा भेदभाव अन्त्य गर्न अभिमुखिकरण कार्यक्रमबाट भेदभाव अन्त्यका लागि योगदान पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
लक्षित वर्गको सामाजिक, आर्थिक, राजनीति क्षेत्रका विविध विषयमा क्षमता विकास कार्यक्रमबाट सम्बन्धित वर्ग समुदायको शसक्तिकरणमा टेवा पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
सिप विकास तथा उद्यमशीलता तालिम, बजार व्यवस्थापन र अनुदान व्यवस्थाबाट लक्षित वर्गका लागि उद्यमशील बन्ने सहजता भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
पुर्नस्थापना केन्द्र, महिला तथा ज्येष्ठ नागरिक सामुदायिक भवन निर्माणबाट लक्षित वर्गलाई सहजता भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९
हिंसा पिडित महिला सहयोग, महिला सहकारी सञ्चालनका लागि तालिम र वीउ पूँजी कोषको व्यवस्थाबाट हिंसा पिडित महिलाको जीवन यापनमा सहजता आएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	५	६	९

५.५ युवा तथा खेलकुद

५.५.१ पृष्ठभूमि

उच्च जनसांख्यिक लाभ लिन सक्ने अवसर हुँदा हुँदै पनि यहाँका युवाहरूमा रोजगारीको अभाव तथा न्युन शैक्षिक गुणस्तरका कारण विचमा नै पढाई छोडी रोजगारीका लागि पलायन हुने गरेका छन् । यहाँ युवा रोजगारी ७.८९ प्रतिशत, आयमूलक व्यवसायिक सिप विकास तालिम तथा प्राविधिक शिक्षा हासिल गरेको युवा संख्या १५० तथा नेपाल सरकारले सञ्चालन गरेको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवा रोजगार सेवा केन्द्रबाट लाभान्वित युवा संख्या १५० मात्र रहेको पाइन्छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको जनसंख्याको ठूलो हिस्सा कामको लागि गाउँपालिका क्षेत्रमा उपलब्ध नभएको पाइएको थियो । जसमा ३८४४ जना अनुपस्थित मध्ये रोजगारीको अधिकांश युवा र न्युन शिक्षाको स्तरमा रहेका पाइनुले यहाँका युवा लक्षित कार्यक्रम तर्जुमा गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ । युवाहरूलाई खेलकुदको लागि यथेष्ट अवसरको कमी रहेको व्यवस्थित खेल मैदानको अभाव रहेकोछ ।

५.५.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिका क्षेत्रमा पर्याप्त रुपमा खेलकुद पूर्वाधारको अभाव रहेको देखिन्छ । युवाहरूलाई आकर्षित गर्ने प्रकृतिका योजना तथा कार्यक्रमहरू ल्याउन सकेको देखिँदैन । युवालाई उद्यामशीलता सँग जोड्ने योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनको अभाव देखिन्छ । युवाहरूको वाहुल्यता भएका कारण जनसाङ्ख्यिक लाभ लिन सक्ने अवस्था रहेको भएपनि गुणस्तरीय शिक्षा तथा रोजगारीका अवसरको व्यवस्थापन गर्न नसक्दा युवा पलायन हुने र गाउँपालिकामा आवश्यक परेको समयमा युवाको खडेरी पर्ने गरेको छ । युवा लक्षित खेलकुद स्थल, तालिमको व्यवस्था, खेल क्षमता भएका युवाको पहिचान गरी प्रोत्साहन, खेलकुद सम्बन्धी योजनाको अभावका कारण खेल क्षेत्रमा योगदान युवाले दिन सकेका छैनन् ।

५.५.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिकामा बढी युवाको हितमा प्रयोग गरी खेल ग्रामको निर्माण गर्न सकिन्छ । युवाहरूलाई पलायन हुनबाट रोकी स्थानीय विकास र निर्माण र क्षमताविकासको मार्गचित्रमा जोड्न सकेको खण्डमा युवा शक्तिको उच्च क्षमताको उपयोगिता गाँउपालिकाले प्राप्त गर्न सक्छ । त्यस्तै नियमित खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन, दक्ष प्रशिक्षकको व्यवस्था, पर्याप्त खेलकुद सामाग्री र स्थलको व्यवस्था गर्ने जस्ता कार्य एकिकृत योजना बनाइ कार्यान्वयन गदा सम्भावना भएका प्रतिभाको पहिचान हुनुका साथै उनिहरूको समग्र विकास पश्चात प्राप्त हुने लाभ गाउँपालिकाले नै प्राप्त गर्न सक्ने देखिन्छ ।

५.५.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"शिक्षा, स्वास्थ्य र रोजगारीमा युवाको पहुँच"

लक्ष्य:

युवा वर्गको शिक्षा स्वास्थ्यको उचित प्रवन्ध गरी रोजगारीका अवसर सँग जोड्ने ।

उद्देश्य:

आत्मनिर्भर तथा सिर्जनशिल युवाशक्तिको विकास तथा उत्पादनमूलक कार्यमा युवा सहभागिता अभिवृद्धि गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. युवा वर्गको शिक्षा स्वास्थ्यको उचित प्रवन्ध गरी आत्मनिर्भर तथा सिर्जनशिल युवाशक्तिको विकास गर्ने ।	१. यूवा स्वरोजगारमूलक कार्यक्रम अन्तरगत यूवा ऋण लगानी, तालीम सञ्चालन जस्ता क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।	१. एक युवा एक सीप कार्यक्रम	२००
	२. गाउँपालीकामा उपयूक्त खेलमैदानको निर्माण गर्ने, खेलकुद विकासका लागि पर्याप्त खेलकुद सामग्रीको व्यवस्थापन र सम्बन्धित खेलका खेलकुद प्रशिक्षकको व्यवस्थापन र प्रत्येका माध्यमिक विद्यालयमा खेलकुद शिक्षकको दरवन्दीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।	२. युवा शिक्षा कार्यक्रम	४००
२. वैदेशिक रोजगारीबाट प्राप्त सीप तथा पूँजी उपयोग गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।	३. बिपन्न युवालाई खेलमा जोड्न उनीहरुलाई आर्थिक स्रोतको व्यवस्थापन गर्ने र अशक्तहरुलाई रुचि अनुसारको खेलकुद सामग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।	३. युवा सीप विकास कार्यक्रम	२००
	४. Indoor and Outdoor game खेल्न सक्ने नमुना खेलमैदानको निर्माण गरिनेछ ।	४. खेलकुद कार्यक्रम	४००
	५. माध्यमिक तहका विद्यालयमा खेल शिक्षक अनिवार्य गरिनेछ ।	५. कवर्डहल सुविधासहितको नमुना खेलमैदान निर्माण	६००
	६. स्थानीय श्रोत, साधन, सीप र श्रममा आधारित उद्योगहरुलाई प्रोत्साहन गर्न ऋण तथा युवा स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	६. खेलमैदानको स्तरोन्नती	२००
	७. प्रत्येक टोलमा ज्येष्ठ नागरिक भेटघाट कक्ष, बालबालिकाको लागि खेलग्राम तथा पार्क, युवाका लागि विभिन्न खेल खेल्न मिल्ने वहुउद्देश्यिय खेल मैदान निर्माण गरिनेछ ।	७. किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम कार्यक्रम	४००
जम्मा			२४००

५.५.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७९/८०	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	प्रससं.
प्रभाव तह : युवालाई खेलसँग आबद्ध गरी राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय युवा खेलाडीको उत्पादनका साथै युवा उद्यमशिलता वृद्धि गरी रोजगारी वृद्धि भएको हुने										
युवा रोजगारीको अवस्था	प्रतिशत	७.८९	१०.५	१४.२५	१९	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
राष्ट्रिय स्तरका खेलाडी	संख्या	०	१	३	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
असर तह : युवाहरुको सर्वाङ्गिण विकासका लागि उद्यमशीलता, रोजगारीता शिक्षित, सिर्जनशीलताको विकास हुनुका साथै समग्र खेलकुद क्षेत्रमा प्रतिभाशाली खेलाडीहरुको उत्पादन भई आन्तरिक तथा बाह्य क्षेत्रमा पालिकाको प्रचारप्रसार भएको हुने										
युवाहरुको कुल बेरोजगारीता	प्रतिशत	६४	६०	५५	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
आयमूलक व्यवसायिक सिप विकास तालिम तथा प्राविधिक शिक्षा हासिल गरेको युवा	संख्या	१५०	२००	३००	५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
आयमूलक व्यवसायिक सिप विकास तालिमबाट रोजगार तथा स्वरोजगार युवा	संख्या	०	१०	३०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत युवा रोजगार सेवा केन्द्रबाट लाभान्वित युवाहरु	संख्या	१५०	२५०	४००	७००	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
युवा खेलकुद अभ्यास प्रशिक्षण केन्द्र	संख्या	०	०	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
कवर्डहल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	०	०	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
पालिका स्तरीय खेलकुद प्रतियोगिता	संख्या	२	४	४	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
प्रतिफल तह										
युवा उद्यमशिलता, क्षमता विकास तथा स्वरोजगार कार्यक्रमबाट युवा रोजगारीमा अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
प्राविधिक युवा जनशक्तिको विकास तथा परिचालनबाट क्षमतावान मानव संसाधनको उत्पादन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
खेलकुदको सम्भाव्यता अध्ययन तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७
युवा खेलाडीको क्षमता तथा मनोवल अभिवृद्धिमा योगदान पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	८	२	७

परिच्छेद ६:पूर्वाधार क्षेत्र

६.१ बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण

६.१.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकाको स्थापना भएपश्चात स्थानीय सरकारको भुमिकालाई महत्त्वका साथ लिँदै गाउँपालिकाले वस्ती विकास, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माणका कार्यहरूको व्यवस्थित शुरुवात गरेको पाईएको छ । यस गाउँपालिकामा रहेका ६०६२ परिवारले बसोबास गर्ने घर मध्ये धेरैजसो माटो र ढुंगा/इट्टा जोडाई भएका घर ५२५८ रहेका छन् भने २४२ मात्र पक्की घर रहेका छन् । ५९४५ परिवार आफ्नै घरमा बसोबास गर्ने गरेको पाइयो । ४६३६ घरको छानो जस्ताको रहेको पाइयो ।

६.१.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा आवास तथा बस्ती विकासका लागि तालिम प्राप्त दक्ष प्राविधिकको अभाव रहेकोछ । सार्वजनिक निर्माणका कार्यका वजेट अनुमान अनुसार श्रोत जुटाउन नसकिएको अवस्था रहेकोछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा निर्माण हुने संरचनामा पूर्ण रुपमा नक्सापासको प्रणाली कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । निर्माण भएका सामुदायिक भवनको उचित प्रयोग हुन सकेको छैन । सरकारी भवन संहिताको कार्यान्वयन पूर्ण रुपमा हुन सकेको छैन । भवन संहिताको पालना नगरी घर बनाउने गरिएकोछ । गुणस्तरीय निर्माणप्रति नागरीकको चेतना न्युन रहनु तथा भएकाको पनि उदासिनताका कारण यो क्षेत्र चुनौतीपूर्ण अवस्थामा रहेकोछ । गाउँपालिकाको आफ्नो भवन रहेको भएतापनि पक्की तथा व्यवस्थित भवनको अभाव रहेकोछ ।

६.१.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिका भवन निर्माण संहिता र सरोकार राख्ने कानूनको कार्यान्वयन गर्दै नक्सापास कानून लागू गर्न सकिन्छ । आवासको लागी उपयुक्त क्षेत्र छनौट गरी एकीकृत वस्ती विस्तार गर्ने, गाउँपालिका भित्र रहेका अति विकटीय क्षेत्र पहिचान गरी आवश्यक व्यवस्थापन तथा नमुना बस्ती तथा टोल विकासको थालनी गर्ने जस्ता कार्य गर्न सकिन्छ । निर्माण भएका सामुदायिक भवनको प्रयोग आयआर्जनका कार्यमा गर्न र ती भवनको प्रयोगको मापदण्ड तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिएको खण्डमा सामुदायिक भवनमा घरेलु तथा साना उद्योग सञ्चालन, तालिम सञ्चालन गर्ने, सामुहिक रुपमा सञ्चालन गर्न सकिने व्यवसायको पहिचान गरी उक्त भवनमार्फत उचित प्रयोग गरी स्थानिय आयआर्जनका अवसरको विस्तार गर्न सकिन्छ । वजार क्षेत्र तथा आवासिय क्षेत्र तथा सरकारी क्षेत्र छुट्याई वस्ती विकास गर्न सकिने सम्भावना समेत यहाँ रहेकोछ ।

६.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोंचः

"गुणस्तरीय, प्राविधिक नियमन सहितको पूर्वाधार, व्यवस्थित सिम्ताको आधार"

लक्ष्य:

दक्ष प्राविधिकको नियमन तथा संयोजनमा बजार, आवास र वस्ती विकास एकीकृत, व्यवस्थित एवं सुरक्षित बनाउने

उद्देश्य:

१. एकिकृत आवास, वस्ती विकास तथा सार्वजनिक निर्माणहरू सुरक्षित र व्यवस्थित बनाउनु ।

२. भू-उपयोग रणनीतिको पूर्ण कार्यान्वयन गरी व्यवस्थित निर्माणको कार्य गरीनमुना बस्ती तथा टोल विकासको थालनी गर्नु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. ठुला पूर्वाधार निर्माण गर्दा भवन निर्माण आचार संहितालाई अनिवार्य पालना गर्ने	१. यस गाउँपालिका भित्र निर्मित घरको अभिलेखिकरण गरिनेछ । साथै अब निर्माण हुने घरमा भवन संहिताको पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ ।	१. प्रविधिमैत्री नक्सापास कार्यक्रम	४०
२. दिगो सहर र व्यवस्थित वसोवास	२. सडक, नाली, पाकिङ्गस्थल, सार्वजनिक शौचालय, सटर, संकलन तथा वितरण केन्द्र, हरियाली क्षेत्र र खुल्लास्थान सहित बजार केन्द्र व्यवस्थित गरिनेछ ।	२. व्यवस्थित वसोवास कार्यक्रम	२२४०
३. स्वच्छ खानेपानी सुविधा नपुगेका स्थानहरुमा खानेपानीका लागि मुहान संरक्षण, लिफ्ट कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने	३. एकीकृत सेवा प्रवाहसहितको गाउँ कार्यपालिका भवन र वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण गरिनछ ।	३. गाउँपालिकाको कार्यालय भवन निर्माण	५००
४. विद्यालय स्तरमा खानेपानी, सरसफाई एवं शौचालय निर्माण कार्यलाई प्राथमिकतासाथ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	४. प्राविधिक, निर्माण व्यवसायी र सिकर्मी, डकर्मीका लागि भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि तथा निर्माण सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिनेछ ।	४. सामुदायिक भवनको निर्माण	२००
५. अधुरा तथा क्रमागत आयोजनाहरुलाई निरन्तरता दिने	५. भुकम्प प्रतिरोधी संरचनाका लागी नीति बनाइ नक्सा पास, भूकम्प प्रतिरोधी निर्माण, सडक अधिकार क्षेत्र र मापदण्डबारे सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	५. वडा कार्यालयको भवन निर्माण	२००
६. सुरक्षित आवास सबैको अधिकार नारालाई सार्थकता दिने	६. गाउँ/वस्तीमा पार्क र सुरक्षित खुल्ला क्षेत्रेको व्यवस्था गरिनेछ ।		
	७. गाउँपालिका भित्र निर्माण गरिने सम्पूर्ण पूर्वाधारलाई अपाङ्गता, बाल र ज्येष्ठ नागरिक मैत्री बनाइनेछ ।		
	८. घना बस्ती तथा टोलहरुमा ढल निकास तथा फोहोर व्यवस्थापन कार्यको थालनी गरिनेछ ।		

	९. नमुना बस्ती तथा टोल विकास थालनी गरिनेछ ।		
जम्मा			३१८०

६.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७९/८०	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	प्रसमस.
प्रतिफल तह : गाउँपालिकाभित्रमा रहेका बस्तीहरुको आवास क्षेत्र, सार्वजनिक स्थलहरुलाई भुकम्प प्रतिरोधी, प्रविधिमैत्री, सुरक्षित र परम्परागत जीवन शैलि तथा कला, संस्कृतिको प्रतिनिधित्व गर्ने आधारमा विकास भएको हुने										
सुरक्षित तथा प्रवर्द्धन गरिएका आवास क्षेत्र तथा बस्तीहरु	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
असर तह : भवन निर्माण आचार संहिता तथा न्यूनतम मापदण्डका आधारमा आधारभूत एवं सबै प्रकारका शहरी सुविधाहरुको व्यवस्था गर्दै एकीकृत आवास तथा बस्ती विकास एवं सार्वजनिक निर्माणहरु व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुने										
जोखिमयुक्त बस्तीहरु	संख्या	३	२	१	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी दक्ष जनशक्ति	संख्या	३०	१०	१०	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	संख्या	९	५	४	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका निजी आवास तथा संरचनाहरु	संख्या	७	१०	१५	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
आधारभूत पूर्वाधार सहित व्यवस्थित बजार	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
सुविधा सम्पन्न उद्यान सहितको खुल्ला पार्क क्षेत्र	संख्या	०	१	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
व्यवस्थित बसपार्क तथा वस स्टेशन	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
सुविधा सम्पन्न (खानेपानी, शौचालय, विजुली, संचार) सामुदायिक भवन, महिला तथा ज्येष्ठ नागरिक भवन तथा सभाहल	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
प्रतिफल तह										
भवन निर्माण आचार संहिता निर्माण तथा न्यूनतम मापदण्ड निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
जोखिमयुक्त, विपन्न वर्ग तथा पिछडिएका वर्ग सुरक्षित आवास क्षेत्र निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
सुरक्षित आवास तथा बस्ती विकासको शुरुवात भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
पुरातात्विक भवन संरक्षण तथा जिर्णोद्धार भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
एकिकृत बस्ती तथा बजार विकास भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९
बहुउपयोगी सामुदायिक भवन निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	९

६.२ सडक, पुल तथा यातायात

६.२.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकामा हाल ९ वटै वडालाई कच्ची सडकले छोएको छ ।जाजरकोट जाने राजमार्ग करिव २० कि.मि. बाहेकको बाटो कच्ची रहेकोछ ।गाउँपालिका क्षेत्रमा कालोपत्रे सडकको लम्बाई २०कि.मि., स्थानीय स्तरोन्नती भएको सडकको लम्बाई १४७ किमि, धुले सडक लम्बाई ८० किमि, कृषि सडकको लम्बाई ८० किमि, वेलीव्रिज समेत पक्की पुल मात्र २ वटा रहेकोछ ।सहायक नदीमा झोलुङ्गे पुल संख्या १०रहेकोछ ।

६.२.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिका वडा क्षेत्रमा अधिकांश सडक कच्ची रहेका छन् । गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका ग्रामीण तथा मुख्य बाटोको अवस्था कमजोर रहेको छ । पक्की पुल नहुनुको कारण वर्षा याममा सवारी नचल्ने गरेकोछ । जसका कारण वर्षा याममा आवत जावत र ढुवानीमा कठिनाई रहेकोछ । रिजर्व नगरे यातायात साधन पाउन कठिन रहेको, यात्रुहरूलाई एक ठाँउबाट अर्को ठाँउमा जान कठिन रहेको, निर्माण भएका सडकमा भल पस्ने हुँदा क्षती ग्रस्त हुने गरेको छ भने मानिसहरूको आवत जावत र हिँडडुलमा समयमा हुन नसकेको अवस्था रहेको छ ।बाह्रै महिना सञ्चालन हुने सडक सञ्चालनको अभाव रहेको, व्यवस्थित ढल निकास सहित सडकको स्तरोन्नती नभएको, सिम्ता गाउँपालिका अन्तर्गत वडा नं. १, २, ८ र ९ वडा जोड्ने व्यवस्थित नभएको, कृषि सडकको व्यवस्थित निर्माण हुन नसकेको यहाँको सडक क्षेत्रको मुख्य समस्या तथा चुनौतीको रुपमा रहेकोछ ।

६.२.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सबै सडकको स्तरोन्नती गर्ने, सडकको किनारामा उचित ढल निकासको व्यवस्था गर्ने, सबै सडक १२ महिना सवारी साधन आवत जावत गर्न सकिने बनाउने तथा आवश्यक ठाँउमा पहिचान गरी पक्की पुल निर्माण गर्ने गरेको खण्डमा गाउँपालिकामा विभिन्न अवसरको सृजना गर्न सकिने अवस्था रहेकोछ । गाउँपालिकाको सबै वडाबाट गाउँपालिकाको केन्द्र जोड्ने सडक स्तरोन्नती गरी नियमित स्थानीय सवारी साधनको व्यवस्थापन गरेमा सेवाप्रवाह र सुविधा विस्तारमा सहज हुने देखिन्छ ।

यस गाउँपालिकामा सडक पुल तथा अन्य आवश्यक संरचनाको निर्माण गरी बाह्रै महिना सञ्चालन हुने व्यवस्थित सडक सञ्जालको निर्माण भएमा लाभ लिन सकिने, सडक सुधार गरी आवत जावतमा सहजता ल्याउन सकिने, सडक सुधारको कारण स्थानीय उत्पादनको वजारीकरणमा सहजता हुने, स्थानीय उत्पादनको वजारमा सहज पहुँच भएमा आर्थिक लाभ हासिल हुन सक्ने जस्ता सम्भावना तथा अवसरको विद्यमानता रहेकोछ ।

६.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“सर्वकालिन सडक निर्माण, सहज पारवहन सञ्चालन”

लक्ष्य:

सडकको स्तरोन्नती गरी आम नागरिकको आवत जावत तथा जीवनयापनमा सहजता ल्याउने ।

उद्देश्य:

गाउँपालिकाका सबै वडामा सडक एवं सहायक पूर्वाधारको विस्तार र विकास गरी बाह्रै महिना पारवहन एवं यातायात सुचारु गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सबै वडामा सहज सडक पहुँच संस्थागत गर्ने ।	१. प्रत्येक वडा कार्यालयमा पक्की सडक सुविधा पुऱ्याइनेछ ।	१. शहिद ऋषि स्मृति चक्रपथ स्तरोन्नती	१०००
२. वर्षको बाह्र महिना नै सवारी साधनको सहज आवागमनको सुनिश्चितता गर्ने ।	२. गाँउपालिका क्षेत्र भित्रका सडकहरु नियमित रुपमा मर्मत सम्भार गर्नका लागि आवश्यक समपुरक कोष तथा बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।	२. सिम्ता गा.पा. देखि सल्यान जोड्ने पक्की पुल निर्माण	१०००
३. आवतजावत र ढुवानीलाई सहज र समयवद्ध बनाउने ।	३. सडकहरुको मर्मत सुधार कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिई सडक सुविधा नपुगेका वस्तीहरुमा सडक सुविधाको विस्तार गर्ने र भएका सडकहरुको स्तर क्रमश: वृद्धि गरिनेछ ।	३. गोजी-आली-जुम्लेअम्रै हुँदै थरिया गोजी मिनी रिङ रोड निर्माण तथा कालोपत्रे	१५००
४. यातायातको पहुँच सबै नागरिकमा सुनिश्चित गर्ने ।	४. अद्यावधिक गाँउ यातायात गुरुयोजना बनाइ सो अनुरुप सडक योजना तयार एवं कार्यान्वयन गरिनेछ ।	४. गोजी-देउली-काफलकोट सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	१०००
५. सडक निर्माणका क्रममा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय मापदण्डको पालना गर्ने ।	५. मुख्य एवं निकासी सडकहरु निर्माण एवं मर्मत संभारमा गरिनेछ ।	५. सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्न ग्रीनेरी सडक परियोजना	४००
६. सडक सम्बन्धी यसअघि परिक्षण भइसकेका मोडलहरू लागु गर्ने ।	६. सडक खण्डमा पर्ने खोलाहरुमा पक्की पुल निर्माण गरिनेछ ।	६. भेरी नदीमा सल्यान जोड्ने पक्की पुल निर्माण	१०००
७. सडक निर्माण तथा सुधारका कार्यमा सरकारी, सहकारी तथा नीनि क्षेत्रको असल अभ्यास पालना गर्ने ।	७. अति आवश्यक स्थानहरुमा झोलुङ्गे पुल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।	७. बजेडा-आली-सिमा-छिर्ना सडक स्तरोन्नती	५००

	८. विद्यामान सडकलाई स्तरोन्नती तथा सडक सुविधा नपुगेको स्थानमा सडक पूर्वाधारको विस्तार गरिनेछ ।	८. गोजी जुम्ले-कोटकाँडा सडक निर्माण	१५००
	९. सडक सुविधाको स्तरीयताका लागि विश्वसनीय (कल्भर्ट,पुल,कजवे) सहायक पूर्वाधारको निर्माण गरिनेछ ।	९. नौ वटै वडा कार्यालयसम्म पक्की सडक	५०००
	१०. पर्यटकिय सम्भावनाका क्षेत्रको पहिचान गरि पदमार्ग, सडक मार्ग जस्ता योजनाहरुको थालनी गरिनेछ ।	१०. आली-पातिहाल्ना-देउली सडक स्तरोन्नती	१५००
	११. सडक निर्माणका क्रममा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय मापदण्डको पालना गरिनेछ । सडक सम्बन्धी यसअघि परिक्षण भइसकेका मोडलहरू लागु गरिनेछ ।	११. शहिद इन्द्र बि.सि. द्रुत मार्ग	१५००
	१२. हरित सडक तथा वातावरण मैत्री निर्माण प्रणालीको कार्यान्वयन गरिनेछ ।		
	१३. सडक निर्माण तथा सुधारका कार्यमा सरकारी, सहकारी तथा नीनि क्षेत्रको असल अभ्यास पालना गरिनेछ ।		
जम्मा			१५९००

६.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रसस
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : सबै वडामा गुणस्तरिय सडक संजाल स्थापना गरी व्यापार प्रबर्द्धनको माध्यमबाट आर्थिक उपार्जन भएको हुने										
दीगो समावेशी सडक पूर्वाधार	किमि	०	२	३	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
असर तह : गाउँपालिकाका सबै वडा केन्द्र, बस्ती, बजार केन्द्र, र धार्मिक तथा पर्यटक स्थलहरु सम्म बाह्रै महिना यातायात साधन सञ्चालन हुने सडक पूर्वाधारको विकास भएको हुने										
कालोपत्रे सडकको लम्बाई	किमि	२०	३५	५५	८०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
स्तरोन्नती भएको सडकको लम्बाई	किमि	१४७	१५१	१५७	१६६	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
धुले सडक लम्बाई	किमि	८०	८४	८७	९०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
कृषि सडकको लम्बाई	संख्या	८०	८४	८७	९०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
पक्की पुल (वेलीव्रिज समेत)	संख्या	२	२	३	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
सहायक नदीमा झोलुङ्गे पुल	संख्या	१०	१२	१५	१८	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
सार्वजनिक यातायात सुचारु सडक लम्बाई	किमि	०	१०	१५	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
वडा कार्यालय सम्म जोडिएको सडक	संख्या	९	९	९	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
३० मिनेट सम्मको दुरीमा यातायात पहुँच	प्रतिशत	९८	९८.५	९९	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
जिल्ला, प्रदेश तथा राष्ट्रिय स्तरको सडक संजाल	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
अन्तरपालिका सडक संजाल संख्या	संख्या	४	४	४	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
सडक नाली भएको सडक लम्बाई	किमि	२२.३	२७.५	३६.५	५१.५	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्बाई	किमि	९०	१००	११०	१२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
वायो इन्जिनियरिङ्ग प्रविधि र सडक साइड वृक्षारोपण	किमि	०	१	१.५	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
प्रतिफल तह										
योजनाबद्ध विकासले सडक पूर्वाधार दिगो र समावेशी भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
शहिद स्मृति चक्रपथ तथा अन्य मुख्य बाटाहरू निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
सडक नीति तर्जुमाबाट सडकको मापदण्ड तयार भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
वडा कार्यालय सम्म जोडिएको मुख्य सडक निर्माण भएकोहुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२
रणनीतिक सडक तथा पुल निर्माणले गाउँपालिकाको आर्थिक क्रियाकलापमा टेवा पुगेको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	३	२

६.३ जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा

६.३.१ पृष्ठभूमि

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यहाँको उर्जाको प्रयोगको हिसाबमा हेर्दा यहाँ अधिकांशले (५३६६ परिवारले) खाना बनाउने इन्धनको रुपमा दाउराको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । केही मात्रामा (६९१ परिवारले) ग्याँसको प्रयोग गर्ने गरेका छन् । यहाँ मुख्य उज्यालोको स्रोतको रुपमा सोलार प्रयोग गरी वत्ति बाल्ने परिवार ७२.८१ प्रतिशत ४४१४ परिवार रहेका छन् । विद्युतको प्रयोग करिव २५.४९ प्रतिशत रहेकोछ । बाँकी परिवार मट्टितेल तथा अन्य माध्यमको प्रयोग गर्ने गरेका छन् ।

६.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा सबै वडामा सबै घरमा विद्युत पुग्न बाँकी रहेका छन् । विद्युतका पूर्वाधारको न्युन गुणस्तरको विद्यमानताका कारण विद्युत सेवा प्रवाह पानी पर्दा वन्द हुने गरेकोछ । गाउँगाउँमा विद्युत पोल पुगेपनि उचित उपयोग हन नसकेको, विद्युतको उपयोग दर वृद्धि हुन नसकेको, काठका पोलहरू मकिने गरेको र सेवामा अवरोध हुने गरेको जस्ता कारण यो क्षेत्र चुनौतीपूर्ण रहेकोछ । विद्युतको स्थानीय श्रोतको अभाव, वैकल्पिक उर्जाका क्षेमा उल्लेखनिय कार्य नहुनु यहाँको चुनौतीको रुपमा रहेकोछ ।स्थानीय तहमा विद्युत उत्पादन नहुनु, जलश्रोत, विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा सम्बन्धी योजनाहरूको कार्यान्वयन पक्ष कमजोर हुनु, जलश्रोत, विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जामा आम नागरिकमा पर्याप्त पहुँच नहुनु, विद्युत जडान भएका ठाँउमा पनि गुणस्तरीय विद्युत सेवा प्राप्त नहुनु जस्ता समस्या र चुनौतीको विद्यमानता रहेकोछ ।

६.३.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिकाका सबै वडामा पक्की स्टिलका पोल व्यवस्था गर्ने, समयमा नै मर्मत संभार गर्नको लागि दक्ष प्राविधिकलाई तयारी राख्ने, विद्युतको सेवा गुणस्तरीय बनाइ उचित प्रयोगको सचेतना पुर्याउने जस्ता गुणात्मक कार्य भएमा विद्युतको सेवामा प्रभावकारीता ल्याउनुका साथै उपयोगको दरमा वृद्धि भई नागरिकले नयाँ अवसरको सृजना गर्न सक्ने अवस्था रहने हुन्छ ।

यस गाउँपालिकामा ग्रामीण विद्युतीकरणमा वृद्धि तथा गुणस्तरमा सुधार गरी आय आर्जनका अवसरमा वृद्धि गर्न सकिने, लघु विद्युतको उत्पादन गरी नागरिकमा सहज सेवा विस्तार गर्न तथा आम्दानी विस्तार गर्न सकिने, गुणस्तरीय विद्युत सेवा तथा वैकल्पिक उर्जाको मद्दतले गर्दा घरयासी प्रयोगको लागि दाउरा खपत कम भई प्रदुषण न्युनीकरणमा योगदान पुर्याउन सकिने, ग्रामीण विद्युतिकरणले कृषिमा आधारित उद्यम विस्तार तथा वजारीकरण विस्तार गरी आय आर्जन गर्न सकिने जस्ता सम्भावना तथा अवसरहरू रहेका छन् ।

६.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"उज्यालो सिम्ता अभियान"

लक्ष्य:

जलश्रोत, विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाको उपयोग मार्फत् आम नागरिकको जीवन स्तर समृद्ध हुने ।

उद्देश्य:

१. विद्युत तथा वैकल्पिक ऊर्जाको विस्तार तथा उपलब्धतामा वृद्धिर गुणात्मक उपयोग गर्नु ।

२. स्वच्छ उर्जाको प्रयोग वृद्धि गरी स्वास्थ्य तथा हरित गृह ग्याँस उत्सर्जनमा योगदान पुर्याउनु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सरकारद्वारा निर्मित ऐन, कानून, कार्यविधि, निर्देशिकाको पालना गरी जलश्रोत, विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाको उत्पादन तथा प्रयोगलाई विस्तार गर्ने ।	१. सम्भाव्यता भएका क्षेत्रमा लघु विद्युत निर्माण कार्य अघि बढाइनेछ ।	१. ग्रामीण विद्युतीकरण तथा स्तरोन्नती	५००
२. उर्जा उत्पादन तथा स्तरोन्नतीमा सरकारी, निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रको समन्वयमा आवश्यक योजना कार्यान्वयन गर्ने ।	२. पर्यावरण मैत्री उर्जा प्रयोगको दरलाई विस्तार गरिनेछ ।	२. करिव २० वटा भिभिन्न स्थानमा सडक बत्ती जडान गर्ने	१००
३. सम्पूर्ण गाउँपालिका बासीमा विद्युतको गुणस्तरीय पहुँच विस्तार गर्ने ।	३. ग्रामीण क्षेत्रमा साझेदारहरू सँगको समन्वयमा वैकल्पिक उर्जाको कार्यान्वयनलाई विस्तार गरिनेछ ।	३. ग्रामीण गोवर ग्याँस तथा बैकल्पिक उर्जा कार्यक्रम	३००
४. उर्जालाई व्यक्तिको आय आर्जनसँग जोड्ने र खपत दर वृद्धि गर्ने ।	४. केन्द्रिय प्रसारण लाईनको सुधार गरी विद्युत आपूर्तीलाई गुणस्तरीय र मितव्ययी बनाइनेछ ।	४. राक्से लघु जलविद्युत निर्माण	१०००
५. सडक निर्माणका क्रममा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड्को पालना गर्ने ।	५. वैकल्पिक उर्जा प्रवर्धन तथा विस्तारका लागि सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन तथा प्रोत्साहन अनुदान प्रदान गरिनेछ ।	५. केन्द्रीय विद्युत लाइन विस्तार कार्यक्रम	५००
६. सडक सम्बन्धी यसअघि परिक्षण भइसकेका मोडलहरू लागु गर्ने ।	६. राष्ट्रिय विद्युत् प्रसारण लाइन जडान तथा बुढीकर्णाली जलविद्युत आयोजना संचालन गर्न विद्युत् प्राधिकरण र नेपाल सरकारसँग समन्वय र संवाद गरिनेछ ।	६. विद्युत मिटर वितरण कार्यक्रम	१००
७. सडक निर्माण तथा सुधारका कार्यमा सरकारी, सहकारी तथा नीनि क्षेत्रको असल अभ्यास पालना गर्ने ।	७. परम्परागत उर्जा स्रोतहरुलाई नासिन नदिनका लागि समयसमयमा वृक्षारोपणको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	७. बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२००

	८.विद्यत प्रशारण लाईनको विस्तार, ट्रान्फर्मरको व्यवस्था, विपन्न वर्गलाई विद्युत मिटरको वितरण गरिनेछ ।		
	९.वैकल्पिक उर्जाको प्रयोग सम्बन्धी जनचेतनाका कार्य सञ्चालन गरी सौर्य उर्जा, गोवर ग्यास आदिको प्रबर्धनमा अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।		
	१०. विपन्न वर्गलाई अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । निःशुल्क मिटर वितरण, निःशुल्क शौर्य उर्जा वितरण, गोवरग्यास सञ्चालनमा अनुदानका कार्यक्रम संचलन गरिनेछ ।		
	११. सबै वडाहरुमा केन्द्रीय विद्युत प्रसारण ग्रिडबाट विद्युत आपूर्तिको व्यवस्था गरी विद्युत सेवा सुविधालाई भरपर्दो र नियमित आपूर्तिको व्यवस्था मिलाइनेछ ।		
	१२. घरघरमा सुधारिएको चुल्हो तथा बायोग्याँस प्रयोगलाई प्राथमिकता दिई दाउरा बाल्ने अभ्यासलाई न्यूनीकरण गरिनेछ ।		
जम्मा			२७००

६.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७९/८०	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण ०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५	पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससं.
प्रभाव तहः विद्युत सुविधामा सबै नागरिकको अपनत्व कायम गर्ने र वैकल्पिक उर्जाको प्रयोगबाट जीवनयापन तथा आर्थिक गतिविधी सञ्चालन गर्दै आर्थिक समुन्नती हाँसिल भएको हुने										
कृषि, उद्यम तथा व्यवसायमा विद्युतीय उर्जा प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	१२	२०	४०	४५	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
असर तह : विद्युतीय पहुँच विस्तार गरी कृषि, उद्योग, व्यवसाय लगायतका क्षेत्रमा हुने आर्थिक गतिविधिको अभिवृद्धिमा योगदान पुगेको हुने										
सोलार प्रणाली सहित विद्युत सेवा पुगेका घरधुरी	परिवार	२२२	३२२	४२२	५२२	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
काठ दाउरा प्रयोग गर्ने घरधुरी	परिवार	६४	६३	६०	५५	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
सुधारिएको उर्जा (वायोग्यास, एलपि) प्रयोग गर्ने घरधुरी	परिवार	१०००	१५००	२०००	२५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
सुधारिएको वा धुँवारहित चुल्हो जडान भएका घरधुरी	परिवार	१५०७	१७५८	२२५४	२७५४	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
विद्युत लाइन प्रसारणबाट लाभान्वित घरधुरी	प्रतिशत	४०	५०	७५	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
सडकको किनारा तथा सार्वजनिक स्थानमा जडित सडक बत्ती	संख्या	३०	३४	४२	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
विद्युत सेवाबाट लाभान्वित हुन नसकेका घरधुरी	प्रतिशत	६०	५०	३०	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
सामुदायिक ग्रामीण विद्युतबाट लाभान्वित घरधुरी	परिवार	१६७६	१६७६	१६७६	१६७६	गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
प्रतिफल तह										
सौर्य उर्जा तथा बायोग्याँस, गोवरग्याँस लगायत वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
विद्युत संरचना निर्माण तथा काठका पोल प्रतिस्थापन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
सुधारिएको चुलो तथा वायोग्यास निर्माण सम्बन्धी तालिम कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१
प्राकृतिक उर्जाका स्रोत संरक्षण गर्न जनचेतना वृद्धि तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	७	५	१

६.४ सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि

६.४.१ पृष्ठभूमि

गाउँपालिकामा ईन्टरनेटको पहुँच मोवाईलमा मात्र सिमित रहेकोमा हालका दिनमा ईन्टरनेट सेवाप्रदायकहरूबाट समेत सेवा प्राप्त हुन शुरु भएको छ । स्थानीयको मोवाईल, टेलिभिजन, रेडियो लगायत सुचना तथा सञ्चार माध्यममा पहुँच क्रमशः बढ्दै गएको छ । राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार सिम्ता गाउँपालिकामा रहेका ६०६२ परिवार मध्ये ५६१८ परिवारले कम्तीमा एक सूचना प्रविधिको माध्यमको प्रयोग गर्ने गरेका छन् भने ४४४ परिवारसँग कुनै पनि सूचना प्रविधिजन्य उपकरण नरहेको देखिन्छ । यहाँ १४३९ परिवारसँग रेडियो, ५५९ परिवार सँग टेलिभिजन, ३७ परिवारसँग ल्यान्ड लाइन टेलिफोन, ४७६० परिवार सँग मोवाइल फोन, ३३७२ परिवारसँग स्मार्ट मोवाइलफोन, ७० परिवारसँग कम्प्यूटर/ल्यापटप रहेको देखिन्छ । इन्टरनेटमा पहँच हुने परिवार ३८६ मात्र रहेको देखिन्छ । मोवाइल सेवामा अधिकतम पहुँच यहाँ रहेको भएतापनि टावरको गुणस्तर न्युन हुने, आवश्यक परेको वेला तथा ग्रामीण क्षेत्रमा टावरले काम नगर्ने जस्ता समस्या तथा जटिलताका कारण नागरिकले गुणस्तरीय सेवा प्राप्त गर्न सकेका छैनन् ।

६.४.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा पर्याप्त सञ्चार सुविधा रहेको छैन । जसका कारण नागरिकले मोवाईल भएर पनि त्यसको पूर्ण प्रयोग गर्न सकेका छैनन् । गाउँपालिकामा मोवाईलमा प्रयोग हुने न्युन गुणस्तरको ईन्टरनेट सुविधा बाहेकको गुणस्तरीय ईन्टरनेट सुविधाको व्यवस्था छैन । गाउँपालिकको अधिकांस क्षेत्र डाँढा काँडाले ओगटेको हुँदा गहिरो क्षेत्र, ओभ्केल परेका भू-भागमा न्यून गुणस्तरको नै सेवा भनेपनि उक्त समेत उपलब्ध छैन ।

सिम्ता गाउँपालिकामा सूचना तथा सञ्चार सम्बन्धी पर्याप्त भौतिक पूर्वाधारको अभाव हुनु, दक्ष प्रविधिमैत्री जनशक्तिको अभाव हुनु, सूचना तथा सञ्चार तथा प्रविधि आम नागरिकको पहुँचमा नहुनु, नागरिकको सूचना प्रविधि प्रयोगका वारे पर्याप्त चेतना नहुनु, सूचना प्रविधिका सेवा प्रदायकले प्रदान गर्ने सेवा गुणस्तरीय र भरपर्दो नहुनु जस्ता यो क्षेत्रमा मुख्य चुनौतीको विद्यमानता रहेकोछ ।

६.४.३ संभावना तथा अवसर

सञ्चारमाध्यमको गुणस्तर विस्तार गर्न सकेको खण्डमा गाउँपालिकका नागरिकले २१औं शताब्दीको युग सुहाँउदो ज्ञान हासिल गर्न यहाँको विशेषतः युवा पुस्ताले सक्ने अवस्था रहेको छ । टावरको व्यवस्था गाँउमा नै सबै भागमा सिग्नल पुग्ने गरी जडान गर्ने, विद्युतिय माध्यमबाट सेवाप्रवाहमा सहजता हुने, गुणस्तरीय सञ्चार सुविधामा नागरिकको पहुँच स्थापित हुने र त्यसको उपयोगबाट आय वृद्धिको अवसर समेत विस्तार हुन सक्ने देखिन्छ । नेपालमा र विदेशमा समेत आवश्यकताको पहिचान गरी त्यस प्रकारका व्यवसायको सञ्चालनमा सहजता उत्पन्न हुन्छ । विद्यार्थीको सिकाइलाई सुचनाप्रविधि मैत्री बनाइ दक्ष र क्षमतावान जनशक्तिको उत्पादन गर्न सकिन्छ ।

त्यसैगरी सेवा प्रवाह गुणस्तरमा सुधार गर्नाले सूचना सम्प्रेषणमा सहजता हुने, प्राविधिक दक्ष जनशक्तिको विस्तार तथा व्यवस्थापनले गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउने, गुणस्तरीय सेवा प्रवाह भएमा आम नागरिकमा सूचनामा सहज पहुँच स्थापित हुन सहज हुने, सूचना प्रविधिको सहज पहुँच भएमा नागरीकमा आधुनिक प्रविधिको ज्ञानको दायरा विस्तार हुनुका साथै शिक्षाको गुणस्तरमा सुधार हुने, नागरिक विश्वबजार सञ्जालमा सहज पहुँच स्थापित हुने जस्ता सम्भावना तथा अवसर रहेका छन् ।

६.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“सुचना प्रविधिको पहुँच, आधुनिक सभ्य समाजको आधार”

लक्ष्यः

नागरिकले सूचनाको हक अबलम्बन गर्न सहज बनाउँदै यथार्थ तथा तथ्य परक सूचना प्रवाह वृद्धि गर्ने ।

उद्देश्यः

गाउँपालिका आम नागरिकमा गुणस्तरीय सूचना तथा संचार प्रविधिको पहुँचमा वृद्धि गरी सार्वजनिक सरोकारका विषयमा आम नागरिकलाई समयमा नै यथार्थपरक सूचना तथा जानकारी मार्फत सूचनाको हक प्रयोग गर्न पाउने अवस्थाको सुनिश्चित गर्नु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सूचना तथा सञ्चार प्रविधि ऐन, कानून, कार्यविधिको अक्षरसः पालना गर्ने	१. सूचना सम्बन्धी कानूनको पालनालाई जोड दिईनेछ ।	१. डिजिटल सिम्ता अभियान	१०००
२. विश्व वजारमा रहेका असल तथा सफल अभ्यासको अनुकरणका माध्यमबाट समाजमा सकरात्मक लाभ हासिल हुने अवस्थाको सृजना गर्ने	२. भ्रामक सन्देश तथा सूचना तयार गर्ने गराउनेलाई कानूनको दायरामा ल्याइनेछ ।	२. मोवाइल टावर तथा फोन सञ्जाल विस्तार कार्यक्रम	५००
३. सुचना तथा सञ्चार प्रविधिका लागी प्रत्येक विद्यालय, स्वास्थ्य चौकीमा जस्ता सार्वजनिक निकायमा गुणस्तरीय इन्टरनेट विस्तार गर्ने ।	३. गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाह प्रविधिमैत्री बनाउँदै नागरिक स्तरमा प्रविधि प्रयोगका वारे सचेतना विस्तार गरिनेछ ।	३. ग्रामीण क्षेत्रमा इन्टरनेट विस्तार कार्यक्रम	५००
४. सुचना प्रविधिको पहुँच विस्तार र विद्युतिय माध्यमबाट सेवाप्रवाहको विस्तार गर्ने ।	४. सेवाप्रदायक कम्पनीहरूसंग समन्वय गरी गुणस्तरीय सञ्चार सेवा प्राप्त गर्ने नागरिक हकको पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ ।	४. डिजिटल शाक्षरता अभियान	१००

	५. आवश्यक स्थान पहिचान गरी मोवाइल टावर स्थापना तथा फोन सञ्जाल विस्तार गरिनेछ ।	५. कृषक सँग प्रविधि कार्यक्रम	१००
	६. इन्टरनेट को सुविधा पालिका तथा वडा कार्यालयमा सस्तो र छिटो फाइबर नेट जडान गरिनेछ । सेवाप्रवाहका लागि गुणस्तरीय इन्टरनेट प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।	६. पदाधिकारी तथा सेवाग्राही संवाद कार्यक्रम	५०
	७. व्यक्तिगत घटना दर्ता, सामाजिक सुरक्षा लगत अनलाईन प्रणालीबाट सञ्चालन गरिनेछ ।	७. सुचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	५०
	८. प्रोफाइल, योजना, जिन्सी सम्बन्धी सफ्टवेयर, डिजिटल नोटिस बोर्ड, मोवाइल एप्स तयार गरी सञ्चालन गरिनेछ ।		
	९. सूचना प्रविधिको प्रयोगबारे पदाधिकारी तथा कर्मचारीका लागि क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१०. विकास बुलेटिन प्रकासन तथा सार्वजनिक सुनुवाईमा नागरिकको पहुँच विस्तारका लागि श्रव्य दृष्य माध्यमबाट प्रसारणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।		
	११. जडान भैसकेका नेपाल टेलिकम र एनसेलको टावर सुचारु गर्ने र थप तथा क्षमता वृद्धि समन्वय गरिनेछ ।		
जम्मा			२३००

६.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससं.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : गाउँपालिकाको सबै क्षेत्रमा सूचना तथा संचार प्राविधिको विकास तथा विस्तार भई सुःसुचित समाज र प्रविधियुक्त जनशक्ति निर्माण भएको हुने										
सेवा प्रवाहमा प्राविधिको प्रयोग	प्रतिशत	६०	७५	९०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
असर तह : गाउँपालिकामा भरपर्दो, सर्वसुलभ, विश्वसनीय एवं गुणस्तरीय सूचना तथा संचार सेवा विकास र विस्तार गर्दै गाउँवासीमा सूचनाको पहुँचमा वृद्धि गर्नु ।										
संचारका कुनै एक साधन उपलव्ध घरधुरी	प्रतिशत	७०	७५	८५	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
संचार सेवाबाट वञ्चित घरधुरी	प्रतिशत	३०	२५	१५	०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
मोबाइल फोन प्रयोगकर्ता	प्रतिशत	७०	८०	९०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
ल्याण्डलाइन टेलिफोन वितरण	संख्या	०	१०	२५	४०	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
सूचना प्रविधि सेवा पुगेको उद्योग, व्यापार, व्यवसाय संख्या	प्रतिशत	०	०	१	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
विद्यालय लगायत सार्वजनिक भवन तथा कार्यालयहरुमा इन्टरनेट सेवा सुचारु	संख्या	१२	१९	१९	१९	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
स्थानीय स्तरमा सञ्चालित एफएम रेडियो	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
सार्वजनिक स्थल तथा कार्यालयहरुमा जडित सि.सि.क्यामेरा	संख्या	०	१०	२०	३५	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
क्रियाशील पत्रकारहरु	संख्या	५	५	५	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
प्रतिफल तह										
सूचना प्राविधिको विस्तारबाट नागरिकले प्राप्त गर्ने सेवामा सहजता आएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	३
सार्वजनिक सेवा प्रवाह सूचना प्रविधि मैत्री भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	६
विद्यालयहरुलाई प्राविधिक तथा सूचना प्रविधिमैत्री शिक्षाबाट विद्यार्थीको दक्षता तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	९	५	७

परिच्छेद ७ : वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र

७.१ वन तथा जैविक विविधता

७.१.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकाको कुल भुभागको करिब ४० प्रतिशतक्षेत्रफल वन जंगल तथा वुट्यानले ढाकेको पाईन्छ । सिम्ता गाउँपालिकामा रहेका वनको पैदावारको प्रयोगको उचित मापदण्ड तयार भई कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । यहाँ ६३ वटा सामुदायिक वन रहेका छन् । जसले ४० हेक्टर क्षेत्र ओगटेकोछ । करिव १२०० जना सामुदायिक वनमा सदस्य रहेका छन् ।

७.१.२ समस्या तथा चुनौती

गाउँपालिकामा रहेका वनको पैदावारको प्रयोगको उचित मापदण्ड तयार गरी कार्यान्वयन हुन सकेको छैन । गाउँपालिकाको कुल भू-भागको आधा भन्दा बढी क्षेत्र वनले ढाकेको भएतापनि वनमा पाउन वा उत्पादन गर्न सकिने जडिवुटी, काठदाउरा, घाँस जस्ता वनजन्य आयश्रोतका माध्यमबाट आयश्रोत विस्तार गर्न सकेको छैन । जंगल क्षेत्रको विस्तारमात्र भएकोछ तर व्यवस्थित हुन सकेको छैन । वन संरक्षणको महत्त्वका बारेमा नागरिकस्तरमा चेतनाको अभाव रहेकोछ । वन जन्य पैदावार दीर्घकालिन प्रयोगको उचित व्यवस्थापन गर्न सकिएको छैन । आवश्यकता पर्दा घाँस दाउरा पनि प्रयोग गर्न वनबाट कठिन रहेकोछ ।

७.१.३ संभावना तथा अवसर

आधा भन्दा बढी क्षेत्र ओगटेको हुँदा वन पैदावारको माध्यमबाट आय आर्जनका अवसरको सिर्जना गर्न सकिन्छ । जडिबुटीको विस्तार र व्यवसायिक उत्पादन गर्न सकिन्छ । वन क्षेत्रमा पार्क तथा घुमफिर स्थलको निर्माण गरी आय विस्तार गर्न सकिन्छ । सामुदायिक वनको उचित व्यवस्थापन गरी समुदायलाई नै सामुदायिक वनको प्रयोग गरी आय आर्जनको अवसर सँग जोड्न सकिन्छ । वन संरक्षण गरेको खण्डमा भू-क्षय, बाढी पहिरो जस्ता विपद्को कारण हुनसक्ने क्षतीको न्युनिकरणमा सहजता आँउछ । यस गाउँपालिकामा वन क्षेत्रको विस्तार गरी कार्वन व्यापारमा योगदान पुऱ्याउन सक्नुका साथै पारिस्थितिक प्रणालीको सुरक्षा गर्न सकिने देखिन्छ ।

७.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"हरियो वन, समृद्धिकोधन"

लक्ष्यः

वन जन्य उत्पादनको विस्तार तथा संरक्षण गरी स्थानीय जीविकोपार्जन सहज बनाउने ।

उद्देश्यः

बन तथा जैविक विविधता र प्राकृतिक श्रोतको संरक्षण, दिगो उपयोग तथा वातावरण सन्तुलनमा योगदान गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. वन पैदावर र जडिबुटी मार्फत नागरिकको स्वास्थ्य र जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।	१. भिरालो जमिनमा वृक्षरोपण गर्ने नीतिलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।	१. एक वडा १ हेक्टर वन विस्तार कार्यक्रम	४५०
२. वनलाई व्यवसायिकतामा प्रयोग गर्ने	२. स्थानीय स्तरमा पाईने जडिवुटी र वोटविरुवाको संरक्षण प्रवर्द्धन र व्यवसायीकरण गरिनेछ ।	२. स्थानीय वन पैदावार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२७०
३. प्रचुर सम्भावनाका विरुवा र जडिबुटीको पहिचान गरी विस्तार र संरक्षण गर्ने	३. पर्यटनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरेर सामुदायीक वन भित्रका खाँली ठाउँहरुमा जडीवुटी, डालेघास तथा फलफुलहरु वृक्षारोपण, संरक्षण तथा सदुपयोग गरी खाली नाङगा डाँडाहरुलाई हरियाली बनाइनेछ ।	३. व्यावसायिक वन क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	२७०
४. सुचना प्रविधिको पहुँच विस्तार र विद्युतिय माध्यमबाट सेवाप्रवाहको विस्तार गर्ने ।	४. टिमुर, अल्लो प्रर्वद्धन, टिमुर खेती, ओखर खेती, तेजपत्ता, अमलीसो सजिवन, चिराइतो, कटहर, केरा, सुन्तला खेती, आँप खेती, चिउरी खेती, अमला खेती, डालेघास, कागती खेती लगायतका कृषि वनको विकास गर्ने ।	४. उपभोक्ता समिति क्षमता विकास कार्यक्रम	२७०
	५. वन जगंल संरक्षण गर्न वन उपभोक्ता समितिलाई कृयाशिल गराइनेछ ।	५. एक घर ५ विक्ष रोपण कार्यक्रम	४५०
	६. नियमित वृक्षारोपण र वनको संरक्षणलाई व्यवस्थित बनाई बहुउपयोगी जातजातिको बिरुवाको लागि नर्सरी स्थापना गरिनेछ ।		
	७. जग्गा यकिन गरी वन अतिक्रमित रोकिनेछ ।		
	८. जोखिम क्षेत्र पहिचान गरी घेराबार एवं संरक्षण गरिनेछ ।		
	९. सम्बन्धित विज्ञबाट पहिचान		

	गराइ जडिबुटिको व्यवसायिक खेती गरिनेछ ।		
	१०. जैविक विविधतालाई संरक्षण गर्ने उपायको खोजी तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।		
	११. जडिबुटि उत्पादन र संकलनलाई व्यवस्थित गरी वन पैदावर र जडिबुटीको बजार प्रवर्धन गरिनेछ ।		
	१२. उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूको लागि क्षमता विकास, लेखा व्यवस्थापन तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।		
	१३. उपभोक्ताहरूलाई सीपमुलक तथा जीविकोपार्जन सम्वन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
जम्मा			१७१०

७.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दिराल	प्रसस.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तहः वन क्षेत्रको विस्तार र गाउँपालिका बासीलाई आयआर्जनको माध्यम भएको हुने ।										
वन तथा जैविक विविधता क्षेत्रको रोजगारीता	प्रतिशत	३०	३५	४०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
असर तहः वन जंगलको उचित व्यवस्थापन भई गाउँपालिकाको समृद्धि र अवसरको रुपमा वन क्षेत्रले योगदान पुऱ्याएको हुने ।										
जैविक संरक्षणका लागि मिचाहा प्रजाति नियन्त्रण, वृक्षारोपण, रिचार्ज पोखरी, अग्नीरेखा, झाडी सफाई जस्ता कार्यहरु भएको	संख्या	१०	२०	३०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
वनले ओगटेको क्षेत्र	प्रतिशत	४०	४२	४४	४५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
सामुदायिक वनले ओगटेको क्षेत्र	हेक्टर	४०	४२	४४	४५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
सामुदायिक वन	संख्या	६३	६३	६३	६३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहमा आबद्ध सदस्य संख्या	संख्या	१२००	१२५०	१३५०	१५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
चोरी शिकारी, आगलागी, डढेलो लगायतबाट लोपोन्मुख एवं वन्य जन्तुहरुको क्षति	संख्या	आँकलन नभएको				गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
वन प्रजाती प्रति हेक्टर	संख्या	आँकलन नभएको				गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
वृक्षारोपण गरिएको क्षेत्र	हेक्टर	०	५००	१०००	१५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
वन तथा जडीवुटीमा आधारित उद्योग, व्यवसाय	संख्या	०	१	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	४
वन तथा जडीवुटीमा आधारित राजश्व	रु	०	५०००	२५०००	५००००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	४
प्रतिफल तह										
वनमा आधारित उद्यमशीलता विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
सबै वडामा वृक्षारोपण कार्यक्रम सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८
जडिबुटि तथा वन पैदावार उत्पादन, संकलन तथा प्रशोधन केन्द्रको स्थापना भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	४
जैविक विविधता संरक्षण गुरुयोजना तयार भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१५	७	८

७.२ भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन

७.२.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउपालिकामा जमिनको भू-उपयोग विभिन्न प्रकारले गरिएको छ । यहाँ खेती, जङ्गल, बुट्यान, बालुवा, क्षेत्र समेत रहेका छन् ।यस गाउँपालिका पहिरो, गल्छी, नदि नियन्त्रणको प्रयास भएको छ । यहाँ भेरी नदी तथा जुगई खोला, सिर्पा खोला, जुगई बगर , भित्रि खोला, राक्सी खोला, दुर्पाला खोला, नाँहागाउ, देउघाट खोला, पाल्त सिचाइ बजेडा आली, बाँस खोला, चिमिरेखोला, पौवा खोला, कालीखोला, बजेडा आली, गाड सिचाई ,सिम्ता खोला, पदाल खोला जस्ता स्थानीय खोलाहरूले बर्षाको समयमा खेतीयोग्य जमिन तथा तटिय क्षेत्रमा कटान गर्ने गरेका छन् । कतिपय बस्तीहरू समेत जोखिममा रहेका छन् । गाउँपालिकाले त्यस प्रकारका जोखिमयुक्त क्षेत्रको पहिचान गरी तटबन्धन तथा आवश्यक परे बस्ती नै स्थानान्तरण समेत गर्नुपर्ने देखिन्छ । यहाँ सडक तथा विकासका अन्य पूर्वाधारहरू टेवा पर्खाल लगायतका संरचना निर्माण नगन्य मात्रामा निर्माण भएका छन् ।

७.२.२ समस्या तथा चुनौती

यस गाउँपालिकामा विभिन्न पहिरोका कारण गाउँ बस्ती नै जोखिममा रहेका छन् भने विभिन्न क्षेमा भू-क्षय र पहिरोको जोखिमा छन् । बाढीको कारण खेतहरूमा कटान हुने गरेकोछ । विपद् व्यवस्थापन समिति निर्माण भएको छ तर प्रभावकारी हुन सकेको छैन । वस्ती नै विस्थापित हुन सक्ने, वातावरणिय क्षती नियन्त्रण गने कार्य चुनौतीपूर्ण रहेकोछ ।

७.२.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापनका लागि एकिकृत योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, पहिरोको रोकथामका लागि ग्याविन लगायतका सामाग्रीको व्यवस्था गर्ने, उद्धारका लागि आवश्यक पूर्वतयारी सामाग्री प्रवन्ध गर्ने, उच्च जोखिममा रहेका वस्तीको पहिचान गरी स्थानान्तरण गर्ने, स्थानीय भू-संरक्षण योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने, जलवायु परिवर्तनको असर न्युनिकरण रणनीति तर्जुमा र कार्यान्वयन गर्ने, स्थानीय जलाधारको पहिचान गरी संरक्षण गर्ने, टोल टोलमा विपद् व्यवस्थापनका बारेमा तालिम प्रदान गर्ने गरेमा विपद् जोखिम न्युनीकरण र व्यवस्थापनमा सहजता पुग्ने देखिन्छ । पहिचान भएका ठाँउमा तटबन्ध तथा पर्खाल लगाउने, वृक्षरोपण गर्ने जस्ता कार्य गरी क्षतीको न्युनिकरण गर्न सकिन्छ ।

७.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“वृक्षरोपणमा वृद्धि, प्राकृतिक सुरक्षा र समृद्धि”

लक्ष्यः

सफा स्वच्छ र सुन्दर वातावरण सहितको स्वस्थ नागरिक भएको गाउँपालिकाबनाउने ।

उद्देश्यः

पर्यावरणीय स्वच्छता, जलवायु परिवर्तन अनुकुलन क्षमता र सुन्दरतामा अभिवृद्धि गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. सम्भाव्यताका आधारमा वन पैदावारको माध्यमबाट समुदायको आयमा योगदान गर्ने ।	१. वन ऐन र वन नियमावलीको पुर्ण कार्यान्वयन गर्ने, संरक्षणको लागी, हेरालु (चोकिदारको) व्यवस्थापन गरिनेछ ।	१.पोखरी र मुहान संरक्षण परियोजना	४५०
२. संरक्षणको लागि प्रचारात्मक र निरोधात्मक उपायको अवलम्वन गर्ने ।	२. वन क्षेत्रको संरक्षण गरी खुला डाँडामा वृक्षारोपणका साथै जडिवुटी, फलफुल तथा डालेघाँसका विरुवा विस्तार गरिनेछ ।	२.भू-उपयोग योजना र जग्गाको बैज्ञानिक व्यवस्थापन	४५०
३. वन संरक्षण बारे नागरिकमा जनचेतना विस्तार गर्ने ।	३. निश्चित क्षेत्र तोकि पशुपालनको लागी चरण क्षेत्र निर्धारण गरिनेछ ।	३.रिचार्ज पोखरी निर्माण कार्यकम	१००
४. वन्यजन्तु मानव द्वन्दको व्यवस्थापनका लागि प्रयासहरु गर्ने ।	५. पार्क क्षेत्र, पर्यटकीय क्षेत्र तथा सिमसार क्षेत्र संरक्षण र दिगो व्यवस्थापनलाई पहल गरिनेछ ।		
	६. नदी कटान तथा सम्वेदनशील क्षेत्रको पहिचान, तार जाली, तटबन्ध, वृक्षारोपण गरी नदी नियन्त्रण तथा मर्मत सम्भार(बायो इञ्जिनियरिङ्ग कार्य) सञ्चालन गरिनेछ ।		
	७. नदी, जलाधार क्षेत्र तथा भूमिको विस्तृत वस्तुस्थिति विवरण तयारी गरिनेछ ।		
	८. माछाका भुरा उत्पादन सहित माछापालन व्यवसाय प्रवर्द्धन गरिनेछ ।		
जम्मा			१०००

७.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रसस
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : नदि कटान, डुबान तथा बाढिको नियन्त्रण गरी धनजनको साथै मानव तथा जिवजन्तुको जीवन रक्षा भई आर्थिक गतिविधिमा योगदान पुगेको हुने										
संरक्षित खेतबारीको क्षेत्रफल (कुल खेती क्षेत्रको)	प्रतिशत	१०	१५	२०	३०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
असर तह : सिम्ता गाउँपपालिका क्षेत्रमा नदी, खहरे खोला, वाढी तथा भूक्षय नियन्त्रण गर्दै भुमिगत पानीको मुहान, पोखरी लगायत भू तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण भई आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रबर्धन भएको हुनेछ ।										
संरक्षित पानी मुहान क्षेत्र	संख्या	५०	५५	६०	८०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
नदी नियन्त्रण लम्बाई	किमि	५	६	७	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
संरक्षित भू-क्षय र बाढी संवेदनशील क्षेत्र (वार्षिक)	संख्या	३	३	२	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया र सिमसार क्षेत्र	संख्या	३	५	१०	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
वायोइञ्जिनियरिङ प्रविधि प्रयोग संरचनाको लम्बाई	किमि	०	१	१.५	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
प्रतिफल तह										
नदी प्रभावित क्षेत्रमा बाँध तथा तटबन्ध निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
पोखरी, ताल, मुहान जस्ता जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र पर्यटन प्रबर्द्धन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
बस्ती विस्तारका लागि जोखियुक्त क्षेत्र नक्सांकन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
जोखिमयुक्त क्षेत्र स्थानान्तरण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
रिचार्ज पोखरी जस्ता वातावरण मैत्री पूर्वाधार निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
भू-उपयोग तथा जलाधार क्षेत्र संरक्षण सम्बन्धी नीति निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
बालुवा ढुंगा, गिटि उत्खनन नियमन तथा व्यवस्थापन भएको हुने ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
भू तथा जलाधार क्षेत्र वृक्षारोपण कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९
जलाधार जालश्रोत तथा पोखरी ताल मुहान जस्ता सिमसार संरक्षण कार्यक्रम ।						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	९

७.३ वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन

७.३.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकाले प्रचलित स्थानीय वातावरण तथा प्राकृतिक श्रोत संरक्षण ऐन र सो अनुसार संक्षिप्त तथा प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण कार्यविधि तयार तथा स्वीकृत गरी कार्यान्वयन चरणमा रहेकोछ । विकास निर्माणका आयोजना तथा कार्यक्रमको वातावरणीय अध्ययन गरी आयोजनाहरूको कार्यान्वयन र सो अनुसार वातावरण संरक्षणका कार्यहरू सञ्चालन गर्ने गरिएकोछ ।फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि सार्वजनिक स्थान, सडकको दायाँबायाँ, कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा विद्यालयमा, हिड्ने बाटोमा फोहोर संकलनको लागि विभिन्न ठाँउमा संकलनको लागि भाँडाहरू राख्न शुरु गरिएकोछ ।

यहाँ हप्तामा दुई पटक फोहोर संकलनको प्रवन्ध गाँउपालिकाले गरेको छ । करिव १० प्रतिशत परिवारले कुहिने र नकुहिने फोहोर छुट्याएर व्यवस्थापन गर्ने गरेका छन् । परम्परागत उर्जा प्रयोग गर्ने परिवार करिव ६० प्रतिशत रहेका छन् । घरबाट निस्कने कुहिने फोहोरलाई मलखादमा मिसाउने, खाडलमा व्यवस्थापन गर्ने र नकुहिने फोहोर छुट्याएर पुनःप्रयोग तथा प्रसोधनको व्यवस्था शुरु गरिएकोछ । गाउँपालिका क्षेत्रमा सृर्जना हुने नकुहिने फोहोरमैला विसर्जनको लागि स्यानीटरी ल्याण्डफिल साइटको समेत सम्भाव्यता अध्ययन भइरहेकोछ ।

७.३.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकामा फोहर व्यवस्थापन चेतनाको न्युनता रहेको, प्लास्टिक र शिसा जन्यफोहरको नियन्त्रण र व्यवस्थापनमा चुनौतीपूर्ण बन्दैगरेको, बजार क्षेत्रमा फोहर मैला व्यवस्थापनको व्यवस्थित हुन नसकेको, पूर्वाधार निर्माणमा वातावरणीय सवालको न्युन मात्र उठान हुने गरेको, वन विनासको रोकथाम र दिगो उपयोग बारेको न्युन चेतना जस्ता पक्षहरू वातावरण र फोरमैला व्यवस्थापनका बारेका ज्वलन्त सवालको रुपमा रहेका छन् ।

७.३.३ संभावना तथा अवसर

पुरै क्षेत्रफलमध्ये आधा भन्दा बढी वन क्षेत्रले ढाकेको, जैविक विविद्यतायुक्त प्राकृतिक स्वच्छ वातावरणको विद्यमानता, शौचालय प्रयोगको दर वढ्दै जानु, खोला पोखरी जस्ता जलाधार क्षेत्रको विद्यमानता रहनु, उद्योग व्यवसायका लागि निश्चित क्षेत्र निर्धारण गरिनु, ढुङ्गा, गिटी वालुवाको व्यवस्थित उत्खनन, पार्क निर्माण, हरियाली क्षेत्र प्रवर्द्धन, एक वडा एक उद्यान स्थापना, वायोग्यास एवं वैकल्पिक नवीकरणीय ऊर्जा प्रवर्द्धन, ल्याण्डफिड साइड खोजी, घरबाट निस्कने फोहोरलाई न्युनिकरण गर्ने जस्ता पक्षबाट गाउँपालिकाले लाभ हासिल गर्न सक्ने देखिन्छ ।

७.३.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“वातावरणको दिगोपना, सफा र सुन्दर गाउँपालिका”

लक्ष्य:

सिम्तामा रहेका प्राकृतिक साधन स्रोत र वातावरणलाई भावी पुस्ताका लागि समेत संरक्षण गर्ने ।

उद्देश्य:

स्वच्छ वातावरणको निर्माण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनको व्यवस्थित ढाँचा तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. फोहोर मैला व्यवस्थापन र सरसफाई चेतना विस्तार गर्ने ।	१.फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि आवश्यक संस्थागत संरचना विकास गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	१.सचेतना कार्यक्रम	९०
२. विश्व वजारमा रहेका असल तथा सफल अभ्यासको अनुकरणका माध्यमबाट समाजमा सकरात्मक लाभ हासिल हुने अवस्थाको सृजना गर्ने	२.कुहिने र नकुहिने फोहोर व्यवस्थापनको सचेना कार्यक्रम हरेक टोल स्तरमा प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।	२. धुँवारहित चुल्हो वितरण कार्यक्रम	१८०
३. नकुहिने फोहोर मुक्त गाउँपालिका बनाउन शुरुवात गर्ने ।	३.बजार केन्द्रहरूमा सार्वजनिक शौचालयहरूको व्यवस्था	३.बगैंचा तथा करेसावारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	९०
	४. सुधारिएको चुल्होलगायत वैकल्पिक ऊर्जाका प्रविधिहरू प्रवर्द्धन तथा सौर्यबत्ती विस्तार गरिनेछ ।	४.एक वडा एक पार्क निर्माण	४५०
	५.जनचेतना कार्यक्रम, फोहोर वर्गीकरण तथा व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्ययोजना तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।	५. हरित गाँउपालिका परियोजना	३६०
	६.प्लाष्टिक झोला तथा सिसामुक्त गाउँपालिका निर्माण गरिनेछ ।		
	७.जलवायु परिवर्तन अनुकुलनको लागि प्रवर्द्धनात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।		
जम्मा			११७०

७.३.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससस.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : वातावरण मैत्री गाउँपालिकाको निर्माण गरी गाउँपालिकावासीको जीवनयापनमा सुधार आएको हुने										
प्रशोधन गरिएको फोहोरमैला अनुपात	प्रतिशत	०	५	१०	१५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
असर तह : नीतिगत संरचनाको निर्माण मार्फत वातावरणमैत्री गाउँपालिकाको निर्माणबाट वातावरणीय स्वच्छता कायम भएको हुने										
मनोरञ्जनस्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	०	१	३	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
प्रयोगमा आएको फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली	संख्या	१	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
कम्पोष्ट-विन र गार्वेज-पिट प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	०	९	१८	२७	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
निष्काशित फोहोरमैलाको औसत वार्षिक परिमाण	मे.टन	आँ.नगरिएको				गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
व्यवस्थित ढल निकास भएको बजार क्षेत्र	संख्या	१	२	३	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
शौचालय, घर आँगनको कुहिने फोहोरलाई व्यवस्थित गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	१०	१५	३०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
परम्परागत उर्जा (दाउरा) प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	६०	५०	३५	२०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
घरभित्रको धुवाँबाट मुक्त घरधुरी	प्रतिशत	४०	४५	५०	६०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
घर, कार्यालय एवं अस्पतालको नकुहिने, नगल्ने, नसडने प्लाष्टिकजन्य फोहोरलाई सुरक्षित बिसर्जन गर्नेको	प्रतिशत	१०	१५	३०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
प्रतिफल तह										
कम्पोष्ट मल उन्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
व्यवस्थित शहरिकरण तथा ढल निकास नीति अवलम्बन गरिएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
गोवर ग्याँस, सुधारिएको चुलो, विद्युतिय चुलो, वायोग्यास प्रवर्द्धन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
ल्याण्डफिल्ड साइड निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
सार्वजनिक स्थानमा हरित पार्क, धारा तथा शौचालय निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
फोहोरमैला व्यवस्थापन गुरुयोजना निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८
कृषि तथा उद्योगमा प्रयोग गरिने विषादी नियन्त्रण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१३	७	८

७.४ विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता

७.४.१ पृष्ठभूमि

स्थानीय तथा वडास्तरीय विपद व्यवस्थापन समितिहरू गठन भइ विपद जोखिम न्युनीकरण समितिहरूको क्षमता अभिवृद्धि र कार्ययोजना बनाइकार्यान्वयन भएको अवस्था छैन । अयोग्य बस्ती वा स्थानमा बसोबास गरेका परिवार करिव १२०० रहेकोछ । विपदबाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बाली तथा अन्य) करिव १ करोडको हाराहारीमा हुने गरेकोछ । यहाँपहिचान भएको खुल्ला क्षेत्र तथा स्थान १ वटा मात्र रहेकोछ । आपतकालीन उद्धारका लागि तालिम प्राप्त स्वयंसेवकको उपलब्धता छैन । गाउँपालिकामा रु. २० लाखको एक विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोष रहेकोछ । यहाँ एक मात्र विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/संस्था रहेकोछ ।

७.४.२ समस्या तथा चुनौती

जंगली जनावरको आतंक नियन्त्रण हुन नसक्नु, नागरिकस्तरमा विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी ज्ञान तथा सीपको कमी, भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माणको अभ्यासमा न्युनता, स्वास्थ्य संस्थाको संख्या तथा तिनमा उपकरण तथा पूर्वाधारको न्युनता, विपद् व्यवस्थापनलाई मुलप्रवाहिकारणमा जोड्न नसकिएको, विपद्को समयमा उद्दारकार्यमा खट्ने जनशक्तिको न्युनता, सबै वडामा एम्बुलेन्सको उपलब्धता र पहुँचको कमी, आपतकालीन पूर्वतयारीको कमी, आकस्मिक आश्रयस्थलको अभाव, जलउत्पन्न प्रकोपबाट हुने क्षतिको न्युनिकरणमा कम चासो हुने गरेको, भूमिको व्यवस्थित र वैज्ञानिक उपयोग हुन सकेको छैन ।

सिम्ता गाउँपालिकामा वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी बनेका ऐन, कानुन तथा कार्यविधिको अक्षरस पालना गर्न,जलवायु परिवर्तनको कारण पारिस्थितिक प्रणालीमा प्रत्यक्ष प्रभाव, संकटापन्न समुदायको जलवायु अनुकूलन क्षमता अभिवृध्दि गर्ने नीतिको अभाव, विपद् सम्बन्धी पूर्व सूचना राडरको अभाव, विपद् प्रतिरक्षा सामाग्रीहरुको भण्डारण तथा संरक्षणको अभाव जस्ता समस्या र चुनौती रहेका छन् ।

७.४.३ संभावना तथा अवसर

गाउँपालिकामा प्रहरी चौकीको उपलब्धता, प्रयोगमा नआएको पर्याप्त खुला ठाँउ रहनु, केही मात्रामा भएपनि विपद् पूर्वतयारीका लागि जानकार व्यक्ति रहेको, नागरिकमा मानवियता खस्कीनसकेको अवस्थाको विद्यमानता, केही मात्रामा भएपनि नागरिकमा विपद् व्यवस्थापनको चेतना विस्तार हुन थालेको, वडागत रुपमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन हुनु, गाउँपालिकामा विपद् व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था रहेको जस्ता विपद् व्यवस्थापनमा सकारात्मकपक्षहरू हुन् । त्यसैगरी संकटापन्न समुदायको जलवायु अनुकूलन क्षमतामा वृद्धि तथा जलवायु मैत्री समाजको निर्माण गर्न सकेमा गाउँपालिकाले लाभ लिन सक्ने देखिन्छ ।

७.४.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"विपद् व्यवस्थापन मैत्री र उत्थानशील समाज निर्माण"

लक्ष्य:

विपद्बाट संरक्षण, पिडितलाई राहत, प्रतिकार्यको तयारी, क्षतीको न्युनिकरणलाई प्रमुखता दिने ।

उद्देश्य:

विपद् व्यवस्थापनको पूर्वतयारीका आवश्यक चरण पूरा गर्ने ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापन न्युनिकरणका लागि पूर्वाधार तयार गर्ने	१. वडा तहमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरी उक्त समिति कार्यान्वयन तयारी अवस्थामा राखनेछ ।	१. विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना	१८०
२. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद् पिडितको समयमा उद्दार र व्यवस्थापन गर्ने	२. प्राकृतिक प्रकोप र विपद् बारेमा टोल/टोलमा प्रभावकारी जनचेतना पुर्याइनेछ ।	२. वडा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना	३६०
	३. पूर्वाधार निर्माणका क्रममा विपद् न्यूनीकरणलाई प्रमुखता दिइनेछ (वृक्षरोपण, पानीका मुल संरक्षण आदि)	३. दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना	१००
	४. विपद् पूर्व सूचना प्रणाली स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	४. वडा विपद राहत कार्यक्रम	४५०
	५. वन्यजन्तुबाट हुने र हुनसक्ने क्षतीलाई न्युनिकरण गर्ने नीति तथा कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	५. विपद पुर्वतयारी समाग्री तथा राहत कोष	३६०
	६. विपद्बाट हुने क्षतिको असर कम गर्न दुर्घटना विमा तथा अन्य प्रकारका विमाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।	६. हरित गाँउपालिका परियोजना	३६०
	७. भू-क्षय, वाढी, पहिरो, आगलागी रोकथामका लागि आवश्यक योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।		
	८. प्राकृतिक प्रकोप तथा विपद्का समयमा उद्धार कार्य प्रभावकारी बनाउन पर्याप्त आर्थिक तथा भौतिक श्रोतको व्यवस्थापन गरिनेछ ।		
	९. प्रत्येक वडामा उद्धार टोली आवश्यक न्युनतम सामाग्री सहित तयारी अवस्थामा राखिनेछ ।		
	१०. आवश्यक स्थानमा तत्काल उद्धार तथा राहत वितरण कार्य प्रभावकारी बनाइनेछ ।		
	११. तीनै तहका सरकार तथा अन्य सरोकारवाला पक्षसँग प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापनका		

	लागि प्रभावकारी सञ्चारको कार्यान्वयन गरिनेछ ।		
	१२. प्रकोप तथा विपद्मा परेकाहरूलाई यथासिघ्र सुरक्षित वासस्थानको व्यवस्थापन गरिनेछ ।		
जम्मा			१८१०

७.४.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दिविल	दीराल	प्रसस.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तह : विपदको जोखिममा रहेका स्थानहरुको पहिचान गरी सम्भावित प्रभावको न्यूनिकरण गर्ने ।										
सुरक्षित, एकीकृत र व्यवस्थित बस्ती/आवास क्षेत्र	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
असर तह : विपदबाट हुन सक्ने क्षति न्यूनीकरण र उद्धार व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाइ जलवायु अनुकुलन योजना कार्यान्वयन भएको हुने										
अयोग्य बस्ती वा स्थानमा बसोबास गरेका परिवार	संख्या	१२००	१०००	८००	३००	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
विपदबाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बाली तथा अन्य)	रु. लाख	१००	९०	७०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
खुल्ला क्षेत्र तथा स्थानहरु	संख्या	१	१	२	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
आपतकालीन उद्धारका लागि तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	जना	०	९	१८	२७	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोषमा भएको रकम	रु. लाख	२०	३०	४०	५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशील संघ/संस्थाहरु	संख्या	१	१	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य समिति गठन भएका वडाहरु	संख्या	०	९	९	९	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
विपद् प्रतिकार्यका लागि भएको आपतकालीन नमूना अभ्यास	संख्या	०	१	२	७	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (पूर्व चेतावनी) जडान क्षेत्रहरु	संख्या	०	०	०	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
आपतकालीन उद्धारका लागि एम्बुलेन्स तथा वरुणयन्त्रको व्यवस्था	संख्या	१	२	३	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
जलवायु परिवर्तन अनुकुलन न्यूनीकरण सम्वन्धी सचेतना लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन	संख्या	०	१	३	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
प्रतिफल तह										
विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
नदी कटान क्षेत्रमा जालि तथा तटबन्ध निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
विपद् जोखिम क्षेत्र नक्साङ्कन र विपद पूर्व सूचना उपकरण जडान भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
आपतकालीन उद्धारका साधन, सामाग्री व्यवस्थापन तथा उद्धारकर्मी क्षमता विकास भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९
राहत सामाग्रीको भण्डारण, विपद्व्यवस्थापन कोष बनाएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	११	७	९

परिच्छेद ८ : संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र

८.१ संस्थागत विकास तथा सुशासन

८.१.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा गाउँपालिका स्थापना पश्चात निर्वाचित पदाधिकारीहरुको पद वहाली भन्दा अगाडि गाउँपालिकालाई संवैधानिक अधिकार भएको तर एकातिर सोको कार्यान्वयनको लागि नीति, कानून, कार्यविधि, मापदण्ड, योजना, कर्मचारी संयन्त्र तथा भौतिक सुविधाको व्यवस्था लगभग शुन्य अवस्था भएको र अर्कोतिर जनताको विकास तथा परिवर्तनका आकांक्षा चुलिएको पाईएको थियो । यसरी बदलिदो परिवेशसँगै विकास व्यवस्थापन र सेवा प्रवाह प्रक्रियामा सिर्जनशीलता र वैकल्पिक उपायहरू अवलम्बन गर्न जरुरी ठानिएको थियो ।

यस गाउँपालिकाको कार्यजिम्मेवारी, शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माण सम्बन्धी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी संघीय कानूनको व्यवस्था अनुसार कर्मचारी समायोजन, लोकसेवा सेवा आयोगमा मागगरी स्थायी पदपूर्ती र करार सेवाबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएकोछ । हाल गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, विषयगत शाखा तथा एकाइ, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा केन्द्रमा गरी जम्मा १२५ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका र जसमध्ये ७६ जना प्राविधिक जनशक्ति रहेकाछन् ।

८.१.२ समस्या तथा चुनौती

सिम्ता गाउँपालिकाका सार्वजनिक निकायका कार्यालयमा समयमा कर्मचारी भेट नहुने गरेको, कार्यालयको मुकाम नागरिकको पायक पर्ने ठाँउमा नरहेको, सार्वजनिक निकायका कार्यालय अपाङ्गतामैत्री नभएको, सार्वजनिक शौचालयको अभाव रहेको, गुणस्तरीय शिक्षाको कमी रहेको, यातायातको सुविधा पर्याप्त नभएको, सवारी साधनको उचित व्यवस्थापन, नागरिकले सेवा प्राप्त गर्न झन्झट भएको, अपाङ्गता भएका व्यक्तिले सेवा प्राप्त गर्न कठिन भएको, खुला दिशा मुक्त अभियान कार्यान्वयनमा कठिनाई, विद्यार्थी अध्ययनको लागि पलायन हुने जोखिम रहेको, सार्वजनिक सेवा प्रवाहका बारेमा नागरिकस्तरमा जानकारीको अभाव रहेको, सूचना प्रवाहमा कमी रहेको, अनुदान वितरणमा अनियमितता हुने गरेको, सार्वजनिक सुनुवाइको कमी रहेको जस्ता समस्याको विद्यमानता रहेकोछ ।

गाउँपालिकाको सार्वजनिक प्रशासनलाई जनमुखि जवाफदेहि पारदर्शि तथा समावेशि वनाउनु, कानूनको शासन भ्रष्टचारमूक्त र चुस्त प्रशासन बनाउनु, आर्थिक अनुशासन तथा सार्वजनिक कार्य र स्रोतको कुशल व्यवस्थापन गर्नु, सर्वसाधारणले पाउनु पर्ने सेवा छिटो छरितो तथा कमा खर्चिलो ढङ्गले पाउने अवस्था सृजना गर्नु स्थानीय सेवा प्रवाह व्यवस्थापनमा मुख्य चुनौतीको रुपमा रहेका छन् ।

८.१.३ संभावना तथा अवसर

सिम्ता गाउँपालिका अनतर्गत रहेका सार्वजनिक निकायमा कार्यालय समयमा पूर्ण समय कर्मचारी अनिवार्य उपस्थित हुने, वडा कार्यालय सबैको पायक पर्ने ठाँउमा राख्ने, सार्वजनिक संरचना अपाङ्गता मैत्री बनाउने, सार्वजनिक शौचालय पर्याप्त व्यवस्था गर्ने, विद्यालयमा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न योजना कार्यान्वयन गर्ने, आवश्यकतामा आधारित सार्वजनिक सवारीको व्यवस्थापन गर्ने, नागरिकमा सार्वजनिक सेवावारेको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, नियमित रुपमा सार्वजनिक सुनवाई गर्ने, सुचना प्रवाह नागरिकस्तरमा पुर्याउने, अनुदान वितरण आवश्यकतामा आधारित र अनुगमन प्रभावकारी बनाउने, योजनाको नागरिकस्तरबाट पनि अनुगमन गर्ने संयन्त्र विकास गर्ने, मल लगायतका सामाग्री वितरण पारदर्शी बनाउने, सेवाप्रवाह नतिजामा आधारित र छिटो छरितो र सर्वसुलभ बनाउनेजस्ता कार्यहरू भएमा सेवाप्रवाह प्रभावकारी हुने र नागरिकमा विश्वासको वातावरण तयार हुन सक्ने देखिन्छ ।

कानूनको शासन सञ्चालन, जनताको बृहत्तर हितलाई केन्द्रमा राखेर गरिने सेवाप्रवाह, समन्वय र समावेशिकरण सहितको सेवा प्रवाह, आर्थिक अनुशासन तथा भ्रष्टचारमुक्त प्रशासन, जनसभागितामूलक तथा स्थानिय स्रोतको अधिकतम उपयोग जस्ता पक्षमा यथोचित विचार पुऱ्याएमा पर्याप्त लाभ लिन सकिने देखिन्छ ।

८.१.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

"पारदर्शी, जवाफदेही, परिणाममूखी, नागरिकमैत्री, प्रविधिमैत्री सेवाप्रवाह"

लक्ष्यः

स्थानीयतहको कामकारबाहीलाई सेवाग्राहीमा सुशासनको अनुभूति हुने गरी खुला र पारदर्शी प्रभावकारी तथा दिगो र परिणाममुखी बनाउने ।

उद्देश्य

१. कर्मचारी जनशक्ति क्षमता अभिवृद्धि तथा प्रविधि मैत्री बनाउँदै प्रशासनिक संरचना मितव्ययी, पारदर्शी तथा जवाफदेहि बनाउनु ।
२. दिगो स्रोत परिचालनको लागि सिमित स्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग गर्नु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

रणनीति	कार्यनीति	कार्यक्रम	बजेट रु.लाखमा
१. स्मार्ट सेवा प्रवाह को संरचना तथा कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि	१. विधुतीय सुशासन कायम गर्दै सेवा प्रवाह पारदर्शी सरल सहज पारदर्शी एवं प्रवाहकारी बनाइने छ । सेवा ग्राहीहरुलाई सहज जवाफ	१. ऐन, कानून नीति निर्माण	१००

क्षमता अभिवृद्धि गर्नु ।	देहि सेवा प्रदान गर्नका लागि सेवा ग्राही मैत्री (बाल मैत्री, आपङ्ग, मैत्री) कार्यालयहरुको घोषण गरिनेछ ।		
२. गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचना, मितवेय पारदर्शी, जवाफदेहि बनाउन नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।	२. आवश्यवक नीति, ऐन, कानून तर्जुमा गरिनेछ ।जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि, कार्य विभाजन तथा आचरसंहिता लागु गरिनेछ । परिवर्तित योजन अवस्थालाई वैज्ञानिक विश्लेषण गरी संगठन संरचना तथा जनशक्ति व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइने छ ।	२. क्षमता विकास कार्यक्रम सन्चालन	१००
३. आन्तरिक राजस्व प्रणाली लाई पारदर्शी र सुद्धिकरण गर्दै सार्वजनिक निजि तथा स्थानीय समुदायको सहभागीता मूलक प्रक्रिया बाट स्रोत परिचालनको खाका तयार गर्ने ।	३. राजश्व अभिवृद्धि गर्न राजश्व हेर्ने छुट्टै शाखा तथा कर्मचारी व्यवस्था गरिनेछ । राजस्व प्रशासनलाई प्रभावकारी बनाइ आन्तरिक आयको वृद्धि गरिनेछ ।	३. राजश्व सुधार सम्भाव्यता अध्ययन	२०
४. समावेशी सहभागीता मूलक योजना तर्जुमा प्रक्रिया सामाजिक उत्तरदायित्व तथा जवाफदेहितका विधिहरुको कार्यान्वयनलाई संस्थागत गर्ने ।	४. हाल कायम रहेको बेरुजु को अंक घटाउनका लागि सुशासन तथा लेखा समितिलाई सक्रिय बनाइने छ । आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीको अनिर्वाय लागू जरि वेरुजु न्यूनिकरण गरिनेछ । स्थानीय वस्तुगत विवरण तथ्याङ्क र आवश्यकताको आधारमा योजना तर्जुमा गरिनेछ । लाभगत विश्लेष्णको आधारमा योजना छनौट तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।	४. सरोकार वालाहरुलाई योजनाको सञ्चालन तथा विधि सम्वन्धि प्रशिक्षण अभिमुखिकरण कार्यक्रम	५०
५. दक्ष जनशक्ति विकास गर्दै संस्थागत संरचना निर्माणलाई पूर्णता दिने	५. गाउँपालिकाका लागि आवश्यक सम्पूर्ण संस्थागत संरचनाको निर्माण गरिनेछ ।	५. योजना तर्जुमा सम्वन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	५०
६. गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रविधिमैत्री पूर्वाधारको आधार तयार गर्ने	६. सेवाप्रवाहलाई सफ्ट्वेयरमा आधारित वनाउँदै लगिनेछ । प्रविधिमैत्री जनशक्ति विकासका लागि क्षमता अभिवृद्धि तालिम, पुनःर्ताजगी तालिम सञ्चालन गरिनेछ	६. अभिलेख व्यवस्थापन	१२०
७. न्यायिक समिति पदाधिकारी तथा मेलमिलापकर्ताहरुको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।	७. वडा वडामा मेलमिलापकर्ताहरुको सूची तयार गरि मेलमिलापकर्तालाई व्यवस्थित गरिने छ । विवाद निरुपण गर्नका लागि गाउँपालिका र वडा वडामा रहेका मेलमिलाप केन्द्रहरुलाई सेवा प्रवाहका लागि थप व्यवस्थित गरिने छ ।	७. स्थानीय तह न्यायिक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	२५०
८. सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण तथा सार्वजनिक परिक्षणलाई अनिवार्य	८. भ्रष्टाचारका विरुद्ध शुन्य सहनशीलताको नीति कार्यान्वयनमा ल्याइ भ्रष्टाचारका विरुद्ध नागरिक सचेतना कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याईनेछ । नागरिक सँग सम्बन्धित सार्वजनिक	८. सार्वजनिक सुनुवाई सामाजिक परिक्षण	१००

गर्ने	सुचना अनिवार्य नियमित रुपम वेवसाईट मार्फत् सार्वजनिक गरिनेछ।	सार्वजानिक परिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन	
९. विकास निर्माण लगायत सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता कायम गर्ने	९. गाउँपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन हुने हरेक परियोजनामा सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षणलाई अनिवार्य र प्रभावकारी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।	९. स्थानीय तहको जवादेहिता अभिवृद्धि कार्यक्रम	५०
१०. अनुगमन, सुपरिवेक्षण र नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने	१०. अनुगमन समितिलाई अफ्र सकृय र निश्पक्ष बनाइनेछ। समयवद्ध तथा नतिजामा आधारित परियोजना कार्यान्वयन प्रणालीलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ।	१०. जनमुखी सेवा प्रवाह परियोजना	११०
जम्मा			९५०

८.१.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष ०७९/८०	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससं.
			०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तहः सुशासन कायम गर्न स्थानीय ऐन, नियम तथा कानून तर्जुमा गरी नागरिक समाज र समुदाय समेतको सहयोग र सहकार्यमा कार्यान्वयनमा ल्याउने साथै सार्वजनिक जवाफदेहिता वहन भएको हुने										
सेवा प्रवाहमा जनताको सन्तुष्टि	प्रतिशत	५	१०	१५	२५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
असर तहः गाउँपालिकाको प्रशासनिक संरचना प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र मितव्ययी, जनशक्तिको क्षमता अभिवृद्धि, दीगो र फराकिलो वित्तय स्रोत व्यवस्थापनका लागि नीतिगत व्यवस्थापन भएको हुने										
पालिकाले स्वीकृत गरेको ऐन, नियम, निर्देशिका, कार्यविधि तथा मापदण्ड	संख्या	७५	८५	९०	९५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजश्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा अनुगमन आदि)	संख्या	५	५	५	५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
नागरिक वडापत्र अनुसार सेवा प्रवाहमा क्षतिपूर्ति गरिएको	संख्या	०	१	१	१	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
अभ्यास गरिएका सामाजिक जवाफदेहिताका औजारका प्रकार	संख्या	८	८	८	८	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
सार्वजनिक सुनुवाई	संख्या	२	४	४	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
सार्वजनिक परिक्षण	संख्या	१	२	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
सामाजिक परिक्षण (योजना समेत)	संख्या	१००	१७०	१९०	२००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
GESI परिक्षण	संख्या	१	२	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
वहिर्गमन अभिमत पत्र	संख्या	०	१	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
समुदाय स्कोर कार्य	संख्या	१	२	२	२	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
सामाजिक मेलमिलाप	संख्या	०	२	३	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
वर्षभरीमा भएका सार्वजनिक सुनुवाई (योजना सहित)	संख्या	१००	२५०	२५५	२६०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
हेल्पडेष्क	संख्या	१००	५००	१०००	२०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
उपलव्ध अनलाइन सेवा प्रकार (निवेदन, सिफारिस, पञ्जीकरण....) सबै	संख्या	०	१	५	१०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
अनलाइन सेवाबाट लाभान्वित लाभग्राही	संख्या	०	२०	५०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०

पालिकाको मोवाइल एप्स प्रयोगकर्ताहरु	संख्या	०	२०	५०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
गुनासो सुनुवाई फछ्र्यौट (मौखिक समेत)	संख्या	१००	४००	६००	१०००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
प्रतिफल तह										
सुशासन सम्बन्धी स्थानीय ऐन, नियम कानुनको निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
सेवा प्रवाह अनलाईनमा आबद्ध भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
वडा स्तरिय मेलमिलाप समिति गठन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
नागरिक वडापत्रको स्थापना भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०

परिच्छेद ९ : कार्यान्वयन व्यवस्था

९.१ पृष्ठभूमि

सिम्ता गाउँपालिकामा कुल वार्षिक बजेट आर्थिक वर्ष २०७६/७७ मा रु. ३९ करोड ४५ लाख ७८ हजारबाट आर्थिक वर्ष २०७८/७९ सम्ममा मा रु. ५०करोड ६१ लाख ९३ हजार पुगेकोछ । वार्षिक बजेटको वृद्धिदर ८.७ प्रतिशत रहेकोछ । राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने आयको वृद्धिदर १३.८ प्रतिशत रहेकोछ । केन्द्र सरकारबाट प्राप्त हुने हस्तान्तरण आय७.४ प्रतिशत रहेको छ भने प्रदेश सरकारबाट हुने हस्तान्तरण आय वृद्धिदर भने १०.३ प्रतिशत रहेको देखिन्छ । आन्तरिक आयको वृद्धिदर १४.५ प्रतिशत रहेको र कुल राजश्व शिर्षकको वृद्धिदर १३.९ प्रतिशत रहेबाट गाउँपालिका स्वयं पनि आय वृद्धि तर्फ सकारात्मक दिशामा रहेको पाउन सकिन्छ । गाउँपालिकाको विगत तीन वर्षको वित्तीय प्रवृत्तिको अवस्थालाई अनुसुची २, ३, ४(क) र ४(ख) मा क्रमश: प्रस्तुत गरिएको छ ।

९.२ संस्थागत व्यवस्था तथा मानव संशाधन योजना

९.२.१ पृष्ठभूमि

यस गाउँपालिकाको कार्यजिम्मेवारी, शासन सञ्चालन, सेवा प्रवाह र विकास निर्माण सम्बन्धी व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्न कर्मचारी समायोजन सम्बन्धी संघीय कानूनको व्यवस्था अनुसार कर्मचारी समायोजन, लोकसेवा सेवा आयोगमा मागगरी स्थायी पदपूर्ती र करार सेवाबाट कर्मचारी व्यवस्थापन गरिएकोछ । हाल गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, विषयगत शाखा तथा एकाइ, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सेवा केन्द्रमा गरी जम्मा १२५ जना कर्मचारी कार्यरत रहेका र जसमध्ये ७६ जना प्राविधिक जनशक्ति रहेकाछन् । गाउँपालिकामा स्थायी कर्मचारी दरवन्दी अनुसार कर्मचारी पर्याप्त मात्रमा कर्मचारी उपलव्ध नरहेको साथै प्राविधिक तहका कर्मचारीहरु करारमा नियूक्त गरी कार्यसञ्चालन गरिएको छ । गाउँपालिकामा आमा समूह, महिला समूह, कृषक समूह लगायतका सामुदायिक संस्था, गै.स.स., सरोकारबाला निकायहरु बीच समन्वय र सहकार्यका साथ कार्यसञ्चालन हुने गरेको छ ।

९.२.२ समस्या तथा चुनौती

प्रविधिमा गुणस्तरीय पहुँचमा रहेको न्युनता गाउँपालिकाको संस्थागत संरचनालाई प्रविधिमैत्री बनाउने चुनौती रहेकोछ । निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, गै.स.स, सामुदायिक संस्थाका पदाधिकारी सबैको क्षमता पर्याप्त मात्रामा बढने सकिरहेको देखिँदैन । पर्याप्त मात्रामा ज्ञान, अनुभवी, दक्ष मानव संसाधानको अभावका कारण प्रशासन प्रभावकारी हुन नसक्नु, उपलव्ध जनशक्तिको सहि व्यवस्थापन हुन नसक्नु साथै दक्ष प्राविधिक जनशक्ति प्राप्त हुन नसक्नु, स्वास्थ्य क्षेत्रको भौतिक संरचना, जनशक्ति, प्रविधी विकासको समस्याको विद्यमानता तथा संस्थागत

संरचना तथा मानव संसाधन विकास सम्बन्धी आवश्यक नीति तर्जुमा गरी प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्ने चुनौती रहेको छ ।

९.२.३ संभावना तथा अवसर

विभिन्न चुनौतीका वावजुत प्रशासनिक संरचनालाई प्रभावकारी तथा प्रविधिमैत्री बनाउने कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सकिने, सार्वजनिक सरोकारका व्यक्तिहरुको मनोवल अभिवृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न सकिने, कर्मचारी अभाव तथा कामगर्ने जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि करारमा कर्मचारी नियूक्त गरि कर्य सञ्चालन गराउन सकिने,कर्मचारी प्रशासन तथा जनप्रतिनिधिको क्षमता तथा मनोवल वृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिने, प्रदेश तथा केन्द्रिय सरकार सँग समन्वय गरी संस्थागत संरचना लाई थप प्रभावकारी बनाउन सकिने तथा कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधी सँग कार्यसम्पादन करार गरी लक्ष्य अनुरुप प्रगति हाँसिल गर्न सकिने जस्ता सम्भानाहरू पनि सिम्ता गाउँपालिकामा रहेका छन् ।

९.२.४ उपक्षेत्रगत लक्ष्य, उद्देश्य, रणनीति, कार्यक्रम तथा आयोजना

सोचः

“संस्थागत मानवस्रोत र प्रविधिमैत्री संरचना”

लक्ष्यः

१. गाउँपालिकाका सबै संस्थागत संरचनालाई प्रविधिमैत्री, अपांगमैत्री तथा आधारभूत सुविधा सम्पन्न बनाइ उपर्युक्त र दक्ष मानव स्रोत परिचालनबाट आर्थिक विकास गर्दै संस्थागत सम्वृद्धि हासिल गर्ने ।

उद्देश्य

१. प्रभावकारी सँगठन संरचना निर्माण भएसँगै संस्थागत क्षमता विकास भई प्रविधियुक्त दक्ष मानव स्रोतको उपयोबाट गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा अभिवृद्धि गर्नु ।

रणनीति, कार्यनीति तथा कार्यक्रम

क) संस्थागत संरचना विकास

- प्रशासनिक संरचनालाई प्रभावकारी तथा प्रविधिमैत्री बनाउने कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- कर्मचारी क्षमता विकास योजना बनाइने छ ।
- सेवा प्रवाहसँग सम्बन्धित विषयगत शाखाहरुको वडा स्तरसम्म पुनः संरचना गरिनेछ ।
- सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, न्यून समय लागत छिटो सेवा उपलव्ध बनाउन सम्भव भएका सेवा सुविधाहरु अनलाइन, वडा कार्यालय एवं सेवा केन्द्रबाट उपलव्ध गराउदै वडा कार्यलयहरुलाई भौतिक श्रोत साधन सुविधायुक्त बनाइनेछ ।
- विषयगत समिति र न्यायिक समितिको क्षमता विकास गरी कार्यसम्पादन स्तर अभिवृद्धि गरिने।

- गाउँपालिकामा लैङ्गिकमैत्री एवं समावेशीताका आधारमा कर्मचारी दरबन्दी निर्धारण गरिनेछ ।
- संगठन तथा व्यवस्थापन अध्ययन गरी गाउँपालिकाको वडा स्तर सम्म आवश्यकतानुसारको संरचना तयार गरी लागु गरिने छ ।
- प्रदेश तथा केन्द्रिय सरकार सँग समन्वय गरी भौतिक तथा आर्थिक सहयोग प्राप्त गरी संस्थागत संरचना लाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

ख) मानव संसाधन विकास

- तालिम, तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम बाट गाउँपालिकाका जनप्रतिनिधि एवं कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धि गरी निर्णय प्रक्रिया र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता ल्याइनेछ ।
- सार्वजनिक सरोकारका व्यक्तिको मनोवल अभिवृद्धि गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा रहेको कर्मचारी अभाव तथा कामगर्ने जनशक्ति व्यवस्थापनका लागि करारमा कर्मचारी नियूक्त गरी कार्य सञ्चालन गराईनेछ ।
- गाउँपालिकाका अन्तर्गत विद्यालय, विषयगत कार्यालय एवं सरकारी कार्यालयहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरुसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरिने छ र नियमित मूल्याङकनका मापदण्ड निर्धारण गरी मापदण्डका आधारमा उत्कृष्टलाई पुरस्कृत गर्ने अभ्यासको थालनी गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अन्तर्गत सहकारी, गै.स.स., नागरिक समाज, सामुदायिक संस्था, निजी क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुलाई तालिम, अभिमुखीकरण मार्फत क्षमता अभिवृद्धि गरी दक्ष, सबल, सक्षम जनशक्ति विकास गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरुको स्प्रष्ट जवाफदेहिता सहितको कार्य विभाजन तथा आचरसंहिता लागु गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा सभामा लक्षित समूहको समुचित प्रतिनिधित्व गराइ समावेशी गराउनका साथै जुनसुकै क्षमता विकास कार्यक्रममा सहभागी छनौट गर्दा महिला, दलित, जनजाति र अपाङ्गता भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

ग) संस्थागत संरचना तथा मानव संसाधन विकास नीति

- संस्थागत संरचना विकास सम्बन्धी पालिका स्तरिय कार्यविधी निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ र सो को नियमन तथा अनुगमनका लागि पालिका स्तरिय समिति गठन गरिनेछ ।
- मानव संसाधन विकास सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा नियमन गरिनेछ ।

९.२.५ अपेक्षित उपलब्धि तथा नतिजा खाका

सूचकहरु	इकाइ	आधार वर्ष	आर्थिक वर्ष : लक्ष्य परिमाण			पुष्टयाईको आधार	जिम्मेवार निकाय	दीविल	दीराल	प्रससं.
		०७९/८०	०८०/८१	०८२/८३	०८४/८५					
प्रभाव तहः वित्तीय क्षेत्रको पहिचान तथा आन्तरिक स्रोतको अभिवृद्धि मार्फत गाउँपालिका आत्मनिर्भर भएको हुने										
पूँजी निर्माण क्षेत्रमा भएको लगानी (कुल बजेटको)	प्रतिशत	२०	३०	३५	३८	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
असर तहः गाउँपालिकाको दिगो र नियमित प्राप्त हुने सक्ने वित्तीय श्रोतको पहिचान भई अधिकतम उपलब्धि हुने क्षेत्रहरुमा श्रोत परिचालन भएको हुने।										
गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय रकम	रु. लाख	७५	७५	८०	८५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडफाड प्राप्त रकम	रु. लाख	१०६३	१०४२	११००	१११०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडफाड बाट प्राप्त रकम	रु. लाख	१०८४	१०८४	१०८४	१०८४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
गाउँपालिकाको कुल वार्षिक बजेट	रु. लाख	६४२८	७०००	७२००	७५००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
गाउँपालिका र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा भएको लगानी (वार्षिक कुल खर्चमा)	प्रतिशत	०	२	३	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
आन्तरिक आय र वह्यय आयको अनुपात	अनुपात	०.५:९९.५	१:९९	२:९८	५:९५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
कुल वजेटको वास्तविक खर्च	प्रतिशत	९०	९१	९३	९४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
कुल वजेटको पूँजीगत खर्च	प्रतिशत	८५	९५	९५	९५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
संकलित कर राजस्व र गैरकर राजस्वको अनुपात	अनुपात	६:९४	६:९४	६:९४	६:९४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
नियमित कर भुक्तान गर्ने करदाता	संख्या	१००	१५०	२००	२५०	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
कर शिक्षा तथा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम संचालन	संख्या	१	२	३	४	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
औषत बार्षिक वेरुजु फछ्यौट रकम	प्रतिशत	२	४	६	८	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
कुल बार्षिक खर्चमा अन्तराष्ट्रिय बिकास संस्थाको सहयोगको हिस्सा	प्रतिशत	०.०५	१	२	३	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
आयोजना कार्यान्वयनमा उपभोक्ता समूहको हिस्सा (बार्षिक कुल खर्चमा)	प्रतिशत	१५	१५	१५	१५	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
पालिका र निजी क्षेत्रको सहकार्यमा भएको लगानी (बार्षिक कुल खर्चमा)	प्रतिशत	०	२०	५०	१००	गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
प्रतिफल तह										
राजस्व सुधार कार्ययोजना कार्यान्वयनमा आएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
कर सम्बन्धी जनचेतनामूलक अभियान सञ्चालन भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०

मध्यमकालीन खर्च संरचना निर्माण भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०
वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण कार्ययोजना तर्जुमा भएको हुने						गा.पा.चि.	गा.पा.	१६	८	१०

९.३ विषयक्षेत्र अनुसार अनुमानित बजेट

सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको अनुमानित प्रक्षेपण यो खण्डमा गरिएकोछ । यो अनुमानमा लिइएका गाउँपालिकाका गौरवका आयोजना तथा बिषयक्षेत्रगत आयोजना तत् तत् बिषयक्षेत्रको रणनीनि, कार्यनीति, कार्यक्रम र वजेट तथा अनुसूची पाँचमा र छमा क्रमशः उल्लेख गरिएको छ । यो अनुमानमा कतिपय संस्थागत विकास तथा सुशासनसँग प्रत्यक्ष सम्बन्ध राख्ने योजनाहरू सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि जस्ता अन्य उपक्षेत्रमा पनि रहेका हुनाले यो क्षेत्रमा भने कम पर्न गएकोछ ।

तालिका ०९: विषयक्षेत्र अनुसारको वजेट प्रक्षेपण अनुमान *(रु.लाखमा)*

परिच्छेद कोड	विषय क्षेत्र	अनुमान	प्रतिशत
	क्षेत्रगत अनुमानित बाँडफाँड जम्मा	**५६५५०**	१००.००
४	**आर्थिक विकास**	**१३०१०**	२३.०१
४.१.१	कृषि तथा पशुपालन	७३५	५.६५
४.१.२	पशुपालन	४४०	३.३८
४.२	सिँचाई	१६००	१२.३०
४.३	पर्यटन	४०४०	३१.०५
४.४	उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय	३६१५	२७.७९
४.५	वैंक वित्तीय संस्था सहकारी	६५०	५.००
४.६	श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा	१९३०	१४.८३
५	**सामाजिक विकास**	**१२८२०**	२२.६७
५.१	स्वास्थ्य तथा पोषण	४३३५	३३.८१
५.२	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	३२५०	२५.३५
५.३	खानेपानी तथा सरसफाइ	१६४०	१२.७९
५.४	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	११९५	९.३२
५.५	युवा तथा खेलकुद	२४००	१८.७२
६	**पूर्वाधार विकास**	**२४०८०**	४२.५८
६.१	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	३१८०	१३.२१
६.२	सडक, पुल तथा यातायात	१५९००	६६.०३
६.३	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	२७००	११.२१
६.४	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	२३००	९.५५
७	**वन वातावरण तथा जैविक विविधता**	**५६९०**	**१०.०६**
७.१	वन तथा जैविक विविधता	१७१०	३०.०५
७.२	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	१०००	१७.५७
७.३	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	११७०	२०.५६
७.४	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	१८१०	३१.८१
८	**संस्थागत विकास तथा सुशासन**	**९५०**	१.६८
८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन	९५०	१००.००

९.४ स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण

सिम्ता गाउँपालिकामा २०७७/७८ मा विश्वव्यापी कोभिडको चपेटाबाट अछुतो रहन सकेको छैन । तसर्थ गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको आय प्रक्षेपण गर्दा आर्थिक वर्ष २०७६/७७वार्षिक बजेटले लिएको लक्ष्यका आधारमा समग्र कुल उपलब्धी ८३ प्रतिशत, आर्थिक वर्ष २०७७/७८ वार्षिक बजेटले लिएको लक्ष्यका आधारमा समग्र कुल उपलब्धी ९० प्रतिशत, र आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को वार्षिक बजेटले लिएको लक्ष्यका आधारमा कुल उपलब्धी ९६ प्रतिशत रहेको पाइयो । चालु आर्थिक वर्षको प्रस्तावित वजेटको आधारमा २०७९/८० जेष्ठ सम्मको उपलब्धि ८३ प्रतिशत रहिसकेको हुँदा आर्थिक वर्षको अन्त सम्ममा ९५ प्रतिशत हासिल हुने अनुमान गरी प्रक्षेपण गरिएको छ। यो प्रक्षेपणमा वेरुजु र वैङ्क मौज्दातलाई समावेश गरिएको छैन। यसमा हेर्दा आगामी पाँच वर्षको गाउँपालिकाको आय परिचालन ३ अरव ६४ करोड ०२ लाख हुने देखिन्छ।

तालिका १०: सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको प्रक्षेपण अनुमान सारंश*(रु.)*

शिर्षक	आ.व २०८०/८१	आ.व २०८१/८२	आ.व २०८२/८३	आ.व २०८३/८४	आ.व २०८४/८५	पाँच वर्षको कुल प्रक्षेपण
आय	६०७३६९६७१	६५८९८७६४६	७१५३५९१५२	७७६९६१०९४	८४४३२२१२९	३६०२९९९६९२
राजश्व	१२३३६०००४	१३९४७६९४६	१५७७००३११	१७८३०५५०४	२०१६०३९५४	८००४४६७१९
आन्तरिक श्रोत	८०१४२००	९१३६१८८	१०४१५२५४	११८७३३९०	१३५३५६६५	५२९७४६९७
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	११५३४५८०४	१३०३४०७५८	१४७२८५०५७	१६६४३२११४	१८८०६८२८९	७४७४७२०२२
अन्तर सहकारी वित्तिय हस्तान्तरण	४८४००९६६७	५१९५१०७००	५५७६५८८४०	५९८६५५५९०	६४२७१८१७५	२८०२५५२९७३
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	४२९९९७७९७	४६००९७६४३	४९२३०४४७८	५२६७६५७९१	५६३६३९३९७	२४७२८०५१०५
प्रदेश सरकारबाट	५४०११८७०	५९४१३०५७	६५३५४३६३	७१८८९७९९	७९०७८७७९	३२९७४७८६८

यो प्रक्षेपणको लागि विगत तीन आर्थिक वर्ष २०७६/७७, २०७७/७८ र २०७८/७९ को तीन वर्षको यथार्थ आयलाई आधार मानी गणना गरिएको छ। गाउँपालिकाको समग्र वृद्धिदर ८.७ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। आन्तरिक राजस्व तर्फको बृद्धिदर हेर्दा बार्षिक वृद्धिदर १४.५ प्रतिशत रहेकोछ । राजस्व बाँडफाँड तर्फबाट प्राप्त रकमको वृद्धिदर औषत १३.८ प्रतिशत रहेकोछ । त्यसैगरी अन्तर सहकारी वित्तिय हस्तान्तरणबाट प्राप्त समग्र आयको वृद्धिदर ७.६ प्रतिशत रहेकोछ। त्यसमा केन्द्र सरकारबाट प्राप्त हुने आयको वृद्धिदर ७.४ प्रतिशत रहेको देखिन्छ भने प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने आय १०.३ % रहेकोछ। तसर्थ सोही आधार लिई उक्त वृद्धिदर भन्दा केही न्युन रहने गरी आगामी पाँच वर्षआन्तरिक राजस्व तर्फको बृद्धिदर हेर्दा बार्षिक वृद्धिदर १४ प्रतिशत, राजस्व बाँडफाँड तर्फबाट प्राप्त रकमको वृद्धिदर औषत १३ प्रतिशत, केन्द्र सरकारबाट प्राप्त हुने आयको वृद्धिदर ७ प्रतिशत, प्रदेश

सरकारबाट प्राप्त हुने आय १० प्रतिशतले बार्षिक रुपमा वृद्धि हुँदै जाने अनुमान गरी आगामी पाँच वर्षको आय प्रक्षेपण गरिएकोछ । यसको विस्तृत विवरण अनूसुची पाँचमा उल्लेख गरिएकोछ ।

यहाँ गरिएको अनुमान प्रक्षेपणका योजनाको पूर्ण कार्यान्वयनका लागि आगामी पाँच वर्षका लागि गाउँपालिकालाई ५ अरव ६५ लाख ५० हजार रकम आवश्यक पर्ने देखिन्छ । आय प्रक्षेपण तर्फ गाउँपालिकाले आगामी पाँच वर्षको गाउँपालिकाको आय परिचालन ३ अरव ६० करोड २९ लाख गर्न सक्ने देखिन्छ । यसका आधारमा तुलना गर्दा गाउँपालिकालाई यो आवधिक विकास योजनाको पुर्ण कार्यान्वयनको लागि थप २ अरव १५ करोड २१ लाख न्युनता रहने हुन्छ । तसर्थ न्युनता पूर्ती गर्नको लागि आकर्षक परियोजनाको लागि सिम्ता लगानी सम्मेलन, केन्द्र र प्रदेश सरकारबाट ऋण परिचालन, दातृनिकाय सँगको प्रभावकारी पहल जस्ता उपायबाट श्रोत जुटाउनसकिन्छ ।

९.५ स्रोत परिचालन रणनीति

क) **संघ तथा प्रदेश सरकार:** गाउँपालिकाले संघ र प्रदेश सरकारको प्राथमिकता क्षेत्र अन्तर्गत पर्ने आयोजनाहरुका लागि संघ र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी आवश्यक पर्ने अपुग वित्तीय स्रोत जुटाउन सक्छ । यस अन्तर्गत विशेष गरी सामाजिक तथा पूर्वाधार क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रगत आयोजनाहरुको सूचि तयार पारी संघ र प्रदेश सरकारसँग गाउँपालिकाले सहकार्यको आधार तयार पार्नेछ ।

ख) **गाउँपालिका तथा अन्तरपालिका:** गाउँपालिकाको प्राथमिकतामा पर्ने तथा सिमाना जोडिएका स्थानीय तहहरुसँगको साझा चासोका आयोजनाहरुका लागि गाउँपालिकाले अन्तरपालिका आयोजनाको प्रारुप तयार पारी वित्तीय स्रोत व्यवस्थापनको रणनीति बनाउनेछ ।

ग) **नीजि क्षेत्रसँगको सहकार्य:** नीजि क्षेत्रलाई आकर्षण गर्न सकिने मुनाफा जन्य आयोजनाहरुको प्रारुप तयार पारी गाउँपालिकाले नीजि क्षेत्रको स्रोतलाई परिचालन गर्ने वातावरण तयार पार्ने छ ।

घ) **सहकारी तथा जनसहभागिता:** सार्वजनिक चासोका आयोजनाहरुका लागि वित्तीय स्रोत जुटाउन सहकारी तथा जनसहभागिता सँग सहकार्य गर्ने मोडालिटी तय गर्नेछ ।

९.६ आवधिक विकास योजना कार्यान्वयन

सिम्ता गाउँपालिकाले बृहत छलफलद्वारा तयार पारेको पञ्चवर्षिय आवधिक विकास योजनाको सफलता यसको कार्यान्वयन सँग जोडिएको छ । एक तर्फ दीगो विकास लक्ष्यले सन २०३० सम्मका लागि सम्पुर्ण देशहरुले प्राप्त गर्नु पर्ने आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वातावरणीय तथा संस्थागत विकासका सूचकहरु तोकेको छ भने संघीय सरकारले पनि सन २१०० सम्ममा प्राप्त गर्ने गरी समृद्धि र सुखका लक्ष्य तोकेको छ । यी सबै लक्ष्यको व्यवहारिक प्राप्ति स्थानीय सरकारको योजना कार्यान्वयनको प्रभावकारीतामा भर पर्दछ । तसर्थ गाउँपालिकाले

उल्लेखित दीगो तथा राष्ट्रिय लक्ष्यको स्थानीयकरण प्रस्तुत आवधिक विकास योजनाको कार्यान्वयन बाट गर्नु पर्ने हुन्छ ।

९.६.१ वर्तमान अवस्था

स्थानीय तहहरु सात चरणको वार्षिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा बढी अभ्यस्त भएको अवस्था छ । सिम्ता गाउँपालिकाको हकमा पनि यही कुरा लागु हुन्छ । तर प्रस्तुत आवधिक विकास योजनाले कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई प्रतिफलका रुपमा लिई प्रत्येक प्रतिफलको जाँच त्यसले आगामी पाँच वर्षमा सम्बन्धित क्षेत्रमा पार्ने असर र प्रभावद्वारा गर्ने प्रक्रियाको थालनी गरेको छ जुन गाउँपालिकाका लागि नयाँ अभ्यास हो । गाउँपालिकामा उपलव्ध निर्वाचित राजनीतिक प्रतिनिधि र प्रशासकीय जनशक्ति नयाँ योजना कार्यान्वयन पद्धतिका बारेमा जानकार हुनु पर्ने आवश्यकता छ ।

९.६.२ कार्यान्वयन कार्ययोजना

योजना तर्जुमा कार्यशालाले तर्जुमा गरेको आवधिक विकास योजनालाई नगरसभाले अनुमोदन गरी सम्बन्धित शाखा तथा वडा कार्यालयहरुलाई त्यसको अख्तियारी पठाउने गरिन्छ । शाखा तथा वडा कार्यालयहरुले आवधिक विकास योजनामा उल्लिखित लक्ष्य, उद्देश्य, सूचकका आधारमा बनेका रणनीति तथा कार्यनीतिहरुलाई ध्यानमा राखी भावी योजना कार्यान्वयनको खाका तयार पार्नु पर्ने हुन्छ ।

तालिका ११: कार्यान्वयन कार्ययोजनाका चरण	
पहिलो चरण	कार्यान्वयन कार्ययोजना तयारी
दोस्रो चरण	मार्गदर्शन तयारी
तेस्रो चरण	कार्यान्वयन विधिको छनौट
चौथो चरण	अख्तियारी
पाँचौ चरण	अनुगमनको प्रतिवेदन र समीक्षा

९.६.३ मार्गदर्शन तयारी

गाउँसभाबाट अख्तियारी प्राप्त कार्यक्रमको सफल र प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि प्रत्येक शाखाले आफनो शाखासँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरुको मार्गदर्शन तयारी गरी गर्नु पर्ने हुन्छ । मार्गदर्शनका साथसाथै आवश्यकता अनुसार खर्चको अख्तियारी पनि पठाउनु पर्ने हुन्छ ।यो आवधिक विकास योजनाको कार्यान्वयनको जिम्बेवारी सहितको मार्गदर्शन तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ । मार्गदर्शनमा जिम्बेवार व्यक्ति, पद, संस्था र सरोकारवालाको दायित्व किटान गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ । हरेक आर्थिक वर्ष समाप्त भएपछिको दुई महिना भित्र यो आवधिक विकास योजनाले तय गरेका परिमाणात्मक लक्षको वारेको प्रगति विवरण र सुधारको लागि आवश्यक सुझाव सहितको प्रतिवेदन तथा अन्य आवश्यक विषयगत सूचना बिषयगत शाखाले अन्तिम रुप दिई कार्यपालिकामा पेश गर्नेछ । गाउँकार्यपालिकाले उक्त प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि एक महिना भित्र आवश्यक छलफल र सुझाव सहित गाउँसभामा पेश गर्नेछ र गाउँसभाले सोको पूर्ण परिक्षण सहित आवश्यक सुधार तथा परिमार्जन सहित कार्यान्वयन गर्न कार्यपालिकालाई कार्यान्वयनको लागि निर्देशन दिनेछ ।

९.६.४ कार्यान्वयन विधिको छनौट

गाउँसभाबाट अख्तियारी प्राप्त कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनका लागि विद्यमान संघीय तथा स्थानीय कानुनका आधारमा कार्यक्रम कायान्वयन गर्ने व्यक्ति वा संस्था (उपभोक्ता समिति, ठेक्केदार, करार, गैसस आदि) लाई कार्यक्रमको कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सम्झौता गरी गाउँकार्यपालिकामा पठाउनु पर्ने हुन्छ । कार्यक्रमहरु गाउँसभाबाट स्वीकृत भएपछि सोही बमोजिम कार्यान्वयन गर्नु पर्ने हुन्छ । यसरी कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रक्रियामा लैजादा गाउँपालिकाले कार्यक्रम कार्यान्वयन ईकाईबाट प्रगती प्रतिवेदन लिने अभ्यास अपनाईने गरिन्छ ।

९.६.५अख्तियारी

आवधिक विकास योजनाको अन्तिम प्रतिवेदनलाई गाउँकार्यपालिकाले गाउँसभाबाट पारित गरेपछि उक्त योजनाको वार्षिक कार्ययोजना बनाइ कार्यान्वयनमा लैजानु पर्ने हुन्छ । वार्षिक कार्ययोजना तयार पार्नका लागि गाउँपालिका अध्यक्षले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत (प्रप्रअ) लाई अख्तियारी दिनु पर्ने हुन्छ ।

प्रप्रअले मध्यकालिन खर्चसंरचनालाई आधार बनाइ क्रमागत रुपमा कार्यान्वयन गर्ने गरी आयोजनाहरुको रोलक्रम मिलाएर राख्नु पर्ने हुन्छ । प्रप्रअले रोलक्रममा व्यवस्थापन गरिएका आयोजनाहरुको कार्यान्वनमा विषयगत शाखा तथा वडा कार्यालायहरुसँग कार्यक्रम माग गर्नुपर्ने हुन्छ । माग भई आएका कार्यक्रमहरुको कार्यान्वयनकालागि गाउँकार्यपालिकाले सम्बन्धित शाखा तथा वडा कार्यालयलाई अख्तियारी प्रदान गर्नुपर्ने हुन्छ ।

९.६.६ वार्षिक कार्यान्वयन कार्ययोजना

आवधिक विकास योजनाले परिकल्पना गरेका आयोजनाहरुलाई मध्यकालिन खर्च संरचनालाई आधार बनाइ गाउँपालिका प्रशासनले वार्षिक कार्यक्रम कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयनमा लैजानु पर्ने हुन्छ ।

९.६.७ अनुगमन प्रतिवेदन र समीक्षा

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ बमोजिम गाउँकार्यपालिकाले आयोजनाहरु कार्यान्वयनको समय सापेक्ष अनुगमन गरी त्यसबाट प्राप्त तथ्यहरुको चौमासिक रुपमा समीक्षा गरी आयोजना कार्यान्वयनको प्रभावकारीता बढाउन भूमिका खेल्नु पर्ने हुन्छ ।

९.७ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना

स्थानीय तहको विकासको मेरुदण्डको रूपमा रहेका विकास नीति, योजना तथा कार्यक्रमहरूको सफल कार्यान्वयनका लागि अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । स्थानीय तहले योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा सशक्त स्वःअनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीको स्थापना गरी आफूले निर्धारण गरेका लक्ष्य तथा उद्देश्य हासिल गर्ने दिशातर्फ योजनाको प्रगति उन्मुख भएको छ वा छैन भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नुपर्ने हुन्छ ।

कार्यान्वयन चरणको समयमा नै आयोजनाहरूमा भएको लगानी तथा साधनको प्रवाह समुचित ढंगले भएको छ वा छैन, कार्यतालिका अनुसार क्रियाकलापहरू सुचारु भएका छन् वा छैनन साथै व्यवस्थापकीय कमजोरीहरू के के छन् भन्ने जानकारी प्राप्त गर्नुपर्ने हुन्छ। त्यसैले, गाउँपालिकाले आवधिक विकास योजनाको आधारमा वार्षिक विकास योजना तर्जुमा गर्नुपर्ने हुन्छ। वार्षिक योजना कार्यान्वयनका लागि कार्यान्वयन तालिका समेत तयार गर्नुपर्ने र सो कार्यान्वयन तालिकामा बजेट सहितका अनुगमनका कार्यहरूसमेत निर्दिष्ट गरी तदअनुसार अनुगमन गर्ने कार्यप्रणाली स्थापित गरिनु पर्दछ।

९.७.१ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको आवश्यकता

योजनाबद्ध विकासको प्रयासमा अनुगमनलाई योजना चक्रको अभिन्न हिस्सा र प्रगति सिंहावलोकन गर्ने प्रमुख आधार मान्ने गरिन्छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १४ ले उपाध्यक्षको र वडाअध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकारमा योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण गरी सोको प्रतिवेदन बैठकमा पेस गर्नुपर्ने कानुनी व्यवस्था गरेको छ। त्यस्तै उपाध्यक्षको अध्यक्षतामा अनुगमन समितिको समेत प्रबन्ध भएको देखिन्छ। जिल्ला समन्वय समितिले पनि अनुगमन र वार्षिक समीक्षा गर्नुपर्ने संस्थागत र कानूनी व्यवस्था भएको छ। त्यस्तै ऐनको दफा ८४ ले प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले प्रमुखको निर्देशनमा अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने गराउने कानूनी व्यवस्था गरेको छ। स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनले गाउँपालिकालाई आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने विकास योजनाको अनुगमन सम्बन्धी कानूनी संस्थागत तथा कार्यविधिगत जिम्मेवारी समेत किटानी व्यवस्था हुनुलाई प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापना गर्ने अवसरको रूपमा लिनुपर्ने हुन्छ।

स्थानीय तहहरूको संस्थागत विकास भइनसकेको वर्तमान अवस्थामा उपरोक्त कानूनी व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ। योजना सम्बद्ध प्राविधिक जनशक्तिको अभावले नियमित अनुगमन प्रभावित भइरहेको अवस्था छ। अनुगमन सम्बन्धी संयन्त्रहरू क्रियाशील हुन सकिरहेका छैनन, अनुगमनका लागि भिन्दै बजेटको विनियोजन समेत हुन सकेको देखिदैन। यसैगरी स्थानीय सरकारका रूपमा विभिन्न विषयगत कार्य जिम्मेवारीहरू प्राप्त भए तापनि ती कार्य जिम्मेवारी अनुसारका अनुगमनका सूचकहरू निर्धारण हुन नसक्नु, तत्तत् विषयगत शाखाबाट आआफ्नो कार्यक्रम अनुसारका क्रियाकलापगत, परिमाणत्मक, नतिजागत, असर वा प्रतिफलगत तहसम्मका सूचकहरू प्राप्त गरी अनुगमन प्रणालीलाई सुव्यवस्थित गर्नु चुनौतीपूर्ण कार्यको रूपमा रहेको छ। प्रतिनिधिहरूलाई अनुगमनको महत्वबोध गराउन नसकिँदा अनुगमनले उचित प्राथमिकता प्राप्त गर्न सकेको देखिँदैन।

कार्यक्रम अनुसारका चरणगत अनुगमन गरी पूर्वनिर्धारित समय, गुणस्तर, लागतमा कार्य भए नभएको यकिन गर्न कार्यान्वय चरणदेखि नै प्रभावकारी अनुगमन प्रणाली स्थापित गरी नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको स्थापना हुन झनै जरुरी देखिन्छ।

९.७.२ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको उद्देश्य/असर

आवधिक विकास योजना र यसबमोजिम तर्जुमा हुने वार्षिक योजनाहरूको नतिजामुखी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन पद्धति स्थापित भई संस्थागत भएको हुनेछ।

९.७.३ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन रणनीति

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन बमोजिमको अनुगमन संयन्त्रलाई संस्थागत गरी क्रियाशील गराइनेछ।
- आवधिक गाउँविकास योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्य, उद्देश्य हासिल भए नभएको लक्ष्य र नतिजा सूचकहरूको विकास गरी मध्यावधि मूल्याङ्कन गरिनेछ।
- आवधिक गाउँविकास योजनाका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा गरी योजनाले निर्दिष्ट गरेका लक्ष्यहरू प्राप्त उन्मुख भए नभएको अनुगमन गरिनेछ।
- विषयगत कार्यक्रमहरूको कार्यक्रमगत सूचकहरूको निर्माण गरी तदअनुसार अनुगमन गरिनेछ।
- अनुगमनको कार्यतालिका बनाइ अनुगमन गर्ने प्रणालीको विकास गरी, तदअनुसार क्षमता विकासका साथै बजेटको व्यवस्था गरिनेछ।
- अनुगमन पश्चात अनुगमनकर्ताबाट लिखित रूपमा अनुगमन प्रतिवेदन लिने, यसलाई नियमित बैठकमा छलफल गरी देखिएका बाधा अड्चन फुकाइनेछ।
- प्राप्त अनुगमन प्रतिवेदन अनुगमन समितिमा र चौमासिक र वार्षिक प्रतिवेदनको चौमासिक र वार्षिक समीक्षा नियमित रुपमा गाउँपालिकामा सबै सरोकारवालाहरुको संलगनतामा गरिनेछ र तत्काल समस्याको समाधान गरी योजना समयमा नै सम्पन्न गर्न तदारुकता लिइनेछ।
- चौमासिक समीक्षा तथा स्थानीय तहको समस्या समाधान समितिको बैठकमा अनुगमन समितिबाट समष्टिगत अनुगमन प्राप्त गरी छलफल गरी समस्याको समाधान गर्ने प्रणालीको स्थापना गरिनेछ।
- योजनाको आर्थिक तथा भौतिक प्रगतिको प्रतिवेदन सम्बन्धित तह, निकायमा तोकिएको समयमा पठाइनेछ। यसका लागि संघ र प्रदेशसंग समन्वय गरी कम्प्युटरमा आधारित एकिकृत सूचना प्रणालीका फर्मेटहरु विकास गरी आबद्ध गरिनेछ।
- आवधिक गाउँविकास योजनाको मध्यावधि मूल्याङ्कन तेश्रो वर्षमा र अन्तिम मूल्याङ्कन योजनाको समाप्ति पछि गरिनेछ।
- अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रतिवेदन गाउँपालिकाको वेबसाइटमा राखिनुका साथै सार्वजनिक समेत गरिनेछ।

९.७.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी

आवधिक गाउँविकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतिजा मापन तथा सञ्चालित कार्यक्रमको प्रक्रिया अनुगमन गरिनेछ। प्रक्रिया अनुगमन तथा प्राप्त नतिजाको मापन गर्ने जिम्मेवारी गाउँ कार्यपालिकाको हुनेछ भने

यस कार्यमा सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिलाई परिचालन गरिनेछ । गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवारी तथा विधि देहायअनुसार रहेका छन् :

- गाउँकार्यपालिका तथा विषयगत समिति
- सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समिति
- जिल्ला समन्वय समिति
- विषयगत शाखा उपशाखा, परियोजना, संघ संस्था
- नागरिक समाज संस्था तथा तेश्रो पक्ष

गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका साधन तथा विधि देहायअनुसार रहनेछन ।

- स्थलगत अनुगमन
- कार्ययोजना (लक्ष्य) र प्रगति बीच तुलना
- नागरिक अनुगमन
- सहभागितामूलक मध्यावधि समीक्षा
- सहभागितामूलक अन्तिम समीक्षा (तेश्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन)

९.७.५ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया

गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया देहाय बमोजिम हुनेछ । यहाँ प्रस्ताव गरिएको प्रक्रियमा तोकिएको कार्यजिम्मेवारी पुरा गर्नको लागि तत्तत् पक्ष सकृय सहभागी भएका हुनेछन् ।

गाउँपालिकाको आवधिक विकास योजनाको अनुमगन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया			
के अनुगमन गर्ने?	**कसले अनुगमन गर्ने?**	**कहिले अनुगमन गर्ने?**	**कसरी अनुगमन गर्ने?**
कार्यक्रम वा प्रक्रिया अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति, वडा समिति, सरकारी र गैसस, परियोजना	पटके, मासिक, चौमासिक र वार्षिक	स्थलगत अनुगमन गर्ने, चौमासिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने,
प्रतिफल अनुगमन	गाउँकार्यपालिका, सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति	चौमासिक, अर्धवार्षिक, वार्षिक र मध्यावधि	स्थलगत अनुगमन गर्ने, वार्षिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति, विवरणको तुलना गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने,
असर तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	वार्षिक, मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	सहभागितामूलक छलफल गर्ने, नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, नमूना सर्वेक्षण गर्ने,
प्रभाव तह अनुगमन	सुपरिवेक्षण तथा अनुगमन समिति र तेश्रो पक्ष	मध्यावधि र अन्तिम वर्ष	नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन गर्ने, सहभागितामूलक छलफल गर्ने, अध्ययन तथा सर्वेक्षण गर्ने,

अनुसुचीहरू

अनुसुची एकः आवधिक विकास योजनाको सन्दर्भ सामाग्रीहरू

- सिम्ता गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र, २०७६
- सिम्ता गाउँपालिकाको अवस्थिती पत्र, २०७९
- राष्ट्रिय योजना आयोगको नेपालको पन्ध्रौं योजना
- आवधिक विकास योजना तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८, राष्ट्रिय योजना आयोग
- राष्ट्रिय तथ्याङ्क विभागको राष्ट्रिय जनगणना, २०७८, राष्ट्रिय तथ्याङ्क विभाग
- कर्णालीप्रदेश आयोजना बैङ्क दिग्दर्शन २०७९
- कर्णाली प्रदेशको मध्यमकालिन खर्च संरचना (२०७८/७९-२०८०/८१)
- कर्णाली प्रदेशको प्रथम पञ्चबर्षिय योजना (२०७६/७७-२०८०/८१)
- नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारका मन्त्रालय र विभागहरूले प्रकाशन गरेका प्रतिवेदनहरू
- सिम्ता गाँउपालिका उर्जा नीति २०७९ र नवीकरणीय उर्जा नीति २०७९
- सिम्ता गाँउपालिका खानेपानी तथा सरसफाई गुरुयोजना २०७६
- सिम्ता गाँउपालिका गैर सरकारी संस्था परिचालन निर्देशिका, २०७५ तथा जल उपयोग गुरुयोजना २०७६
- सिम्ता गाँउपालिका भवन संहिता कार्यान्वयन निर्देशिका २०७८
- सिम्ता गाँउपालिका मानसिक स्वास्थ्य तथा मनोसामाजिक सुस्वास्थ्य नीति, २०७९
- सिम्ता गाँउपालिका योजना प्रक्रियामा युवा सहभागितासम्बन्धी कार्यविधि, २०७९
- सिम्ता गाँउपालिका राजस्व सुधार कार्ययोजना २०७९
- सिम्ता लैगिंक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण मुलप्रवाहीकरण रणनीतिक योजना २०७९
- सिम्ता गाँउपालिका वातावरणीय तथा सामाजिक जोखिम प्रभाव अध्ययन दिग्दर्शन २०७८
- सिम्ता गाँउपालिका कानून संग्रह तथा सिम्ता कानून संग्रह भाग १
- सिम्ता गाँउपालिका कृषि गुरुयोजना २०७६ तथा सिम्ता गाउँपालिका अनुदान कार्यविधि, २०७९
- सिम्ता गाउँपालिका भू-उपयोग मापदण्ड, २०७९ तथा स्वास्थ्य नीति २०७८
- सिम्ता गाउँपालिकाका ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि
- नेपाल सरकारले प्रकाशन गरेका ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि
- कर्णाली प्रदेश सरकारले प्रकाशन गरेका ऐन, नियम, दिग्दर्शन, योजना, आदि

अनुसुची दुई:आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को प्रस्तावित शारंश

(रु.हजारमा)

शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७ को प्रस्तावित	आ.व २०७७/७८ को प्रस्तावित	आ.व २०७८/७९ को प्रस्तावित	आ.व २०७९/८० को प्रस्तावित	प्रक्षेपित अनुमानको वृद्धिदर
आय	५०१७५१	५५१६१८	५७८३६०	६१६१२६	-५.०
राजश्व	१०४११८	१००४२२	१०२६५७	१२२५२४	-४.०
आन्तरिक श्रोत	२६७००	१६८०५	२४२००	२४०२६	२.७
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	७७४१८	८३६१७	७८४५७	९८४९८	-५.८
अन्तर सहकारी वित्तिय हस्तान्तरण	३९७६३३	४५११९६	४७५७०३	४९३६०२	-२०.३
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३८५४४४	४२९०२३	४४८०८५	४७४९००	-५.१
प्रदेश सरकारबाट	१२१८९	२२१७३	२७६१८	१८७०२	-१०.१

(श्रोत: सिम्ता गाउँपालिका २०८०)

अनुसुची तीन:आर्थिक वर्ष २०७६/७७ देखि २०७९/८० को यथार्थ उपलब्धि शारंश

(रु.हजारमा)

शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७ को यथार्थ	लक्षको उपलब्धि प्रतिशत	आ.व. २०७७/०७८ को यथार्थ	लक्षको उपलब्धि प्रतिशत	आ.व २०७८/७९ को यथार्थ	लक्षको उपलब्धि प्रतिशत	आ.व ०७९/८० चैत्र सम्म यथार्थ	लक्षको उपलब्धि प्रतिशत	वृद्धिदर
आय	४६०३१६	९१.७	३८२९९७	६९.४	५५२६३९	९५.६	३८१४११	६१.९	४.८
राजश्व	५७४८०	५५.२	७४३६७	७४.४	८५२३६	८५.२	४९४३३	४०.३	३.८
आन्तरिक श्रोत	३८७३	१४.५	६००९	६.०	७२०१	७.२	२२०८	९.२	१५.१
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	५३६०७	६९.२	६८३५८	६८.४	७८०३५	७८.०	४७२२५	४७.९	३.२
अन्तर सहकारी वित्तिय हस्तान्तरण	४०२८३७	१०१.३	३०८६३०	६८.४	४६७४०३	९८.३	३३१९७८	६७.३	-१८.८
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३८८१४८	१००.७	२९९५००	२९९.५	४४४७८५	४४४.८	३१७९५२	६७.०	५.१
प्रदेश सरकारबाट	१४६८९	१२०.५	९१३०	९.१	२२६१८	२२.६	१४०२७	७५.०	१.२

(श्रोत: सिम्ता गाउँपालिका २०८०)

अनुसुची चार(क):सिम्ता गाउँपालिकाको वार्षिक बजेटको प्रक्षेपण वृद्धिदर

शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७ को प्रक्षेपण	आ.व. २०७७/०७८ को प्रक्षेपण	आ.व २०७८/७९ को प्रक्षेपण	आ.व २०७९/८० जेष्ठ सम्मको प्रक्षेपण	प्रक्षेपणको वृद्धिदर
आय	४७५२५९०००	५३७३९९२६०	५२३६५११५३	५८९५५२३५०	५.५
राजश्व	९४७९७०००	९३४९९६४०	९६३३४१५३	११४८४८३५०	४.९
आन्तरिक श्रोत	५००००००	५००००००	५४१००००	७४०००००	१०.३
११३१३ सम्पत्ति कर	०	०	०	७००००	०.०
११३१४ भुमिकर मालपोत	५०००००	१००००००	९०००००	१८०००००	३७.७
११३२१ घरवहाल कर	०	१३००००	२५००००	६०००००	०.०
११३२२ बहाल विरौटी कर	०	०	२०००००	०	०.०
११४५१ सवारी साधन कर	०	०	०	०	०.०
११४५२ पुर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	०	०	०	०	०.०
११४७९ अन्य मनारञ्जन कर	०	०	०	०	०.०
११६९१ अन्य कर	०	५०००००	०	१०००००	०.०
१३४११ अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान	०	०	०	०	०.०
१४१५१ सरकारी सम्पत्ति वहालबाट प्राप्त आय	०	०	३०००००	३०००००	०.०
१४१५९ अन्य स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी	०	६०००००	०	०	०.०
१४२१३ अन्य विक्रिबाट प्राप्त आय	०	०	०	०	०.०
१४२१८ विद्युत सेवा सुल्क	०	०	०	०	०.०
१४२१९ अन्य सेवा सुल्क तथा विक्रि	०	०	०	१६९००००	०.०
१४२२१ न्यायिक दस्तुर	०	१००००	१५०००	७००००	०.०
१४२२२ पार्क प्रवेश शुल्क	०	०	०	०	०.०
१४२२४ परिक्षा शुल्क	०	०	०	०	०.०
१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा सुल्क	०	०	०	७००००	०.०
१४२४१ पर्किङ शुल्क	०	०	०	०	०.०
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	०	०	९५०००	२०००००	०.०

१४२४३ सिफारिस दस्तुर	६०००००	९०००००	८०००००	६०००००	०.०
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दस्तुर	०	९०००००	५०००००	२५००००	०.०
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	०	०	५०००००	२५००००	०.०
१४२४९ अन्य दस्तुर	०	०	०	०	०.०
१४२५३ व्यवसाय रजिष्टेशन दस्तुर	०	०	०	०	०.०
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय	०	०	०	०	०.०
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	०.०
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	०.०
१४३१३ धरौटी सदरस्याहा	०	०	१५००००	२०००००	०.०
१४५२१ प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	०	०	०	०	०.०
१४५२९ अन्य राजश्व	३९०००००	०	११०००००	६०००००	-३७.४
१४६११ व्यवसाय कर	०	९६००००	६०००००	६०००००	०.०
१४४२१ पुंजीगत हस्तान्तरण	०	०	०	०	०.०
१५१११ बेरुजु	०	५००	९००००	१०००००	०.०
१४५२३ लागत सहभागिता	०	०	०	०	०.०
३२१२२ बैंक मौजदात	५००००००	१७००००००	१४००००००	५३१७२२२८	८०.६
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	८९७९७०००	८८४९९६४०	९०९२४१५३	१०७४४८३५०	४.६
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	०	०	१००००००	५०००००	०.०
११४११ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने मुल्य अभिवृद्धि कर	८८७००००००	८७१८९६४०	४३९०२०००	७४४५४८००	-४.३
११४२१ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने अन्त:शुल्क	०	०	४३९०२०००	३१२००००३	०.०
११४५६ बाँडफाँबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	१०९७०००	९७५०००	८८०१५३	५८४३५०	-१४.६
१४१५३ बाँडफाँडभई प्राप्त वन रोयल्टी	०	३३५०००	३४००००	७०९१९७	०.०
१४१५४ बाँडफाँडभई प्राप्त खानी तथा खनिज रोयल्टी	०	०	०	०	०.०
१४१५६ बाँडफाँडभई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	०	०	०	०	०.०
१४१५७ बाँडफाँडभई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको विक्रिबाट प्राप्त हुने आय	०	०	९०००००	०	०.०
१४१७२ बाँडफाँड हुने राजश्व (विज्ञापन कर)	०	०	०	०	०.०
अन्तर सहकारी वित्तिय हस्तान्तरण	३८०४६२०००	४४३८९९६२०	४२७३१७०००	४७४७०४०००	५.७
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३४०२११०००	४००१९९६२०	३८२२११०००	४२३०१८०००	५.६

१३३११ समानिकरण अनुदान	१०१३०००००	१०२८०००००	१०७३०००००	११४००००००	३.०
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	२१६७११०००	२७३९००६२०	२५१२११०००	२६८९१८०००	५.५
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	०	०	१६७०००००	२०१०००००	०.०
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	१५००००००	०	०	०	
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	०.०
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	७२०००००	२३४९९०००	७००००००	०	०.०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	०	०	०	२००००००००	०.०
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	०.०
प्रदेश सरकारबाट	४०२५१०००	४३७०००००	४५१०६०००	५१६८६०००	६.५
१३३११ समानिकरण अनुदान	१०२५१०००	१०२०००००	११३६६०००	११३६६०००	२.६
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	१२९०००००	१५५०००००	१८७४००००	२६६००००	-३२.६
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	०	०	०	२८०३५०००	०.०
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	४००००००	४००००००	०	०	०.०
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	३५०००००	६००००००	०.०
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	१३१०००००	१४००००००	०	०	०.०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	०	०	११५०००००	३६२५०००	०.०
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	०.०

नोटः

१. यो विवरणमा वार्षिक वृद्धिदर निकाल्दा तथा बजेटको कुल गणना निकाल्दा गाउँपालिकाको शिर्षक नं. १५१११ को बेरुजु र शिर्षक नं. ३२१२२ को बैंक मौजदातलाई समावेश गरिएको छैन ।

२. यो तालिकामा आर्थिक गणना शुरु र अन्तिम बिन्दुको आधारमा वार्षिक वृद्धिदरको गणना शुत्रः CAGR= $\left\{\frac{EndingValue}{BeginingValue}\right\}^{\left[\frac{1}{NumberofYears}\right]} - 1$को प्रयोग गरिएको छ ।

(यहाँः CAGR = औसत वार्षिक वृद्धिदर, Ending Value = अन्तिम वर्षको यथार्थ रकम, Beginning Value = पहिलो वर्षको यथार्थ रकम, Number of Year = वृद्धि दर गणना गरेको कुल वर्ष संख्या)

अनुसुची चार(ख): सिम्ता गाउँपालिकाको वार्षिक बजेटको यथार्थ प्रगती वृद्धिदर

शिर्षक	आ.व. २०७६/०७७ को यथार्थ	आ.व. २०७७/०७८ को यथार्थ	आ.व २०७८/७९ को यथार्थ	आ.व २०७९/८० जेष्ठ सम्मको यथार्थ	वृद्धिदर
आय	३९४५७८२९३	४८४३०२४८१	५०६१९३६५३	४८९६१९७२३	८.७
राजश्व	६३२६२७१२	८१५५७३५५	९३४२१४३३	७०५७१४८०	१३.९
आन्तरिक श्रोत	२८७८९२७	५२१९३५९	४३२५७२३	३३३१७०७	१४.५
११३१३ सम्पत्ति कर	०	०	०	०	
११३१४ भुमिकर मालपोत	७७९५६५	२५८६५२३	७२५४७९	४९५३६२	
११३२१ घरवहाल कर	०	२९७६६०	१०९९८६	७५३०८	
११३२२ बहाल विरौटी कर	०	०	०	०	
११४५१ सवारी साधन कर	०	०	०	०	
११४५२ पुर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	०	०	०	०	
११४७९ अन्य मनारञ्जन कर	०	०	०	०	
११६९१ अन्य कर	०	१०२३२२८	०	६७३९६२	
१३४११ अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान	०	०	०	०	
१४१५१ सरकारी सम्पत्ति वहालबाट प्राप्त आय	०	०	७६६४०	०	
१४१५९ अन्य स्रोतबाट प्राप्त रोयल्टी	०	३०१८०	०	०	
१४२१३ अन्य विक्रिबाट प्राप्त आय	०	०	०	०	
१४२१८ विद्युत सेवा सुल्क	०	०	०	०	
१४२१९ अन्य सेवा सुल्क तथा विक्रि	०	०	०	०	
१४२२१ न्यायिक दस्तुर	०	०	८५०	०	
१४२२२ पार्क प्रवेश शुल्क	०	०	०	०	
१४२२४ परिक्षा शुल्क	०	०	०	०	
१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा सुल्क	०	०	०	०	
१४२४१ पर्किङ शुल्क	०	०	०	०	
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	०	०	०	०	
१४२४३ सिफारिस दस्तुर	५१२०१३	८२२५५०	५७३७००	२८९६०५	

१४२४४ व्यक्तिगत घटना दस्तुर	०	१३००६८	३८२८१५	२५९२८०	
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	०	०	०	८८००	
१४२४९ अन्य दस्तुर	०	०	०	०	
१४२५३ व्यवसाय रजिष्टेशन दस्तुर	०	०	०	०	
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय	०	०	०	०	
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	
१४३१३ धरौटी सदरस्याहा	०	०	०	०	
१४५२१ प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	०	०	०	०	
१४५२९ अन्य राजश्व	१५८७३४९	०	२३७६५८७	१४५५७००	
१४६११ व्यवसाय कर	०	३२९१५०	७९६६७	७३६९०	
१४४२१ पुंजीगत हस्तान्तरण	०	०	०	०	
१५१११ बेरुजु	०	६१११८१	०	०	
१४५२३ लागत सहभागिता	०	०	०	०	
३२१२२ बैंक मौजदात	०	१६४०६२३६	१०९३३६४३	५३२७२२३१	
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	६०३८३७८५	७६३३७९९७	८९०९५७१०	६७२३९७७३	१३.८
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	०	०	२०२९४४	०	
११४११ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने मुल्य अभिवृद्धि कर	५९६२५४५९	७५०४०६४३	६१७४४९४३	४८१०३१२८	
११४२१ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क	०	०	२४६००३८२	१७२६१०१०	
११४५६ बाँडफाँबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	७५८३२६	१२९७३५४	११७५५११	११६६४३७	
१४१५३ बाँडफाँडभई प्राप्त वन रोयल्टी	०	०	११४८०४	७०९१९८	
१४१५४ बाँडफाँडभई प्राप्त खानी तथा खनिज रोयल्टी	०	०	०	०	
१४१५६ बाँडफाँडभई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	०	०	०	०	
१४१५७ बाँडफाँडभई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको बिक्रिबाट प्राप्त हुने आय	०	०	१२५७१२५	०	
१४१७२ बाँडफाँड हुने राजश्व (विज्ञापन कर)	०	०	०	०	
अन्तर सहकारी वित्तिय हस्तान्तरण	३३१३१५५८०	४०२७४५१२६	४१२७७२२२०	४१९०४८२४३	७.६
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	३०५२७५४३५	३६७९३४७२६	३७७८६९३००	३८४०१८०००	७.४
१३३११ समानिकरण अनुदान	१०१३०००००	१०२८०००००	१०७३०००००	९९७५००००	

१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	१८६००९५७२	२५४८३२०००	२५०८०८५००	२६८९१८०००	
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	०	०	१७२६०८००	१५३५००००	
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	१४७४३९६३	०	०	०	
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	३२२१९००	१०३०२७२६	२५०००००	०	
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	
प्रदेश सरकारबाट	२६०४०१४५	३४८१०४००	३४९०२९२०	३५०३०२४३	१०.३
१३३११ समानिकरण अनुदान	१०२५१०००	१०२०००००	११३६६०००	७३०००००	
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	६२९९८४८	१५५०००००	१८७४००००	०	
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	०	०	०	२२१९७५००	
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	४०००००	४०००००	०	०	
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	३५०००००	३३४८६८८	
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	५४८९२९७	५९५०४००	०	०	
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	०	०	१२९६९२०	२१८४०५५	
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	

नोट:

१. यो विवरणमा वार्षिक वृद्धिदर निकाल्दा तथा बजेटको कुल गणना निकाल्दा गाउँपालिकाको शिर्षक नं. १५१११ को बेरुजु र शिर्षक नं. ३२१२२ को बैंक मौजदातलाई समावेश गरिएको छैन ।

२. यो तालिकामा आर्थिक गणना शुरु र अन्तिम बिन्दुको आधारमा वार्षिक वृद्धिदरको गणना शुत्रः CAGR= $\left\{\frac{EndingValue}{BeginingValue}\right\}^{\left[\frac{1}{NumberofYears}\right]} - \mathbf{1}$को प्रयोग गरिएको छ ।

(यहाँः CAGR = औसत वार्षिक वृद्धिदर, Ending Value = अन्तिम वर्षको यथार्थ रकम, Beginning Value = पहिलो वर्षको यथार्थ रकम, Number of Year = वृद्धि दर गणना गरेको कुल वर्ष संख्या)

अनुसुची पाँचः सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको प्रक्षेपण

शिर्षक	चालु आ.ब.को. अपेक्षा	आ.व २०८०/८१	आ.व २०८१/८२	आ.व २०८२/८३	आ.व २०८३/८४	आ.व २०८४/८५	पाँच वर्षको कुल प्रक्षेपण
आय	५६००७४७३२.५	६०७३६९६७१	६५८९८७६४६	७१५३५९१५२	७७६९६१०९४	८४४३२२१२९	३६०२९९९६९२
राजश्व	१०९१०५९३२.५	१२३३६०००४	१३९४७६९४६	१५७७००३११	१७८३०५५०४	२०१६०३९५४	८००४४६७१९
आन्तरिक श्रोत	७०३००००	८०१४२००	९१३६१८८	१०४१५२५४	११८७३३९०	१३५३५६६५	५२९७४६९७
११३१३ सम्पत्ति कर	६६५००	७५८१०	८६४२३	९८५२३	११२३१६	१२८०४०	५०१११२
११३१४ भुमिकर मालपोत	१७१००००	१९४९४००	२२२२३१६	२५३३४४०	२८८८१२२	३२९२४५९	१२८८५७३७
११३२१ घरवहाल कर	५७००००	६४९८००	७४०७७२	८४४४८०	९६२७०७	१०९७४८६	४२९५२४६
११३२२ बहाल विरौटी कर	०	०	०	०	०	०	०
११४५१ सवारी साधन कर	०	०	०	०	०	०	०
११४५२ पुर्वाधार सेवाको उपयोगमा लाग्ने कर	०	०	०	०	०	०	०
११४७९ अन्य मनारञ्जन कर	०	०	०	०	०	०	०
११६९१ अन्य कर	९५०००	१०८३००	१२३४६२	१४०७४७	१६०४५१	१८२९१४	७१५८७४
१३४११ अन्य संस्थागत आन्तरिक अनुदान	०	०	०	०	०	०	०
१४१५१ सरकारी सम्पत्ति वहालबाट प्राप्त आय	२८५०००	३२४९००	३७०३८६	४२२२४०	४८१३५४	५४८७४३	२१४७६२३
१४१९१ पर्यटन शुल्क	०	०	०	०	०	०	०
१४२१३ अन्य विक्रिबाट प्राप्त आय	०	०	०	०	०	०	०
१४२१८ विद्युत सेवा सुल्क	०	०	०	०	०	०	०
१४२१९ अन्य सेवा सुल्क तथा विक्रि	१६०५५००	१८३०२७०	२०८६५०८	२३७८६१९	२७११६२६	३०९१२५३	१२०९८२७५
१४२२१ न्यायिक दस्तुर	६६५००	७५८१०	८६४२३	९८५२३	११२३१६	१२८०४०	५०१११२

१४२२२ पार्क प्रवेश शुल्क	०	०	०	०	०	०	०
१४२२४ परिक्षा शुल्क	०	०	०	०	०	०	०
१४२२९ अन्य प्रशासनिक सेवा सुल्क	६६५००	७५८१०	८६४२३	९८५२३	११२३१६	१२८०४०	५०१११२
१४२४१ पर्किङ शुल्क	०	०	०	०	०	०	०
१४२४२ नक्सापास दस्तुर	१९००००	२१६६००	२४६९२४	२८१४९३	३२०९०२	३६५८२९	१४३१७४९
१४२४३ सिफारिस दस्तुर	५७००००	६४९८००	७४०७७२	८४४४८०	९६२७०७	१०९७४८६	४२९५२४६
१४२४४ व्यक्तिगत घटना दस्तुर	२३७५००	२७०७५०	३०८६५५	३५१८६७	४०११२८	४५७२८६	१७८९६८६
१४२४५ नाता प्रमाणित दस्तुर	२३७५००	२७०७५०	३०८६५५	३५१८६७	४०११२८	४५७२८६	१७८९६८६
१४२४९ अन्य दस्तुर	०	०	०	०	०	०	०
१४२५३ व्यवसाय रजिष्टेशन दस्तुर	०	०	०	०	०	०	०
१४२६५ अन्य क्षेत्रको आय	०	०	०	०	०	०	०
१४३११ न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	०	०	०
१४३१२ प्रशासनिक दण्ड, जरिवाना र जफत	०	०	०	०	०	०	०
१४३१३ धरौटी सदरस्याहा	१९००००	२१६६००	२४६९२४	२८१४९३	३२०९०२	३६५८२९	१४३१७४९
१४५२१ प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	०	०	०	०	०	०	०
१४५२९ अन्य राजश्व	५७००००	६४९८००	७४०७७२	८४४४८०	९६२७०७	१०९७४८६	४२९५२४६
१४६११ व्यवसाय कर	५७००००	६४९८००	७४०७७२	८४४४८०	९६२७०७	१०९७४८६	४२९५२४६
१४४२१ पुँजीगत हस्तान्तरण	०	०	०	०	०	०	
१५१११ बेरुजु	९५०००	०	०	०	०	०	
१४५२३ लागत सहभागिता	०	०	०	०	०	०	

३२१२२ बैंक मौजदात	५०५१३६१६.१७	०	०	०	०	०	
राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	१०२०७५९३३	११५३४५८०४	१३०३४०७५८	१४७२८५०५७	१६६४३२११४	१८८०६८२८९	७४७४७२०२२
११३१५ घरजग्गा रजिष्टेशन दस्तुर	४७५०००	५३६७५०	६०६५२८	६८५३७६	७७४४७५	८७५१५७	३४७८२८५
११४११ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने मुल्य अभिवृद्धि कर	७०७३२०६०	७९९२७२२८	९०३१७७६७	१०२०५९०७७	११५३२६७५७	१३०३१९२३६	५१७९५००६५
११४२१ बाँडफाँडभई प्राप्त हुने अन्तःशुल्क	२९६४०००२.८५	३३४९३२०३	३७८४७३२०	४२७६७४७१	४८३२७२४२	५४६०९७८४	२१७०४५०२०
११४५६ बाँडफाँबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	५५५१३२.५	६२७३००	७०८८४९	८००९९९	९०५१२९	१०२२७९६	४०६५०७२
१४१५३ बाँडफाँडभई प्राप्त वन रोयल्टी	६७३७३७.१५	७६१३२३	८६०२९५	९७२१३३	१०९८५११	१२४१३१७	४९३३५७९
१४१५४ बाँडफाँडभई प्राप्त खानी तथा खनिज रोयल्टी	०	०	०	०	०	०	०
१४१५६ बाँडफाँडभई प्राप्त विद्युत सम्बन्धी रोयल्टी	०	०	०	०	०	०	०
१४१५७ बाँडफाँडभई प्राप्त दहत्तर बहत्तरको विक्रिबाट प्राप्त हुने आय	०	०	०	०	०	०	०
१४१७२ बाँडफाँड हुने राजश्व (विज्ञापन कर)	०	०	०	०	०	०	०
अन्तर सहकारी वित्तिय हस्तान्तरण	४५०९६८८००	४८४००९६६७	५१९५१०७००	५५७६५८८४० ०	५९८६५५५९०	६४२७१८१७५	२८०२५५२९७३
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान	४०१८६७१००	४२९९९७७९७	४६००९७६४३	४९२३०४४७ ८	५२६७६५७९१	५६३६३९३९७	२४७२८०५१० ५
१३३११ समानिकरण अनुदान	१०८३०००००	११५८८१०००	१२३९९२६७०	१३२६७२१५७	१४१९५९२०८	१५१८९६३५२	६६६४०१३८७
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	२५५४७२१००	२७३३५५१४७	२९२४९०००७	३१२९६४३०८	३३४८७१८०९	३५८३१२८३६	१५७१९९४१०७
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	१९०९५०००	२०४३१६५०	२१८६१८६६	२३३९२१९६	२५०२९६५०	२६७८१७२५	११७४९७०८७
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०	०

१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	०	०	०	०	०	०	०
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०	०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	१९०००००	२०३३००००	२१७५३१००	२३२७५८१७	२४९०५१२४	२६६४८४८३	११६९१२५२४
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०	०
प्रदेश सरकारबाट	४९१०१७००	५४०११८७०	५९४१३०५७	६५३५४३६३	७१८८९७९९	७९०७८७७९	३२९७४७८६८
१३३११ समानिकरण अनुदान	१०७९७७००	११८७७४७०	१३०६५२१७	१४३७१७३९	१५८०८९१३	१७३८९८०४	७२५१३१४२
१३३१२ शर्शत अनुदान चालु	२५२७०००	२७७९७००	३०५७६७०	३३६३४३७	३६९९७८१	४०६९७५९	१६९७०३४६
१३३१३ शर्शत अनुदान पुँजिगत	२६६३३२५०	२९२९६५७५	३२२२६२३३	३५४४८८५६	३८९९३७४१	४२८९३११५	१७८८५८५२०
१३३१४ विषेश अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०	०
१३३१५ विषेश अनुदान पुँजिगत	५७०००००	६२७००००	६८९७०००	७५८६७००	८३४५३७०	९१७९९०७	३८२७८९७७
१३३१६ समपुरक अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०	०
१३३१७ समपुरक अनुदान पुँजिगत	३४४३७५०	३७८८१२५	४१६६९३८	४५८३६३१	५०४१९९४	५५४६१९४	२३१२६८८२
१३३१८ अन्य अनुदान चालु	०	०	०	०	०	०	०

अनुसुची छः सिम्ता गाउँपालिकाका गौरवका योजनाहरू

सिम्ता गाउँपालिकाका गौरवका आयोजना

क्र.स.	प्रमुख कार्यक्रम	अनुमानित लागत	सहकार्य	आ.व २०८०/८१	आ.व २०८१/८२	आ.व २०८२/८३	आ.व २०८३/८४	आ.व २०८४/८५
१.	शहिद ऋषि स्मृति चक्रपथ	१०००	गा.पा. प्रदेशको साझेदारी	✓	✓	✓	✓	✓
२.	शहिद इन्द्र बि.सि. द्रुत मार्ग	१५००	गा.पा. प्रदेशको साझेदारी	✓	✓	✓	✓	✓
३	कोटेश्वर धाम पर्यटकीय गुरुयोजना	१०००	संघ	✓	✓	✓	✓	✓
४.	सिम्ता गाउँपालिकाको प्रशासकिय भवन	५००	संघ प्रदेश	✓	✓	✓	✓	✓
५.	गोजी-आली-जुम्लेअम्रै हुँदै थरिया गोजी मिनी रिङ रोड निर्माण तथा कालोपत्रे	१५००	संघ प्रदेश	✓	✓	✓	✓	✓
६.	आधुनिक बहुउद्देश्यिय गौशाला	१०००	गा.पा. संघ प्रदेश	✓	✓	✓	✓	✓
७.	एक घर एक धारा खानेपानी आयोजना	८००	गा.पा. संघ प्रदेश	✓	✓	✓	✓	✓

अनुसुची सात: सिम्ता गाउँपालिकाको आगामी पाँच वर्षको लागि प्रस्ताविक आयोजनाहरू

परिच्छेद कोड	विषय क्षेत्र	क्षेत्रगत अनुमान	सम्भावित सहकार्य				
			पालिका आफै	अन्तरपालिका	संघ	प्रदेश	नीजि क्षेत्र
	क्षेत्रगत बाँडफाँड जम्मा	५६५५०					
४	आर्थिक विकास	१३०१०					
४.१.१	कृषि तथा पशुपालन	७३५					
१	२. ओखर खेति क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	४५	✓		✓	✓	
२	३. सुन्तला, अनार जात फलफूल क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०	✓		✓	✓	
३	४. आँप तथा लिचि क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०	✓		✓	✓	
४	५. नयाँ जात फलफुल क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०	✓		✓	✓	
५	६. मसला बाली पकेट क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०	✓		✓	✓	
६	७. कम्पोष्ट तथा जैविक मल व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	४५	✓		✓	✓	
७	८. कृषक समूह/सहकारी प्रबर्द्धन तथा कार्यक्रम कृषि बीमा अनुदान कार्यक्रम	४५	✓		✓	✓	
८	९. उन्नत बिउँ बिस्तार, बालि संरक्षण सेवा, कृषि उपज बजारिकरण तथा व्यवस्थापन	१५०	✓		✓	✓	
४.१.२	पशुपालन	४४०					
९	१.पशु स्वास्थ्य उपचार तथा माहामारि रोग नियन्त्रण	५०	✓		✓	✓	
१०	२.कृषि तथा पशुपालनमा सिप विकास कार्यक्रम	५०	✓		✓	✓	
११	३.कुखुरापालन, बंगुरपालन, माछापालन क्षेत्र बिस्तार	५०	✓		✓	✓	
१२	४. दुध उत्पादन तथा बजारिकरण क्षेत्र बिस्तार	५०	✓		✓	✓	

१३	५.खसिबोका, कुखुरा उत्पादन क्षेत्र बिस्तार कार्यक्रम	९०	✓		✓	✓	
१४	६.पशु बीमा अनुदान कार्यक्रम	५०	✓		✓	✓	
१५	७.पशु नश्ल सुधार कार्यकम	१००	✓		✓	✓	
४.२	**सिँचाई**	**१६००**					
१६	१. स्थानीय कुलो सुधार कार्यकम	४००	✓		✓	✓	
१७	२. सिँचाइ पूर्वाधार निर्माण तथा विस्तार कार्यकम	४००	✓		✓	✓	
१८	३. सिम्ता बहुउद्देश्यिय सिँचाइ परियोजना	५००	✓		✓	✓	
१९	४.रिचार्ज पोखरी निर्माण	२००	✓		✓	✓	
२०	५. सिम्ता थोपा सिँचाई कार्यकम	१००	✓		✓	✓	
४.३	**पर्यटन**	**४०४०**					
२१	१. राजकाँडा दरवार पुनःनिमांण र विकास	१०००	✓		✓	✓	
२२	२. मालिकाधुरी पर्यटकीय क्षेत्र विकास	१०००	✓		✓	✓	
२३	३. कोटेश्वर धाम पर्यटकीय गुरुयोजना	१०००	✓		✓	✓	
२४	४. होमस्टे प्रवर्द्धन कार्यकम	९०	✓		✓	✓	
२५	५. भेरी नदीमा ऱ्याफ्टिङ सञ्चालन	५००	✓		✓	✓	
२६	६. हरेक वडाका सांस्कृतिक स्थल तथा पार्क निर्माण र संरक्षण	४५०	✓		✓	✓	
४.४	**उद्योग, व्यापार तथा व्यवसाय**	**३६१५**					
२७	१. औद्योगिक नीति निर्माण	१५	✓				
२८	२. सिम्ता औद्योगिक ग्रामको पूर्वाधार निर्माण	१५००	✓		✓	✓	✓
२९	३. आधुनिक बहुउद्देश्यिय गौशाला	१०००	✓		✓	✓	✓
३०	४. दाना तथा ह्याचरी उद्योगको स्थापना	२००	✓				✓

३१	५. अचार तथा स्थानीय उत्पादनमा आधारित उद्योग स्थापना	२००	✓				✓
३२	६. अलैंची, कफी, बेसार, हलेदो प्रशोधन उद्योगको स्थापना, सावुन उद्योगको स्थापना	५०	✓				✓
३३	७. औधोगिक चेतना तथा दक्ष जनशक्ति विकास कार्यक्रम	५०	✓			✓	✓
३४	८. स्थानीय उद्योग स्थापना तथा सञ्चालन	३६०	✓			✓	✓
३५	९. सम्भाव्य बजार प्रबर्धन तथा व्यापार मेला सञ्चालन	९०	✓			✓	✓
३६	१०. स्थानीय कच्चा पदार्थ संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माण कार्यक्रम ।	१००	✓			✓	✓
३७	११.औधोगिक चेतना तथा दक्ष जनशक्ति विकास कार्यक्रम ।	५०	✓			✓	
४.५	**वैंक वित्तीय संस्था सहकारी**	**६५०**					
३९	१. बैङ्कको शाखा कार्यालय स्थापना	५०	✓				✓
४०	२. वित्तीय सचेतना र पहुँच विस्तार कार्यक्रम	१००	✓				✓
४१	३. नवप्रवर्तन प्रोत्साहन कार्यक्रम	१००	✓				✓
४२	४. एक वडा एक नमुना सहकारी साझेदारी कार्यक्रम	३००	✓			✓	✓
४३	५. एटिएम लगायत बैङ्किङ सेवा विस्तार कार्यकम	१००	✓				✓
४.६	**श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा**	**१९३०**					
४४	१. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका व्यक्तिहरुको शिप क्षमता लक्षित पुनर्मिलन कार्यक्रम सञ्चालन ।	२४०	✓			✓	✓
४५	२. प्रधानमन्त्री स्वरोजगार कार्यक्रम ।	५५०	✓		✓		
४६	३. गाउँपालिकाको श्रम डेस्क र रोजगार सूचना केन्द्र स्थापना ।	१००	✓			✓	✓
४७	४. अध्यक्ष युवा स्वरोजगार कार्यकम	१००	✓			✓	✓
४८	५. युवा स्वरोजगार तथा दिगो उद्यमशीलता विकास तालिम सञ्चालन ।	३६०	✓			✓	✓

४९	६. रोजगारमुलक तथा स्वरोजगारमुलक तालिम तथा क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन ।	३५०	✓			✓	✓
५०	७. सिप विकास तालिम तथा रोजगारमुलक कार्यक्रम सञ्चालन ।	१५०	✓			✓	✓
५१	८. वैदेशिक रोजगार पूर्व अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन ।	८०	✓				✓
५	**सामाजिक विकास**	**१२८२०**					
५.१	**स्वास्थ्य तथा पोषण**	**४३३५**					
५२	स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	९००	✓		✓	✓	✓
५३	एक वडा एक एम्बुलेन्स कार्यक्रम	३६०	✓		✓	✓	✓
५४	सिम्ता अस्पताल निर्माण	१५००			✓		
५५	स्वास्थ्य कर्मीको क्षमताविकास कार्यक्रम	२७०	✓			✓	✓
५६	औषधी व्यवस्थापन कार्यक्रम	५४०	✓		✓	✓	✓
५७	नागरीक स्वास्थ्य सचेतना कार्यक्रम	३६०	✓		✓	✓	✓
५८	घरदैलो स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम	३६०	✓		✓	✓	✓
५९	विपन्न स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम	४५	✓			✓	✓
५.२	**शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन**	**३२५०**					
६०	१. विद्यालय सुधार कार्यक्रम	२७०	✓		✓	✓	✓
६१	२. प्राविधिक विद्यालय सञ्चालन	५००	✓		✓	✓	✓
६२	३. नमुना आवासिय विद्यालय स्थापना	५००	✓		✓	✓	✓
६३	४. उत्कृष्ट शिक्षक ,विद्यार्थी प्रोत्साहन तथा पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम	१८०	✓			✓	✓
६४	५. विज्ञान प्रयोगशालाको स्थापना	३६०	✓		✓	✓	✓
६५	६. विद्यालयमा अपाङ्गमैत्री संरचना निर्माण	४५०	✓		✓	✓	✓
६६	७. एक वडा एक नमुना विद्यालय	४५०	✓		✓	✓	✓

६७	८. शिक्षक तथा विद्यार्थी क्षमता अभिवृद्धि	२७०	✓		✓	✓	✓
६८	९. प्रविधिमैत्री शिक्षण कार्यक्रम	२७०	✓		✓	✓	✓
५.३	**खानेपानी तथा सरसफाइ**	**१६४०**					
६९	१. एक घर एक खानेपानी आयोजना	८००	✓		✓	✓	✓
७०	२. गाउँ टोल सरसफाई आयोजना	३००	✓			✓	✓
७१	३. सरसफाई सचेतना कार्यक्रम	२४०	✓			✓	✓
७२	४. डम्पिङ साइटको स्थापना	२००	✓			✓	✓
७३	५. सुविधा सम्पन्न पानी जाँच प्रयोगशालाको स्थापना	१००	✓				✓
५.४	**महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग**	**११९५**					
७४	१. सिम्ता ज्येष्ठ नागरिक मनोरञ्जन तथा हेरचाह केन्द्र	२००	✓			✓	✓
७५	२. बाल गृह निर्माण	२००	✓				✓
७६	३. किशोरी आत्मरक्षा तालिम	२७०	✓			✓	
७७	४. एडभान्स पार्लर तालिम	५०	✓				✓
७८	५. बैंक खाता छोरीको सुरक्षा जिवन भरीको कार्यक्रम संचालन	१००	✓			✓	
७९	६. चुरापोते कृष्टल तालिम	५०	✓				✓
८०	७. अपाङ्ग परिचयपत्र डिजिटलाइजेसन	२५	✓			✓	
८१	८. दिवसीय कार्यक्रम	५०	✓				✓
८२	९. बालबालिका लक्षित कार्यक्रम	५०	✓			✓	
८३	१०. बालकोष स्थापना	१००	✓				✓
८४	११. लक्षित वर्ग अभिमुखिकरण कार्यक्रम	१००	✓			✓	✓
५.५	**युवा तथा खेलकुद**	**२४००**					

८५	१. एक युवा एक सीप कार्यक्रम	२००	✓				✓
८६	२. युवा शिक्षा कार्यक्रम	४००	✓			✓	
८७	३. युवा सीप विकास कार्यक्रम	२००	✓				✓
८८	४. खेलकुद कार्यक्रम	४००	✓			✓	
८९	५. कवर्डहल सुविधा सहितको नमुना खेलमैदान निर्माण	६००	✓		✓	✓	✓
९०	६. खेलमैदानको स्तरोन्नती	२००	✓			✓	✓
९१	७. किशोर किशोरीको आधारभूत आत्मरक्षाको तालिम कार्यक्रम	४००	✓			✓	✓
६	**पूर्वाधार विकास**	**२४०८०**					
६.१	**बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण**	**३१८०**					
९२	१. प्रविधिमैत्री नक्सापास कार्यकम	४०					
९३	२. व्यवस्थित वसोवास कार्यकम	२२४०	✓		✓	✓	✓
९४	३. गाउँपालिकाको कार्यालय भवन निर्माण	५००	✓		✓	✓	
९५	४. सामुदायिक भवनको निर्माण	२००	✓		✓	✓	✓
९६	५. वडा कार्यालयको भवन निर्माण	२००	✓			✓	
६.२	**सडक, पुल तथा यातायात**	**१५९००**					
९४	१. शहिद ऋषि स्मृति चक्रपथ स्तरोन्नती	१०००	✓		✓	✓	
९५	२. सिम्ता गा.पा. देखि सल्यान जोड्ने पक्की पुल निर्माण	१०००	✓		✓	✓	
९६	३. गोजी-आली-जुम्लेअम्रै हुँदै थरिया गोजी मिनी रिङ रोड निर्माण तथा कालोपत्रे	१५००	✓		✓	✓	
९७	४. गोजी-देउली-काफलकोट सडक निर्माण तथा स्तरोन्नती	१०००	✓		✓	✓	

९८	५. सडकको दायाँबायाँ वृक्ष रोपण गर्न ग्रीनेरी सडक परियोजना	४००	✓		✓	✓	
९९	६. भेरी नदीमा सल्यान जोड्ने पक्की पुल निर्माण	१०००	✓		✓	✓	
१००	७. बजेडा-आली-सिमा-छिर्ना सडक स्तरोन्नती	५००	✓		✓	✓	
१०१	८. गोजी जुम्ले-कोटकाँडा सडक निर्माण	१५००	✓		✓	✓	
१०२	९. नौ वटै वडा कार्यालयसम्म पक्की सडक	५०००	✓		✓	✓	
१०३	१०. आली-पातिहाल्ना-देउली सडक स्तरोन्नती	१५००	✓		✓	✓	
१०४	११.शहिद इन्द्र बि.सि. द्रुत मार्ग	१५००	✓		✓	✓	
६.३	**जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा**	**२७००**					
१०५	१.ग्रामीण विद्युतीकरण तथा स्तरोन्नती	५००	✓		✓	✓	✓
१०६	२.करिव २० वटा भिभिन्न स्थानमा सडक बत्ती जडान गर्ने	१००	✓			✓	✓
१०७	३.ग्रामीण गोवर ग्याँस तथा बैकल्पिक उर्जा कार्यकम	३००	✓				✓
१०८	४. राक्से लघु जलविद्युत निर्माण	१०००	✓		✓	✓	✓
१०९	५.केन्द्रीय विद्युत लाइन विस्तार कार्यकम	५००	✓			✓	✓
११०	६.विद्युत मिटर वितरण कार्यकम	१००	✓				✓
१११	७.बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन कार्यकम	२००	✓		✓	✓	
६.४	**सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि**	**२३००**					
११२	१. डिजिटल सिम्ता अभियान	१०००	✓		✓	✓	✓
११३	२. मोवाइल टावर तथा फोन सञ्जाल विस्तार कार्यकम	५००	✓			✓	✓
११४	३. ग्रामीण क्षेत्रमा इन्टरनेट विस्तार कार्यकम	५००	✓				✓
११५	४. डिजिटल शाक्षरता अभियान	१००	✓		✓	✓	✓
११६	५. कृषक सँग प्रविधि कार्यक्रम	१००	✓			✓	✓

११७	६. पदाधिकारी तथा सेवाग्राही संवाद कार्यक्रम	५०	✓			✓	✓
११८	७. सुचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	५०	✓			✓	✓
७	**वन वातावरण तथा जैविक विविधता**	**५६९०**					
७.१	**वन तथा जैविक विविधता**	**१७१०**					
११९	१. एक वडा १ हेक्टर वन विस्तार कार्यक्रम	४५०	✓				✓
१२०	२. स्थानीय वन पैदावार प्रवर्द्धन कार्यक्रम	२७०	✓		✓	✓	✓
१२१	३. व्यावसायिक वन क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	२७०	✓			✓	✓
१२२	४.उपभोक्ता समिति क्षमता विकास कार्यक्रम	२७०	✓			✓	✓
१२३	५. एक घर ५ विक्ष रोपण कार्यक्रम	४५०	✓			✓	✓
७.२	**भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन**	**१०००**					
१२४	१.पोखरी र मुहान संरक्षण परियोजना	४५०	✓			✓	✓
१२५	२.भू-उपयोग योजना र जग्गाको बैज्ञानिक व्यवस्थापन	४५०	✓			✓	✓
१२६	३.रिचार्ज पोखरी निर्माण कार्यक्रम	१००	✓			✓	✓
७.३	**वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन**	**११७०**					
१२७	१.सचेतना कार्यक्रम	९०	✓			✓	✓
१२८	२.धुँवारहित चुल्हो वितरण कार्यक्रम	१८०	✓			✓	✓
१२९	३.बगैंचा तथा करेसावारी प्रवर्द्धन कार्यक्रम	९०	✓			✓	✓
१३०	४. एक वडा एक पार्क निर्माण	४५०	✓		✓	✓	✓
१३१	५.हरित गाँउपालिका परियोजना	३६०	✓		✓	✓	✓
७.४	**विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता**	**१८१०**					
१३२	१. विपद पुर्व सुचना प्रणाली स्थापना	१८०	✓	✓	✓	✓	✓

१३३	२. वडा विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना	३६०	✓			✓	
१३४	३. दमकल तथा दमकल पइन्ट स्थापना	१००	✓	✓		✓	✓
१३५	४. वडा विपद राहत कार्यक्रम	४५०	✓		✓	✓	✓
१३६	५. विपद पुर्वतयारी समाग्री तथा राहत कोष	३६०	✓	✓	✓	✓	✓
१३७	६. हरित गाँउपालिका परियोजना	३६०	✓	✓	✓	✓	✓
८	**संस्थागत विकास तथा सुशासन**	**९५०**					
८.१	**संस्थागत विकास तथा सुशासन**	**९५०**					
१३८	१. ऐन, कानून नीति निर्माण	१००	✓			✓	
१३९	२. क्षमता विकास कार्यक्रम सन्चालन	१००	✓			✓	
१४०	३. राजश्व सुधार सम्भाव्यता अध्ययन	२०	✓			✓	
१४१	४. सरोकार वालाहरुलाई योजनाको सञ्चालन तथा विधि सम्वन्धि प्रशिक्षण अभिमुखिकरण कार्यक्रम	५०	✓			✓	
१४२	५. योजना तर्जुमा सम्वन्धी अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन	५०	✓			✓	
१४३	६. अभिलेख व्यवस्थापन	१२०	✓			✓	
१४४	७. स्थानीय तह न्यायिक क्षेत्र सुधार कार्यक्रम	२५०	✓		✓		
१४५	८. सार्वजनिक सुनुवाई सामाजिक परिक्षण सार्वजानिक परिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन	१००	✓			✓	
१४६	९. स्थानीय तहको जवादेहिता अभिवृद्धि कार्यक्रम	५०	✓				
१४७	१०. जनमुखी सेवा प्रवाह परियोजना	११०	✓			✓	

अनुसुची आठः सिम्ता गाउँपालिकाको परियोजना बैङ्क

क.स.		विषय क्षेत्र	उपक्षेत्र क्षेत्र	कार्यक्रमहरू वा आयोजनाको नाम	वडा नं.	प्राथमिकीकरण		
						P1	P2	P3
१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाँदर बदेल तथा अन्य जंगली जनावार नियन्त्रण कार्यक्रम.	१		✓	
२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	उन्नत भैंसी बाखा खोर निर्माण	१		✓	
३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि प्राविधिक व्यवस्थापन	१		✓	
४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु विशेषज्ञ औषधि व्यवस्थापन.	१			✓
५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	माटो परीक्षण प्रयोगशाला.र प्राविधिक.	१	✓		
६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	टिमुर सुन्तला, मौसमी.दारिम खेती कार्यक्रम.	१	✓		
७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफूल तथा बीउबिजन नर्सरी कार्यक्रम.	१			✓
८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि औजार व्यवस्थापन कार्यक्रम.	१		✓	
९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	वडास्तरीय दुध डेरी स्थापना.	१		✓	
१०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	एफ टोल १. उत्पादन कृषि कार्यक्रम.	१		✓	
११	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि तथा पशुपालनमा अनुदान कार्यक्रम.	१		✓	
१२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषक.बजार व्यवस्थापन.कार्यक्रम.	१		✓	
१३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि औजार व्यवस्थापन कार्यक्रम.	१		✓	
१४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि आधुनिकीकरण कार्यक्रम.	१			✓
१५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ढोष्का पोखाडाँडा लिफ्ट सिन्चाइ ड्याम निर्माण.	१			✓
१६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	छोरेखेत सुन्तले.सिञ्चाई कुलो.	१		✓	

१७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	पठेखोला स्याल पूर्ता, सिंचाई कुलो.	१			✓
१८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बढी मूल अखबारी सिंचाई कुलो.	१		✓	
१९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	गोगराना देखि फलाट सिंचाई कुलो.	१	✓		
२०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	छहरे खोला औलगान्द्रा सिँचाइ.	१			✓
२१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बेलचौर. सिंचाइ कुलो.	१	✓		
२२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो घोरेटा सिँचाई ड्याम निर्माण	१	✓		
२३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	रातामाटा सिँचाई ड्याम निर्माण	१		✓	
२४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	घोरेटा बीउरे चुली पर्यटन तथा देवी मन्दिर निर्माण.	१	✓		
२५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	गन्द्रा मंकाल मन्दिर निर्माण.	१			✓
२६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	धागेछहरा पर्यटनस्थल निर्माण	१			✓
२७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	बिरे चुली धार्मिक मठ मन्दिर निर्माण.	१			✓
२८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	धागे छहरा पर्यटकीय स्थल निर्माण.	१		✓	
२९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	घोरेटा स्वास्थ्य चौकीमा एक्सरे मेसिन. व्यवस्थापन.	१		✓	
३०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	खनेटा.स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण.	१	✓		
३१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य चौकी घोरेटा मर्मत.	१	✓		
३२	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	देखिल्ला देखि स्वास्थ्य चौकी घेराबारा	१	✓		
३३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल.राष्ट्रिय प्रा. वि.घोरेटा. भवन निर्माण.	१	✓		
३४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय.प्रा. वि.घोरेटा भवन निर्माण.	१	✓		
३५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय.प्रा. वि.घोरेटा पर्खाल सुधार.	१	✓		

३६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	ज्ञानोदय प्रावि. पर्खाल निर्माण	१			✓
३७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	जनप्रकाश प्रावि लुकै भवन निर्माण.	१		✓	
३८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	बुद्ध.प्रावि भवन निर्माण	१			✓
३९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सूर्यज्योती मा.वि. सुन्तोला घेराबारा	१		✓	
४०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	भगवती मावि. गन्द्रा घेराबारा	१		✓	
४१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	गन्द्रा.बृहत खानेपानी आयोजना.	१		✓	
४२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	तिदुगुडा लिफ्ट खानेपानी निर्माण.	१	✓		
४३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पोखेल टोल लिफ्ट, खानेपानी निर्माण.	१		✓	
४४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	गोगनपानी लिफ्ट खानेपानी मर्मत.	१	✓		
४५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	तीदु कुडा लिफ्ट खानेपानी योजना.	१	✓		
४६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	परिमल खानेपानी योजना.	१		✓	
४७	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला सीपमूलक तथा क्षमता विकास कार्यक्रम.	१			✓
४८	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला सशक्तीकरण कार्यक्रम.	१		✓	
४९	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	बालविकास संस्था स्तरोन्नति.	१		✓	
५०	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	बालबालिका तथा दलित उत्थान कार्यक्रम.	१		✓	
५१	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	नेपाल राष्ट्रिय प्रावि खेलमैदान निर्माण.	१		✓	
५२	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	युवा रोजगार कार्यक्रम.	१		✓	
५३	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	लामो डाँडा छन्नेरा खेल मैदान निर्माण.	१			✓
५४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक	वडा नम्बर १ को कार्यालय भवन निर्माण.	१	✓		

			निर्माण					
५५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा कार्यालय भवन निर्माण.	१	✓		
५६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रिठा खनेटा सडक निर्माण.	१	✓		
५७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आले देखि स्वास्थ्य चौकी.सडक निर्माण.	१		✓	
५८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सुन्तला देखि घुने ओडाल सडक निर्माण.	१			✓
५९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	फलाटा, डाँडाखर्क सडक सुधार.	१			
६०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गिठ्ठा खर्क स्याल पूर्णता सडक. निर्माण	१		✓	
६१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रातामाटा काँडा पोखरी सडक.निर्माण	१		✓	
६२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	नेपाल राष्ट्रिय प्रा. वि.घोरेटा. लालीगुराँस प्रावि.गोरेटो निर्माण	१		✓	
६३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खनेटा जुगै बगर काफलकोट सडक स्तरोन्नति.	१	✓		
६४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सहिद ऋषि स्मृति चक्रपथ सडक स्तरोन्नती	१	✓		
६५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	स्वास्थ्य चौकी.घोरेटा सडक स्तरोन्नति	१		✓	
६६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आले बजार धुने बडाल सडक निर्माण.	१		✓	
६७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जुगेखोला.घोरेटा सडक निर्माण.	१	✓		
६८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	टोल स्तरीय गोरेटो बाटो.मर्मत र निर्माण.	१		✓	
६९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आले देखि.घोरेटा प्रावि. सम्म सडक निर्माण.	१			✓
७०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बीच पाखा.ब्यूरो चुली.सडक निर्माण.	१			✓
७१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	परीमूल.झुलोकुइने डाँडा.सडक निर्माण	१	✓		

७२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सेरा सूर्यज्योती मा.वि. सडक निर्माण	१	✓		
७३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रिठा चउर सडक निर्माण	१		✓	
७४	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	जङ्गली जनावर प्रकोप व्यवस्थापन कार्यक्रम.	१		✓	
७५	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	हाब्रे चुली सामुदायिक वन संरक्षण योजना.	१	✓		
७६	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	सुन्तला बजार तटबन्ध बाँखर्क	१			✓
७७	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	गौराखेला तटबन्ध निर्माण	१		✓	
७८	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	औलगान्द्रा छहरे खोला तटबन्ध.	१		✓	
७९	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	गाजल काँडा, खोला तटबन्ध.	१			✓
८०	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	भेरी नदी, तटबन्ध.	१			✓
८१	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	जुगै खोला तटबन्ध.	१	✓		
८२	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	गतरा खोला, तटबन्ध.	१	✓		

८३	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	रिट्ठा खनेटा.बाढी पहिरो व्यवस्थापन.	१			✓
८४	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	वडा कार्यालय.सुधार तथा क्षमता विकास.	१			✓
८५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखापालन,अलैची,बेसार,टमाटर,अदुवा खेतिका लागि आवश्यक अनुदान	२	✓		
८६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषकको लागि बिमा को व्यवस्था	२			✓
८७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	माटो परिक्षण	२		✓	
८८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफूलका वीउ तथा विरुवाहरुको वितरण	२		✓	
८९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	उन्नत जातका वीउ विजन तथा पशुको उपचारको व्यवस्थापन	२	✓		
९०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषक बाट उत्पादित वस्तुहरुको बजार व्यवस्थापन	२	✓		
९१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	आवश्यक स्थानमा सिचाइ प्रवन्ध	२		✓	
९२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	नाउल खोला बाट डाँडा टोल सिचाँई पोखरि पाईप खरिद काफलकोट शेरा	२	✓		
९३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	माथिल्लो राक्सी सिचांई योजना काडाँ नागा	२		✓	
९४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पुरानो सांस्कृतिक जर्गेना मयुरनाच ,सिगांरुमा चाहिने सामान खरिद	२	✓		
९५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	शिव मन्दिर निर्माण स्याउली बजार	२	✓		
९६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मष्टो मनकाल मन्दिर	२	✓		
९७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	शिला मष्टो मन्दिर	२	✓		
९८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कालिका मन्दिर	२		✓	

९९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सीँडि सहितको शिव मन्दिर निर्माण कोठि फाल्ने टाकुरा	२		✓	
१००	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	शेरा खेतीपाल मन्दिर निमा)ण	२		✓	
१०१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मस्टोमनकाल मन्दिर निर्माण कालकोट	२	✓		
१०२	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	गाउँघर किल्निक भवन निर्माण	२			✓
१०३	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	नाहा गाउँ गाउँघर क्लिनिक भवन निर्माण	२	✓		
१०४	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	आवश्यक फर्निचर	२			✓
१०५	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	आवश्यक रुपमा स्वास्थ्यकर्मीलाई तालिम को व्यवस्थापन	२		✓	
१०६	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	वडाको लागि एम्वुलेन्स खरिद	२	✓		
१०७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	मा.वि./निमावि विषयगत दरवन्दि	२			✓
१०८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	शिक्षकहरुको लागि मागमा आधारित पेशागत तालिम	२	✓		
१०९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	तुल्सी प्रावि ४ कोठे भवन,शौचालय खेल मैदान	२	✓		
११०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यलायहरुमा आवश्यक फर्निचर,कार्यालय व्यवस्थापन,आई.सि.टि.ल्याव आवश्यक सामाग्री तथा समावेशि निर्माण	२	✓		
१११	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	श्री नेपाल राष्ट्रिय आ.वि. नादागाउँ भवन निर्माण	२		✓	
११२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सिम्ताका ९ वटा विद्यलायमा खानेपानी	२	✓		
११३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडा भरि एक घर एक धारा	२	✓		
११४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	बल्लेनी खानेपानी मुहान संरक्षण	२		✓	
११५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जुर्गेखोला तुल्धारा हुँदै बडालेख लिफिटिङ खानेपानी आयोजना	२	✓		
११६	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	खेलमैदान राताचौर	२	✓		

११७	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	आवश्यक खेलकुद सामाग्री	२	✓		
११८	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	तुल्सी प्रा.वि. शेरा खेलकूद फिल्ड निर्माण	२			✓
११९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	ने.रा.प्रा.वि दुपाला पक्कि भवन निर्माण	२	✓		
१२०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सामुदायिक इकाई भवन निर्माण दुर्पाला	२		✓	
१२१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	महादेव युवा क्लव भवन निर्माण	२	✓		
१२२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	तुल्सी प्रा.वि. शेरा खेलकूद भवन निर्माण	२	✓		
१२३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा कार्यलय भवन निर्माण	२	✓		
१२४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	मा.वि. ४ कोठे भवन निर्माण	२	✓		
१२५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जुखैखोला बाट रानिवास झोलुङ्ग पुल निर्माण	२	✓		
१२६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काड चन्द पिपल देखि मसानघाट हुँदै जसगे खोला बगर हुँदै भित्तैर खोला जाने बाटोमा झोलुङ्गे पुल निर्माण	२	✓		
१२७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जीवन ज्योति मा.वि.देखि भदे मसानघाट सम्म सडक निर्माण	२		✓	
१२८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	देउली,सिर्पा काफलकोट नाहा गाउँ हुँदै भल्म सम्म सडक स्तरउन्नती	२		✓	
१२९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काफलकोट,केवले,छिमेने हुँदै वडा नं. २ देखि वडा नं. ९ चारकुने दह डाडा जोड्ने बाटो सडक निर्माण	२			✓
१३०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वाहखर्क देखि जुगै बगर किनारा हुँदै औलगान्दा समम सडक बाटो निर्माण	२	✓		

१३१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भल्म देखि चिङगाड पाठो काट्ने सम्म सडक जोड्ने	२			✓
१३२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	तुल्सी प्रा.वि. शेरा देखी कोठि फाल्ने हुँदै स्वास्थ्य चौकि सडक निर्माण	२	✓		
१३३	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	रिटे खेत खुमारी,सिलाने भदे हुँदै तल धुलपेरा राता ढुङ्गा वडा नं. २ समग्र तटबन्ध योजना	२		✓	
१३४	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	सिर्सा खोला तटवन्ध	२	✓		
१३५	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	विपद व्यवस्थापन कोष	२			✓
१३६	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	नाहा गाउँ हुँदै आरनटुरा सम्म तटबन्ध	२		✓	
१३७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मुग्रा ओखर अलैंची खेती पकेट क्षेत्र.	३			✓
१३८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	सुन्तला र कागती खेती कार्यक्रम.	३		✓	
१३९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यावसायिक तरकारी खेतीका लागि टनेल निर्माण.	३			✓
१४०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	नश्ल सुधारको लागि उन्नत जातको बोका र राँगाको खरिद.	३		✓	
१४१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	नाउली, ओखर खेती.कार्यक्रम.	३	✓		
१४२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफूल, तरकारी खेती र बेमौसमी खेती कार्यक्रम.	३		✓	
१४३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफूल, तरकारी, सिंचाई, पाइप.	३		✓	
१४४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	टिमुर ओखर अलैंची खेती किवी खेती कार्यक्रम.	३	✓		
१४५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	१ घर १. तरकारी उत्पादन टनेल कार्यक्रम.	३		✓	

१४६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखा तथा भैंसी व्यवसाय किसान. उत्थान कार्यक्रम.	३	✓		
१४७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कागती र बेसार खेती कार्यक्रम	३		✓	
१४८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम.	३			✓
१४९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	नाउली.तारबारसहित ओखर र अन्य फलफूल खेती कार्यक्रम.	३		✓	
१५०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कागती. सुन्तला. टिमुर.ओखर. बेसार.अलैंची. अदुवा खेती.कार्यक्रम.	३		✓	
१५१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बिरुवा.तथा.टनेल वितरण कार्यक्रम.	३			✓
१५२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	आलु खेती कार्यक्रम.	३			✓
१५३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बेमौसमी तरकारी खेती कार्यक्रम.	३		✓	
१५४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफुल तथा सुन्तला.कागती.खेती कार्यक्रम.	३		✓	
१५५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	टनेल र तरकारी बीउबिजन.औषधि.वितरण कार्यक्रम.	३		✓	
१५६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखा भैंसी पकेट क्षेत्र कार्यक्रम.	३	✓		
१५७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यावसायिक कृषि ऋण सहजीकरण कार्यक्रम.	३	✓		
१५८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	अदुवा लसुन बेसार मसला प्रशोधन उद्योग.	३		✓	
१५९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कागती सुन्तला अंगुर लिची खेती कार्यक्रम.	३			✓
१६०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखापालन कार्यक्रम.	३	✓		
१६१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बेसार खेती.कार्यक्रम.	३			✓
१६२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	तरकारी खेती.तथा टनेल. वितरण कार्यक्रम.	३	✓		
१६३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखापालन, कुखुरा पालन तथा पशुपालन तालिम.	३			✓
१६४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	लसुन खेती वितरण तथा तालिम कार्यक्रम.	३		✓	

१६५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यावसायिक कुखुरापालन कार्यक्रम	३	✓		
१६६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम.	३			✓
१६७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यवसायीक तरकारी खेती कार्यक्रम	३	✓		
१६८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यावसायिक भैंसी पालन कार्यक्रम	३	✓		
१६९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यावसायिक बाखापालन कार्यक्रम.	३	✓		
१७०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	अदुवा बेसार खेती कार्यक्रम.	३	✓		
१७१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मल तथा उन्नत वीउ अनुदान कार्यक्रम.	३	✓		
१७२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि औजार अनुदान कार्यक्रम.	३		✓	
१७३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु औषधि तथा औजार खरिद कार्यक्रम.	३	✓		
१७४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि मलखाद र बिउबिजन वितरण कार्यक्रम	३	✓		
१७५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	आँप कागती केरा तथा फलफूल बेर्ना.वितरण तथा नर्सरी व्यवस्थापन कार्यक्रम.	३	✓		
१७६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	बाखा भैंसी गाई गोरु औषधि व्यवस्थापन कार्यक्रम.	३	✓		
१७७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	तरकारी खेतीका लागि टनेल वितरण कार्यक्रम.	३	✓		
१७८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	खेतीपाती संरक्षण गर्न तारबार.	३	✓		
१७९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यावसायिक उन्नत जातका बाखापालन कार्यक्रम.	३	✓		
१८०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	जिम्बावाल टोल सिँचाइ ड्याम.	३	✓		
१८१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिंचाई ड्याम गैराखेत माथि बैसा रुख	३		✓	
१८२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कल्टुगाउँ.सिँचाइ ड्याम.निर्माण.	३	✓		

१८३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो टोल.सिँचाइ. ड्याम निर्माण.	३	✓		
१८४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दुवालीगुरा सिंचाई कुलो.निर्माण.	३		✓	
१८५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	लूवा खानी सिञ्चाई ड्याम.निर्माण.	३	✓		
१८६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	धारी सिचाई ड्याम निर्माण.	३		✓	
१८७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ठार टोल सिचाई ड्याम निर्माण.	३		✓	
१८८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ट्याम्ना खेत सिँचाइ कुलो निर्माण.	३		✓	
१८९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	स्याला खेत सिँचाइ कुलो निर्माण.	३	✓		
१९०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बेल कुना सिँचाइ कुलो निर्माण.	३			✓
१९१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	टापु खेत सिँचाइ कुलो निर्माण.	३	✓		
१९२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	रिटा सिँचाइ कुलो निर्माण.	३			✓
१९३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	रोगारया लुकाई सिँचाइ कुलो निर्माण.	३		✓	
१९४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	काँक्रेताढा सिँचाइ कुलो निर्माण	३	✓		
१९५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	टाटे राता चौर सिँचाइ कुलो निर्माण.	३		✓	
१९६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बडाशीमा.औलीभ्यामा सिँचाइ ड्याम.	३		✓	
१९७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	औलीभ्यामा सिंचाई कुलो	३	✓		
१९८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ठार सिँचाई ड्यामा निर्माण	३	✓		
१९९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	राजकाँडा, दरबार निर्माण.	३		✓	
२००	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सूर्यज्योति प्रावि सरस्वती मन्दिर निर्माण.	३			✓
२०१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	होमस्टे निर्माण.	३			✓

२०२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पौराणिक संग्रहालय निर्माण.	३		✓	
२०३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	राजकाँडा दरबार निर्माण र सडक निर्माण.	३	✓		
२०४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पौराणिक सांस्कृतिक जगेर्ना र संग्रहालय निर्माण कार्यक्रम.	३		✓	
२०५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मौलामा मन्दिर. बाउनधारमा गंगा मालाको मन्दिर.र प्रतीक्षालय निर्माण	३	✓		
२०६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	राजकाँडा, दरबार निर्माण.	३		✓	
२०७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	देउली मन्दिर निर्माण.	३	✓		
२०८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सिसाखानी गुफा.स्तरोन्नति.र प्रवर्द्धन.	३			✓
२०९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	स्थानीय कला संस्कृति जगेर्ना कार्यक्रम.	३			✓
२१०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पौराणिक.स्थानीय कला संस्कृति जगेर्ना र संग्रहालय निर्माण.	३			✓
२११	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	काल्जैसी मन्दिर निर्माण.	३			✓
२१२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सिसाखानी मस्तरा गुफा संरक्षण.	३	✓		
२१३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पौराणिक.कला, संस्कृति.जगेर्ना कार्यक्रम.	३			✓
२१४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	राजकाँडा दरबार संरक्षण कार्यक्रम.	३		✓	
२१५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	औलीभ्यामा ब्यारमा मन्दिर निर्माण	३		✓	
२१६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मौला मन्दिर निर्माण	३		✓	
२१७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	देउली मुरेलाको तारबार	३		✓	
२१८	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	चोयाको मुडा बुन्ने सिलाइकटाइ डोको बुन्ने घरेलु मिल सञ्चालन.कार्यक्रम.	३		✓	

२१९	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	डोका डाला मुढा.कुर्सी, टेबल.उत्पादन तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम.	३		✓	
२२०	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	आरन औजार सीपमूलक तालिम कार्यक्रम.	३	✓		
२२१	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	सुधारिएको घट्ट निर्माण. बौखर्क.	३	✓		
२२२	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	मसला उद्योग सञ्चालन.	३		✓	
२२३	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	आरोन फर्निचर उद्योग सीप मुलक तालिम कार्यक्रम	३			✓
२२४	४.५	आर्थिक क्षेत्र	बैङ्क तथा वित्तिय क्षेत्र	सहकारी.व्यवस्थापन तालिम.	३	✓		
२२५	४.६	पूर्वाधार क्षेत्र	श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा	१ घर १ रोजगार कार्यक्रम.	३	✓		
२२६	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	देउली स्वास्थ्य इकाई सञ्चालन.	३	✓		
२२७	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	देउली स्वास्थ्य ईकाई निर्माण.	३			✓
२२८	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य चौकी र वडा कार्यालय गेट निर्माण, तारबार.	३	✓		
२२९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य इकाई केन्द्र बौखर्क भवन निर्माण.	३		✓	
२३०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	आग्री गाउँ स्वास्थ्यचौकी भवन निर्माण.	३	✓		
२३१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	बडासिमा स्वास्थ्य इकाई.केन्द्र.निर्माण.	३			✓
२३२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सूर्यज्योति प्रावि भवन निर्माण र घेराबारा.	३			✓
२३३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लापु मावि फर्निचर व्यवस्थापन र वृक्षरोपण.	३	✓		
२३४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय.अभिभावक, विद्यार्थी, शिक्षक.शैक्षिक सुधार कार्यक्रम.	३			✓
२३५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सुर्य ज्योति. प्रावि शैक्षिक सामग्री खरिद.	३			✓
२३६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय, प्रावि भवन र शौचालय निर्माण आग्रीगाउँ	३		✓	
२३७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	मावि पक्की पर्खाल फर्निचर. भवन मर्मत	३			✓

२३८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालयमा अङ्ग्रेजी भाषामा पठनपाठन कार्यक्रम.	३		✓	
२३९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लापु मावि तारबार र फर्नीचर. चौतारो निर्माण.	३			✓
२४०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लापु मावि गेट निर्माण.	३	✓		
२४१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लापु मावि. लाइब्रेरी निर्माण.	३			✓
२४२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लापु मावि सरस्वती मन्दिर.निर्माण.	३			✓
२४३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लापु मावि.भवन निर्माण.	३	✓		
२४४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लापु माविमा प्लस टु सञ्चालन.	३		✓	
२४५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय प्रावि आग्री गाउँ.पक्की भवन निर्माण	३			✓
२४६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय प्रा. वि. प्रविधि.विस्तार कार्यक्रम.	३		✓	
२४७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय प्रावि खारौलाटोल भवन निर्माण	३			✓
२४८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय प्रावि ठार.पर्खाल निर्माण.	३		✓	
२४९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	भ्यामा आवि शिक्षक दरबन्दी थप.	३			✓
२५०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	भ्यामा आवि भवन निर्माण र सुधार.	३	✓		
२५१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय प्रा.वि. आग्रीगाउँ विद्यालय पक्की वाल निर्माण	३			✓
२५२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सूर्यज्योती प्रा.वि. भवन निर्माण	३	✓		
२५३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	बाङ्गे डाला खानेपानी १ घर १ धारा.६	३	✓		
२५४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पुनेउटा जिम्मावाल टोल १ घर १ धारा	३	✓		
२५५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	लापु मावि घेराबार र खानेपानी निर्माण.	३			✓
२५६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सुनार टोल, देउना.१ घर १ धारा. कार्यक्रम.	३		✓	

२५७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	डाँडा मौला साहुगाउँ खानेपानी मर्मत.	३			✓
२५८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	लापु मावि खानेपानी.निर्माण.	३		✓	
२५९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	रोटेपानी १ घर १ धारा निर्माण.	३	✓		
२६०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	१ घर १ धारा.खानेपानी.	३			✓
२६१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	टिमुरे, लुवार खानी.धारी खानेपानी निर्माण.	३	✓		
२६२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	धारी खानेपानी ट्याङ्की निर्माण.	३	✓		
२६३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सिस्ना लुवारखानी धारी खानेपानी निर्माण.	३	✓		
२६४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	१ घर १ धारा कार्यक्रम.साल्जरी.	३	✓		
२६५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सिसा.सल्जरी काँक्रे डाडाँ खानेपानी मुहान संरक्षण.	३			✓
२६६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	भट्टाला खानेपानी निर्माण	३			✓
२६७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडासीमा खानेपानी मर्मत.	३			✓
२६८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	औलीभ्यामा खानेपानी योजना निर्माण.	३	✓		
२६९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	काँक्रेतडा खानेपानी मर्मत.	३	✓		
२७०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सैना लुवारखानी खानेपानी १ घर १ धारा निर्माण	३	✓		
२७१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	आग्रीगाउँ तल्लोटोल, माथिल्लोटोल खानेपानी १ घर १ धारा निर्माण	३	✓		
२७२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	हुल्केडाँडा खानेपानी रिजर्व ड्याम निर्माण	३			✓
२७३	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	बाल विवाह न्यूनीकरण सचेतना कार्यक्रम.	३			✓
२७४	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	ज्येष्ठ नागरिक बालबालिका स्वास्थ्य शिविर.	३		✓	
२७५	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	विपन्न महिलालाई निशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन.	३			✓

२७६	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला सशक्तीकरण कार्यक्रम.	३			✓
२७७	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	परम्परागत सीप विकास आरन कार्यक्रम.	३			✓
२७८	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	लक्षित वर्ग क्षमता विकास कार्यक्रम.	३		✓	
२७९	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	दलित उत्थान तथा चेतना मुलक सिप विकास कार्यक्रम.	३			✓
२८०	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	देउलीमा विद्याश्रम निर्माण.	३		✓	
२८१	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला.स्वास्थ्य शिविर.सञ्चालन.	३		✓	
२८२	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला सचेतना कार्यक्रम.	३			✓
२८३	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	दलित, जनजाती अपाङ्गता.बालबालिका.लक्षित कार्यक्रम.	३	✓		
२८४	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	सिलाई कटाई तथा क्षमता विकास तालिम.	३		✓	
२८५	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला बालबालिका ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम.	३			✓
२८६	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	बालविवाह. न्यूनीकरण.सचेतना कार्यक्रम.	३	✓		
२८७	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला सिलाइकटाई तालिम र क्षमता विकास.	३		✓	
२८८	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	बालविवाह, न्यूनीकरण कार्यक्रम.	३		✓	
२८९	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	सिलाइकटाई बुनाई तालिम प्रशिक्षण कार्यक्रम.	३			✓
२९०	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	लक्षित वर्ग सचेतना र क्षमताविकास कार्यक्रम	३			✓
२९१	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	अपाङ्गमैत्री कार्यक्रम.	३	✓		
२९२	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	मण्डप र देउली.भलिबल कोर्ट निर्माण.	३		✓	
२९३	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	युवाक्लब खेलकुद कार्यक्रम.	३		✓	
२९४	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	युवा नेतृत्व विकास र क्षमता विकास कार्यक्रम.	३	✓		

२९५	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	भ्यामा औलीभ्यामा काँक्रेतडा विद्यालय खेलकुद सामग्री वितरण कार्यक्रम.	३			✓
२९६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सहकारी.भवन निर्माण.	३	✓		
२९७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	देउली सहकारी भवन निर्माण.	३	✓		
२९८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा कार्यालय भवन मर्मत.	३	✓		
२९९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	औलीभ्यामा प्रतीक्षालय निर्माण.	३		✓	
३००	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	महिला सामुदायिक भवन निर्माण	३		✓	
३०१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा स्वास्थ्य.कार्यालय भवन.सुधार	३			✓
३०२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	महिला सामुदायिक भवन निर्माण.	३		✓	
३०३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	बौखर्क प्रतिक्षालय निर्माण.	३	✓		
३०४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	बौखर्क बजार तटबन्ध.	३		✓	
३०५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सामुदायिक भवन निर्माण	३			✓
३०६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	आग्री गाउँ वडा कार्यालय, तारबार र पर्खाल निर्माण.	३	✓		
३०७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सामुदायिक संस्था सञ्चालन गर्न भवन निर्माण.	३			✓
३०८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	देउली बजार व्यवस्थापन	३			✓

३०९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	देउली नाउली. डाँडा फुर्के सल्ली.दोली.कालिकास्थान.गोरेटो, बाटो निर्माण.	३			✓
३१०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पौवा देउली र देउली टिमुरे सडक स्तरोन्नति.	३	✓		
३११	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	लेख टोल.कटुवाल डेरा.दोली.देउना.साउगाँउ.मौला.डाँडाटोल.जोड्ने गोरेटो सिँढीबाटो निर्माण.	३			✓
३१२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पौवा देउली सडक निर्माण.	३		✓	
३१३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	देउली, कोटेश्वर.सडक स्तरोन्नति	३			✓
३१४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	डाँडा छिनो सडक स्तरोन्नति.	३			✓
३१५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	देउली राजकाँडा नाउली सडक निर्माण.	३	✓		
३१६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मुख्याटोल मौला साङ्गगाउँ.पौवा देउली.माझी औले टोल.सडक निर्माण र स्तरोन्नति.	३	✓		
३१७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	डाँडा, मौला साहुगाउँ.डाँडा वडा लेख देउली जुकै खोला.गोरेटो, बाटो.	३			✓
३१८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	देउली जुगै खोला.सडक स्तरोन्नति	३		✓	
३१९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राते.माझी औंला सडक निर्माण.	३	✓		
३२०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जुकेना आग्री गाउँ पिच सडक.निर्माण.	३		✓	
३२१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बोक्साधारा देखि भण्डारी टोल सडक निर्माण.	३			✓
३२२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आग्री गाउँ.झ्याम डाँडा गोरेटोबाटो निर्माण.	३		✓	
३२३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भण्डारीडाँडा झ्यामडाँडा गोरेटोबाटो निर्माण.	३			✓
३२४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आग्रीगाउँ.काला डोसा.मुगा खोला सडक मर्मत.	३		✓	

३२५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वडा कार्यालय.सडक स्तरोन्नति	३	✓		
३२६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बौखर्क सालजरी बौद्धसाला सडक.	३	✓		
३२७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सालघारी भ्यामा सडक निर्माण.	३		✓	
३२८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बौखर्क राताचौर.सडक निर्माण.	३		✓	
३२९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	औलाभ्यामा.वडासीमा.भ्यामा.वडा कार्यालय.सडक निर्माण.	३	✓		
३३०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काँक्रेतडा साल्जरी दुवाली.कुडा पक्की कुलो निर्माण.	३	✓		
३३१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काँक्रेतडा पिपलचौर सडक निर्माण	३	✓		
३३२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बेलटाकुरा बडासिमा सडक निर्माण	३	✓		
३३३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	फलिहाल्ने गोठठकुरी सडक निर्माण	३		✓	
३३४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	औलीभ्यामा.बडासिमा गोरेटो बाटो मर्मत.	३	✓		
३३५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	औलीभ्यामा.बडासिमा वेलटाकुरा सडक स्तरोन्नती.	३			✓
३३६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बहेना जैसेना सडक निकास निर्माण	३			✓
३३७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दोली काभ्राघर सडक निर्माण	३		✓	
३३८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कोटेश्वर देउली सडक स्तरोन्नती तथा तटवन्धन	३	✓		
३३९	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	सुधारिएको चुलो कार्यक्रम.	३			✓
३४०	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	ठार टोल, प्रा. वि.विद्युतीकरण.र प्रविधि जडान.	३			✓
३४१	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	श्री सूर्यज्योति. प्रा. वि.आइसिटी व्यवस्थापन.	३			✓
३४२	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	लापु मावि फर्निचर कम्प्युटर व्यवस्थापन.	३		✓	
३४३	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	मोबाइल नेटवर्क टावर बिस्तार कार्यक्रम.	३			✓

३४४	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	ठार टोल प्राविमा आइसिटी ल्याब.र कम्प्युटर.व्यवस्थापन.	३			✓
३४५	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	झ्यामा डाँडा एनसेल टावर निर्माण.	३			✓
३४६	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	बौखर्क.डाँडामा.एनटिसी टावर निर्माण.	३			✓
३४७	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	बादुल्नेमा नमस्तेको टावर निर्माण	३			✓
३४८	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	प्रत्यक विद्यालयमा कम्प्युटर ल्यावको व्यवस्था कार्यक्रम	३		✓	
३४९	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	जङ्गली जनावर नियन्त्रण कार्यक्रम.	३	✓		
३५०	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	बँदेल तथा जङ्गली पशु नियन्त्रण कार्यक्रम.	३			✓
३५१	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वृक्षरोपण कार्यक्रम.	३		✓	
३५२	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वन्यजन्तु र बँदेल नियन्त्रण. कार्यक्रम.	३	✓		
३५३	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	औलीझ्यामा सामुदायिक भवन र वृक्षरोपण कार्यक्रम.	३		✓	
३५४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	पौवाखोला पहिरो नियन्त्रण.	३			✓
३५५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	लापु मावि पक्की पर्खाल निर्माण	३	✓		

३५६	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	लापु मावि पक्की पर्खाल निर्माण.	३			✓
३५७	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	बाढी पहिरो रोकथाम.	३			✓
३५८	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	दुवालीगुरा छहरे खोला तटबन्धन व्यवस्थापन.	३			✓
३५९	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	जुगुइखोला तटबन्धन.	३	✓		
३६०	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	चाउरे खोला खानेपानी मुहान संरक्षण.	३		✓	
३६१	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	बौखर्क, पाटीचौर खोला, तटबन्ध.	३			✓
३६२	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	ठौटी औलीझ्यामा भेरी नदी तटबन्ध.	३			✓
३६३	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	फोहोर व्यवस्थापन कार्यक्रम	३			✓
३६४	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	१ घर १ फोहर खाडल व्यवस्थापन कार्यक्रम.	३			✓
३६५	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	औलीझ्यामा शौचालय निर्माण.	३		✓	

३६६	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	पूर्ण.सरसफाई.कार्यक्रम.	३	✓		
३६७	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	एक घर एक करेसावारी तथा घर सरसफाई कार्यक्रम	३	✓		
३६८	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	देउली नाखर्क सार्वजनिक शौचालय निर्माण	३	✓		
३६९	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	सबै विद्यालयमा ई-हाजिरीको व्यवस्थापन	३	✓		
३७०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	वडा भरि प्रत्येक घरमा एक-एक टनेल	४	✓		
३७१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	विउविजन सामाग्री प्रत्येक टोलमा वितरण	४	✓		
३७२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	आलु पकेट क्षेत्र बनाउन	४	✓		
३७३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	उन्नत जालको मकै विउ टोल अनुसार	४	✓		
३७४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	सिमलगाउ तरकारी विउँ उत्पादन पकेट क्षेत्र	४	✓		
३७५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	खेती योग्य जमीनको लागी तारवार	४	✓		
३७६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि आधुनीकिकरणका लागि अनुदान	४		✓	
३७७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	भोटमुग्ला किबि खेती कार्यक्रम	४	✓		
३७८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खिरछया खोली भोटमुग्रा सिचाई ड्याम	४			✓
३७९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	पिल्काडा सिचाई ड्याम	४			✓
३८०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	हिलेखानी माझगाउ सिचाई ड्याम	४		✓	

३८१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिमल गाउ सिचाई डयाम	४		✓	
३८२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	जुगेना साधारा सिचाई ड्याम	४			✓
३८३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बजेडिचौरी मुल संसक्षण सिचाई ड्याम	४	✓		
३८४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बजेडिचौर देव्रेकाडा आकौशे सिचाई ड्याम	४			✓
३८५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	पाती हाल्ने आकाशे सिचाई ड्याम	४			✓
३८६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	वडाकाडा सिलिङ्गे नाउले र भम्प नाउलो मुहान संरक्षण	४		✓	
३८७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	निदाउ चारकला सिचाई ड्याम	४		✓	
३८८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	पिल्क सिचाई कुलो निर्माण	४		✓	
३८९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	साहुखोला निदाउ सिचाई कुलो निर्माण	४			✓
३९०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	माझगाउ लिफ्ट सिचाई ड्याम निर्माण	४		✓	
३९१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मुस्तारा गुफा व्यवस्थापन	४	✓		
३९२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	पाटिहाल्ना पर्यटन क्षेत्र निर्माण	४	✓		
३९३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वागेशवरी प्रा.वि. भवन निर्माण ,शौचालय	४			✓
३९४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वागेश्वरी पा्.वि. क्ष्त्रत निर्माण	४		✓	
३९५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	भानु प्रा.वि. ४ कोठे भवन तथा फिल्ड निर्माण	४	✓		
३९६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	भानु मा.वि पक्कि भवन निर्माण	४	✓		
३९७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वडा स्तरिय पुस्तकालय भवन निर्माण	४	✓		
३९८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लक्ष्मी प्रावि पक्कि भवन निर्माण तथा पर्खाल निर्माण	४	✓		
३९९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वाल विकास भवन निर्माण	४		✓	

४००	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	गुणस्तरिय शिक्षाको लागि तालिम	४	✓		
४०१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	भोटमुग्रा तोसोर खानेपानी मर्मत	४		✓	
४०२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पाल्ला खानेपानी मर्मत एवम् निर्माण	४			✓
४०३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	भेलटाकुरा चिप्लेटि चौखिढुङ्गा हाटे डाडा खानेपानी	४	✓		
४०४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पाल्ला पिलिकाडा चौखेढुङ्गा खानेपानी	४		✓	
४०५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पौवा मादले ऐल माझगाउ दानेपानी	४		✓	
४०६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जुगेना लेख खानेपानी	४		✓	
४०७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	घिमाने आधारभूत अस्पताल खाने पानी	४	✓		
४०८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	साउखोला माथिल्लो निदाउ खा.पा.	४		✓	
४०९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जराउटे नाड खा.पा. मरम्त	४		✓	
४१०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वेलचौर सातामाटा वाली खोला खा.पा.	४		✓	
४११	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	फेटेखोला वटोका हुदै मतढुङ्गा खापा मर्मत	४		✓	
४१२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जेगेना सालघारी खा.पा.	४	✓		
४१३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	भमप सल्याटा खानेपानी	४	✓		
४१४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	चौखेढुङ्गा चिप्लेटि खानेपानी	४		✓	
४१५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जेगेना लेख खानेपानी ममृत एवम् निर्माण	४		✓	
४१६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सिमलगाउ खानेपानी मर्मत	४	✓		
४१७	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	युवा खेलकुद भवन निर्माण	४			✓
४१८	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	खेलकुदको लागि फिल्ड निर्माण	४	✓		

४१९	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	खेलकुद सामग्री खरीद	४		✓	
४२०	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	जेष्ठ नागरिक भवन निर्माण	४	✓		
४२१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	नाड स्वास्थ्य इकाइ भवन निर्माण	४		✓	
४२२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	काटेको थुम्को प्रवन्ध विकास निर्माण	४	✓		
४२३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा कार्यालय भवन निर्माण	४	✓		
४२४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा कायालय तारबार घेराबारा	४	✓		
४२५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गोजी देखि काफलकोट समम सडक स्तरोन्नती कालो पत्रे	४	✓		
४२६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	काली खोला भानु मा.वि हुँदै स्वास्थ्य चौकि सम्म सडक स्तरोन्नती	४	✓		
४२७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बजे चौरि पातिहाल्ना हुँदै आली समम सडक स्तरोन्नती	४	✓		
४२८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जुगने सिनगाँउ आग्री गाउँ भ्याम हुँदै बारर्नक सडक स्तरोन्नती	४			✓
४२९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भानु मा.वि. निदाउ हुँदै सिमलगाउँ	४	✓		
४३०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	हेल्थपोष्ट भम्प सडक निर्माण	४	✓		
४३१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पाती हाल्ने सेतीपरी सडक निर्माण	४		✓	
४३२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	तिन चौर पिलका भोटमुग्रा हुदै पौवा सडक निर्माण	४	✓		
४३३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पिल्क बाघडाँडा हुदै वाली खोला सडक निर्माण	४	✓		
४३४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	नाड कलमगैरी हुदै काली खोला सडक निर्माण	४		✓	

४३५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	राताढुंगा कालिखोला हुँदै बाली रग्ने भेरी तटबन्ध	४	✓		
४३६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	चिस्यान केन्द्रको निर्माण	५			✓
४३७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	आवश्यक आधुनिक खेती प्रणलीका लगी आवश्यक सामाग्री	५	✓		
४३८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	गईरा पुरानो टाो सिचाई कलो	५		✓	
४३९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घलेना पिपल खेत कुलो निर्माण	५			✓
४४०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सेरे कलो वाट साखा कुलो निर्माण	५		✓	
४४१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चौरे सिचाई कूलो (आर.सी.सी.)	५		✓	
४४२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	वेलानी सिंचाई कुलो (पक्कि) (आर.सी.सी.)	५			✓
४४३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	आलि सिचाई कुलो पक्कि निर्माण	५		✓	
४४४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	विकाशि कुलो सिचाई पक्कि निर्माण	५	✓		
४४५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	लैईटे सिचाई कुलो पक्कि निर्माण	५		✓	
४४६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खारा कुलो सिचाई पानी खोला पक्कि निर्माण	५	✓		
४४७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घलेना तामा सिचाईं कुलो पक्कि निर्माण	५	✓		
४४८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	लसुनै मेला सिचाई कुलो पक्कि निर्माण	५	✓		
४४९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ठूलासैना सिँचाई कुलो निर्माण (आर.सी.सी.)	५			✓
४५०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	भैरव मन्दिर संरक्षण तथा गुठि जग्गा खोजी	५	✓		
४५१	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	मसला उद्योग	५			✓
४५२	४.६	सामाजिक क्षेत्र	श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा	जेष्ठ नागरिक आश्रम	५			✓

४५३	४.६	सामाजिक क्षेत्र	श्रम, रोजगारी र सामाजिक सुरक्षा	भुमिहिनको लागि जगगाको व्यवस्थापन	५		✓	
४५४	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य शिक्षा प्रचार तथा प्रसार	५		✓	
४५५	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	वर्थिङ्ग सेन्टरको स्थापना	५			✓
४५६	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	औशधि व्यवस्थापन	५		✓	
४५७	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	गाउँघर किल्निक र खोप कार्यक्रमको लागी भवन (पानीखोला)	५		✓	
४५८	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	आवधिक तालिम	५			✓
४५९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	एम्वुलेन्स खरिद	५		✓	
४६०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	अस्पताल जन्य फोहरमैला व्यवस्थापन	५	✓		
४६१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	दरवन्दि अनुसारको कर्मचारीको व्यवस्थापन	५			✓
४६२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	प्रत्येक विद्यालयमा नर्सको उपलब्धता	५			✓
४६३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	पानी खोला विद्यालयमा आवश्यक भौतिक पूर्वाधार निर्माण	५		✓	
४६४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	मा.वि. वजेडा आलीमा घेरावारा	५		✓	
४६५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नि.मा.वि.पानी खोला मा भवन,शौचालय र पर्खाल	५			✓
४६६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वडा भरिका सम्पूर्ण विद्यालयकहरुमा आवश्यक भवन,पर्खाल खेलकुद मैदान,बालमैत्री अपाङ्गमैत्री संरचना शौचालय लगाएतका आवश्यक संरचना निर्माण	५			✓
४६७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वजेडा आली खानेपानी मर्मत	५		✓	
४६८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	बजेडा आली साना पोखरी फिल्ड मर्मत	५		✓	
४६९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडा भरि एक घर एक धारा	५	✓		
४७०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	मैनेनी खाने पानी मर्मत	५		✓	

४७१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पानी खोला सडक देखी माथि एक घर एक धारा	५		✓	
४७२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	लिफ्ट खानेपानी घलेना मर्मत	५	✓		
४७३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	बजेडा आली वृहद् खानेपानी ट्याङ्की निर्माण	५		✓	
४७४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सिम्ता देखि कटिगाउँ सम्म एक घर एक धारा निर्माण	५	✓		
४७५	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला लक्षित आयमूलक कार्यक्रम	५		✓	
४७६	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	सिप विकास तालिम	५		✓	
४७७	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	कोटेश्वर साना किसान कृषि सहकारिको लागी आवश्यक पूर्वाधार	५	✓		
४७८	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	पानी खोला भलिवल खेल मैदान तथा प्रतिक्षलय	५		✓	
४७९	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	रामिचौर फिलड मर्मत	५	✓		
४८०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	प्रहरि चौकि निर्माण	५	✓		
४८१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	प्रहरि चौकीको लागि आवश्यक सवारि साधन	५			✓
४८२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	महिला विकासको लागि पक्कि भवन	५	✓		
४८३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राता खाली सडक मर्मत	५	✓		
४८४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मदन चोक देखि तलमाथि पक्कि नाली मरम्त	५			✓
४८५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आली देखि जुम्ले सडक निर्माण	५		✓	
४८६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वास खोला देखि भलाचौर नयाँ सडक मर्मत	५		✓	
४८७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आली साहु खोला टोल सडक मर्मत	५	✓		
४८८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	विराले देखि दम्महा ढुङ्गा हुदै पाती हाल्ना सम्म सडक निर्माण	५			✓

४८९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	विराले काँकरासिङ्गका वुटा देखि वजार सडक निर्माण	५		✓	
४९०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वजेडा देखि च्यान्मा सडक निर्माण	५			✓
४९१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बजेडा आली पुरानो मिल देखि घारी चौर सम्म सडक निर्माण	५			✓
४९२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कट्टि गाउँ देखि मेलाखोला हुँदै वलेजुरा सम्म सडक निर्माण	५			✓
४९३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आली साउखोला (शाहीटोल) सडक मर्मत	५	✓		
४९४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ज्यामिर खोला देखि जुमले सडक मर्मत	५			✓
४९५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वजेडा आली खान्मा जोड्ने पुदाल खोला पक्कि पुल	५	✓		
४९६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	विराले देखि खरे खोला जोड्ने झोलुङ्गे पुल	५	✓		
४९७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गोजी वजेडा आली जुमले हुँदै गोजी रिङ्ग रोड पक्कि निर्माण	५		✓	
४९८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गोजी आली दुनी सडक पक्कि सडक	५			✓
४९९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आली देखि पाती हालना सडक मर्मत	५		✓	
५००	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वजेडा आली देखी सिम्ता देउली सडक निर्माण	५			✓
५०१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पानी खोला देखी ठूला सैना वारी वैकल्पिक सडक निर्माण	५		✓	
५०२	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	वडा नं. ५ मा विद्युत प्रसारण विस्तार	५	✓		
५०३	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	पढाल खोला तार जाली तटवन्ध	५	✓		
५०४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	जामिर खोला तार जाली तटबन्ध	५	✓		

५०५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	फटके खोला तटवन्ध	५		✓	
५०६	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	बासखोला तटबन्ध	५	✓		
५०७	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	खारेखोला तटबन्ध	५			✓
५०८	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	विराले खोला तार जाली तटबन्ध	५			✓
५०९	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	सरसफाई तथा फोहर व्यवस्थापन	५	✓		
५१०	८.१	संस्थागत विकास तथा सुशासन क्षेत्र	संस्थागत विकास तथा सुशासन	छाडा वस्तुभाउ नियन्त्रण	५	✓		
५११	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि सामाग्री वितरण कार्यक्रम.	६		✓	
५१२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु तथा कुखुरापालन कार्यक्रम	६		✓	
५१३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पावर टेलर वितरण कार्यक्रम.	६	✓		
५१४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि सुधार र टनेल वितरण कार्यक्रम.	६		✓	
५१५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशुपालन र तरकारी खेती कार्यक्रम.	६		✓	
५१६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि सुधार र बीउ वितरण कार्यक्रम.	६		✓	
५१७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषक मल बीउ वितरण कार्यक्रम.	६			✓

५१८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कान्जी हाउस निर्माण.	६	✓		
५१९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	माछा पोखरी निर्माण.	६		✓	
५२०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	तल्लो दोली पुलबजार कृषि सिँचाइ.	६	✓		
५२१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	केरा.केतुकी.क्वाई खेती कार्यक्रम.	६	✓		
५२२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	सिम्ता कान्जी हाउस र गोबर.फाइबर प्रसोधन उद्योग	६		✓	
५२३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि सुधार तथा टनेल वितरण कार्यक्रम.	६		✓	
५२४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	खेती गर्न पावर टिलर बितरण कार्यक्रम.	६			✓
५२५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशु नश्ल सुधार कार्यक्रम.	६		✓	
५२६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	माथिल्लो दोली सिंचाई कुलो	६	✓		
५२७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	मिल चोक.दमार.पक्की कुलो	६	✓		
५२८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	मिल चोक भगवती मन्दिर, पक्की कुलो	६			✓
५२९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भगवती.मन्दिर पाण्डव सिंह पक्की कुलो	६			✓
५३०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	विजय सर घर मगरा बजार.लिफ्ट, सिंचाई	६		✓	
५३१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	माया वकालती इमिलिया गैरि. सिँचाइ	६	✓		
५३२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खल्टागुरा सिँचाइ कुलो	६		✓	
५३३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कुमाल गाउँ सिँचाइ कुलो	६	✓		
५३४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कोट्याल, लोहार घर पक्की कुलो	६	✓		
५३५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिंह घर इमिलिया गैरी कुलो	६		✓	
५३६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दमेना पाइप सिँचाइ	६			✓

५३७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	लिफ्ट, सिंचाई.	६		✓	
५३८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चौर खेत ढापु खेत कुलो निर्माण	६	✓		
५३९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ढिकनी सिँचाइ.आयोजना	६	✓		
५४०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	हिम्मत सापकोटा घर.सिउरा खेत.बाटो.सिँढी निर्माण.	६			✓
५४१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चौर टोल.पाखो. सिँचाइ.लाइनिङ कुलो.	६	✓		
५४२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	जामुने बजार चौर लाइनिङ सिँचाइ कुलो निर्माण.	६		✓	
५४३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सुन्दर बस्ती टोड्के लिसिडाँडा टोल.लामाटार.सिँचाइ कुलो.	६		✓	
५४४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	भेरी नदी.टाट्के लिसी डाँडा. लिफ्ट, सिंचाई.	६		✓	
५४५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	रिटाबोट सिँचाइ ड्याम निर्माण.	६			✓
५४६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खलटागुरा कोलो निर्माण.	६	✓		
५४७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो दोली लिफ्ट सिंचाई योजना.	६	✓		
५४८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दामर लिफ्ट सिँचाइ योजना.	६	✓		
५४९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	मगरा बजार लिफ्ट सिँचाइ योजना.	६	✓		
५५०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	शिवालय लिफ्ट सिँचाइ आयोजना.	६			✓
५५१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घोरेरी.सिँचाइ कुलो.	६		✓	
५५२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खरिखोला राकम लिफ्ट सिंचाई सुधार.	६			✓
५५३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	माथिल्लो दोली लिफ्ट, सिंचाई.	६		✓	
५५४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो दोली लिफ्ट. सिँचाइ.	६		✓	
५५५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो दोली सिँचाइ कुलो विस्तार.	६		✓	

५५६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	माथिल्लो दोली सिँचाइ कुलो विस्तार.	६			✓
५५७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	राकम.कापीचौर.नहर निर्माण.	६		✓	
५५८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	चौरखेत सिँचाइ नहर निर्माण.	६		✓	
५५९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	टाकुरा सिँचाइ योजना.	६			✓
५६०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	रिठाबोट.सिंचाई ड्याम निर्माण.	६		✓	
५६१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिँचाइ कुलो निर्माण.(क्रमागत)	६			✓
५६२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	शिवालय, मन्दिर संरक्षण	६	✓		
५६३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कालिका मन्दिर, सडक	६	✓		
५६४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कालिका देवी स्थान मन्दिर निर्माण	६	✓		
५६५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कालिका मन्दिर वाल र फिल्ड निर्माण.	६			✓
५६६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मण्डलीको तारबार र मर्मत.	६	✓		
५६७	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कालिका मन्दिर निर्माण लिसी डाँडा.	६	✓		
५६८	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मसानघाटमा प्रतीक्षालय निर्माण.	६	✓		
५६९	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	बागेश्वरी मन्दिर, तारबार, सुधार. र मूर्ती स्थापना.	६	✓		
५७०	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	शिवालय मन्दिर.घेराबार.सुधार.मुर्ती स्थापना.	६		✓	
५७१	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	शिवालय मन्दिर निर्माण.	६		✓	
५७२	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	माइदको मन्दिर निर्माण.	६		✓	
५७३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	मशानघाट. प्रतीक्षालय निर्माण.	६		✓	
५७४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	राकम शिवालय.शिव दह पर्यटक ताल निर्माण.	६			✓

५७५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	बागेश्वरी पार्क निर्माण.प्रस्तावित.	६	✓		
५७६	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	कोइर्याल चौर मन्दिर मर्मत.	६		✓	
५७७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	पुस्तकालय निर्माण	६		✓	
५७८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	कालिका मन्दिर क्याम्पस, सडक	६			✓
५७९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सेतुल्या दमैना बाल शिक्षा भवन	६			✓
५८०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय, भवन सुधार.	६	✓		
५८१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	दमेनामा बालकक्षा सञ्चालन.	६		✓	
५८२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	श्री जनज्योति प्रावि भवन निर्माण.	६			✓
५८३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	श्री जनज्योति प्रावि कम्पाउण्ड वाल र विद्यालय सुधार.	६		✓	
५८४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	जनज्योति प्रावि खेलमैदान र शौचालय निर्माण.	६	✓		
५८५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	जनजागृती प्रा.वि. भवन निर्माण.	६		✓	
५८६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	जनजागृती, प्रा.वि. तारबार.	६	✓		
५८७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	बागीश्वरी मावि कम्पाउण्ड घेराबारा.	६	✓		
५८८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	बागेश्वरी मावि गेट निर्माण.	६		✓	
५८९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	बागेश्वरी मावि. शैक्षिक सामग्री.व्यवस्थापन कार्यक्रम.	६	✓		
५९०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	बागेश्वरी नमुना, विद्यालय निर्माण.	६	✓		
५९१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	बागेश्वरी प्राविधिक शिक्षालय.	६		✓	
५९२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	बागेश्वरी मावि. शिक्षक दरबन्दी व्यवस्थापन	६	✓		
५९३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	भेरी गंगा प्रावि भवन र शौचालय निर्माण.	६		✓	

५९४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	विरुवा नगर, लिफ्ट, सिंचाई	६			✓
५९५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक धारा कार्यक्रम	६		✓	
५९६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जिया खोला.चौर खानेपानी योजना.	६	✓		
५९७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जाग्री टोल समाधिमा खानेपानी र प्रतीक्षालय निर्माण.	६			✓
५९८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	खानेपानी. ट्याङकी निर्माण र सुधार.	६	✓		
५९९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	टाट्के लिसी डाँडा खानेपानी ट्याङ्की निर्माण.७	६			✓
६००	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	ताउले टोल खानेपानी योजना.	६		✓	
६०१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	खानेपानी ट्याङ्की निर्माण.	६		✓	
६०२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	आग्री टोल खानेपानी योजना.	६			✓
६०३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	जियाखोला गजैडा खानेपानी मर्मत.	६	✓		
६०४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	राकम.रिठ्ठाबोट.चारवटा कुवा निर्माण	६	✓		
६०५	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	महिला युवा सीपमूलक कार्यक्रम	६			✓
६०६	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	बाल उद्यान पार्क निर्माण.	६			✓
६०७	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	भोटे काली मन्दिर निर्माण.	६	✓		
६०८	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	वृद्धाश्रम निर्माण.	६		✓	
६०९	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	सिम्ता स्तरीय खेलमैदान निर्माण.	६		✓	
६१०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वादी सामुदायिक भवन.	६	✓		
६११	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	घोरेरि.प्रतीक्षालाय	६		✓	

६१२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	मसानघाटमा प्रतीक्षालय.	६			✓
६१३	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	दलित भवन मर्मत र तारबार.	६		✓	
६१४	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	दलित भवन. जोगि नेपाली घर सडक निर्माण	६			✓
६१५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सिटी हल. निर्माण	६		✓	
६१६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	इलाका प्रहरी कार्यालय कम्पाउन्ड वाल.	६		✓	
६१७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	रिट्ठाबोट स्वास्थ्य ईकाई भवन निर्माण.	६			✓
६१८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	जनजाती भवन निर्माण.	६			✓
६१९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दोली मंग्रह बजार कल्भर्ट	६	✓		
६२०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राकम सडक पक्की बनाउने	६			✓
६२१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दमेना, तालीगढ सडक	६	✓		
६२२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सुनिल. तेजवीर बादी घर बीचमा सडक सुधार.	६	✓		
६२३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सेतुल्या दमेना गोरेटो बाटो	६	✓		
६२४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राकम बिरु सडक स्तरोन्नति	६	✓		
६२५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ढिकनी घोरेरी पुल निर्माण	६		✓	
६२६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राकम ढिकनी घोरेरी सडक निर्माण	६			✓
६२७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कम्दी कनि गोर एरी सडक निर्माण.	६			✓

६२८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पुलबजार ज्यामी चौर.सिम्ता गापा सडक.निर्माण.	६			✓
६२९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चौरको बेला रुख सिउरा मसान घाट.बाटो स्तरोन्नति	६	✓		
६३०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	दमेना जाने बाटो स्तरोन्नति.खोलामा ह्युमपाइप.	६	✓		
६३१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	घोरेटा बाटो दमेना सिँढी निर्माण.	६			✓
६३२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सुन्दर बस्ती श्री.बागेश्वरी मावि सडक स्तरोन्नति.	६		✓	
६३३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भालुमारे शाखा रोड स्तरोन्नति.	६		✓	
६३४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ताउले टोल आग्री टोल बाटो निर्माण.	६	✓		
६३५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रिटाबोट जाने बाटो.कोइरेल सडक निर्माण.	६			✓
६३६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पुलबजार इप्रका जामुने बजार सडक स्तरोन्नति.	६	✓		
६३७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राकम ५ ६ ७ शाखा सडक.सुधार.	६			✓
६३८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रिमझिम चोक.घोरेरि.सडक स्तरोन्नति	६			✓
६३९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रुनेखाली.रिठाबोट.सडक निर्माण.	६			✓
६४०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पुलबजार.कोल्चार बाटो निर्माण.	६	✓		
६४१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कोल्चार बाटो निर्माण.	६		✓	
६४२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ताउले टोल आग्री टोल सडक निर्माण.	६		✓	
६४३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राकम. बागेश्वरी मावि.जामुने बजार ज्यामीचोर.सडक स्तरोन्नति	६			✓
६४४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	घाटचौर. सल्यानघाट. पुल निर्माण.	६		✓	
६४५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	राकम.कोइर्याल.रिट्ठा बोट.काप्रीचौर.सडक निर्माण.	६	✓		
६४६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	छिटाबयर.रिट्ठाबोट सडक सुधार तथा.नाली निर्माण.	६		✓	

६४७	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	विजुलीको पोल व्यवस्थापन	६			✓
६४८	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	बिरु नगर विद्युतीकरण कार्यक्रम	६	✓		
६४९	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	जामुने.बजार सडक बत्ती योजना	६		✓	
६५०	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	सुन्दर बस्ती विद्युतीकरण.	६	✓		
६५१	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	आग्री.टोल विद्युत विस्तार.कार्यक्रम.	६		✓	
६५२	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	रिट्ठाबोट टोल, विद्युत् लाइन विस्तार.	६			✓
६५३	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	बँदेल लगायत पशु नियन्त्रण.	६			✓
६५४	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	बँदेल नियन्त्रण, तारजाली निर्माण.	६	✓		
६५५	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	रिट्ठाबोट पशु वन्यजन्तु संरक्षण योजना.	६			✓
६५६	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	रिट्ठाबोट टोलमा ३ वटा पिपल चौतारा निर्माण	६		✓	
६५७	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	खहरे खोला (पक्की पुल) भेरी तटबन्धन पुल	६		✓	
६५८	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	गणेश शर्माको घर छेउ पहिरो रोकथाम.	६		✓	

६५९	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	कुमालगाउँ तटबन्ध	६		✓	
६६०	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	खरे खोला, तटबन्धन	६		✓	
६६१	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	भुला खोला तटबन्ध	६		✓	
६६२	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	घोरेरिनगर जाली संरक्षण	६			✓
६६३	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	पिब. गाउँ खोला तटबन्ध.	६		✓	
६६४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	ढिकनी क्षेत्र नदि तटबन्ध	६			✓
६६५	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	डाँडा खोला तटबन्ध.	६		✓	
६६६	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	लामटरा.जाली निर्माण.	६	✓		
६६७	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	ठिग्नी बोकि खोला तटबन्ध.	६		✓	
६६८	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	तल्लो बगर.मूलाखोला.तटबन्ध.	६		✓	

६६९	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	सिमीको रुख. बारदे तटबन्ध.	६			✓
६७०	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	तल्लो बगर.बारदे तारजाली.	६	✓		
६७१	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	जियाखोला.मूलैर भेरी तटबन्ध.	६	✓		
६७२	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	गोजी पुल भेरी नदी दुवैतर्फ तटबन्ध.	६		✓	
६७३	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	तल्लो बगर तटबन्ध.	६	✓		
६७४	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	पुलबजार बागेश्वरी मावि सडकमा पक्की नाली	६	✓		
६७५	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	राकम रिमझिम ढिङ्गनी जाने बाटोमा पक्की नाली	६	✓		
६७६	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	जनजागृती प्रा.वि. शौचालय निर्माण.	६	✓		
६७७	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	रिट्ठाबोट बीच गाउँ पार्क बाटो निर्माण.	६	✓		
६७८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	अनार पकेट क्षेत्र	७			✓
६७९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	तामाकाँडा गाकैडा (अदुवा ,वेसार,सुन्तला र कागती खेती	७	✓		

६८०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तामाचौर सिचाई कुलो	७		✓	
६८१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कोट सिम्ला सिचाई कुलो	७		✓	
६८२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	गैले सिचांई कुलो	७			✓
६८३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	वडका हरक सिचाई कुलो मर्मत	७	✓		
६८४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	वैसपानी लिफ्ट सिचाई आयोजना	७	✓		
६८५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	शिक्षक आवधिक तालिम	७		✓	
६८६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	एक घर एक धारा	७			✓
६८७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पाखा पानी खा.पा.	७	✓		
६८८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	आग्रा चौर खा.पा.आयोजना	७			✓
६८९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	थारिया खा.पा.आयोजना	७		✓	
६९०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	खमारि मुसिगारे खा.पा. आयोजना	७	✓		
६९१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	गगन खोला खा.पा. आयोजना	७		✓	
६९२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	डोव खोला खा.पा.	७	✓		
६९३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	गोजी वजार खानेपानी आयोजना	७		✓	
६९४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वगाने खा.पा. आयोजना	७		✓	
६९५	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	स्वास्थ्य चौकि काप्रिचौर भवन	७			✓
६९६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सामुदायिक मा.वि. भवन	७	✓		
६९७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	आइ.सि.टि. ल्याव	७			✓

६९८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	विद्यालय सुधार योजना	७		✓	
६९९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	विद्यालयमा शौचालय निर्माण	७	✓		
७००	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	रैकर वैसपानी सडक	७		✓	
७०१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वाघने कोर समिला सडक	७	✓		
७०२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	थारिया च्यूरा खुमारि हुँदै वडा कार्यलय सम्म सडक	७		✓	
७०३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गोजी डाँडा खाली सडक कालोपत्रे	७		✓	
७०४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मिल देखि तामा कााडा सडक स्तरोउननती	७			✓
७०५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वढ ढुङ्गा-सिन्केरी सडक निर्माण	७	✓		
७०६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पाखापानी वढढुङ्गा सडक कालोपत्रे	७	✓		
७०७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	तामा-वाहा चौर सडक	७		✓	
७०८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बढ थाम -तामाकाँडा सडक स्तारोउन्नती	७			✓
७०९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वैसपानी रैकर पक्कि पुल	७		✓	
७१०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वढुढेङ्गा विराले झोलुङ्गे पुल	७			✓
७११	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	वडाका हरेक घरमा विद्युत्तीकरण	७	✓		
७१२	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वन्यजन्तु नियन्त्रण कार्यक्रम	७	✓		
७१३	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	आग्रीचौर बस्ती तटबन्धन निर्माण	७		✓	

७१४	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	सिम्ताखोला तटबन्धन निर्माण	७			✓
७१५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	भेटनरि तथा जेटिए को व्यवस्थापन	८		✓	
७१६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	ओखर,किवि,सुन्तला कागती अनारको पकेट क्षेत्र	८		✓	
७१७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	आँप लिच्ची केरा कागती पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	८			✓
७१८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मौसमी तथा वेमौसमी फलफूल तथा तरकारी खेती पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	८			✓
७१९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	पशुपालन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	८		✓	
७२०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	डाडाँखाली आलु, ओखर, कागती, किवि खेती पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	८		✓	
७२१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	मौसमी तथा वेमौसमी तरकारी खेती पकेट क्षेत्र कार्यक्रम	८	✓		
७२२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	टिमुर खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	८		✓	
७२३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घट्टे खोला चुनपानी सिंचाई योजना	८	✓		
७२४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घट्टेखोला,सिमा,कालिमाटि सिचाई आयोजना	८		✓	
७२५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बाउनदारे हिलोसोतो सिँचाई कुलो निर्माण	८	✓		
७२६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिमलघारी सिँचाई कुलो निर्माण	८			✓
७२७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	मयलटाकुरा रागेसिमल सिँचाई कुलो निर्माण	८		✓	
७२८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	फौदार कुलो निर्माण	८	✓		
७२९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दारिमे घारी सिँचाई कुलो निर्माण	८		✓	
७३०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घलेना टाटे अरखेती सिँचाई कुलो निर्माण	८	✓		

७३१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	नेपाल सरकार द्वारा तोकिएको मापदण्ड अनुरुप स्वास्थ्य सेवा	८			✓
७३२	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	महिला स्वास्थ्य स्वम सेविका उत्प्रेरणा	८		✓	
७३३	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	५ वर्ष मुनीका बालबालिकाको पोषण प्रवर्द्धन कार्यक्रम	८		✓	
७३४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	जन कल्याण आ.वि. डाडा खली भवन निर्माण	८			✓
७३५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	शैक्षिक अनुदान	८			✓
७३६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय स्वीकृतिको आधारमा शिक्षक दरवन्दी	८			✓
७३७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वाल कक्षा तथा १-३ सम्म सवै विद्यालयमा छापा कक्षा कोठा निर्माण	८	✓		
७३८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	वडा भरिका सवै विद्यालयमा अभाव भौतिक संरचना निर्माण	८	✓		
७३९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	मयलटाकुरा डाँडाबस्ती बाल विकास पाठशाला सुधार	८			✓
७४०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय मावि साहुखोला स्याला पक्की भवन	८		✓	
७४१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडाका पहिचान भएका सवै मुलको संरक्षण र खा.पा.आयोजना	८		✓	
७४२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	मेलपानी घट्टेखोला खानेपानी निर्माण	८		✓	
७४३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	निङ्गाली खोला देखि सुनार टोल समम खानेपानी मर्मत	८	✓		
७४४	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	कुईरि मुल खाने पानी रिर्जभ ट्याङ्कि निर्माण	८		✓	
७४५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	निगाली खोला वडा कार्यलय,स्वास्थ्य चौकि र विद्यालय खा.पा. योजना	८			✓
७४६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	घट्टेखोला बाउनधारा खानेपानी	८		✓	
७४७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	बाँजा खोला खानेपानीमा ट्याङ्कि निर्माण	८			✓
७४८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	हिलेसोतो जिउलाबस्ती लिफ्ट खानेपानी आयोजना	८	✓		
७४९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	सग्लेना साहुखोला खानेपानी आयोजना	८		✓	

७५०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	घलेना टाटे खानेपानी (लिफ्ट) आयोजना	८	✓		
७५१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	लयपोखरा भारतीटोल, रानाटोल, मल्लटोल खानेपानी योजना	८			✓
७५२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	ओरालचौर खाल्नेचौर लयपोखरा टोटापोखरा केउरेनी खानेपानी आयोजना	८	✓		
७५३	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	आमा समूह शशक्तिकरण	८	✓		
७५४	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	औजार / उपकरण सामाग्री व्यवस्थापन	८			✓
७५५	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	नेपाल राष्ट्रिय मावि खेलमैदान तथा घेराबारा निर्माण	८			✓
७५६	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा कार्यलयको बैठक हल तथा आवश्यक सामाग्री व्यवस्थापन	८	✓		
७५७	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	मुग्राखोला बस्ती संरक्षण	८	✓		
७५८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	साहुखोला जुम्लेअम्री सामुदायिक इकाइ निर्माण	८		✓	
७५९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	जैशी टोल सडक ट्र्याक निमार्ण	८		✓	
७६०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	थापा टोल सडक ट्र्याक निर्माण	८	✓		
७६१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	नयाँगाउँ ब्राथान मस्टथान नयाँ सडक	८	✓		
७६२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कोल चौर देखि माल्पा सम्म कृषि सडक	८			✓
७६३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	बग्धारा देखि सागीन्धारा सम्म कृषि सडक	८	✓		
७६४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	माथिल्लो टोलको सडक निर्माण	८		✓	
७६५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	लाटोमारे देखी विच गाउा जोडने सडक	८			✓
७६६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गोजी साहुखोला जुम्ले डाँडाखाली दहचौर गुर्भाकोट अन्तरपालिका	८		✓	

				सडक				
७६७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भुवोफाल्ने कोलइखाली सडक	८			✓
७६८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भेदिकाचारा निगालीखोला चुंगेरखोला कल्भर्ट निर्माण	८			✓
७६९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	स्याला साहुखोला डोजरखोली सडक स्तरोन्नती	८		✓	
७७०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	भारती खाली पुरानो पिङ खेल्ने सम्म सडक निर्माण	८			✓
७७१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ढकढके भारतीखाली लयपोखरा दहचौर जोड्ने सडक स्तरोन्नती	८			✓
७७२	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	सोलर प्यानल जलकल्याण आ.वि.	८			✓
७७३	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	विद्युत सहजीकरण	८			✓
७७४	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	सामुदायिक विद्युतलाई मेन ग्रिडमा जोड्ने योजना	८	✓		
७७५	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	तिलघरेखोला तछबन्धन तथा बृक्षारोपण योजना	८			✓
७७६	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	बर्ने मयलटाकुरा हिलेसोती बयरभिर पिपलखेत जलाधार संरक्षण	८		✓	
७७७	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	धारि खोला वस्ती तथा तटवनध निर्माण	८	✓		
७७८	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	माल्पो खोला कुइना तरा देखि भयलटाकुरा सम्म खोला तटवन्ध	८			✓
७७९	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	टाडकोट बाट झरेको बर्षे भेल नियन्त्रण	८		✓	

७८०	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	भेखिका चारा देखि खहरे सम्म बस्ती संरषण तटबन्धन	८		✓	
७८१	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	चुगेखोला देखि जुम्लेअम्री बस्ती संरक्षण	८			✓
७८२	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	निगालेखोला बस्ती संरक्षण तथा तटबन्धन	८	✓		
७८३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	फलफूल खेती कार्यक्रम र शित घर निर्माण.	९		✓	
७८४	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	सुन्तला पकेट क्षेत्र कार्यक्रम.	९		✓	
७८५	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	लसुन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम.	९		✓	
७८६	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	व्यावसायिक बाखापालन कार्यक्रम.	९		✓	
७८७	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	आधुनिक बङ्गुर पालन.तथा खोर व्यवस्थापन कार्यक्रम.	९		✓	
७८८	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	तरकारी खेतीको लागि.बीउ वितरण र तरल वितरण.	९		✓	
७८९	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि सेवा केन्द्र तथा कोल्ड स्टोर निर्माण.	९			✓
७९०	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	चोल्पा पशु स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना.	९	✓		
७९१	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	चोल्पा सुन्तला पकेट क्षेत्र कार्यक्रम.	९		✓	
७९२	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कृषि.बीउ बिजन वितरण कार्यक्रम.	९	✓		
७९३	४.१	आर्थिक क्षेत्र	कृषि तथा पशुपन्छी	कागती, अमिलो केरा खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रम	९			✓
७९४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बस्नेत टोल साना सिँचाइ आयोजना.	९	✓		
७९५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	ठूलाचौर सिँचाई, पोखरी निर्माण.	९	✓		

७९६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कालीखोला.ओखरा माझ्र टोल सिंचाई कुलो.	९	✓		
७९७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खहरे कुचेतरा सिञ्चाई कुलो.	९	✓		
७९८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खानीखोला ढकना सिंचाई कुलो.	९	✓		
७९९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	बुढा खाल.सिञ्चाई ड्याम निर्माण.	९		✓	
८००	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	लाम्तारा झोलुङ्गे पुल निर्माण.	९	✓		
८०१	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	हिमिनी घारी बिच्छे गाउँ सिँचाइ कुलो निर्माण.	९	✓		
८०२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कोइर्याले कुलो निर्माण.	९	✓		
८०३	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	रजेने कुलो निर्माण.	९		✓	
८०४	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	तल्लो जाब्रे सिँचाइ कुलो निर्माण.	९		✓	
८०५	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कोइराले सिचाइ कुलो निर्माण.	९	✓		
८०६	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	रझेना सिँचाइ कुलो निर्माण.	९	✓		
८०७	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दारीमे (बिचकुलो) कुलो.निर्माण	९	✓		
८०८	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	खान्मा खोब्री खोला, सिञ्चाई.	९	✓		
८०९	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	दारिमे सिँचाइ घारीकुलो.	९			✓
८१०	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	कोटकाँडा टोल सिँचाइ कुलो निर्माण.	९	✓		
८११	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	सिँचाइ कुलो निर्माण.कार्यक्रम.	९			✓
८१२	४.२	आर्थिक क्षेत्र	सिंचाई	घिमाने खान्मा. टमटेना सिँचाइ कुलो.	९			✓
८१३	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	सरस्वती मावि.सरस्वती मन्दिर निर्माण.	९		✓	
८१४	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	टाडकोट माई मन्दिर निर्माण कोटेडाँडा	९	✓		

८१५	४.३	आर्थिक क्षेत्र	पर्यटन, संस्कृति तथा सम्पदा	चोल्पा शिवजीको मन्दिर निर्माण.	९			✓
८१६	४.४	आर्थिक क्षेत्र	उद्योग, व्यापार, व्यावसाय तथा आपूर्ति	तामाखानी फलामखानी, सिसाखानी संरक्षण.	९		✓	
८१७	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ चौकीमा स्वास्थ्यकर्मी र स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम.	९			✓
८१८	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्य चौकी खानीखोला, औषधि तथा.व्यवस्थापन सुधार.	९	✓		
८१९	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	स्वास्थ्यचौकी खानीखोला.भौतिक सुधार तथा मर्मत.	९		✓	
८२०	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	खान्छाको गाया डाँडा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई निर्माण.	९		✓	
८२१	५.१	सामाजिक क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण	सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई.निर्माण	९			✓
८२२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सरस्वती मावि तारबार र छात्रा शौचालय. निर्माण	९	✓		
८२३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	विद्यालय आइसिटी ल्याब सरस्वती मा वि	९		✓	
८२४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सरस्वती मावि.विज्ञान प्रयोगशाला.	९		✓	
८२५	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सरस्वती मावि फर्निचर व्यवस्थापन.	९	✓		
८२६	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लक्ष्मी प्रा. वि पसुनाउँला.भवन निर्माण तथा विद्यालय सुधार.	९	✓		
८२७	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	सूर्यज्योति प्रावि.टम टेना.भवन निर्माण तथा विद्यालय सुधार.	९		✓	
८२८	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	लक्ष्मी प्रा. वि र सूर्यज्योति प्रावि. मा आइसिटी ल्याब.	९	✓		
८२९	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय.प्रावि. खान्मा.पक्की भवन.	९	✓		
८३०	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	नेपाल राष्ट्रिय.प्रावि. खान्मा. घेराबारा.	९	✓		
८३१	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	मुङ्गे प्रावि. भवन निर्माण.	९		✓	
८३२	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	कोटकाँडा प्रावि. विद्यालय मर्मत.	९	✓		
८३३	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	हिमालय मावि चोल्पा भवन निर्माण.	९		✓	

८३४	५.२	सामाजिक क्षेत्र	शिक्षा, विज्ञान तथा नवप्रवर्तन	हिमालय मा वि.चोल्पा विद्यालय सुधार कार्यक्रम.	९	✓		
८३५	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडा १ घर १ धारा कार्यक्रम.	९	✓		
८३६	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	पशु नौला खानेपानी निर्माण.	९	✓		
८३७	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	टमटेना खानेपानी.योजना निर्माण.	९		✓	
८३८	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	चोल्पा एक घर एकधारा खानेपानी निर्माण.	९			✓
८३९	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	तल्लो मुङ्गे खानेपानी निर्माण.	९	✓		
८४०	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	माथिल्लो.मुङ्गे खानेपानी निर्माण.	९		✓	
८४१	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	दह खानेपानी.आयोजना निर्माण.	९	✓		
८४२	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	कोटकाँडा खानेपानी, आयोजना निर्माण.	९		✓	
८४३	५.३	सामाजिक क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाइ	वडा कार्यालय खानेपानी व्यवस्थापन कार्यक्रम.	९	✓		
८४४	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	लक्षित वर्ग.सीपमूलक आयआर्जन कार्यक्रम.	९			✓
८४५	५.४	सामाजिक क्षेत्र	महिला, बालबालिका तथा लक्षित वर्ग	खानीखोला ढाका बुनाई कार्यक्रम.	९	✓		
८४६	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	सरस्वती मावि पुस्तकालय र खेल मैदान निर्माण	९			✓
८४७	५.५	सामाजिक क्षेत्र	युवा तथा खेलकुद	खान्मा खेलमैदान निर्माण.	९		✓	
८४८	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	वडा कार्यालय भवन निर्माण.	९			✓
८४९	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सामुदायिक दहुउद्देश्यिय भवन निर्माण	९		✓	
८५०	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	सामुदायिक भवन निर्माण तल्लो मुङ्गे	९	✓		
८५१	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक	वडा नम्बर ९ को वडा कार्यालय भवन निर्माण.	९	✓		

			निर्माण					
८५२	६.१	पूर्वाधार क्षेत्र	बस्ती, आवास, भवन तथा सार्वजनिक निर्माण	चोल्पा टोल्या बसपार्क निमाण	९			✓
८५३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	आली दुबि. सडक स्तरोन्नति.	९		✓	
८५४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कोचेतरा बर्ने सडक निर्माण.	९		✓	
८५५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मिलनचोक दुर्ना सडकमर्मत तथा स्तरोन्नति.	९	✓		
८५६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	ओखरा.खानी.मिलन चोक सडक.निर्माण	९	✓		
८५७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	खान्सा टमेना घरिघर धिमने सडक निर्माण.	९	✓		
८५८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पादल खोला.पक्की पुल निर्माण.	९			✓
८५९	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	पानाल खोला.खान्मा.सडक स्तरोन्नति	९			✓
८६०	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मुलखोला गाया शाखा.सडक. निर्माण	९		✓	
८६१	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	वृद्ध वन खोला.विद्यालय जाने सडक.	९		✓	
८६२	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	तल्लो मुङ्गे सडक सुधार	९		✓	
८६३	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	सिस्ने देखी दह.सडक स्तरोन्नति	९			✓
८६४	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मिलनचोक.दुनी सडक स्तरोन्नति.	९			✓
८६५	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	मूल खोली दह.घारीघर सडक निर्माण.	९			✓
८६६	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	कोटडाँडा विद्यालय जोड्ने सडक सुधार	९	✓		
८६७	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	चोल्पा दुनी सडक स्तरोन्नति.	९		✓	
८६८	६.२	पूर्वाधार क्षेत्र	सडक, पुल तथा यातायात	गुमी पार्टीकालाना सडक स्तरोन्नति.	९			✓
८६९	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	ग्रामीण विद्युतीकरण कार्यक्रम.	९		✓	

८७०	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	लामीमेला ग्रामिण जल विद्युतीकरण योजना.	९			✓
८७१	६.३	पूर्वाधार क्षेत्र	जलश्रोत, विद्युत् तथा वैकल्पिक ऊर्जा	खानीखोला.विद्युतीकरण.आयोजना.	९			✓
८७२	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	वडा स्तरीय इन्टरनेट सञ्जाल विस्तार.कार्यक्रम	९	✓		
८७३	६.४	पूर्वाधार क्षेत्र	सूचना, सञ्चार तथा प्रविधि	नेपाल राष्ट्रिय प्रावि खान्मा आइसिटी व्यवस्थापन.	९	✓		
८७४	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	वृक्षरोपण र.तटबन्धन कार्यक्रम.	९	✓		
८७५	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	मुङ्गे जडिबुटी पकेट क्षेत्र कार्यक्रम.	९			✓
८७६	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	भोटे चुली संरक्षण कार्यक्रम.	९			✓
८७७	७.१	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वन तथा जैविक विविधता	टिमुर खेती प्रवर्धन कार्यक्रम.	९	✓		
८७८	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	खोब्री खोला.तटबन्धन.भयलटाकुरा.	९		✓	
८७९	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	पारिखोला मुलखोला, पानाल खोला.तटबन्ध.	९		✓	
८८०	७.२	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन	दह ताल निर्माण.	९			✓
८८१	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	नेपाल राष्ट्रिय.प्रावि. खान्मा. शौचालय निर्माण.	९	✓		
८८२	७.३	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	वातावरण तथा फोहोरमैला व्यवस्थापन	हिमालय मा वि.चोल्पा मैत्री शौचालय निर्माण	९	✓		
८८३	७.४	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्र	विपद् जोखिम न्यूनीकरण र व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशीलता	डढेलो नियन्त्रण तथा प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन कार्यक्रम.	९		✓	

अनुसुची नौः आवधिक विकास योजना तयारी अभिमुखिकरणको माईन्युट

अनुसुची दशः आवधिक विकास योजना अभिमुखीकरणको फोटो

अनुसुची एघार: आवधिक विकास योजना तयारीको वडागत कार्यशालाको माईन्युट

वडा नं. एक

वडा नं. दुई

वडा नं. तीन

वडा नं. चार

वडा नं. पाँच

वडा नं. छ

वडा नं. सात

वडा नं. आठ

वडा नं. नौ

<u>अनुसुची बाह्रः आवधिक विकास योजना वडागत कार्यशालाको फोटो</u>

वडा नं. एक

वडा नं. दुई

वडा नं. तीन

वडा नं. चार

वडा नं. पाँच

वडा नं. छ

वडा नं. सात

वडा नं. आठ

वडा नं. नौ

अनुसुची तेह्र:आवधिक विकास योजना कार्यशालाको माईन्युट

अनुसुची चौद्ध: आवधिक विकास योजना कार्यशालाको फोटो

अनुसुची पन्ध्र: सिम्ता गाउँपालिकाको जी.आई.एस नक्साहरू

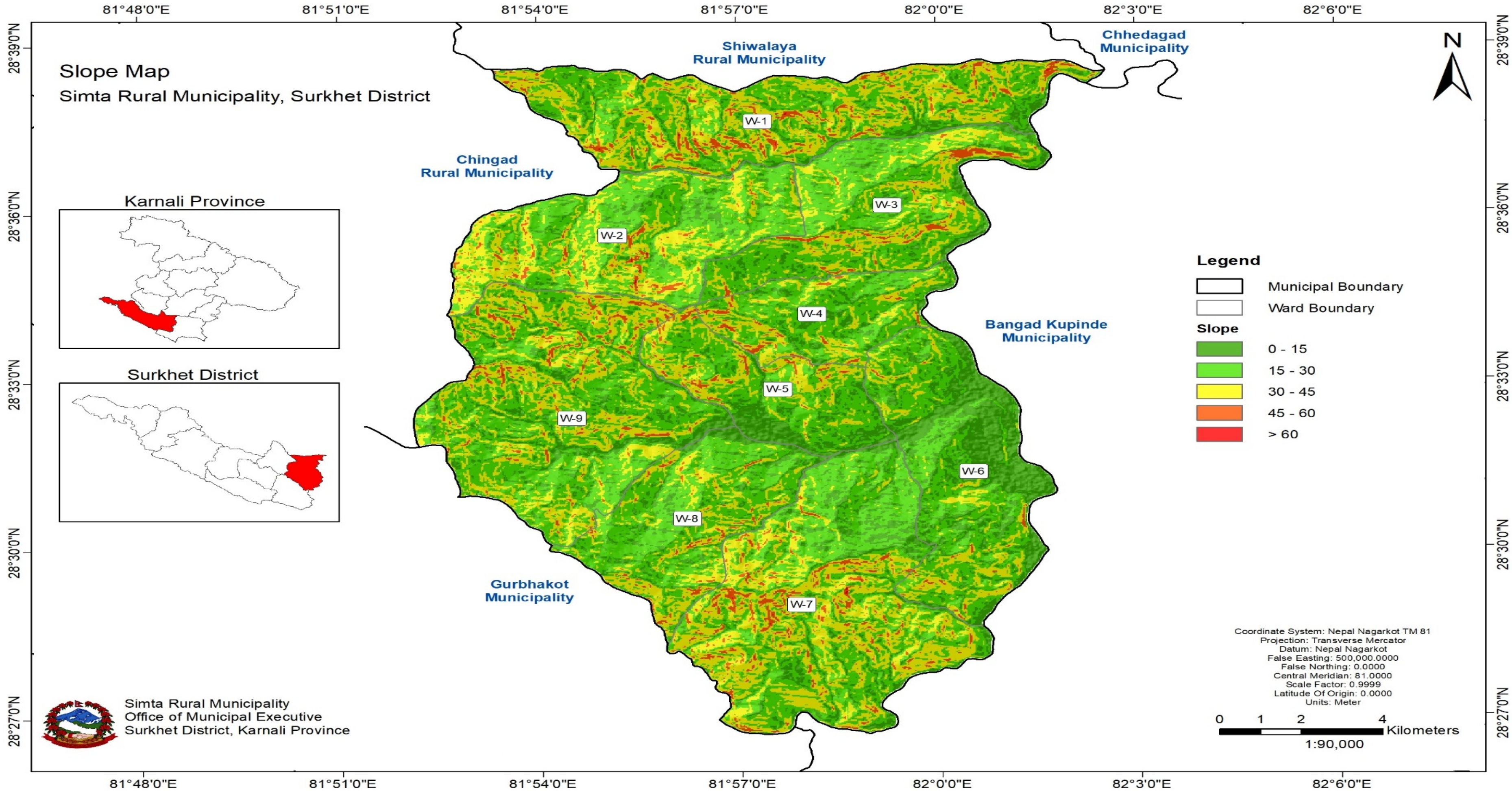

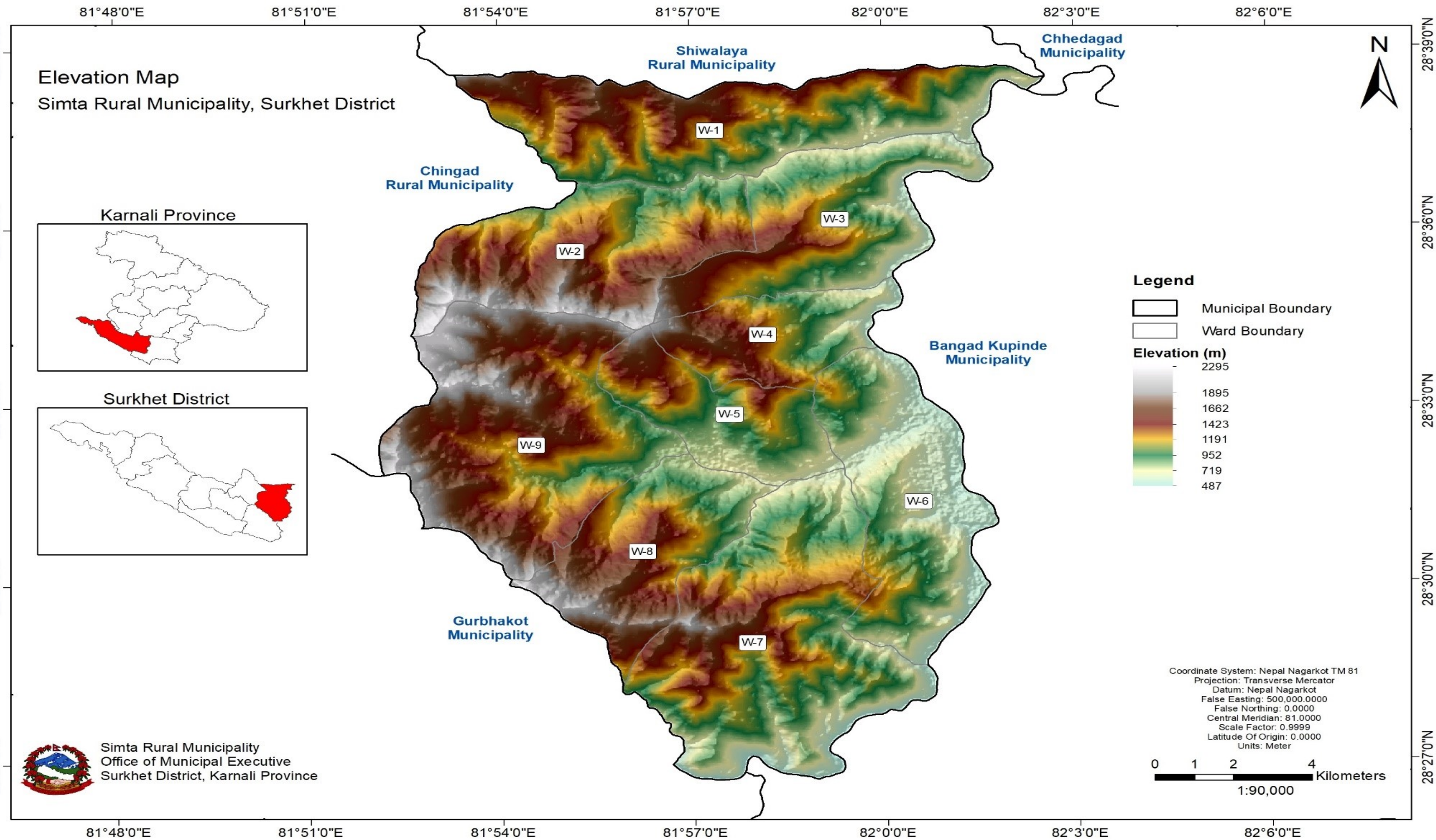

Elevation Map
Simta Rural Municipality, Surkhet District
Shiwalaya Rural Municipality
Chhedagad Municipality
Chingad Rural Municipality
Bangad Kupinde Municipality
Gurbhakot Municipality
Karnali Province
Surkhet District
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
W-8
W-9
Legend
Municipal Boundary
Ward Boundary
Elevation (m)
2295
1895
1662
1423
1191
952
719
487
Coordinate System: Nepal Nagarkot TM 81
Projection: Transverse Mercator
Datum: Nepal Nagarkot
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 81.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter
0 1 2 4 Kilometers
1:90,000
Simta Rural Municipality
Office of Municipal Executive
Surkhet District, Karnali Province
81°48'0"E
81°51'0"E
81°54'0"E
81°57'0"E
82°0'0"E
82°3'0"E
82°6'0"E
28°39'0"N
28°36'0"N
28°33'0"N
28°30'0"N
28°27'0"N
N

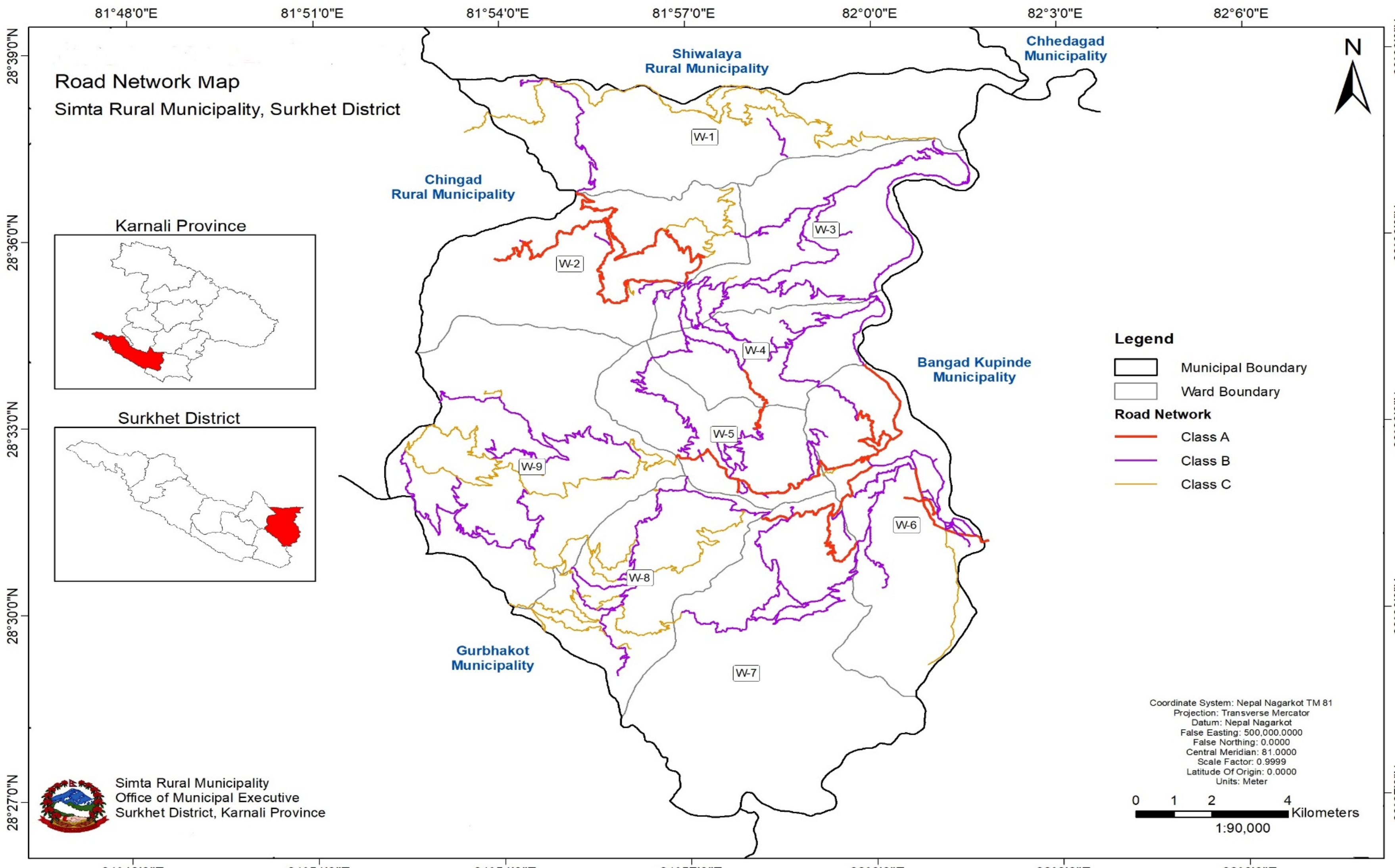
Road Network Map
Simta Rural Municipality, Surkhet District
Karnali Province
Surkhet District
Shiwalaya
Rural Municipality
Chhedagad
Municipality
Chingad
Rural Municipality
Bangad Kupinde
Municipality
Gurbhakot
Municipality
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
W-8
W-9
N
Legend
Municipal Boundary
Ward Boundary
Road Network
Class A
Class B
Class C
Coordinate System: Nepal Nagarkot TM 81
Projection: Transverse Mercator
Datum: Nepal Nagarkot
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 81.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter
0 1 2 4
Kilometers
1:90,000
Simta Rural Municipality
Office of Municipal Executive
Surkhet District, Karnali Province
81°48'0"E
81°51'0"E
81°54'0"E
81°57'0"E
82°0'0"E
82°3'0"E
82°6'0"E
28°39'0"N
28°36'0"N
28°33'0"N
28°30'0"N
28°27'0"N

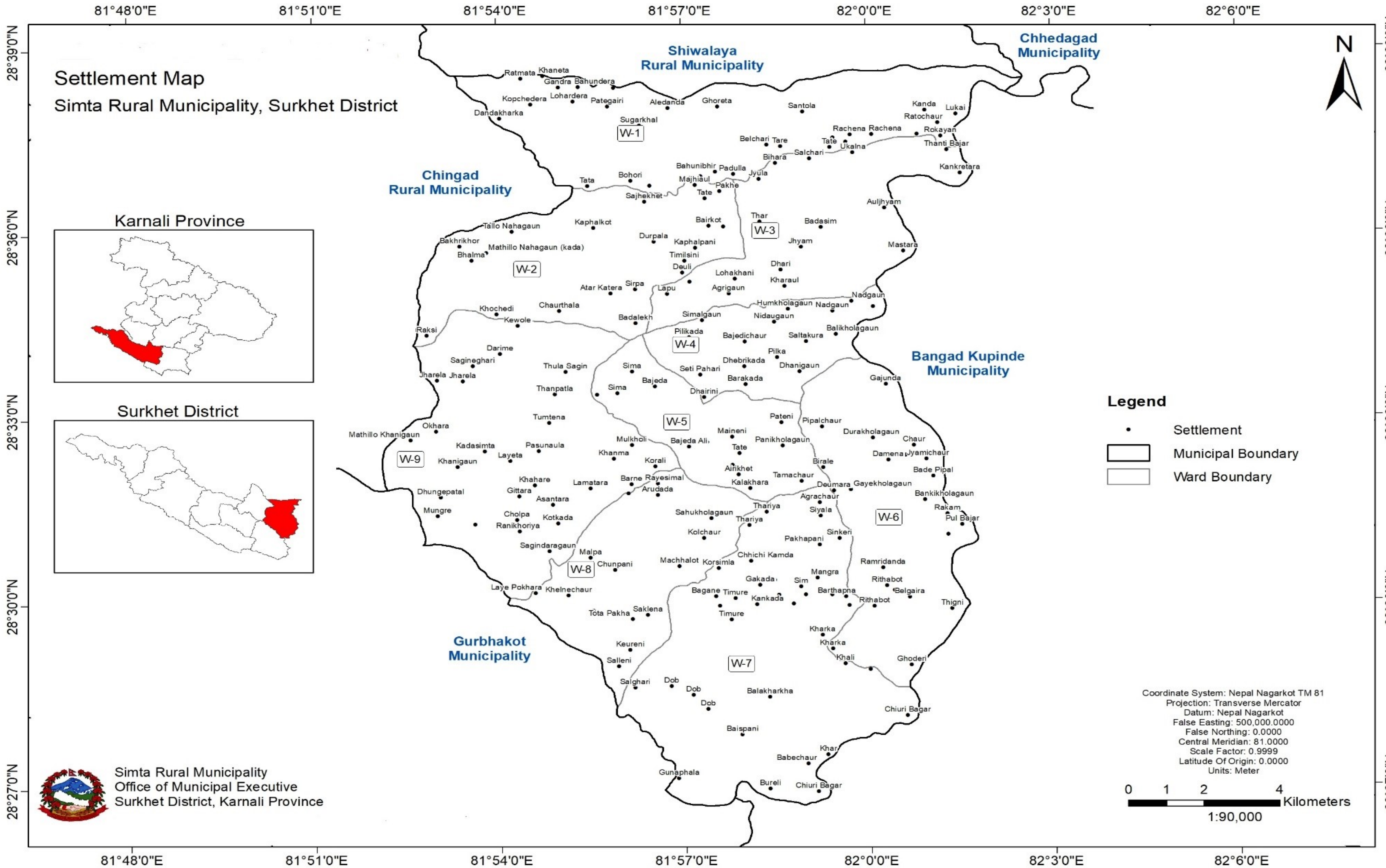
Settlement Map
Simta Rural Municipality, Surkhet District
Karnali Province
Surkhet District
Shiwalaya Rural Municipality
Chhedagad Municipality
Chingad Rural Municipality
Bangad Kupinde Municipality
Gurbhakot Municipality
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
W-8
W-9
N
Legend
Settlement
Municipal Boundary
Ward Boundary
Coordinate System: Nepal Nagarkot TM 81
Projection: Transverse Mercator
Datum: Nepal Nagarkot
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 81.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter
0 1 2 4 Kilometers
1:90,000
Simta Rural Municipality
Office of Municipal Executive
Surkhet District, Karnali Province
81°48'0"E
81°51'0"E
81°54'0"E
81°57'0"E
82°0'0"E
82°3'0"E
82°6'0"E
28°39'0"N
28°36'0"N
28°33'0"N
28°30'0"N
28°27'0"N

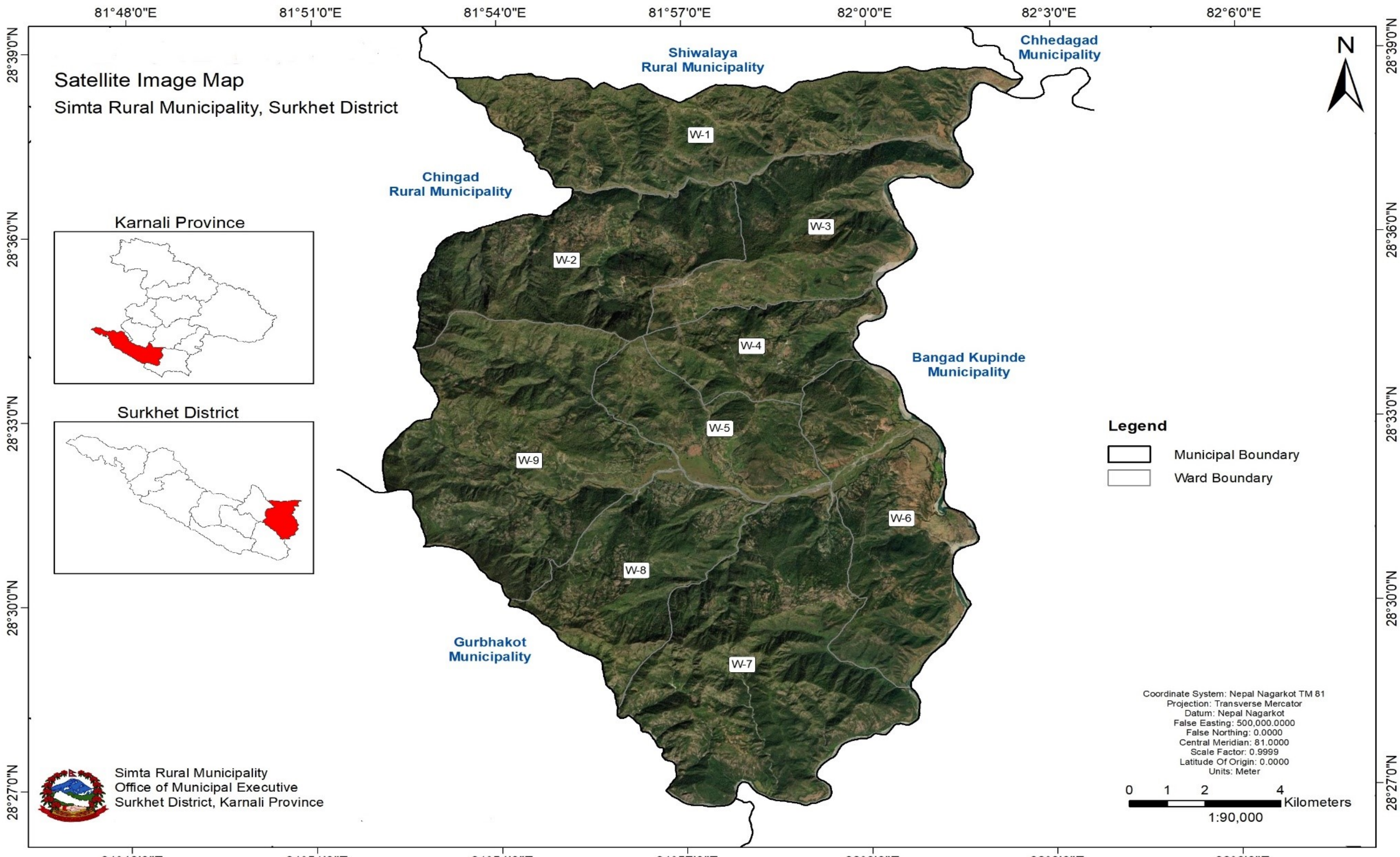
Satellite Image Map
Simta Rural Municipality, Surkhet District
Shiwalaya
Rural Municipality
Chhedagad
Municipality
N
Chingad
Rural Municipality
Bangad Kupinde
Municipality
Gurbhakot
Municipality
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
W-8
W-9
Karnali Province
Surkhet District
Legend
Municipal Boundary
Ward Boundary
Coordinate System: Nepal Nagarkot TM 81
Projection: Transverse Mercator
Datum: Nepal Nagarkot
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 81.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter
0 1 2 4
Kilometers
1:90,000
Simta Rural Municipality
Office of Municipal Executive
Surkhet District, Karnali Province
81°48'0"E
81°51'0"E
81°54'0"E
81°57'0"E
82°0'0"E
82°3'0"E
82°6'0"E
28°39'0"N
28°36'0"N
28°33'0"N
28°30'0"N
28°27'0"N

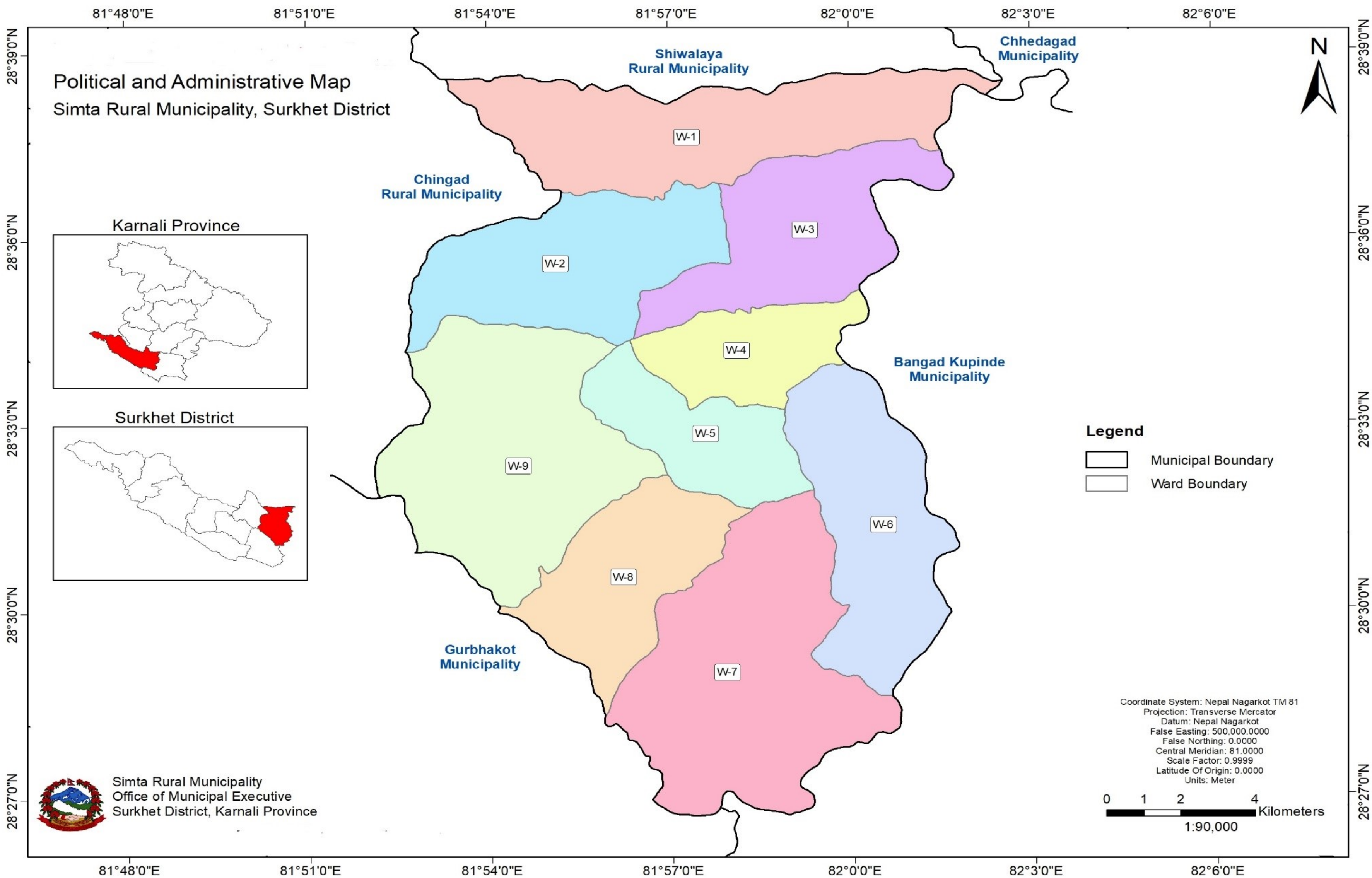
Political and Administrative Map
Simta Rural Municipality, Surkhet District
Shiwalaya Rural Municipality
Chhedagad Municipality
Chingad Rural Municipality
Bangad Kupinde Municipality
Gurbhakot Municipality
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
W-8
W-9
Karnali Province
Surkhet District
N
Legend
Municipal Boundary
Ward Boundary
Coordinate System: Nepal Nagarkot TM 81
Projection: Transverse Mercator
Datum: Nepal Nagarkot
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 81.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter
0 1 2 4 Kilometers
1:90,000
Simta Rural Municipality
Office of Municipal Executive
Surkhet District, Karnali Province
81°48'0"E
81°51'0"E
81°54'0"E
81°57'0"E
82°0'0"E
82°3'0"E
82°6'0"E
28°39'0"N
28°36'0"N
28°33'0"N
28°30'0"N
28°27'0"N

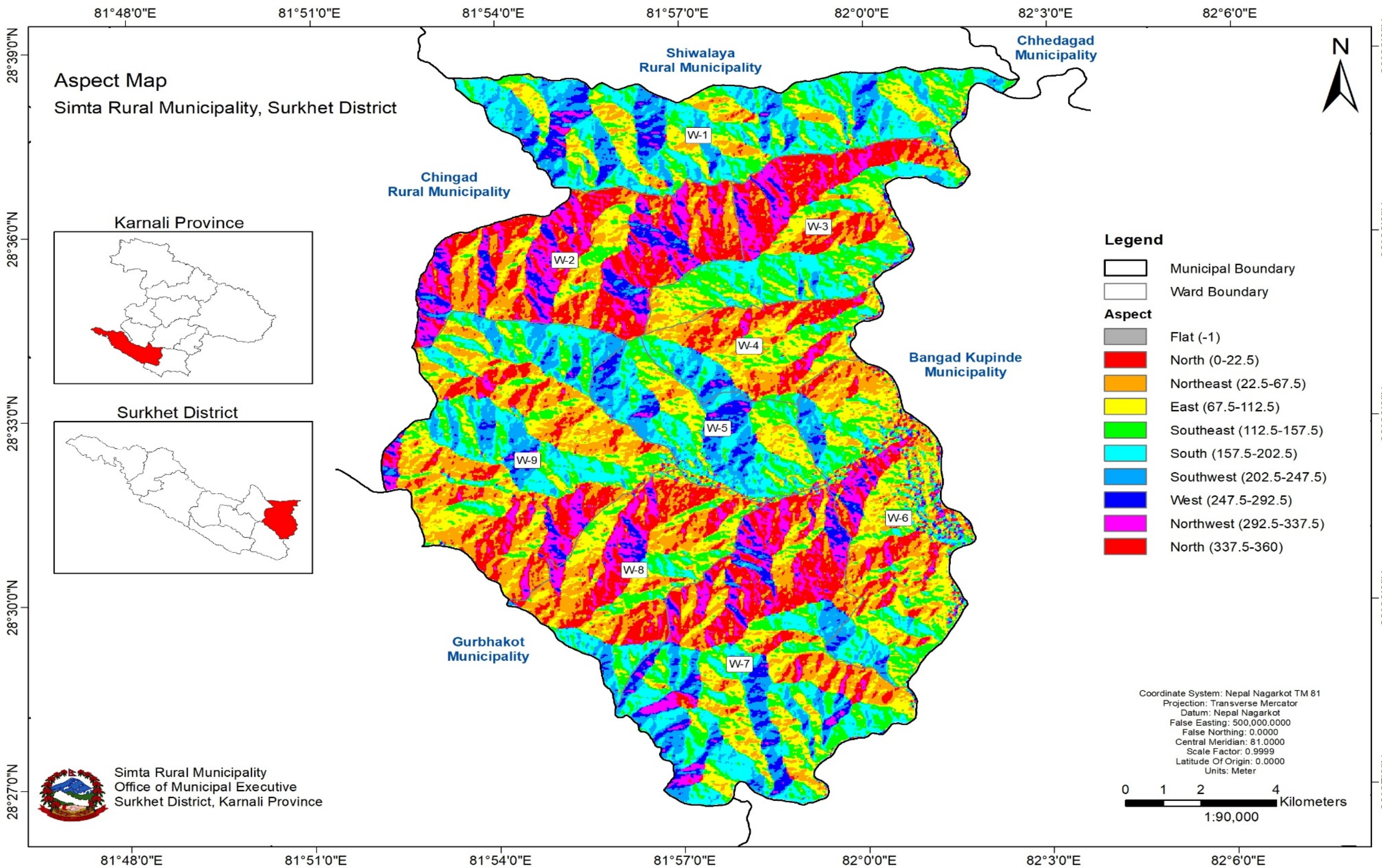
Aspect Map
Simta Rural Municipality, Surkhet District
81°48'0"E
81°51'0"E
81°54'0"E
81°57'0"E
82°0'0"E
82°3'0"E
82°6'0"E
28°39'0"N
28°36'0"N
28°33'0"N
28°30'0"N
28°27'0"N
Shiwalaya Rural Municipality
Chhedagad Municipality
Chingad Rural Municipality
Bangad Kupinde Municipality
Gurbhakot Municipality
W-1
W-2
W-3
W-4
W-5
W-6
W-7
W-8
W-9
Karnali Province
Surkhet District
N
Legend
Municipal Boundary
Ward Boundary
Aspect
Flat (-1)
North (0-22.5)
Northeast (22.5-67.5)
East (67.5-112.5)
Southeast (112.5-157.5)
South (157.5-202.5)
Southwest (202.5-247.5)
West (247.5-292.5)
Northwest (292.5-337.5)
North (337.5-360)
Coordinate System: Nepal Nagarkot TM 81
Projection: Transverse Mercator
Datum: Nepal Nagarkot
False Easting: 500,000.0000
False Northing: 0.0000
Central Meridian: 81.0000
Scale Factor: 0.9999
Latitude Of Origin: 0.0000
Units: Meter
0 1 2 4 Kilometers
1:90,000
Simta Rural Municipality
Office of Municipal Executive
Surkhet District, Karnali Province